ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು (ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು)

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ[illegible] ಸಾದರಪಡಿಸಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕರು

ಗೌಡರ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ

ಎಂ.ಎ.,ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಹಿರಿಯಶ್ರೇಣಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಹಂಪಿ

೨೦೦೮

PhD Thesis

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು (ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು)

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕರು (Researcher)

ಗೌಡರ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು (guide)

ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ

ಎಂ.ಎ.,ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಹಿರಿಯಶ್ರೇಣಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

Submitted to

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಹಂಪಿ

೨೦೦೮

ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

"ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು" ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಹಿರಿಯ ಶ್ರೇಣಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಬೇರಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಲಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

G. Soma...

ಸ್ಥಳ : ಗಿರಿಸೀಮೆ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ದಿನಾಂಕ : ೧೪.೦೩.೨೦೦೮

ಗೌಡರ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ
ಸಂಶೋಧಕರು
ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276

ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಶ್ರೀ ಗೌಡರ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ ಅವರು "ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು" ಎಂಬ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಲಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಲಿ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ : ಗಿರಿಸೀಮೆ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ದಿನಾಂಕ : ೧೪.೦೩.೨೦೦೮

ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ – 583276

ಅರಿಕೆ

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು' ಎಂಬ ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ-ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯ ಸುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವರ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ಪುರುಷರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇಸಾಯಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ-ಬೆಳೆ ಆಗದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಚದುರಿ ವಲಸೆ ಹೋದರಂತೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಕತ್ತಾರೆ ಕಾಳಾಚಾರಿ ಎಂಬ ಚಿನಿವಾರ ವಾಜನೊಡನೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ಅವನಿಂದ ಏಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಳಂತೆ. ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಅವರಿಗೆ ತಂದೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಕಲಿಸದೆ ಚರ್ಮ ಕತ್ತರಿಸಿ ಗೊಂಬೆ ಮಾಡುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟನಂತೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪದ ಹೇಳಿ, ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ಕಡುಬಡವರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರು ಇವರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಂತ ಬಿಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದರೆಂಬ ಕಥೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಇವರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಕಟುಬರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೀಯ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಇವರ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದರೆ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ರಚನೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಏರಿಳಿತಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಂತೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಧನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಋಣಾತ್ಮಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳು ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಸಮಾನಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢವಾದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಪನ್ಯಾಸಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಅಥವಾ 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ'ರ ಜೊತೆ ಬದುಕಿದವನು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ವೃತ್ತಿ, ಉಪವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶೋಷಣೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದು, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಆಗುವಂತಹ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು, ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು 'ಬದಲಾವಣೆ' ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಬೇಕು, ಸಂಶೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವೆನು. ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಜೊತೆಗೆ ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ ರವರು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ

ನನಗೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟ ಬಯಕೆಯು ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ್ ರೈ, ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ, ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಈಗ ಹಾಲಿ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿರುವ ಎ. ಮುರುಗೆಪ್ಪರವರು, ಮಾನ್ಯ ಕುಲ ಸಚಿವರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಕರಿಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ವಿ. ಶಂಕರ, ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಟಿ.ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರಿಗೂ ಈಗ ಹಾಲಿ ಅಧ್ಯಯನಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಾಬು ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞರವರು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಪ್ತ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು, ತಿಕ್ಕಿ ತೀಡಿ ಅಂದಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಅಳಸಿ ಹೋಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರೋಜ ದೈವಜ್ಞ, ಶಿಕ್ಷಕಿ ಅವರಿಗೂ, ಪುಟ್ಟಿ ಭಾಗಿಗೂ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರುಗಳಾದ ಡಾ. ಹೀ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ಡಾ॥ ಕೆ.ಎಂ. ಮೈತ್ರಿ, ಡಾ. ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್, ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಚೆಲುವರಾಜ್, ಡಾ. ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತ ಎಂ.ಎಂ. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ, ಹಿರೇಹಡಗಲಿ ಇವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸದಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿವಂಗತರಾದ ತಂದೆ ಜಿ. ಸಣ್ಣಲಿಂಗಪ್ಪ, ತಾಯಿ ಜಿ. ಹಂಪಮ್ಮ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿವಹಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಜಿ. ಕಲ್ಲಣ್ಣ, ಜಿ. ಬುಳ್ಳಣ್ಣ, ಜಿ. ನಾಗರಾಜ, ಜಿ. ಜಂಬುನಾಥ, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ತಮ್ಮನಾದ ಜಿ. ಕೊಟ್ರೇಶಿ ಅಕ್ಕಂದಿರಾದ ಯಶೋಧ ಮತ್ತು ಶಾರದಳಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ವೃತ್ತಿಬಾಂಧವರಾದ ವೀರಪ್ಪ ಬೆಲ್ಲದ, ಗುರುಪಾದಯ್ಯ ಗುರುವಿನ, ಚಿಗಟೇರಿ ರುದ್ರಪ್ಪ, ಬಸೆಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಯು. ಕೊಟ್ರೇಶ, ಟಿ.ಎಸ್. ಜಗದೀಶ, ಎ. ನಾಗೇಶ, ಎಂ.ಎಂ. ಗುರುಬಸವರಾಜ, ಯು. ಶಾಂತಮ್ಮ, ಧರ್ಮನಾಯಕ, ಶೌಕತ್ ಅಲಿ, ಬಿ.ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥ ರೆಡ್ಡಿ, ಡಿ.ಹೆಚ್. ರಮೇಶ, ಜಿ. ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿ, ಗುರುಗಳಾದ ಅನಂತರೆಡ್ಡಿ, ಕೆ.ಬಿ. ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು, ಮಂಗಾಪುರ, ಗುರುಪಾದಯ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ನಾಗರಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್, ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರುಗಳಾದ ಕು. ಬಿ. ತಾರಾಮತಿ, ಚಿತ್ತರಂಜನ್, ಮುನೇಗೌಡ, ಸರ್ಪಭೂಷಣ, ಶಿವಕುಮಾರ ರವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಅಕ್ಕ ಶಾಂತಮ್ಮ, ಮಾವಂದಿರಾದ ಚಂದ್ರಪ್ಪ, (ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರು), ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಮಹೇಶ, (ಶಿಕ್ಷಕರು), ಸತೀಶ, ಕೊಟ್ರೇಶ, ನನ್ನ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾದ ಗೀತ ಚಿರಂಜೀವಿಗಳಾದ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಮತ್ತು ಸಂದೀಪ್, ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಹಾಲೇಶ ಮತ್ತು ಗೋಪಿನಾಥ ಮತ್ತು ಮಗನಾದ ಗೌಡರ ನಾಗರಾಜ ಎಂ.ಎಸ್.ಡಬ್ಲೂ ಇವರನ್ನು ನೆನೆಯುವೆ.

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಎ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂಧಿಯವರಿಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿಯ ಶಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಕೊಳ್ಳಿ ಬಸವರಾಜ, ಕೊಟ್ಟೂರೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜ್, ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಮಂಜುನಾಥರವರಿಗೂ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ, ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ, ಡಾ. ದೊಡ್ಡಮನಿ. ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ, ವಿಲಾಸರಾವ್ ಸಿಂಧೆ, ಮಹೇಂದ್ರ ಸಾಸನಿಕ್, ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಎಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಅಂದವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ **ಕ್ರಿಯೇಟಿವ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಇನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್, ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಮಾಲೀಕರಾದ** ಡಿ.ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜಿ. ವಿಶ್ವ, ಕೊಟ್ರೇಶ ಬಿ.ಎಂ., ಸಂದೇಶ ಟೀಕಾ, ಹೇಮಾ, ವೀಣಾ, ಈರಮ್ಮ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ದಿನಾಂಕ : ೧೪.೦೩.೨೦೦೮

ಗೌಡರ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್, ಕೊಟ್ಟೂರು

ಬಳ್ಳಾರಿ (ಜಿ)

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ ಒಂದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ ಒಂದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಪೀಠಿಕೆ :

ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ಭಾಗದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದಿಮಾನವನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನವರೆಗೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪರಿಸರದ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಿರಂತರ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾದ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳತಿರುಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆದಿಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆ, ದೈವ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು, ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿದಾಗ ಅಲೆಮಾರಿ, ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಮುಖಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದಾಗ ಅದರ ಸಮಸ್ತವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಕುಲಕಸಬನ್ನಾಗಿ ಕಲೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆಯು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರೂ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಇನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬದುಕಿನ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವೇ ಕುಸಿದ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ತರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ರೊಟ್ಟಿ, ಬಟ್ಟೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸೂರು. ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತಲೂ ಅತೀ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಬಯಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗತೊಡಗಿದರೋ ಆವಾಗಲೇ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಯುವಂತ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವಾದವು. ಹೀಗೆ ಹಲವು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಕೂಡ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಹೊರಹಾಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಾಗ, ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ದೀರ್ಘವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದರ ನೆಲೆ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಯಾವ-ಯಾವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗಿವೆ? ಆಧುನಿಕತೆಯ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ-ಯಾವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ, ಮಂಡ್ಯ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹದಿನೇಳು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಯ್ದ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮಗ್ರ (House hold survey) ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ನೂರ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳ ತಲಸ್ಪರ್ಶಿ (Micro Study) ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂಶಗಳು ಅವುಗಳ ರೂಪರೇಷೆ. ಅನುಷ್ಟಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ದಿಕ್ಕು ದಿಸೆಗಳ ಚಿಂತನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮೂಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಯಾದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ, ಗೊಂಬೆಗಳ ರಚನೆ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕತೆ, ಸಮೂಹ ಸಂವಹನದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಯುವಕರು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಕೈಗೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಭೂತ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಬದುಕನ್ನು ಮುಖಾ-ಮುಖಿಯಾಗಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ನೆಲದಲ್ಲಿ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನ ಒಳರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒತ್ತಾಸೆಯಿರುತ್ತದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೇಲ್‌ಸ್ತರದ ರಾಜಕೀಯ ಅದರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕಸರತ್ತಿನ ಬೆಲೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳಸ್ತರದ ನಿತ್ಯ ಯಾತನೆಯ ರೋಧನೆ ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಾಣಕಿವುಡು. ಅದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಒಳಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜ, ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ-ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ತಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಲುವು ಅವರು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆಳೆದು ಇಂದಿನ ಯುವಕರ ಆಲೋಚನೆಗಳೇ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ವ್ಯಾಪಾರ, ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕೇವಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಕಳೆದು ಹೋದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಯತ್ನ, ಸಮಕಾಲೀನ ಸತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಮುಖಾ ಮುಖಿಯಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಮೂಲವೃತ್ತಿಯಾದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲ ಕಥೆಗಳಾದ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಇವರಿಂದಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿವೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮರಾಠಿ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇವರ ಮೂಲ ಕಸುಬು. ಇವರು ಕಷ್ಟ ಜೀವಿಗಳು. ಇವರು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಆಧುನೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಲುವುಗಳೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಇತಿಹಾಸ ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳೆ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ರೂಪ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗೊಂಬೆಯ ರೂಪಕ್ಕೂ ಅದು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಂಟು ಇರದಿದ್ದರೆ ಆಟ ಸಾಗಲಾರದು. ರೂಪವನ್ನು ಮಾರಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ, ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಅಭಿನಯ ಮೊದಲಾದವು ಇರುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾಗಲೆ ಆಟದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕಟುಬರು, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕಟುಬುಜಾತ, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಕೋಲುಕ್ಯಾತ, ಆಸ್ತಿಕ್ಯಾತ, ಕಾಲಿಕ್ಯಾತ, ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್‌ಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳು ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಜಾತಿ ಬಿಡದಂತೆ ನಿಯತ್ತಿನಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಕುತಂತ್ರ ಮಾಡಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ತಂತ್ರ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಶೋಷಿತ ಬದುಕು ಇವರದ್ದು. ಊರುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಿಕ್ಷೆಬೇಡಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿ–ಕಿರಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹಿಂದಿನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುವ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಮದಾಯವೊಂದರ ಗತಿಶೀಲತೆಯ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯಾರ್ಥಿಕ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹಂಬಲಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವರ್ತಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಮತ್ತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ನಡುವಿನ ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ವರ್ತಮಾನದ ಜೊತೆ ನಡೆಸುವ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನಗಳ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧.೧ ಅಧ್ಯಯನ ಉದ್ದೇಶ :

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಅರೆ-ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೇ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯವಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುಥತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯ ತನ್ನ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬದುಕು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾದ ಒಳಪದರುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಬದುಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ವೈಭವ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಏಕತೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತ ಕುಟುಂಬದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನನಗೆ ಇವರ ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಚುಂಬಕ ಶಕ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರ ಒಡನಾಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲೆಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕಂದೀಲು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದರೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು, ಅವರ ವಿಧಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಬದುಕಿನ ತುಡಿತ-ಮಿಡಿತ, ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ, ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ವಿಷಯದ ಗಣಿಗಳಾಗಿರುವ ಅವರ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು, ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

೧.೨ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ : Scope of the study.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿರಳವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಗದಗ, ಹಾವೇರಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಧಾರವಾಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಹದಿನೇಳು

ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಯ್ದ ೩೮ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಕಟ್ಟೆ, ಬೆಳದೇರಿ, ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಗೂರು, ಅಲ್ಲಿಪುರ, ಮಾಗಳ, ರಾಜವಾಳ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಗೌರಿಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ರೂಪನಗುಡಿ, ಗುಡಾರನಗರ ಒಟ್ಟು ೩೪೭ ಕುಟುಂಬಗಳು, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಲುವಾಗಲು, ಅಲಗಿಲವಾಡ, ಹಿರೆಮೇಗಳಗೆರೆ, ಜಿ.ದಾದಪುರ, ಕೆ.ಮಜ್ಜಿಗೆರೆ, ಜಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಿಳಿಚೊಡು, ಬಸವನಕೋಟೆ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗೊಣಿಗೆರೆ, ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ ನಿಟುವಳ್ಳಿ, ಎಸ್.ಎಂ.ಕೃಷ್ಣನಗರ, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ನಗರ, ಹಿರಿಗೇರನಹಳ್ಳಿ, ಮುದಾದಡಿ, ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ, ಹಾನೆಕೊಂಡ, ಎ.ಎಸ್.ಐ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಭಾಗ, ಹಿಮ್ಮನಮಟ್ಟಿಯ ಒಟ್ಟು ೧೯೧ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊರಲಹಳ್ಳಿ ಗದಗ ತಾಲೂಕಿನ ಸೂರಣಗಿ, ಹಳೇರಿತ್ತಿ, ಹೊಸರಿತ್ತಿ, ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ, ಅಂಬಿಕನಗರ, ಹಿಂಡಸಗೇರಿಯ ೧೭೩ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿಯ ಒಟ್ಟು ೫೦ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊರನಾಳ, ಬೆಳದೇರಿಯ ಒಟ್ಟು ೨೮ ಕುಟುಂಗಗಳು, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಸಕೌಲ್, ಕರುಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ೨೮ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ, ಕೋಟೆರಾಯನ ಕೊಪ್ಪಲು, ಬೆಳ್ಳೂರು, ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೋಬಳಿ, ತ್ಯಾಪೆನಹಳ್ಳಿ, ದೇವಲಾಪುರದ ಒಟ್ಟು ೫೮ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಮೀಪದ ಗಿರಿಯಾಲದ ಒಟ್ಟು ೧೨೫ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೀಗೆ ೧೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕಟುಬರು, ದಾಯತ್‌ಕರ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬದುಕನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರ ಕಲೆಯನ್ನು ಆಧಾರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

೧.೩ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು :

ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನ, ಮಾದರಿ ವಿಧಾನ, ತೌಲನಿಕ ವಿಧಾನ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಧಾನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನ, ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಧ್ಯಯನ (House hold Survey), ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ (Case Study) ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಿಯೋ, ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಛಾಯಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಕ್ಯಾಮರ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾದರಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಮೃತಿ

ಕೋಶದಲ್ಲಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ತಿರುಗಾಡಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದುಕಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುಳಿಕೆದಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ವಿವರಗಳ ಮೂಲಕ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆ, ಪುರಾಣಗಳು, ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಆಚರಣೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸಮುದಾಯದ ವಲಸೆ, ಅಲೆಮಾರಿತನ, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ದೈವದ ಕುರಿತ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಣ, ಆಧುನಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾ ಮುಖಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

'ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು'ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೂಲತಃ ಒಳ್ಳೇ ಬೇಟೆಗಾರರು ಹಾಗೂ ಯೋಧರು ಆಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಯೋಧತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವವೆಂಬತೆ ಶಿವಾಜಿ ಹಾಗೂ ಆನಂತರದ ಪೇಶ್ವೆಗಳು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಇತ್ತು. ಅವರ ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಸುಬು ಇವರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗಿ ಬಂದವು. ಇವರ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಶತ್ರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅವರ ಸುಲಭ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಗೂಢಚಾರರಾಗಿಯೂ, ಸೈನಿಕರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಕಂಡು ಬಂದ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಒತ್ತಡಗಳು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದವು. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದ 'ಷಹಾಜಿ' ಯಂಥಹ ದಂಡನಾಯಕರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಕಲಾವಿದರೂ ಈ ಕಡೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಯೋಧರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಈಗಲೂ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಗುರಾಣಿಗಳು ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

೧.೪ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ : Study Survey

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಬಿಡಿ ಬರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಬರಹಗಳಾಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳ, ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೧೯೯೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಉಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಲೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ **'ಗೊಂಬೆ ರಾಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'** ಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು ಅವರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆಚರಣೆ, ಕಲೆ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ' ಎಂಬ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಿ.ಹೆಚ್. ನಾಗವರ್ಮರವರು ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜೀವನ, ಕಲೆ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದರಾದ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಆಟದ ಆಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯ ಗೊಂಬೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿ. ರಾಜೇಂದ್ರರವರು **'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ'** ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಕುಮಾರ ಹುರಕಡ್ಲಿಯವರ **'ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ'** ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಚಿತ್ರಮರಾಠರು, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದರು ಎಂದು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ಪರಂಪರೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರ ತಂಡವು ೧೯೮೯ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯ 'ಬೊಖಂ' ನಗರದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ತಯಾರಿಕೆ ಅದರ ಪರಿಕರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ **"ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ"** ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕಲೆ, ಜೀವನ, ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಮರಾಠರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ

ಆಟ ಆಡಿಸುವ ಇವರನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇವರು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ಗುಹನ' ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರದವರೆಂದು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಕುಲಕಸುಬಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ಶ್ರೀರಾಮನ ಶಾಪವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ದಂತಕಥೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೆಂದು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಗೊಂಬೆರಾಮರೆಂದು' ವಿರಳವಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೆಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವರು.

ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಹೋದಾಗ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವುದರಿಂದ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಟ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ಗೊಂಬೆ ರಚನೆ, ಕಥಾ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಗೊಂಬೆಗಳು, ರಂಗಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಜಾನಪದ ಪರಿಭಾವನೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಜಿ. ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರು 'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕಲೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ. ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಇವು ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಕಾರಗಳು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಈ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನೆತನಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಗೊಂಬೆಗಳು ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಯಲಾಟಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೇಳುವಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಲಿ ಭಾವೋದ್ವೇಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುಬೇಗ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೂ ಬಂದಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ನಿರಂತರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ಇದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಲೂಬಹುದು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯು ಇವರ ಉಪವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಆರ್.ಅಮೃತ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರು 1991ರಲ್ಲಿ **'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು'** ಎಂಬ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ.ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಇತಿಹಾಸ, ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಜಾನಪದ ಸುಗಂಧ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ನೆಲ್ಲಿಸರ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಲೆಗಳೇ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ. ವೇಷಭೂಷಣ. ನೃತ್ಯ, ರಂಗ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ತೀರ ಸಮೀಪವಾದುದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕುಣಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಗೊಂಬೆಗಳ ರಚನೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ರಜನಿಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ರಾಧಕೃಷ್ಣನ್ ರವರು **'ಮಾನವ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ'** ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. 'ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಣವು ಎಂಥಹ ಪರಿವರ್ತನೆ ತಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ನಿಯೋಗಗಳು, ಆದಿವಾಸಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧಾರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಮನೋವೈದಾನಿಕ ರೀತಿ ನೀತಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಅಂತರ್‌ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಐಕ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಂಗೀಕರಣದತ್ತ ತಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪರಿವರ್ತನೆಯತ್ತ ಸಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ'.

1. Structrual Studies denote Changes in leadership strecture.
2. Family Structure.
3. Source of power.
4. Transition of power Structure.
5. Impact of modernization.
6. Industralization, Hinduisation, Sanskrization.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲೂ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್.ಕೆ. ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ **'The Mysore Tribes and Castes'** ೧೯೨೮, ೧೯೩೦, ೧೯೩೧, ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ರೈ ರವರು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ **'The Trible Culture of India'** ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಧರ್ಮ, ಕಲೆ, ಕೃಷಿ, ಜಾನಪದ, ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ತೀಕರಣ, ಸಮೂಹ ಸಂಪರ್ಕ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಧನಸಹಾಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂಶಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.ರಾಮಚಂದ್ರ ಗೌಡರು ಪ್ರಪಂಚದ ಬಹುತೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕಲೆ, ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಈ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆಯ ಕಾಳಜಿ, ಶಿಷ್ಟರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಇವರ ಮೂಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯ ಪರಿಕರಗಳು, ಸಿದ್ಧತೆ, ಕಲೆಯ ಕುಶಲತೆ, ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಕಲಾವಿದರು ಆಧುನಿಕ

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ' ಎಂಬ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಹೆಚ್. ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ವೃತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಗೂ ಅವಿನಾಭಾವವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಅದು ಅವೆರಡನ್ನೂ ಕೂಡ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಕಲಾಪರಂಪರೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಮಲಶೆಟ್ಟಿಯವರು ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ 'ಗೊಂಬೆರಾಮರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಪೂರ್ತಿ ಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಜಾನಪದೀಯ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ನಡುವೆ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಗೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುವವನು ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಶು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಸೊಗಡು ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಡು ಹೇಳಲು ಹಿಮ್ಮೇಳದವರು ಪರದೆ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಳ, ಡೋಲು ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ಯಗಳು. 'ಪಾವರಿ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಗಾಳಿ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಆ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಇವರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಸಿ.ಟಿ. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು **'ಸ್ಥಿರ ಸಮುದಾಯ ವಾಸ್ತವ ವೈರುಧ್ಯ'** ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದಾಗ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪೊರಕೆ ಕಟ್ಟಲು ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ತಂದು ಹಾಕಿ, ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆ ಆಡಲು ಹೋದರೆ, ಹೆಂಗಸರು ಊರಲ್ಲಿ ಕಸಬರಿಗೆ, ತಲೆ ಪಿನ್ನು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಡಪಾನ, ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಬಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ಆಹಾರ ತಿಂದು ಕಾಲ ನೂಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಊರು ಸಾಕಾಯಿತೆಂದರೆ ಚಾಪೆ, ಪಾತ್ರೆ, ಪಡಗ ಕಟ್ಟಿ ಕತ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರರವರು **'ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು'** ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವು ಬೆಳೆದು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ, ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಕಲೆಗಳು, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ, ಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಮೂಲ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವರು. ಈ ಅಂಶಗಳು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂಶಗಳಾಗಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ೧೬ ನೇ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ' ಕುರಿತು ಡಾ. ಬಿ.ವಿ. ಮಲ್ಲಾಪುರ್, **'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ'**ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಹ.ಕ.ರಾಜೇಗೌಡ, **'ಕರ್ನಾಟಕ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಪರಂಪರೆ'**ಯ ಕುರಿತು ಡಾ. ಶ್ರೀಕಂಠ ಕೂಡಿಗೆ, **'ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್.ಲಠ್ಠೆ, **'ಇತರ ಜನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಎಚ್.ಎಮ್. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ, **'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಥಾವಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಭಾಷಣೆ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಶ್ರೀರಾಮ ಇಟ್ಟಣ್ಣವರ್, **'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಂಗೀತ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಬಸವರಾಜ್ ಮಲಶೆಟ್ಟಿ, **'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ತಂತ್ರ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ, **'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೇಲೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವ'** ಕುರಿತು ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯರವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ಮುಖಗಳು' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯನವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ಭಾಗ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಪಡುವಲಪಾಯ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳು. ಕೇರಳದ ಕಥಕ್ಕಳಿ, ಆಂಧ್ರದ ವೀದಿನಾಟಕ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ತಿರುಕೂತ್ತು ಮುಂತಾದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಗಳಿಗೂ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕ ಕಲೆಗಳು ಯಾವುದೋ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ರೂಪಗಳಿಂದ ಕವಲೊಡೆದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

'ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುಂ.ಬಾ.ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಅವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಯಾಟದ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇವರು 'ದಾಯಕ್ತರ್' ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರನ್ನು 'ದಾತೀರು' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಹಿಂದೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ದಾಳಿಕಾರರಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಊಟ, ವಸತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಮೊದಲು ಷಹಜಿ ಸರದಾರನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬೆಡಗುಗಳು, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಗಡಿಕಲ್ಲುಗಳು, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ವಾದ್ಯಗಳು, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವ ಹೆಸರುಗಳು, ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ರಚಿಸುವ ಕಲಾವಿದರು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಮೊಗಳ್ಳಿ ಗಣೇಶ್‌ರವರು **'ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಲೆ ಮೂರ'**ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಸಮುದಾಯ ಸಜ್ಜುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಪಿ.ಎನ್.ಹರೀಶ್ ಅವರು **'ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಕರಕುಶಲ ಪರಂಪರೆ'** ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ. ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

K.S. Singh in his Book 'The Scheduled Castes' (Page No,1221) Says In Karnataka They are Known by different names such as Killekytha Marathi, Killiket and Gombe Ramaru. In some places they are also called 'Binde Bestha' Enthoven (1922) Mentions that they claim descent from a kshatriya who is said to have followed the pandavas in their wanderings after the loss of their kingdom, and hence style themselves, chhatriso, but an examination of their manners and customs tends to show that there are recrrited from several castes in Karnataka with no claim to Kashatriya rank Ethnographic and Historical accounts reveal that they nigrated from maharashtra some time back their population in Karnataka according to the 1981 censues is 7868 (3997 males and 3871 Females). They are Predominanthy a rural – based community. The commaunity is largely distributed in Belgaum, Bijapur, Dharwad, Bellary and Mandya district. Marati Spoken at home but Kannada is spoken at home but Kannada is spoken with other communities. The script used for writing in kannda. The Sillekyatha are non vegetarians but do not eat pork. Their staple cereals are jowar, ragi and rice and pulses like tur and horse gram are used ground nut oil is used for cooking chewing of betel leaf and smoking of beedies are common their men consume alcholic drinks.

Karnataka State Gazetteer – Suryanath.U.Kamat–1982 (Page No. 480) says that The Sillekyatas are also known as Killekyata, Bommalatarallu Telegu, Bombeyavaru in Kannada. The ancestors of Sillekyatas seem to be Maratas following the profession of agriculture they are nomadic. They are chicfly found in Mysore area fishing and playing leather puppets are their tradational occupations live stock rearing is a subsidiary occupation some of them are Pig- reares they worship Hanuman. Their

family deities are Moodalagiri thimmappa, Neera batheppa and Gounibasappa. They also worship godesses Durgamma, Maramma, Plegamma, Chamundi etc. They also have their own preiests. There are two endogramous sections among then i.e.the fishing sillekyathas and the Bombe (puppet) section wido marriage and divorce are prevalent among then and the dead are useually buried.

1909 E.Thurston – vol III Gazetteer of Anantapur district A.P.State (Page No. 293) says that the killekyatas are a Marati Speaking people who amuse village with their marionette shows in the Telugu and Canarese Countries they travel round the villages and give a performance where ever they can secure sufficent patronage contributions take the form of money or oil for the foot hights their profession Mr. S.M. Natesa Sastri writes is Enacting religious dramas befor the village public the black Kambli is their Screen, and any mandapa or village chavadi or open house is their stage night is the time for giving the performance they carry with they pictures painted in colours on deer, skins, whick are well tanned and made fine like parchment the Several Parts of the picture representing the human or animal body are attached to each other by thin iron wires and the Parts made to Move by the assistance of thin bamboo Spilts and thus the several actions and emotions are represented to the public to the accompaniment of songs their pictures are in most cases very fairly painted which variety and choice of colours the stories choosen for representation are generally from the Ramayana and Mahabaratha which then however call Ravanakatha and Pandava Kata the Stories of Ravana and the pandavas the dead are buried in a seated posture some of the woman are engaged as professional tattoos.

ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಅವರು 'ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜನಾಂಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಮೂಲದವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಭಟ್‌ರವರು **'ಕರ್ನಾಟಕದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ'** ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಕಲೆಯನ್ನಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆಟ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಂಶಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಗೊ.ರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅವರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಹರಾಷ್ಟದ 'ರತ್ನಗಿರಿ' ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ಜನರ ಗುಂಪಿನವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಬೆಸ್ತರು ಈಗಲೂ ಕರಾವಳಿಯಲಿದ್ದು, ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಕಲಿತು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರು ವರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇವರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಸೋಮಶೇಖರ ಇಮ್ರಾಪುರವರು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ೧೬ನೇಯ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮೂರು ಕಾರ್ಯಗಾರ ನಡೆದಿವೆ. ೧. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ೨. ಬಿ.ಆರ್. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೩. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಶಿಯ ದೇಶಗಳ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಗಳು ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಜಾಕೋಬ್ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಅವನು ಕೂಡ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲೆಯ ತವರು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ದೊಡ್ಡ ತಂಡ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿತು. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕನಿಂದ ಫ್ರಿನ್ಸ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ನಂತರ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಸೈಂಟ್‌ಮನ್ ವಿದ್ವಾಂಸ ಬಂದ. ಅಮೇರಿಕದ ನೆಲಸ್ವಿನ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಿಂದಲೆ ಈ ಕಲೆ ಹೊರಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಕಲೆಗೆ ಭಾರತವೇ ಮೂಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೆಂಟ್‌ಮನ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ಭಾರತೀಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು, ಲೇಖನಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

*****

ಅಧ್ಯಾಯ ಎರಡು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ

ಅಧ್ಯಾಯ ಎರಡು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮಂಡ್ಯ, ಹಾಸನ, ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು "ಗೊಂಬೆರಾಮರು" ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು, ಚಕ್ಕಳದ ಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು, ಕಲಿಕ್ಯಾತ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಚಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಕೂಡ ಇದೆ' (ನಾಗೇಗೌಡ, ೧೯೮೫, ಪು.ಸ.೧೯೯). ಧಾರವಾಡ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು ಕಡೆ ಇವರನ್ನು 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. 'ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 'ಕಟಬರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಿಲಿಕೆಟರು ಅಥವಾ ಛಾತ್ರಿಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ' (ಎಸ್.ಜಿ. ಮೊರಬ್, ೧೯೮೮, ಪು.ಸ.೧೪) 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ಅರೆ' ಕುಲದವರೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಚಿತ್ರಮರಾಠರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.' (ಡಿ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ೧೯೮೨, ಪು.ಸಂ. ೬೭) 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 'ಕಿಚಲಿಕ್ಯಾತ' ಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.' (ಎ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ೧೯೮೮, ಪು.ಸ. ೧೫)

'ಇವರಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕಲೆಯಾದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಾಟ, ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಚಕ್ಕಳಗೊಂಬೆಆಟ, ಕಟಬರಾಟ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಚಿತ್ತಾರಗೊಂಬೆ ಆಟ, ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ.' (ರಾಮಚಂದ್ರಗೌಡ – ೧೯೯೦, ಪು.ಸಂ.೬)

'ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಡುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ 'ಗೊಂಬೆರಾಮರು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.' 'ವರ್ಣಚಿತ್ರ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಪುಣರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಚಿತ್ರಮರಾಠರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.' (ಡಿ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ೧೯೮೨, ಪುಟ ೧೦)

'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಜನರನ್ನು 'ಕಟಬುಜ್ಯಾತ'ರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿರಿಯ 'ವಿದೂಷಕ'ನ ಗೊಂಬೆಗೆ 'ಕಟಬೂ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಬ್ಲೂ ಎಂಬುವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಕೇಲಿಕ್ಯಾತ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ ತಾಳಿ 'ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ'ವಾಗಿದೆ' (ತಿಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ ೧೯೮೦ ಪು.ಸ. ೨೪೯) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ಸಂಪುಟ 2 ರಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಪದದ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ 'ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡವ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗುವನು, ಕಿಳ್ಳೇಕೇತನ ಹಿಂದೆ ಸೂತ್ರಧಾರ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರಾಟದ ಹಿಂದಿರುವ ಸೂತ್ರಧಾರ ಶಕ್ತಿ. 'ಕಿಳ್ಳಿಕೇತನು ಗೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುವೊಲು, ಕುಣಿಸುವಳು, ಕಿಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ತಮಾಷೆ, ಚೇಷ್ಟೆ, ಕಿಲಾಡಿತನ, ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.' (ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೩, ಪು.ಸಂ.೨೩)

ಕೆರೆ–ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ–ಕೊಳ್ಳಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮೀನುಗಾರರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು "ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು" ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರು ಇವರನ್ನು 'ಝಿಂಬ್ರಿಯಾ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು ಎಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು 'ಶಿಳ್ಳೇಕೇತ'ರೆಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮೂಲದಿಂದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟವನ್ನೇ ಮೂಲ ಆಧಾರ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಈ ಜನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲವೃತ್ತಿ ಮರೆತು ಪರಿಸರದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ೧೯೭೨ ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಜನರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೪,೯೨೧ ಎಂದು ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವನೂರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಬಿ.ಜಿ. ನಾಯಕ, ೧೯೮೮, ಪು.ಸಂ. ೦೭).

'ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಟಕ್ಕೆ 'ಕಿಲ್ಲೆಭಾವ್ಲಿಖೇಲ್' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಿಲ್ಲೆ (Wood, bark or leaf or Papers) ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾವಲಿ (ಗೊಂಬೆಗಳ) ಖೇಲ್ (ಆಟ) ಎಂಬುದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಈ ಕಿಲ್ಲೆ ಭಾವ್ಲಿ ಖೇಲ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರಾಟ ಆಯಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಥನೆಗಳಿದ್ದರೂ ಶಬ್ದ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ' (ಡಾ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೩, ಪು.ಸಂ. ೧೫) ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು Killekyatha means a mischievons imp, Kiolle, Meaning Misehievons and Kyata imp, or a Crooked fellow (ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ, ೧೯೩೦, ಪು.ಸಂ.೫೧೬) ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು ಪರಸ್ಪರ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ತುಂಭ ಕೌನ್ ತಾಜಾತ್' ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಒಂದೇ ಜನಾಂಗ ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ 'ದಾಯಿತ್‌ಕರ್' ಎಂಬುದು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನಾಂಗಕ್ಕಿರುವ ಮೂಲ ಶಬ್ದ. ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಿರಿಯೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದಾಗ ಅದನ್ನು 'ದಾಯಿತ್‌ಕರ್ ಜನಾಂಗದ ಸಮ್ಮೇಳನ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ ನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

'ಈ ಕಲೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ದೇವರ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾ ನಡೆಸುವ ದೈವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಈ 'ದಾಯಿತ್‌ಕರ್' ಶಬ್ದ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.' (ಎ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ–೧೯೮೮, ಪು.ಸಂ.೩೭) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಚಿತ್ರಕಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೂ ನಾಸಿಕದ ಪೈಥಾನ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿವೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬಳಸುವ ಹಲವು ರೀತಿಯ 'ಪಟ', ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಚರ್ಮಪಟ' ವೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಅದು ರಾಜಸ್ತಾನ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಬೋಪ್, ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಮಪಟದ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨.೧. ಪ್ರಾಚೀನತೆ :

'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗವಾಗಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ನೆಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಅವರು ಮೂಲತಃ ಮಹಾರಾಷ್ಟದವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ರಚನೆಯ ನಂತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಡಾ.ಶಂಬಾ. ಜೋಷಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟಗಳ ಸಂಬಂಧ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವದ್ದು ಅಷ್ಟೆ ಏಕೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ಹದಿಮೂರನೇಯ ಶತಮಾನದವರೆಗಿನ ರಾಜರುಗಳಾದ ಕದಂಬರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟಕೂಟರು, ಶಿಲಾಹಾರರು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಳಿದವರು ದೇವಗಿರಿಯ ಯಾದವರು. 'ತಾರತಂತ್ರ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆದು ಅವೆರಡು ಒಂದೇ ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳೇ ದೊರಕಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಾಠಿ ಶಾಸನ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟಗಳ ಗಾಢವಾದ ಸಂಬಂಧ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳೂ ಇಂದು ನಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೬೦ ರಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನು ಅಂದಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರ ಮಿರ್ಪ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೋಳ್' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಾಹೂರದ ರೇಣುಕೆ, ತುಳಜಾಪುರದ ಅಂಬಾಭವಾನಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಕ್ತಿ ಪೀಠಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಗಡಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದದ್ದರಿಂದ ಈ ದೇವತೆಗಳು ಇಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸವದತ್ತಿಯ ರೇಣುಕೆಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಅಂಬಾಭವಾನಿ, ತುಳಜಾ ಭವಾನಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದವರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕಟುಬುಜಾತರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇವರು ದಾಯತ್‌ಕರ್ ಜನಾಂಗ (ಪಂಗಡ)ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರನ್ನು 'ದಾತೀರು' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇವರು ಬರ, ಕ್ಷಾಮ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು, ಮುಸ್ಲಿಂ ದಾಳಿಕಾರರಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ, ನೆಮ್ಮದಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಊಟ, ವಸತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ,

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿದರು. ಮೊದಲು 'ಶಹಾಜಿ' ಸರದಾರನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಒಂದು ತಂಡ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ : ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಲಾಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ವೇಷಗಾರ, ಗೊಂದಲಿಗ, ಮದ್ದಳೆಗಾರ, ಹೂಗಾರ ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಸೂಚಕ ಹೆಸರುಗಳಂತೆ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ, ಸಿಳ್ಳೇಕೇತ ಎಂಬ ಪದಗಳೂ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲವಾಗಿಯೇ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂಬ ಪದವು 'ಕಿಳ್ಳಿ' ಮತ್ತು 'ಕೇತ' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಕಿಳ್ಳಿ-ಎಂಬ ನಾಮಪದಕ್ಕೆ ಚೇಷ್ಟೆ, ಕಿಲಾಡಿತನ, ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ ಎಂದರ್ಥ'

'ಕೇತ-ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ ಎಂದರ್ಥವಿದೆ.'

'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಆಟ' ಕಿಡಿಗೇಡಿತನದ ಆಟ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

'ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಅಥವಾ ಸರಸ್ವತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದ ನಂತರ ಹನುಮನಾಯಕ ಅಥವಾ ಸಾರಥಿಯ ಪಾತ್ರ ಬರುವಂತೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಎಂಬ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರ ಬರುವುದು, ಈ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಬಂಗಾರಕ್ಕನೊಡನೆ ಜನಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತಹ ತಿಳಿಹಾಸ್ಯ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಆಟಕ್ಕೆ ರಂಗು ತರುತ್ತಾನೆ. ಆಟದ ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಹಾಸ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವುದರಿಂದ ಆ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರಾಟವೆಂದು ಅದನ್ನು ಆಡಿಸುವವರಿಗೆ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬೇಕು'. ಈ ಶಬ್ದದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಲಿಯುಗದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಈ ಬೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುವ ಆಟವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ದೇವರೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದನೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇವರಿಗೆ 'ಕಲಿಕ್ಯಾತ,' 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತೆಂದೂ 'ಕೀಲುಕಥಾ' ಎಂಬ ಪದ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇದೇ 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂದಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹಲವರು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ'.

'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರೆಂಬ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವಿದೆ, ಇವರು ಸೋಗು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುವ ಹಾಗೂ ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಮನರಂಜನೆ ಮಾಡುವ ಕಲೆಯೂ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸೋಗು ಹಾಕಿ ರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಇವರ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಬಹುರೂಪಿಗಳೆಂದು ಇವರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರಿದೆ. ಛಾಯಚಿತ್ರ, ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಾಟಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮೂಲಕ ಈ ಜನ ಜಾವಾ, ಸುಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ'. (ಶಂಬಾ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ ೨, ೧೯೭೨. ಪುಸಂ. ೧೭೩)

ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ರೂಪಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

'ಇಂಥ ಕಿಳ್ಳಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ'

'ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡವ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗುವನು ಕಿಳ್ಳೇಕೇತನ ಹಿಂದೆ ಸೂತ್ರಧಾರ'

'ಕಿಳ್ಳೇಕೇತನು ಗೊಂಬೆ ಕುಣಿವವೊಲು ಕುಣಿಸುವಳು'

'ದಾಸರಾಟ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರ ಆಟ ಮನೋರಂಜಕವಾದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದವು'

'ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆಬ್ಬಿಸಲು ಹೂಡಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಾಟವಿದು'

'ಇದೆಂತ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮದುವೆ' (ಹೆಚ್. ದೇವೀರಪ್ಪ, ೧೯೯೨, ಪು.ಸಂ. ೨೦೬)

'ಪಿಳ್ಳೆಗಳು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಅಡಿದಾಡಿ ಕುಳ್ಳು ಸೋದೆಗಳ ತಂದು ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಿಯನು ಇಕ್ಕಿ'. (ರಂಶ್ರೀಮುಗಳಿ, ೧೯೮೦, ಪು.ಸಂ. ೨೯)

ಕಲಕೇತ 'ಶಿವಶರಣರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಶರಣ ಕಲಕೇತ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಇಂದಿನ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.' ಈ ಶಬ್ಧವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಅರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧. 'ಕಲ–ಇಂಪಾದ, ಮಧುರವಾದ'

'ಕೇತ–ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ'

ಕಲಕೇತ–ಇಂಪಾದ ಆಟವಾಡುವವ

೨. ಕೆಲವು ಸಲ ಕಲಿಕೇತ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು

ಈ ಕಲಿಕೇತ ಶಬ್ಧವನ್ನು

'ಕಲಿ–ಶೂರ, ಧೀರ, ಸಾಹಸ ಸ್ವಭಾವದವರು'

'ಕೇತ–ಮನೆ, ವಾಸ, ಸ್ಥಳ, ಗ್ರಹ'

ಕಲಿಕೇತ ಎಂದರೆ ಶೂರರು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಸನ್ನದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

೩. ಕೆಲವರು ಕೇಲಿಕೇತ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ಎನ್ನುವರು

'ಕೇತ–ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಪರಿಹಾಸ ಅಥವಾ ಆಟ'

'ಕೇತ ವಾಸಸ್ಥಳ, ಮನೆ, ಆಟ'

ಕೇಲಿಕೇತ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ಪರಿಹಾಸದ ಆಟ ಎಂದರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಬ್ರೂ ಅವರು ಕೇಲಿಕೇತ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ ತಾಳಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತವಾಗಿದೆ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಡಾ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದ ಮೂಲವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ'. (ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ-೧೯೮೬ ಪು. ೨೪೯)

ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೇ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಂ. ತಪಸ್ವೀಕುಮಾರ ಅವರು 'ಕನ್ನಡವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಚ.ಶ.ಸ. ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಳಕೆಗೆ ಬರುವುದು. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರದನ್ವಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಕಿಳಿ, ಗಿಳಿ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಚಿಲುಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡತಿ ಚನ್ನಕ್ಕನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಚಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಶಿಳ್ಳೇ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಪದವೇ ತುಂಬ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ರೂಪ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. (ದೇಜಗೌ-೧೯೮೩, ಪು.೧೯೭)

ಸಿಳ್ಳೇಕೇತ ಪದವನ್ನು

'ಸಿಳ್ಳೆ-ಕವಲು, ಬೇರೆಯಾದ'

'ಕೇತ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ' ಎಂದು ಅರ್ಥ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ- ಎಂದರೆ ಕವಲು ಬುದ್ಧಿಯವನ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

'ಸಿಳ್ಳೇ-ಸಿಳ್ಳು, ಸಿಳ್ಳೆಗಣ್ಣು, ಸಿಳ್ಳೆ ಮುಸುಡಿ'

'ಕೇತ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ'

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂದರೆ ಅಕರಾಳ ವಿಕರಾಳ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಡುವ ಆಟ ಎಂದಾಗಬಹುದು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕುಟಿಲಬುದ್ಧಿಯ ಒರಟು ದೇಹದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಜೀವಸೂತ್ರದಂತಿರುವ ಈ ಹೆಸರಿನ ಗೊಂಬೆ ನಾಟಕದ ಆರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ತನ್ನ ಮಡದಿ ಬಂಗಾರಕ್ಕನೊಡನೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊಂಕು ನುಡಿಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ನಗಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಇಡಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕೇತ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕಿ ಹಾಡುವ ಆಟ ಎಂಬರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಶಿಳ್ಳೇಕೇತರು ಆಟದಲ್ಲಿ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕುವುದೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು.

ಅಲ್ಲದೆ 'ಸುರುಳಿ ಮೀನನ್ನು ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಆ ಸುರುಳಿ ಸುಳ್ಳಿ>ಸಿಳ್ಳಿ>ಸಿಗಡಿ ಎಂಬುದು ಸಿಳ್ಳೇಕೇತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ'. (ಅಭಿಪ್ರಾಯ:- ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ. ಮೈತ್ರಿ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ)

ಇವರಿಗೆ ಚಿಳ್ಳೇಕೇತರು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ.

ಚಿಳ್ಳೇಕೇತ

'ಚಿಳ್ಳೆ=ಸಣ್ಣದು, ಪುಟ್ಟದು'

'ಕೇತ=ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ'

ಚೆಳ್ಳೇಕೇತ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಆಟ

'ಚೆಳ್ಳೇಕೇತ – ಕೀಟಲೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೆಂತರ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿ (Robin good fellows) ಎಂಬ ಪಿಳ್ಳೆಯಕ್ಷ ಸಿಳ್ಳೇಕೇತ'. (ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ೩ನೇ ಸಂಪುಟ, ೧೯೭೭ ಪು. ೨೮೫೫)

ರಂಗ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ ಕಾಣಿಸುವ ಈ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚಳ್ಳೇಕೇತ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲೆದಾಡುವುದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದೊಡನೆ ಬದುಕುವಾಗ ಅವರು ಸಲುಗೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅವರ ಭೌತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಿಂದಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯುವರು.

೨.೨ ಗೊಂಬೆರಾಮರು :

ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಬೊಂಬೆರಾಮರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹಿರಿಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆರಾಯರು ಎಂದು ಕರೆದಿರಬಹುದು. ಈ ಹೆಸರು ಹಾಸನ, ಹಳೇಬೀಡು, ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರಿಗೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು, ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಚಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಗೊಂಬೆರಾಯರು ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಧಾರವಾಡ, ಹಾವೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು, ಗದಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು, ಮೀನುಗಿಳ್ಳಿಕ್ಯಾತರು, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಎಂದು ದಾವಣಗೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು, ಶಿಳ್ಳೇಕೇತರು, ಎಂದು ಕರೆದರೆ "ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚಲಿಕ್ಯಾತರು" ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. (ಎ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ–೧೯೮೩, ಪು.ಸಂ. ೧೫)

ಬಾಗಡೆ : ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು 'ಬಾಗಡೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಇವರು ಕಂಬಳಿ ಕರಿಕಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಬಾಗಡಿಗಳೆಂದು ಕರೆದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಇಂಡಿ, ಅಗರಖೇಡೆ, ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಟಬು, ಕಟುಬುಜಾತಸ್, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ಛತ್ರಿಯರು, ಮಡಿಪುರಿ ಸಮುದಾಯದವರು' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರನ್ನು 'ಕಿಲಿಕೆಟರು ಅಥವಾ ಛಾತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾಗಡಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು'. ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯ ಆಕಾರದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಇವರು ತಮ್ಮ ಆಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಕಟಬು : ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಟಬು ಎಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯ ಗೊಂಬೆ ಎಂದರ್ಥ. ಇವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು 'ಕಟಬು, ಕಟುಬು ಜಾತಸ್' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವ

ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಹಿರಿಯ ವಿದೂಷಕನ ಗೊಂಬೆಗೆ ಕಟಬು ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ'. (ಡಾ.ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ-೧೯೭೯.ಪು. ೧೦೯)

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆಡಿಸುವ ಆಟಕ್ಕೆ ಖೇಲ್ಕೇತ್ (One performing plays) ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ. 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವೇ ಖೇಲ್ಕೇತ್ ಎಂಬ ರೂಪ ಪಡೆದು ಇದೆ ಮುಂದೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ'. (ಎಸ್.ಜಿ. ಮೊರಬ್-೧೯೮೯ ಪು.ಸಂ. ೬೩ ಮತ್ತು ೬೪) ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಯಾಟಕ್ಕೆ ಚಮಡಿಬಾವಲಿಖೇಲ್, ಕಿತ್ಲಿಬಾವ್ಲಿಕೇಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕೇರಳ ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

೨.೩ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ಕುರಿತಾದ ಕಥೆಗಳು :

೧. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಾಗ ಈ ಗೊಂಬೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಕಲೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೨. ರಾಮನು ಭೂಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಸಹಚರರಾದ ಇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ನಮಗೆ ಬದುಕಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ರಾಮನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಜಿಂಕೆ ಚರ್ಮ ನೀಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿ ಈ ಗೊಂಬೆಯ ಮೂಲಕ ಆಟ ಆಡಿಸಿ ಬದುಕಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾವು ಗೊಂಬೆರಾಮರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೩. ಸೂರ್ಪನಕಿ ತನಗೂ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣನಾದ ರಾವಣನಿಗೂ ಆದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೀತೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಶೂರ್ಪನಖಿ ತನ್ನ ಕಪಟ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮೋಡಿ ಮಾಡಿ ಅವಳಿಂದ ರಾವಣನ ಚಿತ್ರ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಲೋಕದ ಮೇಲೆ ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದಿದ್ದ ಶೂರ್ಪನಖಿ, ನಂತರ ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಸೀತೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಈ ಗೊಂಬೆ ನಂತರ ರಾಮನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆತ ಸೀತೆಯ ನಿಷ್ಠೆಯ ಬಗೆಗೆ ಅನುಮಾನಿಸಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಸೀತೆಯಿಂದಲೇ ಗೊಂಬೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂತತಿ ಮುಂದೊರೆಯಿತು ಎಂದು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟಲು ಅಗಸನ ಮಾತುಗಳೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಪರದೇಶಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ನಮ್ಮ ಜಗದವನೇ ಊರೂರು, ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮಂಥ ಯಜಮಾನ್ರು ಮಾಹರಾಯರ ಹತ್ರ ಹತ್ತು ಪೈಸೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಪೈಸೆ, ಆಣೆ, ಎಂಟಾಣೆ ಈಸ್ಕಂಡು ಒಂದು ಸೇರ ಅಕ್ಕಿ ತಂದು, ಬ್ಯಾಳಿ ತಂದು, ಅನ್ನದ ಛತ್ರಾ ಕೂಡಾ ನಡಸ್ತಿದ್ನಂತೆ. ಅದೇ ಇಂದು ಸೇರು ಅನ್ನದಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಉಂಡ್ರೂ ಸವೀತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹುಲ್ಸು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಗವಂತನು ನೀನು ಹುಲುಸಿನ ಮಗನಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾತಪುರುಷನಾಗಿ ಬಾಳು ಅಂತ್ಹೇಳಿ ಹರ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸ್ಯಾನ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಲಿಪುರುಷ ಕೇತ, ಕಲಕೇತ, ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೫. 'ಅರವತ್ತಾರು ಪುರಾತನರು ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವಾಗ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಅವರೆಲ್ಲರು ಕೇಳಿದಂತೆ, ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಅವರು ಕುರುಬರು, ಅವರು ಬುಡಬುಡಿಕೆಯರು, ಜೋಗೇರ, ಜಂಗಮರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವೃತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ನನಗೇನು? ಎಂದನಂತೆ. ನಿನಗೆ ಕೊಡಲು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನೈತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಹುಲಸಿನ ಪುಟ್ಟಿ ಇದೆ ನೋಡು ಎಂದ. ಹುಲಸಿನ ಪುಟ್ಟಿ ತಗಂಡು ನಾನೇನ್ ಮಾಡ್ಬೇಕು' ಅಂದ. ಒಕ್ಲುಮನೆ ನಿಂದ್ದೋಗು (ಒಕ್ಕುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯ ನೀನು) ಊರ್‍ಗಿ ಕರ್ಗಲ್ಲಾಗು, ಬಂಟ್‍ಗೆ ಬಂಟಾಗು, ರಾಶಿ ಮುಂದೆ ಬೂದುಗ ಆಗು, ಕಲಿಕ್ಯಾತ ಆಗಿ ಹೊಲಕ್ಕೈದು ಸಿವುಡು ಮೆದಿ ಮೇಯಿ, ನಿನಗ ರೈತನು ಕೊಡತಾನ ಅದನ್ನು ಊಣ್ಣಾ ಕಂತ, ಇವ್ನು ಐದು ಮಂದಿ ಪಾಂಡವರ್‍ನ ಚಿತ್ರಪಟ ಮಾಡಿ ಆಟ ಆಡಿಕೆಂತ ಹೋಗು ಅಂತ ಕಳಿಸಿದ. ಆಗ್ಲಿ ಬಿಡ್ರಿ ಅಂತ ವಕ್ಲು ಮಗುನಿಂದ ಬಂದ್ರು. ಅವನು ಎಲ್ಲಾ ಬೀಜಾನು ಬಿತ್ತಿದಾಗ ಹುಳ್ಳಿ ಬೀಜವಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀ ಹೋಗು, ನೀ ಹೋಗು ಅಂತ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದ, ಈಗಾಗಲೇ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ವೇವಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೋಗಿ ಬೀಜ ತರಾಕೆ ಯಾರ ಕೈಲಾಗಲ್ಲ ಅಂದ್ರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇವನಿಗೆ ಏನಪ್ಪ ಕ್ಯಾತರಡ್ಡಿ ಮತ್ತೆ ನೀ ಹೋಗ್ಬಿಯೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಆಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಆಗ ಅವ ಹೂಂ ಹೋಗ್ಬರ್‍ತೀನಿ ಎಂದ್ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಹೊಳ್ಳಿ ಬಂದ್ಯೆಲ್ಲಾ ? ಅಂತ ದೇವ್ರ ಕೇಳಿದ್ರು, ಹುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಬಿಟ್ಹೋಗ್ಯಾರಂತ್ರಿ ಅದನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರಾಕ ಕಳಿಸ್ಯಾರ್‍ರಿ ಎಂದಾಗ ಆಯ್ತು ಅವನ್ನ ವಯ್ಯಾಕ ಏನೂ ತಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲೋ ಹುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಹ್ಯಾಂಗ ವೈಯ್ತಿ ಅಂದ್ರಂತೆ, ಆಗ ಇವನು ಏನೂ ತರದಿದ್ರೇನಾತು ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬಿಡ್ರಿ ನಾನೂ ಎಂಗೊ ಒಯ್ತೀನಿ, ನೀವು ನನ್ನ ನೋಡಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಎಂದಾಗ ಹುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಪುಟ್ಟಿ ತುಂಬಿಟ್ಟ ಶಿವ, ಇವ ಅವನಷ್ಟೂ ತಿಂದು ಬಂದು ಕೂರಿಗಿ ಹಿಂದಿಂದ ಅಡ್ಡಾಡಿದ. ಅದು ಕೆಲ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪುರುಷ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಹುಳ್ಳಾಕಹೇತ, ಹುಳ್ಳಿ ಹೊಲದಾಗ್ಹೇತ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನ್ನದಾತನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವನು ಕಲಿಕ್ಯಾತ. ಅವನು ಕಲಿಕೇತ ಅವನು ಭೂಮಿಗೆ ಅನ್ನ ತಂದ ನಂದಿಯ ಸ್ವರೂಪವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೬. 'ಭೀಮನು ಒಂದು ದಿನ ಆಪಿನ ಪೆಂಡಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಒಬ್ಬನು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನಕ್ಕನು. ಆಗ ಭೀಮನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ನಕ್ಕವನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದಾಗ, ಧರ್ಮರಾಜನ ಬಳಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅವನು ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಅವನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು ಭೀಮಸೇನ ಕ್ಷಮಿಸು ಎಂದನು. ಆಗ ಭೀಮನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಅವನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದಾಗ, ಆಯ್ತು ನಿನ್ನ ಕರಾರುಗಳಾವವು ? ಎಂದಾಗ ಈ ಕಿಳ್ಳೆ ಮಾಡಿದ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು ನಾಲ್ಕು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ೧. ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಹೊರುವುದಿಲ್ಲ. ೨. ಹಚ್ಚಿದ ಕುಳ್ಳು (ಸಗಣೆ ಸೌದೆ) ಉರಿಸಬಾರದು (ಬಿದ್ದ ಕುಳ್ಳ ಆರಿಸಿ ತರಬೇಕು) ೩. ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ (ಹಾಗಂತ ಬೇಡಿ ತರಬೇಕು) ೪. ಹೊರಸು ಹಾಕುವಾಂಗಿಲ್ಲ ಎಂದನಂತೆ ಆಯ್ತು ನಮ್ಮ ಸೇವೆ (ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಕಥೆ) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಹೋಗು ಎಂದನಂತೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಕಿಳ್ಳೇಕೇತ ಪಾಂಡವರ ಸೇವಕರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೭. 'ನಮ್ದು ರಾಜವಂಶ, ಕೃತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ. ದ್ವಾಪಾರಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆರಾಮ. ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ'.

೮. ನಮ್ದು ಶಿವಾಜಿ ಮರಾಠ ಜನಾಂಗ. ಶಿವಾಜಿ ರಾಮದೇವು ಪೋಟೋ ಮಡಿಕ್ಯಂಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳ್ತಿದ್ದನಂತೆ, ರಾಮದೇವು ಪೋಟೋ ಇಟ್ಕೊಂಡು. ಗೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬರೋ ಬಿರುದು ಅವನದು. ನಾವು ಅವನ ಫಲ ಪಡಿತೀವಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಶಿವರಾಮು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ, ನಾಗಮಂಗಲ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೯. 'ಕ್ಯಾತಪ್ಪ ಜೊಕಪ್ಪನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ಈತ ತಾಯಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುದುರಿ ಮ್ಯಾಗ ಕುಂದ್ರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲ ಇಟ್ಟಗೊಂಡು ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟ್ಟಿದ್ದನಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಬಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ನಡ್ಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತಿಯಲ್ಲೊ ಕೇತಯ್ಯ ಅಂದ, ಅಂದಿನಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಕ್ಯಾತರಾದೆವು'. ಎಂದು ಮಾಹಿತಿದಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಮ್ಮ ಬಡೆಲಡಕು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

೧೦. 'ಪರುಶುರಾಮ ತನ್ನ ತಾಯಿಯಾದ ರೇಣುಕಾದೇವಿಯ ತಲೆ ಕಡಿದಂತೆ ತಲೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಇದ್ದಿತಂತೆ, ಆಗ ಊರು ಊರಿಗೆಲ್ಲ ಆ ರುಂಡಗಳು ಮಾರಮ್ಮ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಮತ್ತು ಕರೋಕಲ್ಲು ಆಗ್ಲಿ ಅಂತ ಜಮದಗ್ನಿ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನಂತೆ ಆಗ ರಾಮದೇವು ಪೋಟೋ ಕುಣಿಸ್ತಿದ್ನಲ್ಲಾ ಅವನೇ ಈ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಪೂಜಾರಿ ಆಗ್ಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಗೊಂಬೆ ನಾಟಕವೇ ಕರೋಕಲ್‌ನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಅಂತ ಕರೆಯುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ'. (ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು-೧೯೯೩, ಪು.ಸಂ. ೯೮)

೧೧. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂದರೆ ಸಪ್ತ ಕನ್ನಿಕೆಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಶಾಪಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ನಗ್ನ ರೂಪಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನ ಗೊಂಬೆ ನಗ್ನವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಗ್ನತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ರೂಪವನ್ನಷ್ಟೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಗಯ್ಯಾಳಿಯಾದ ಬಂಗಾರಕ್ಕ ಆತನ ಪ್ರೇಯಸಿ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನನ್ನು ಈ ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಪುರುಷನೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬೇಡ ಗುಹನ ವಂಶಸ್ಥರಾಗಿರುವರು. ಈ ಗುಹನು ರಾಮನ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರೂ ರಾಮನ ಭಕ್ತರಾಗಿರುವರು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೂಢೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ರಾಮನೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. **'ಮೈಸೂರು ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್'** ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ವಂಶಸ್ಥ ಕತ್ತಾರೆ ಕಾಳಾಚಾರಿ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಆಯಾ ಕುಲದ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೂ ಕತ್ತಾರೆ ಕಾಳಾಚಾರಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಾರೆ ಕಾಳಾಚಾರಿ ಪಂಚಾಳ ಸಮುದಾಯದವನು. ಅವನ ಕೆಲಸ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಗೊಂಬೆ ತಯಾರಿಸುವುದು. ಇವರು ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವ ಜನಾಂಗವೆಂದಾಕ್ಷಣ ಯಾವ ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವವರು. 'ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯೊ ಅಥವಾ ಮರದಗೊಂಬೆಯೋ? ಇವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅದರ ಕೃಷಿಯು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ

ಎಡವಿದ್ದಾರೊ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ವಂಶಸ್ಥ ರಾಮನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಈ ನಿಲುವು ತಾಳಲಾಗಿದೆ.

೧೨.ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಅವರೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಪುರುಷನೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಪಾಂಡವರಷ್ಟೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

೧೩.ಕೆಲವರು ಅರವತ್ತೂರನೇ ಪುರಾತನರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕ್ಯಾತನೂ ಒಬ್ಬ. ಕುಂಬಾರ ಗುಂಡಯ್ಯ,ಸುರಗಿ ಚೌಡಯ್ಯ, ಹಡಪದ, ಕಲಿಕ್ಯಾತ, ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರು. ಕಲಿಕ್ಯಾತ ಬ್ರಮ್ಮಯ್ಯ ಯಾರಪ್ಪ ಅಂದ್ರೆ ನಾವೇ ಈಗ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಅಂತಾರೆ ' ಕಿಳ್ಳಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ್ ಅಡ್ಡಾಡೋನು ಅಂತ. ಕಿಳ್ಳಿ ಅಂದ್ರೆ ನಕಲ ಮಾಡೋದು.

೧೪.'ಈ ಪುರಾತನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹರಳಯ್ಯನೇ ಜಾಂಬವ ಭೂಮಿಗೆ ಏಳು ದಿನ ಹಿರಿಯಣ್ಣ. ಭೂಮಿ ಕಂಜಾಗಿ ನಿಂತಳು. ಈ ಕಲಿಭಂಟ ಹೋಗಿ ಹರಳಯ್ಯನ ಕಿರು ಉಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ರಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಮೂಡಿಸಿದ. ಅವು ಬಾಳಿಕೆ ಬರದಿದ್ದರಿಂದ ಮರದಲ್ಲಿ ನಂತರ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಮೂಡಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಗೊಂಬೆರಾಮರಿಗೆ ಗೊಂಬೆ ಕೊಟ್ಟಾವ ಹರಳಯ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವರು ಅವನಿಗೆ ಕಪ್ಪ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಂತಹವರೇನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿ ಗೌರವದಿಂದ ಸಾಗು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ'.

೧೫.'ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಪಿಶಾಚಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಲಾಢ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ತುಂಬಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಯಾರಿಂದಲೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆಟ ಆಡಿಸೋಣ ಎಂದು ಆಡಿಸಿದರು. ಬಂಗಾರಕ್ಕ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಗೊಂಬೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲ, ಅಪಸ್ವರ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಆ ಊರವರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಯಿತಂತೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ದಾಸಪ್ಪನ ಹೆಗಲೇರಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸದ ಊರು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತಂತೆ'.

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಯಾಟ 'ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ರಾಜರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಚರರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು, ಕೆಲವರು ಶಿವಾಜಿಯ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು' ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧೬.'ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಹಾರಾಜ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಅವನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದ್ದ. ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವುದು ಇತ್ತು. ಶಿವಾಜಿಗೆ ಮೂರು ಜನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಪಾಂಡವರ ಕೌರವರ ಕಥೆ ನೆನಪಾಗಿ, ಅವನು ಮರದ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ, ಭೀಮ, ಅರ್ಜುನ, ಧರ್ಮರಾಜ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ರಾಜನ ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮಹಾಭಾರತ ಆಟವಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಹೊರಸು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೆಳುವಾದ ಪರದೆ ಕಟ್ಟಿ, ಪಣತಿ ಹಚ್ಚಿ

ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬ, ಹೊರಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುಳಿತು ಆಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಸ್ವತಃ ರಾಜನೇ ಎದ್ದು ಬಂದು ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಆಟ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ತಂದಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಏನು ಬೇಡುವೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧ ಎಂದು ಭಾಷೆ ನೀಡಿದನು. ನಂತರ ಈ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರು ತಾವು ಶಿವಾಜಿಯ ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರುಗೊಡದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಆ ಮಹಾರಾಜ ಎಲಾ ಎಂಥ ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಏನು ಕಿಳ್ಳಿ ಆಟ ಮಾಡಿದಿಯೋ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಉಳುವಿಗೋಸ್ಕರ ಆಯ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು'.

೧೭. 'ನೀಲಕೋಷ್ಠ ರೋಗ ಹಿಡಿದ ಒಬ್ಬ ಚೋಳರಾಜ ಒಬ್ಬ ಉಪ್ಪಾರನಿಗೆ ದೊರೆತನ ವಹಿಸಿ, ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೇಳಿ ರೋಗವಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವೇದಾಂತಿಗಳೊಡನೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದ. ದೊರೆಯಾದ ಉಪ್ಪಾರ ಕಿರೀಟ ಮಾಡಿಸಲು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಉಪ್ಪಾರನ ಜಾತಿ ಹಿಡಿದು, ಜಾತಿ ಕಸುಬಿನ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕಿರೀಟ ಕೊಟ್ಟ. ಉಪ್ಪಾರನ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜಕಿರೀಟವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಉಪ್ಪಾರನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ವಂಶವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಒಬ್ಬ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ ತನ್ನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣದ ಬೊಂಬೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಂಗ, ಜಿಂಕೆ, ಕುರಿ ಚರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಬೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳಂತೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆಡಿಸಿದರಂತೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಥೆ ೬೩ ಪುರಾತನರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ'.

೨.೪ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಅಲೆಮಾರಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಅದರ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ, ಛತ್ರ, ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ, ನಗರದ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಯ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಡುಪಾಲು ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೊದಿಕೆಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೭ ಅಡಿ ಉದ್ದ ೪ ಅಡಿ ಅಗಲದಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಟೆಂಟ್ ಹಾಕುವುದುಂಟು. ಗುಡಿಸಲಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗುಂಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಳಸುವರು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಗೆ ಜೋಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

೨.೫ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು :

ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಇವರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹುಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದ ಕಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಕಲೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ

ಇವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹದ್ದು ಬಸ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಅದೇ ನಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಒಬ್ಬರ ಪಾಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು ನಿಷೇಧವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪುದಂಡ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಗೆ ತುತ್ತಾದಾಗ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಪಾಲು ನೀಡಿ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಊರುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕು ಅಕ್ಕೇಲೇನಹಳ್ಳಿ, ಸಾದಹಳ್ಳಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ವರದೇನಹಳ್ಳಿ, ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮನಗರ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಾದ ಮಂಚನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಹಿಟ್ಟಮುಡು, ದೊಡ್ಡಗಂಗವಾಡಿ, ಗೌಡನದೊಡ್ಡಿ, ಚಿಕ್ಕಗಂಗನವಾಡಿ, ಕೇತಹಳ್ಳಿ, ಮಾಯಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಗೂಗಟ್ಟಹಳ್ಳಿ, ಗಡಿಗಿನಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಮುಗುವರ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲೂಕಿನ ಜಮನಾಳ, ಬೀರಗಟ್ಟಿ, ಹಿಡಕಲ್ ಡ್ಯಾಂ, ಮೂಡಲಗಿ, ಹಿರೇನಡಿ, ಮಕ್ಕಳಗೇರಿ, ಗೋಕಾಕ್, ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಬಾಗೋಜಿಕೊಪ್ಪ, ಕಾಕನೂರು, ರಾಮದುರ್ಗ, ಖಾನಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಚನ್ನೇನವಾಡ, ಚುಂಚವಾಡ, ಅಥಣಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಥಣಿ, ಹಳ್ಳೂರು, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಕಲಿ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನ ನಡವಿನಕೊಪ್ಪ .

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಡಲೆಡಕು, ನಾಗರಕಟ್ಟೆ, ಬೆಳದೆರಿ, ಹೆಚ್.ಬಿ.ಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಚಿನ್ನಾಪುರ, ಮಲ್ಲಾಪುರ, ಕೆರೆಹಳ್ಳಿ, ಮೆಟ್ರಿ, ಕಂಪ್ಲಿ, ಕಾರಿಗನೂರು, ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಗೂರು, ಮಾಗಳ, ಅಲ್ಲಿಪುರ, ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ರಾಜವಾಳ, ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ರೂಪನಗುಡಿ, ಬೆಳಗಲ್, ಕೌಲ್‌ಬಜಾರ್, ಗುಡಾರನಗರ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಗನೂರು, ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಗೌರಿಪುರ, ಯಶವಂತಪುರ, ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಸುಲ್ತಾನ್‌ಪುರ, ಚಿಕ್ಕಅನಂತಪುರ, ಅನಂತಪುರ.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಗರಕೇಡ, ಐರಸಂಗಿ, ಚಡಚಣ, ಸಾಲೊತ್ತಿಗೆ, ಹಿರೇನಡ, ಬುಯಾರ, ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ, ಮಾದನಹಳ್ಳಿ, ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಹತ್ತಳ್ಳಿ, ಬರಡೋಲ, ರೂಗಿ, ಮಿರಗಿ, ಬಯಾರ, ಇಂಡಿ, ಖೇಡಗಿ, ಸಾತಲಗಾಂವ, ಲಾಳಸಂಗಿ, ಶಿರಶ್ಯಾಡ, ಹಿರೇಮಾಸಳಿ, ಬರಗೋಡಿ, ಕಡಣಿ, ಇಂಗಳಗಿ, ಸಿಂದಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಳಗನೂರು, ಗೊರಗುಂಡಿಗಿ, ಕುರುಬತಹಳ್ಳಿ, ಸಿರಸಗಿ, ಮಡ್ನಹಳ್ಳಿ, ಕಮತಗಿ, ಬಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಜಯನಾಪುರ ಗಣೆಯಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಧೋಳ್ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿಂಚಕಂಡಿ ಬಿ.ಕಡ, ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ನಿಂಗಾಪುರ, ಕಟಗೂರ, ಬಾಗಲಕೋಟ ತಾಲೂಕಿನ ಚಿಮ್ಮಲಗಿ, ಇಟಗಿ, ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬನಹಟ್ಟಿ, ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಾದಾಮಿ, ಕಾಟಾಪುರ,

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಕಡಬಗಟ್ಟಿ, ಕಣವಿ ಹೊನ್ನಾಪುರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗಿರಿಯಾಲ, ಕಲಘಟಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಗೆ ನಾಗರಕೊಪ್ಪ, ಹಟಕಿನಾಳ, ಹಿಂಡಸಗೇರಿ, ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ,

ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ, ತಂಡೂರು, ಹರಗನಕಟ್ಟು, ಹಿರೇಕೌಂಸಿ, ಹೊಸರಿತ್ತಿ, ಹಳೇರಿತ್ತಿ, ಸೂರಣಗಿ, ಮಜ್ಜೂರು, ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಟ್ಟಿ ಕೊರಲಹಳ್ಳಿ, ಗದಗ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿಂಕದಕಟ್ಟಿ, ಕಲ್ಲೂರು, ರೋಣ ತಾಲೂಕಿನ ಸೌದೆ, ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ, ನರಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಅಮರಗೋಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾವೇರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬರಡಿ, ಬೊಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ, ಕನಕಾಪುರ, ಹೊಂಬರಡಿ, ಶಂಕರಕೊಪ್ಪ, ವಡೆಂಪುರ, ಹಾವನೂರು, ಬಳಗಿ, ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಚಳಗೇರಿ, ಕವಲೆತ್ತು, ಅರೆಮಲ್ಲಾಪುರ, ಹಾರೂಗೇರೆ, ಶಿಗ್ಗಾಂ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಹಾನಗಲ್ ತಾಲೂಕಿನ ಅಡೂರು, ಶಿರಿಯಾಳಕೊಪ್ಪ, ಸವನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಕಳಲಕೊಂಡ, ತಂಡೂರು.

ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಲಬುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಮಲಕನ ಸಮುದ್ರ, ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮೊರನಾಳ, ಹಾನೆಕುಂಟೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಿಂಗಸೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಚಿತ್ತಾಪುರ, ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಮಸಕೌಲ್, ಮಾರನಹಳ್ಳಿ, ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುರುಡಿ, ಮಲ್ಲಸಮುದ್ರ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲೂಕು ಚಿಮ್ಮನಖೇಡ, ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕರೂರು, ಅಫ್ಜಲಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಉಡಚಣ, ಮಾಶಾಳ, ಮತೋಳಿ, ಕರಜಗಿ, ಬಾಸಗಿ, ಅಳ್ಳಗಿ, ಆತನೂರು, ಶಹಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ, ಹಿರೂರು, ಜೀವರ್ಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ನೆಲೊಗಿ, ಮುಲ್ಲ, ಅಳಗುಂಡಿ, ಹರವಾಳ.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಮಾನಬಾದ್ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಖೇಡ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಸಿರಿಗೇರಿ, ಶ್ರೀ ರಾಂಪುರ, ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹರ್ತಿ, ವದ್ದಿಗೇರಿ.

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ ಹೊಸಳ್ಳಿ, ನಿಟುವಳ್ಳಿ, ಕೃಷ್ಣನಗರ, ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ, ರಾಜನಹಳ್ಳಿ, ಕಳವೂರು, ಬಸವರಾಜಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗ, ಹಿರೇಮೇಗಳಗೆರೆ, ಅಲಗಿಲವಾಡ, ಜಿ.ದಾದಪುರ, ಕುಂಚೂರು, ಜಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಿಳಿಚೋಡು, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿರೇಗೋಣಿಗೆರೆ, ಬಸವರಾಜಪುರ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ, ಚನ್ನಗಿರಿ, ಸೂಳೆಕೆರೆ, ಗೊಂದಿಚಟ್ನಿಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಂಡಗೋಡ ತಾಲೂಕು ಮಲವಳ್ಳಿ, ಲಕ್ಕೊಳ್ಳಿ, ಶಿರ್ಶಿ ತಾಲೂಕು ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾಸನ ತಾಲೂಕಿನ ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು, ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ, ಮುದ್ದನಳ್ಳಿ, ಮಾರನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳೂರು, ತ್ಯಾಪೆನಹಳ್ಳಿ, ಕೆ.ಆರ್. ಪೇಟೆ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಬಣಕುಪ್ಪ, ಮಣತನಹಳ್ಳಿ, ಕಾರಜೋಳ್ಳಿ, ಅರಸಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕು ಅರಸಿಕೇರಿ, ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಆಲೂರು ತಾಲೂಕು ಹಳ್ಳಿ ಮೈಸೂರು, ಕಟ್ಟಿಗದ್ದೆ, ಆಲೂರು,

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಗುಡಿಬಂಡಿ ತಾಲೂಕು ಅಪ್ಪಾರಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ, ಗೋಪಾಲಹಳ್ಳಿ, ಬನ್ನೀಹಳ್ಳಿ, ಬನ್ನೆಪರ್ತಿ, ಬೀಚಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲೂಕು ಬಾಲರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲೂಕು ಸೊಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ, ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿ ತಾಲೂಕು ನಂದಿಗಾನಪಲ್ಲಿ, ಬೊಮ್ಮಲಾಟಪುರ, ಬಾಗೆಪಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಜೀಕೇವಾಂಡ್ಲಪಲ್ಲಿ.

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ದೂರು ತಾಲೂಕು ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಕೊಪ್ಪ, ಕೆ.ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ, ಕೆರದೇಕರೆ, ಕಟ್ಟೆಬೆಳಗೊಳ, ದೇವಲಾಪುರ, ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ, ಸಾತೆನಹಳ್ಳಿ, ತಳ್ಳಿ, ತಾವರಕೆರೆ, ಬೆಳ್ಳೂರು, ಕೋಟೆರಾಮನಕೊಪ್ಪಲು, ಮಳ್ಳಹಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೊಬಳಿ, ದೇವಲಾಪುರ, ಕರಿಜೀರನಹಳ್ಳಿ, ದೊಡ್ಡಜಾಲ, ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಮದ್ದೇರನಹಟ್ಟಿ, ನಾಗಮಂಗಲ, ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಗರಡನಹಳ್ಳಿ, ತ್ಯಾಪೇನಹಳ್ಳಿ, ಗಂಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಸುನಗನಹಳ್ಳಿ, ಕೆ.ಸಾತೇಹಳ್ಳಿ, ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ರಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಮಾರಕನಹಳ್ಳಿ, ಕಟ್ಟೆಬೆಳಗೊಳ, ಕಿಕ್ಕೇರಿ. ಸಂತೆಬಾಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಪಾಂಡವಪುರ ತಾಲೂಕು ರಾಗಿಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ,

ಚಿಕ್ಕಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ಮತ್ತು ಬಾಣವರ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೈ.ಎನ್.ಹೊಸಕೋಟೆ, ಮಿಡಗೇಸಿ, ಮತ್ತು ಮಧುಗಿರಿ, ಕುಣಿಗಲ್, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ ತಾಲೂಕು ಮಾರನಹಳ್ಳಿ, ಕೆಂಚನಕೆರೆ, ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ, ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕು ಪಿಂಜಾರನಹಳ್ಳಿ, ದೊಡ್ಡಬಂಜನಹಳ್ಳಿ, ಹುಣಸೂರು.

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಡುಪಿ, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೨.೬. ಜನಸಂಖ್ಯೆ :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯವಾಗಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆ ಸಮುದಾಯದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಬೊಂಬೆರಾಮ, ಮರಾಠ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಚಿತ್ರಮರಾಠರು, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು, ಕಟಬರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಪ್ರವರ್ಗ–I ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಜನಗಣತಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. 'The KILLEKYATHA NOMADIC FOLK ARTISTS' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಜಿ. ಮೊರಬ್ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ The census of India 1961 (1966-244) records the population only of the killekyatha as 2,807. since this group was Enumerated Under the category of Scheduled caster do for as the date on the population distribution of the killekyatha or katabu or any of the nomadic Communities area wise in mysore state was concerned no information was available the Gazetteers of Dharwad, Belgaum, and Bijapur districts published between 1884 and 1885 give the population Figures for he killekyatha katabu as 4,45,108 and 376 for these districts respectively.

The Figures for the community given by enthoren (1922) was about 900 for the entire erstwhile Bombay state though the district Gazeteers recorded the information the is complied in 1800's these are the only source materials available as for as population data on the community is concerned the Gazeteer of the Dharwar district give number as 445 but does give the area of their distribution. The Bijapur district Gazeteer gives the number as 376 and also indicate their preponderance in Badami taluka of the district.

೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶ			ನಗರ ಪ್ರದೇಶ			ಒಟ್ಟು		
		ಗಂ	ಹೆ	ಒಟ್ಟು	ಗಂ	ಹೆ	ಒಟ್ಟು	ಗಂ	ಹೆ	ಒಟ್ಟು
೧	ಬೆಂಗಳೂರು	೨೭೦	೨೭೪	೫೪೪	೦೪	೨	೬	೨೭೪	೨೭೬	೫೫೦
೨	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ)	೧೧೩	೧೦೩	೨೧೬	೪೩	೪೫	೮೮	೧೫೬	೧೪೮	೩೦೪
೩	ಬಳ್ಳಾರಿ	೮೩೫	೭೪೯	೧೫೮೪	೧೯೨	೨೧೪	೪೦೬	೧೦೨೭	೯೬೩	೧೯೯೦
೪	ಬೀದರ್	೦	೦೩	೦೩	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೩	೦೩
೫	ಬಿಜಾಪುರ	೧೦೫೯	೧೦೨೨	೨೦೮೧	೪೭	೫೧	೯೮	೧೧೦೬	೧೦೭೩	೨೧೭೯
೬	ಚಿಕ್ಕಮಂಗಳೂರು	೨೦೪	೧೮೮	೩೯೨	೩	೩	೬	೨೦೭	೧೯೧	೩೯೮
೭	ಬೆಳಗಾವಿ	೧೯೭	೨೦೩	೪೦೦	೫	೫	೧೦	೨೦೨	೨೦೮	೪೧೦
೮	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೨೯೮	೨೯೭	೫೯೫	೨೩೮	೨೫೯	೪೯೭	೫೩೬	೫೫೬	೧೦೯೨
೯	ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ	೭	೮	೧೫	೦	೧	೧	೭	೯	೧೬
೧೦	ಧಾರವಾಡ	೯೮೧	೯೭೫	೧೯೫೬	೯೬	೯೨	೧೮೮	೧೦೭೭	೧೦೬೭	೨೧೪೪
೧೧	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	೮	೭	೧೫	೫	೬	೧೧	೧೩	೧೩	೨೬
೧೨	ಹಾಸನ	೨೮೫	೨೫೭	೫೪೨	೩೯	೩೮	೭೭	೩೨೪	೨೯೫	೬೧೯
೧೩	ಕೊಡಗು	೨	೧	೩	೧	೧	೨	೩	೨	೫
೧೪	ಕೋಲಾರ	೯೦	೭೪	೧೬೪	೪	೪	೮	೯೪	೭೮	೧೭೨
೧೫	ಮಂಡ್ಯ	೧೦೪	೧೦೩	೨೦೭	೦	೦	೦	೧೦೪	೧೦೩	೨೦೭
೧೬	ಮೈಸೂರು	೧	೨	೩	೦	೦	೦	೦೧	೨	೦೩
೧೭	ರಾಯಚೂರು	೫೫೫	೫೬೦	೧೧೧೫	೩೨	೩೪	೬೬	೫೮೭	೫೯೪	೧೧೮೧
೧೮	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೧೧೫೫	೧೦೯೬	೨೨೫೧	೫೯	೪೫	೧೦೪	೧೨೧೪	೧೪೧	೨೩೫೫
೧೯	ತುಮಕೂರು	೪೪೪	೪೧೯	೮೬೩	೨೧	೧೪	೩೫	೪೬೫	೪೩೩	೮೯೮
೨೦	ಉತ್ತರಕನ್ನಡ	೯	೬	೧೫	೨೯	೩೫	೬೪	೩೮	೪೧	೭೯
	ಒಟ್ಟು	೬೬೧೭	೬೩೪೭	೧೨೯೬೪	೮೧೮	೮೪೯	೧೬೬೯	೭೪೩೫	೭೧೯೬	೧೪೬೩೧

೨೦೦೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

	ಜಿಲ್ಲೆ	ಒಟ್ಟು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೧	ಬೆಂಗಳೂರುನಗರ	೧೧೬೮	೫೮೪	೫೮೪
೨	ಬೆಂಗಳೂರುಗ್ರಾಮೀಣ	೮೮೧	೪೩೭	೪೪೪
೩	ರಾಮನಗರ	೯೩೬	೪೮೬	೪೫೦
೪	ಬಳ್ಳಾರಿ	೨೧೪೮	೧೦೮೮	೧೦೬೦
೫	ಬೆಳಗಾವಿ	೮೬೫	೪೩೦	೪೩೫
೬	ಬಿಜಾಪುರ	೭೬೪	೩೯೨	೩೭೨
೭	ಚಾಮರಾಜನಗರ	೨	೧	೧
೮	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	೧೦೩೬	೫೨೧	೫೧೫
೯	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೯೨೯	೪೭೪	೪೫೫
೧೦	ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ	೮೨	೪೩	೩೯
೧೧	ಧಾರವಾಡ	೧೦೩೨	೫೧೭	೫೧೫
೧೨	ಗದಗ	೭೦೯	೩೪೬	೩೬೩
೧೩	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	೪೦	೧೭	೨೩
೧೪	ಹಾಸನ	೧೦೫೪	೫೪೩	೫೧೧
೧೫	ಹಾವೇರಿ	೧೨೭೧	೬೭೬	೫೯೫
೧೬	ಕೊಡಗು	೩೩	೨೦	೧೩
೧೭	ಕೋಲಾರ	೫೯೯	೨೯೧	೩೦೮
೧೮	ದಾವಣಗೆರೆ	೨೧೯೨	೧೧೧೫	೧೦೭೭
೧೯	ಕೊಪ್ಪಳ	೩೫೬	೧೬೫	೧೯೧
೨೦	ಮಂಡ್ಯ	೯೩೦	೪೭೦	೪೬೦
೨೧	ಮೈಸೂರು	೧೮	೭	೧೧
೨೨	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೧೮೨೪	೯೨೩	೯೦೧
೨೩	ತುಮಕೂರು	೨೬೪೫	೧೩೩೬	೧೩೦೯
೨೪	ಉಡುಪಿ	೬೩	೩೫	೨೮
೨೫	ಉತ್ತರಕನ್ನಡ	೧೩೬	೬೫	೭೧
	ಒಟ್ಟು	೨೩೪೮೦	೧೧೮೮೪	೧೧೫೯೬

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಮುದಾಯದ ಇತರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು, ಕಟುಬಜಾತ, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಕೊಲುಕ್ಯಾತ, ಆಸ್ತಿಕ್ಯಾತ, ಕಾಲಿಕ್ಯಾತ, ಮರಾಠ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಚಿತ್ರರಾಮರು ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಕರ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ೧,೧೭,೯೮ ಇರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ೫೪೩೬, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ೩೮೯೧, ಹಾಸನ ೮೭೧೯, ಕೋಲಾರ ೩೯೧೫, ಮಂಡ್ಯ ೯೯೧೫, ಮೈಸೂರು ೪೭೪೦, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ೫೯೫೩, ತುಮಕೂರು ೩೮೨೬, ಬಳ್ಳಾರಿ ೭೯೧೪, ಬೆಳಗಾವಿ ೬೧೮೧, ಬಿಜಾಪುರ ೧೩೦೧೯, ಧಾರವಾಡ ೨೪೧೦, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ೨೩೦೦, ಗುಲಬರ್ಗಾ ೩೧೭೧, ರಾಯಚೂರು ೭೯೮೯, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ೨೯೪೩, ಗದಗ ೩೫೦೫, ಹಾವೇರಿ ೪೭೯೯.

೨.೭ ವಲಸೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು.

೨. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳು.

೩. ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

೨.೭.೧. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಪ್ಲವಗಳಿಂದ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಪೇಶ್ವೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೂಢಚಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಸೇನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೇಶ್ವೆಯವರ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ಷಹಜಿ' ದಂಡನಾಯಕರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದಾಗ ಪೇಶ್ವೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ರಾಗಿದ್ದ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಷಹಜಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನಗೈದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕತ್ತಿ ಗುರಾಣಿಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪುರಾವೆಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಪೇಶ್ವೆಯವರ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನ ಆಡಳಿತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿದ್ದು ಮಾತೃದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ತುಳಜಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟದ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೨.೭.೨. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳು :

ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ "ಕಾವೇರಿ ಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ" ಹಬ್ಬಿದ್ದು ಮಹಾರಾಷ್ಟದ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶವು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಗವೇ ಆಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತೃದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧಕರಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಸವದತ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಎಲ್ಲಮ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಅಲೆಮಾರಿತನದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

೨.೭.೩. ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಚತುರರು, ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಟೆ ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಾದ ಇವರು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುವಂತಹ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಜೀವಿಸುವಂತವರು. ಊರ ಹೊರಗಿನ ಸರಕಾರಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಜೋಪಡಿ ಅಥವಾ ಟೆಂಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳು ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಬದುಕುವುದನ್ನೇ ಇಂದೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇವರು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿಯೇ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆ

೩.೧ ಹುಟ್ಟು :

ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಮನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ದೇವರೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಪುಣ್ಯದ ಫಲ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥವರನ್ನು 'ಬಂಜೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಬಂಜೆ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾಗಿದೆ. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಾಗಲು ತಡವಾದರೆ ಅವರು ಹಲವು ಹತ್ತು ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವರು. ಮಕ್ಕಳ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ದೇವರ ವಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವ್ರತಾಚರಣೆ ಮಾಡುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಆಯುರ್ವೇದದ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುವರು. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಚೊಚ್ಚಲ ಬಸುರಿಯಾದಾಗ ಅವರ ಬಂಧು-ಬಳಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷ. ಮೊದಲ ಬಸುರಿತನದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅವಳ ಗಂಡನಿಂದ ಸೇಂದಿ ಅಥವಾ ಸರಾಯಿಗಾಗಿ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಸರ್ವೆಸಾಮಾನ್ಯ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದರೆ ಇತರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವುದು, ಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯುವುದು, ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು, ನೀರು ತರುವುದು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ತೊಡಗುವರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆರಿಗೆ ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೊತ್ತ ಹೆತ್ತು ಅನುಭವವಿದ್ದ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುವ ಮಾತು. ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಅವಳು ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳ ದಾಟಬಾರದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ದಾಟಿ ಹೋದರೆ ಮುಟ್ಟು ಸ್ರಾವವಾಗುವುದು" ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಮಗಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತವರಿನವರು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಬಯಕೆಬುತ್ತಿ ತರುವರು ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತವ್ವ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಯಕೆಬುತ್ತಿ ತರುವುದು, ಕಳ್ಳಕುಬುಸ ಮಾಡುವುದು, ಸೀಮಂತಕಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚೊಚ್ಚಲ ಹೆರಿಗೆ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಚೊಚ್ಚಲ ಹೆರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು. ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತ್ಮೀಯತೆ ತನ್ನ ತವರಿನ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತವರು ಮನೆಯವರು ತನ್ನ ಬಾಣಂತನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಮುಂತಾದ ಆಶೆಗಳು ಬಸುರಿ ಹೆಣ್ಣಿಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳು ಚೊಚ್ಚಲ ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಾಕುವ ಪರಂಪರೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೆರಿಗೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವರು. ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನುರಿತ ವಯಸ್ಸಾದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಇಡುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂಬ ನಿಷೇದಗಳಿವೆ. ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗವನ್ನು ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಅಥವಾ ಅವಳ ಜೊತೆ ಇರುವ ಹೆಂಗಸು ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮೈಲಿಗೆಯವರು ಎಂದು ಇವರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದು ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ೩, ೫, ೭, ೯, ೧೦, ೧೬, ೨೧, ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅವರ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೈಲಿಗೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಡಿವಾಳ, ಜಂಗಮ, ಪುರೋಹಿತ, ಕುಲದ ಪಂಚರು ಅಥವಾ ಪೂಜಾರಿಗಳಿಂದ, ನೀರು ಹಾಗೂ ಪಂಚಗೌವ್ಯ ಗೋಗೆಂಜ ಹಾಲನ್ನು ಮೈಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆಕಳ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಗು ಜನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಣಂತಿಯ ಮಾಸನ್ನು ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಾಯಿ ನರಿ ಕೆದರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಂಸ ಹೂಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ತೊಟ್ಟಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೩.೨ ಸೆಟಗೆ ಪೂಜೆ (ಐದೇಶಿ) :

ಐದು ದಿವಸ ಕೂಸಿಗೂ ಬಾಣಂತಿಗೂ ಎರೆದು, ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ಐದು ಬಗೆಯ ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು (ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಅಕ್ಕಿ, ನವಣೆ, ಗೋಧಿ) ಸೇರಿಸಿ ಗುಗ್ಗರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಂಸ ಹುಗಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಶೆಟಗೆವ್ವನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರು. 'ಸೆಟಗೆವ್ವ ಹಣೆ ಬರಹ ಬರೆಯಲು ಬರುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಬೇಕು ಹೀಗಾಗಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮೊರದಲ್ಲಿ ಶೆಟಗೆವ್ವನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊರದ ಮುಂದೆ ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಇಟ್ಟು, ಕುಲಾಯಿ, ತಾಳಿಸರ ಹಾಕುವರು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿಣ, ಉತ್ತತ್ತಿ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಎಡೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಒಂದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರಿಗೆ ಉಣಿಸುವರು. 'ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಈ ಶೆಟಗೆವ್ವನ ಪೂಜೆಗೆ ಕೋಳಿ ಬಲಿ ನೀಡಿ ಅಂದು ಮಾಂಸದ ಎಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರಿಗೆ ಸರಾಯಿ ಅಥವಾ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರು ಊಟ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು 'ರಾಮನಂತಹ ಮಗು ಹುಟ್ಟಲಿ, ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸೀತೆಯಂತಹ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಲಿ', ಎಂದು ಹಾರೈಸುವರು. ಅಂದು ಕೂಸಿನ ಕೊರಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಳಿಗೆ ನೂಲಿನಿಂದ ಬಜಿ ಬೇರು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟುವರು' ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಭೀಮವ್ವ ಮೋರನಾಳ ಅವರು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಬಾಣಂತಿಗೆ ಸೀತ, ವಾತ ಮೊದಲಾದವು ಬರಬಾರದೆಂದು ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ಮೊದಲ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಲಸ್ಥರಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಲುಗೆಗಾಗಿ ಚಹಾ, ಸೇಂದಿ, ಸರಾಯಿ ಕುಡಿಸುವನು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಗಂಡಾದರಂತೂ ತಂದೆಯ ಸಂತೋಷ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಮದ್ಯ ಪಾನೀಯಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವನು'.

ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತಲೂ ಗಂಡಿನ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಇವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರು. ಗಂಡು ಮನೆಯ ಮಗನಾಗಿ ವಂಶ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸಿ ದುಡಿದು ಸಲಹುವನು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಮನೆಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಹೆಣ್ಣು ಒಂದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವರು. ಸತ್ತರೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವವ, ಮಣ್ಣು ಕೊಡುವವ ಗಂಡೆ. ಸತ್ತರೆ ಮಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಒದಗದ ಹೆಣ್ಣು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಜನನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿವೆ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಿತಿವಂತರು ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೊಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿಯೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಗು ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಂದು ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಅವರು. ಅನೇಕರು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಮಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಲಂಕಾರ, ಬಂದು ಬಳಗದವರನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಸೀಮಂತ, ನಾಮಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆವ್ಹಾನಿಸುವರು. ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪರೋಹಿತರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದಿನ ಮತ್ತು ಮೂಹುರ್ತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಇತರೆ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಊಟ ಉಪಹಾರದ ಮೂಲಕ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೩.೩ ನಾಮಕರಣ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ 'ಹೆಸರಿಡುವುದು' ಅಥವಾ 'ನಾಮಕರಣ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ದೇವರ ಎದುರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಕುಲದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರು	ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು
ಯಲ್ಲಮ್ಮ	ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಯಲ್ಲಪ್ಪ, ರೇಣುಕಾ
ದುರುಗಮ್ಮ	ದುರುಗಮ್ಮ, ದುರುಗಪ್ಪ
ಗಾಳೆಮ್ಮ	ಗಾಳೆಪ್ಪ, ಗಾಳೆಮ್ಮ
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ	ಸೂರ್ಯನಾಥ, ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ

ಮೈಲಾರಲಿಂಗ	ಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಮಲಗಂಗಾ, ಮಾಲತೇಶ
ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ	ನರಸಿಂಹ, ನರಸಿಂಗ, ನರಸಮ್ಮ
ಈರಣ್ಣ	ಈರಣ್ಣ, ಈರಪ್ಪ, ಈರಮ್ಮ
ಬಸವೇಶ್ವರ	ಬಸವರಾಜ, ಬಸವಣ್ಣ, ಬಸಪ್ಪ, ಬಸಮ್ಮ
ಕಾಳಿ	ಕಾಳಪ್ಪ, ಕಾಳಮ್ಮ
ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ	ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಹುಲಿರಾಜ್, ಹುಲಿಯಪ್ಪ

ಹೀಗೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರವರ ಮನೆ ದೇವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಡುವುದು ರೂಢಿ. ಇವರು ಸತ್ತ ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ, ಪುಷ್ಪ, ಅಂಬುಜಾ, ರತ್ನಾ, ಇಂಧುಮತಿ, ರೇಖಾ, ಮಂಜುಳಾ, ಸೀಮ, ದೀಪ, ರೋಹಿತ್, ಯುವರಾಜ, ಚಂದ್ರಕಾಂತ, ನಾಗರಾಜ್, ಅಭಿ, ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಮಕರಣ ದಿನವೇ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹೂವು, ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವರು. ಅಂದು ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಅವಳಿಂದ ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಲು ಹೊಳೆ, ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತುಂಬಿದ ಕೊಡವನ್ನು ಬಾಣಂತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಗಂಗಾ ಮಾತೆಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಣಂತಿ ಹೊತ್ತು ತಂದಿರುವ ನೀರಿನ ಕೊಡವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲು ಕೆಳಗಡೆ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಅವರ ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೊಟ್ಟಿಲ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸುವರು. ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಕುಲದೇವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಗಂಗೆಯ ನೀರಿನ ಕೊಡ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಸೋದರಮಾವ ಅಥವಾ ಸೋದರತ್ತೆಯರು ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ದತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಮಗುವನ್ನು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ತೊಟ್ಟಿಲು ಮೇಲಿನಿಂದ ಎತ್ತಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಮನೆದೇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಐದು ಸಲ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಮಕರಣದ ನಂತರ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಸೋದರ ಮಾವನೇ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಮಾವನು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಡುದಾರ, ಕಾಲ್ಗಡಗ, ಗೆಜ್ಜೆ, ಕೈ ಚೈನುಗಳು ಹಾಗೂ ಬಂಗಾರದ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಟಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಹಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧು ಬಾಂಧವರೊಂದಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

೩.೪ ಜವುಳ :

ಮಗುವಿನ ಜವಳದ ಕಾರ್ಯ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ತವರು ಮನೆಯವರಿಗೆ ಜವಳ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಜವಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ತವರು ಮನೆಯವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಅಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಗುವಿನ ಸೋದರಮಾವ ಅಥವಾ ಸೋದರತ್ತೆಯಾಗಲಿ ಮಗುವಿನ ಜವುಳವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜವುಳ ತೆಗೆಯಲು ಎರಡು ವಿಳ್ಯೆದೆಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಆ ಮಗುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಯಂತೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ನಂತರ ಹಡಪದನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಗುವಿನ ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿ ನುಣುಪಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಬೇಳೆ, ಗೋದಿಹಿಟ್ಟು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿನ ಕೂದಲು ತೆಗೆದ ಸೋದರಮಾವ ಅಥವಾ ಸೋದರತ್ತೆಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ ಕುಲದ ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ಮಗುವಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಊಟವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಅವರು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

೩.೫ ಋತುಮತಿ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಋತುಮತಿಯಾದರೆ ಮೊದಲು ಅವಳ ಸೋದರ ಮಾವನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಋತುಮತಿಯಾದರೆ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷ. ಹೆಣ್ಣು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂಬಂತೆ, ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡವಳಾದರೆ ಅವಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸೋದರಮಾವಂದಿರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಋತುಮತಿಯಾದ ದಿನದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ವಯಸ್ಸಾದ ಹೆಂಗಸರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದವರು ಮುಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭೀಮವ್ವ ಮೋರನಾಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಋತುಮತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ೫. ೭ ಮತ್ತು ೧೧ನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅವಳನ್ನು ಊರಿನ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಹಳ್ಳ, ಹೊಳೆ ಅಥವಾ ಕೆರೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ೫ನೆಯ ದಿನದ ನಂತರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ, ಪಂಚಗವ್ಯದಿಂದ, ಗೋಗಂಜಲಿನಿಂದ, ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮೂಲಕ ಕುಲಸ್ಥರಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಅವಳಿಗೆ ಫಲವಂತಿಕೆಯ ಸಂಕೇತದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇವರು "ಫಲವಂತಿಕೆ ಪ್ರತೀಕ" ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಂತರ ಅವಳ ಸೋದರ ಮಾವ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ತರುತ್ತಾನೆ. ಸೋದರ ಮಾವ ತಂದಿರುವ ಹೊಸಸೀರೆ, ಹಿಂಗಾರ ಹೂವು ಮುಡಿಸಿ, ಹಸೆ ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇರಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಅವಳಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಋತುಮತಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಂಗಸರು ಮೈಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡವಳಾದದ್ದರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾಂಸಹಾರದ ಊಟದ ಜೊತೆಗೆ ಕುಡಿತವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಬೆರೆಯಲೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ೫ ಅಥವಾ ೯ನೆಯ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಅವಳಿಂದಲೇ ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವರು. ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ನಂತರ ಅವಳು ಪವಿತ್ರಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೌಢ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳು ಆಚರಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಶಾಮಿಯಾನ ಹಾಕಿಸಿ ಋತುಮತಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಂಧು ಭಾಂದವರೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಮಂಗಾಪುರದ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಾಯಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ.

ಬಾಲೆ ಕನ್ನೆಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅತೀ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿಯ ಆಚರಣೆ ನೆರವೇರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಾಲೆ ಕನ್ನೆಯಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯು ಋತುಮತಿಯಾದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಉಡಿ ತುಂಬಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಯ ಸೋದರತ್ತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಸಂಜೆ ಹೂವು ಮುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಋತುಮತಿಯಾದವರನ್ನು ಮನೆಯ ಕೋಣೆ ಅಥವಾ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದ ಗೋಡೆಗೆ ಅರಿಶಿಣದಿಂದ ಚುಟ್ಟು ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೊಂಬೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೂ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ಹೂವು ಮುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದು ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಅದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೊಂದು, ಹದಿನಾರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಉಡಿತುಂಬುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂಬತ್ತು ಅಥವಾ ಹದಿನಾರು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಋತುಮತಿಗೆ ಹಲವಾರು ತರಹದ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಋತಿಮತಿಯಾದವರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಉದಾ : ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಪಾರ್ವತಿ, ಶಕುಂತಲಾ, ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ವೇಷಗಳನ್ನು ಋತುಮತಿಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಸಂಜೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರನ್ನು ಕರೆದು ಹುಡುಗಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿಸಿ, ಹೂವು ಮೂಡಿಸಿ, ಕಳಸ

ಬೆಳಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಹಾಲಿಂಗಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಇವರು ಋತುಮತಿ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

೩.೬ ವಿವಾಹ :

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ವಧು ವರರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಧಾರೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಹಸೆಯನ್ನು 'ಸ್ಯಾಸಕಟ್ಟೆ'ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹುತ್ತದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ದಪ್ಪದಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿ ಸಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿದು ನಂತರ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಿಂದ 'ಜಾಜು' ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಸೆ ಜಗಲಿ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಂಡ್ಯದ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಚಿತ್ರದ ವಸ್ತು ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದವರು ಪಟಗ (ರುಮಾಲು) ತರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಲು ಅದು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಈ ಬಾಸಿಂಗವು ಹೆಚ್ಚು ಅಲಂಕಾರ ಹಾಗೂ ಭವ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ 'ಬಾಸಿಂಗ' ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೂವಿನ ಕಿರೀಟದ ಹಾಗೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ವರ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಧುವಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಿಂದ 'ದಂಡೆ'ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟುವರು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವರನ ಅಕ್ಕ ಭಾವ ಅಥವಾ ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ವರಸಿಯವರು ವಿಶೇಷ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು 'ದೇವಕಿ–ದೇವಕ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಗಂಗಿ' ಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ತಂದ ನಂತರ ಅವರು ಚಟ್ಟು ಹೊಡೆವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವಕ ಪಂಚೆ ಉಟ್ಟು ಬಿಳಿವಸ್ತ್ರ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ದೇವಕಿ ಬಿಳಿ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ರೆಡ್ಡಿ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಆತ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಸುಣ್ಣ ಇರುವ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದಾಗ ದೇವಕಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಆ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ, ಹೊರ ಗೋಡೆಯ ನಡು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೆರೆ ಎಳೆದಂತೆ ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಂದರದ ಕಂಬಗಳಿಗೆ, ಒನಕಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಗಿಗಳಿಗೂ, ಐದ್ಯೆದು ಸುಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನ ಪಟ್ಟೆ ಬಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಅಲಂಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂದು ಇವರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ನೊಂದಣಿ ವಿವಾಹ, ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪರಂಪರಾನುಗತ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯ ಆಚರಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಳಲು ಗಂಡಿನವರು ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತೆರ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. 'ವಿಳ್ಯೆಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಯಶಾಸ್ತ್ರ' ಊರ ಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸೋದರ ಮಾವಂದರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸೋದರ ಮಾವನಿಂದ ಅನುಮತಿ

ಪಡೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡುವ, ತರುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

೩.೬.೧. ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು :

'ವಿವಾಹವು ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಬಂಧನ' ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಪ್ರಾಚೀನರಲ್ಲಿತ್ತು ಈಗ ಅದು 'ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹವು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳ ನಡುವಿನ ಒಂದು ಕರಾರು ಇದ್ದಂತೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ.ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು 'ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದು ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗಿನ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ ಎಂದು ಈ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ನಿರ್ಧಾರವೇ ಅಂತಿಮ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿರುವಂತವರು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಳಗೆ ವಧು–ವರರ ಆಯ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೆರೆ ಪದ್ಧತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಿಕೆವುಂಟಾಗಿ ಹೊರಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ತರುವ ಪದ್ಧತಿ ಈಗ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ, ನೊಂದಣಿ ವಿವಾಹಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ಕ್ರಿಯಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಗಳು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ವಿಧಿ ನಿಯಮಗಳು ಸಡಿಲಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದು ಕಡ್ಡಾಯವಾದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಟುವಳ್ಳಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ರಂಗಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩.೭. ಸೀಮಂತ :

ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭಧರಿಸಿದಾಗ ಮಾಡುವಂತಹ ಆಚರಣೆಯೇ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ತವರು ಮನೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತವರು ಮನೆಯವರು ಮಗಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಕುಬುಸದ ಕಣ, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಗಳಿಗೆ ಉಡಿ ತುಂಬುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಳ್ಳಕುಬ್ಬಸ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಐದನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೆ ತವರು ಮನೆಯವರು ಬಯಕೆ ಊಟವೆಂದು ಗರ್ಭಿಣಿ ಬಯಸುವ ಎಲ್ಲ ತಿಂಡಿ ತಿನಸು ಹಾಗೂ ಊಟಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಬಯಕೆಯ ಊಟ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತವರು ಮನೆಯವರು ಮಗಳನ್ನು ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಬಳೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಊರಿನ ಕುಲ ಬಾಂದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದು ಮಗಳು ಮತ್ತು ಅಳಿಯನಿಗೆ

ಕೂಡ್ರಿಸಿ. ಮಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವರು. ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ಆಗುವ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಹೂವು ಮೂಡಿಸಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಾರೆ. ತವರು ಮನೆಯವರೇ ಈ ದಿನದ ಖರ್ಚನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಬೀಗರಿಗೆಲ್ಲ ಊಟ ಮಾಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದ ನಂತರ ಮಗಳನ್ನು ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಮಗಳ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ತವರು ಮನೆಯವರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲ ಹೆರಿಗೆಗೆ 'ಚೊಚ್ಚಲ' ಹೆರಿಗೆ ಎಂದು ಎರಡನೆಯ ಹೆರಿಗೆ 'ಮರ್ಚಲು' ಹೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈಗ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು. ಗರ್ಭಿಣಿಯನ್ನು ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

೩.೮ ಮರಣ :

ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ವಯಸ್ಸಾದವರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಮಾನು ರೀತಿ (ಮಂಟಪ) ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಹಾಗೂ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತತ್ತಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಬಟ್ಟಲು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೇತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊರನಾಳ ಭೀಮವ್ವ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಜೀವ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನೀರು ಅಥವಾ ಹಾಲು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಸತ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣವನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತದ್ದರೆ ಅವನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಬೆಳತನಕ ಹೆಣ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಆಗುವವರೆಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿರೇಮಗ ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಣದ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಸಿ ನೀರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರಾದ ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಚೆರಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು. ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿ, ಗೋಡೆಗೆ ಗೂಟ ಬಡಿದು ಕುಳ್ಳರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಿಷಿಣ, ಕುಂಕಮ ಹಚ್ಚಿ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ತಲೆಗೆ ಮೊಸರು ಎಣ್ಣೆ, ನೀರು ಹಾಕಿ ಊದಿನ ಕಡ್ಡಿ ಬೆಳಗುವರು. ಹಿರಿಯ ಮಗ ಒಂದು ಗಡಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಚೂರು ಮಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೆಡಗಿನವರು ಬಂದು ಹೆಣಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಯಾಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶವ ಒಯ್ಯಲು ಸಿದಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸುವಾಗ ತಲೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಕಡೆ, ಕಾಲು ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಶವದ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಹೆಣವನ್ನು ಚಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವಾಗ ಕಡಲೆ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಅತ್ತಿ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಕೂಳು ನೀರು' ಬಿಡುವುದು ಎನ್ನುವರು. ದಹನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ. ನೆಂಟರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳುವುದಾದರು ಅಥವಾ ಸುಡುವುದಾದರೆ ತಲೆಯನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಬೆಂಕಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ನಂತರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೆಲ್ಲಾ ಬರುವಾಗ ಕಾಡು ಹೂಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೂಳು, ನೀರಿನ ಕಲ್ಲಿಗೆ

ಹಾಕುವರು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮೈಮೇಲೆ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸತ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ದೀಪವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

೩.೮.೧. ತಿಥಿ ಕಾರ್ಯ :

ಮೂರನೆಯ ದಿನ, ಶವವನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೂದಿಯನ್ನು, ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಗೂಡಿಸಿ, ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ೩ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ೩ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಗಣಿ ಬಂಡೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೆ ರಂಧ್ರವಿರುವ, ನಡುವೆ ಗಂಟು ಇರದ ಬಿದಿರನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಬಿದಿರಿನ ಮೂಲಕ ಹಾಲನ್ನು ಕಲ್ಲು ರೊಟ್ಟಿ ಸಗಣಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಎರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪಪ್ಪಾಯಿ ದಂಟನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಹಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಗಂಜಿ ಬಿಡುವುದು' ಎನ್ನುವರು. ನಂತರ ಗಡಿಗೆ ಒಡೆದು ಅದರ ಚಿಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಗಡಿಗೆಯ ಚಿಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಆ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಿಯಾದರೂ ಕುಡಿದರೆ, ಅದು ಮರಿ ಹಾಕುವಾಗ ಅದರ ನೆರಳು ಆಕಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಆ ಆಕಳಿಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಹೊಡೆದು ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನ ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಊಟವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಹೊಸ ಪಾಡ ತಂದು ಬೀಗರು, ಸತ್ತ ಮನೆಯವರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ಕೂಡಿ ಹಿರಿ ಮಗನಿಗೆ ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತ ದಿನದಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಾವಿನ ಕುಟುಂಬದವರು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಸುತ್ತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ದಿನ ದೈವದವರು ಸೇರಿ ಹುಣಸೆ ಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಗೋಮೂತ್ರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಸೂತಕ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ೧೨ನೆಯ ದಿನ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ನಂತರ ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವಿ ಅದರಿಂದ ೨೧ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವರು. ನಂತರ ಒಂದು ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದೊಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಚೂರು ಹಾಕುವರು. ನಂತರ ಆ ದೊಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ದೀಪದಂತೆ ಉರಿಸುತ್ತಾರೆ. ೧೨ನೆಯ ದಿನ ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಹಾಸಿ ಅನ್ನದ ರಾಸಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ದೀಪವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬೊರಲಾಗಿ ಬುಟ್ಟಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊರನಾಳದ ಭೀಮವ್ವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ಆಚರಣೆಯು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿಬಂದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು

ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಿಳಿಚೋಡಿನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬಬ್ರುವಾಹನರವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೩.೯. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪದ್ಧತಿ :

ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸಿ.ಹೆಚ್. ಕೂಲೆಯವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಆ ಸಮುದಾಯವು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೧೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಾಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕುಟುಂಬ. ಅದು ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ ಒಂದು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಜನನಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕುರಿತು. ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮ್ನರ್ ಮತ್ತು ಕೆಲ್ಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಯೇ ಕುಟುಂಬ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಿಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಮೆರಿಲ್‌ರವರು ಕುಟುಂಬವು ಜೈವಿಕ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ. ಎಫ್. ನಿಮ್‌ಕಾಪ್‌ರವರು ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯರ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಘವೆಂದೂ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಘಟಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬರ್ಗೆಸ್ ಮತ್ತು ಲಾಕರ್ ಅವರು 'ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮೂಹದ ಜನರು ವಿವಾಹ, ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಒಂದೆಡೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಆಂತರಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಮಗ-ಮಗಳು, ಸೋದರ-ಸೋದರಿ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಏಕರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಟುಂಬವು ಸಮಾಜದ ಮೂಲಭೂತ ಘಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೈವಿಕ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಂಸಾರಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯರಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಿಸುತ್ತದೆ.' (ಚ.ನ.ಶಂಕರ್‌ರಾವ್, ೧೯೮೬, ಪು.ಸಂ.೨೮.)

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಊರು ಊರು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಜೀವಿಸಬೇಕಾದುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಅವಿಭಕ್ತ ಮತ್ತು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳೆರಡು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪುರುಷರೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದಿಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಗುಂಪು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳೆ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ

ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿನ ಈ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನೆ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೦-೧೫ ರವರೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇವರ ವೃತ್ತಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯ ಸೊಸೆಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗೌರವವಿದೆ. ಯಾವುದೆ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಿರಲಿ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಮತ್ತು ಸೊಸೆಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೋರನಾಳ ಭೀಮಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯ ನಂತರ ಆಸ್ತಿಯು ಮಗನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಅನೇಕರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿಘಟನೆಗೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸಿ ಇವರು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅಗಾದ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ವಾಸಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಯ ಮನೆ, ಜನತಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿರುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ರಂಗಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ನಿಟ್ಟುವಳ್ಳಿ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩.೧೦. ಬೆಡಗುಗಳು :

ಬೆಡಗುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳೇ ಈ ಬೆಡಗುಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾನವನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆತನದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬೆಡಗುಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬೆಡಗುಗಳು, ಗೋತ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೆಡಗನ್ನು ಬಳಿ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ವಂಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಸಹೋದರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೆಡಗು ಮತ್ತು ಗೋತ್ರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿಂದ ತಮ್ಮ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಬೆಡಗುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ಮನೆತನದ ವೃತ್ತಿ, ದೇವರು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೂಲ ಪುರುಷನ ಇತಿಹಾಸ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ವಿಧಿ ನಿಷೇದಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಉಳಿದ ಬೆಡಗಿನವರಿಗಿಲ್ಲ. ನೆಕ್ನಾರ್ ಬೆಡಗಿನವರು. ಆಟೋಕ್ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿಯೂ, ದೂರ್ಪಿಯಾದವರು ಸಾಕ್ಕಿನ್ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ, ಅರ್ವೇಟ್ ಸಿಂದ್ಯಾ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ, ಪಾಳ್ವಯ ಧುಮಾಳ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ, ಸಿಸಗಾನ, ಮೊಹರ್ ಬೆಡಗಿನವರ ಜೊತೆಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮೂಹದ ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಲೆದೂರಿ ಜಾತಿ-ಉಪಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತಾ ಆ ಮೂಲಕ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಗೊಂದಲಿಗರು ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ಬಳಿ ಬಡಗುಗಳ ನಡುವೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಿಗರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಾಗಿದ್ದು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕುಲ, ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಇವರು ವೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದವರು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಗೊಂದಲಿಗರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಂಥಗಳಿವೆ. 1. ದೇಶಕ ಪಂಥ 2. ಕಲ್ಯಾಣ ಪಂಥ 3. ತೋರಸಲ್ ಪಂಥ 4. ಗುಳಗುಳಿ ಪಂಥ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಪಂಗಡಗಳಿದ್ದು ಈ ಒಳಪಂಗಡಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬೆಡಗಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

I. ದೇಶಕಪಂಥ

ಕ್ರ.ಸಂ.	೧ನೇ ಗುಂಪು	೨ನೇ ಗುಂಪು	೩ನೇ ಗುಂಪು	೪ನೇ ಗುಂಪು
೧	ವಾಸ್ವರ್	ವಾಕೋಡೆ	ಮುಖ್ಯೆ	ಕಾಕಡೆ
೨	ನಾಯ್ಕಲ್	ಗೊಗರೆ	ಬೋಡ್ಲಸ್	ದುದೂಳೆ
೩	ದಸಗುಂಟೆ	ಸಾಳುಂಕೆ	ಏಡೆ	ವಿಷ್ಣು
೪	ವಾಡಗನ್	ರೇಣಕೆ	ಸಿಂಗನಾಥ	ಗೋತ್ತಾಳೆ
೫	ಲಾಖೆ	ಮುತಟಿಕರ್	ಚೋರಗೆ	

ಈ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ದೇಶಕ ಪಂಥದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ವಾಸ್ವರ್, ವಾಕೋಡೆ ಮುಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಕಾಕಡೆ. ಇವರಿಗೆ ಅವರು 'ಮಾನದಾರ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪಿನ ಬೆಡಗಿನವರು ಅನ್ಯಾಯ ಆಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಸಗಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ, ಮೋಕ್ಷ ನೀಡುವ ಹಿರಿಯರು. ಇವರಿಗೆ ರಾಜರೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲನೆಯ ಬೆಡಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗುರು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಈ ಸಮುದಾಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೇಲಿನ ೧ ನೇ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಾಯ್ಕಲ್, ದಸಗುಮಟೆ, ವಾಡಗನ್ ಲಾಖೆ ಈ ಬೆಡಗಿನವರಿಗೆ ವಾಸ್ವರ್ ಬೆಡಗಿನವರು ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಾಕೋಡೆ

ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾಕಡೆ ಇವರುಗಳು ಗುರುಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರನ್ನು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೨. ಕಲ್ಯಾಣ ಪಂಥ

ಕಲ್ಯಾಣ ಪಂಥದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಬೋರಾತ್, ಗುರುರಾತ್, ಕಂಬಳ ರಾತ್, ಇಂಗಳೆ ಇವರನ್ನು ಮಾನದಾರರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ೪ ಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	೧ನೇ ಗುಂಪು	೨ನೇ ಗುಂಪು	೩ನೇ ಗುಂಪು	೪ನೇ ಗುಂಪು
೧	ಬೋರಾತ್	ಗುರುರಾತ್	ಕಂಬಳರಾತ್	ಇಂಗಳೆ
೨	ಗುಡಕರ್	ದುರವೆ	ಉಗಡೆ	ಅಟಕ್
೩	ಬಡಗಿ	ಸುಗತೆ	ಕಾಳೆ	ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ
೪		ಪಾಚಂಗೆ	ಬೋಳೆ	ಸಾಗರ

ಕಲ್ಯಾಣ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಬೋರಾತ್, ಗುರುರಾತ್, ಕುಂಬಳರಾತ್ ಮತ್ತು ಇಂಗಳೆ ಇವರುಗಳು ಗುರುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೩. ತೋರಸಲ್ ಪಂಥ

ಈ ಪಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	೧ನೇ ಗುಂಪು	೨ನೇ ಗುಂಪು	೩ನೇ ಗುಂಪು	೪ನೇ ಗುಂಪು
೧	ಉದಟೋಲೆ	ಮೊರಕರ್		ಸಿಂದಗಾನ್
೨	ಬಾಗಡೆ	ಚವ್ಹಾಣ	ದವಡತೆ	ಗಾಯಕವಾಡ್
೩	ವಾಡೇಕರ್	ದಡೆ	ಪವಾರ	ಬಾಗಲೆ
೪		ಠಾಕೂರ್	ಕಾವಡೆ	ಭಂಡಾರಿ

ತೋರಸಲ್ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಉದಟೋಲೆ, ಮೊರಕರ್, ಪಾರಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಂದಗಾನ್ ಬಳಿಯವರು ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನದಾರರು.

೪. ಗುಳಗುಳಿ ಪಂಥ

ಈ ಪಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	೧ನೇ ಗುಂಪು	೨ನೇ ಗುಂಪು	೩ನೇ ಗುಂಪು	೪ನೇ ಗುಂಪು
೧	ಮರವಂಟಿ	ಚಾಲವಂಟಿ	ಹುಚ್ಚಣೆ	ಉಬಾಳೆ
೨	ದೋತೆ	ಅವಧೂತ	ಸಸಾನೆ	ಪಾಂಡ್ರಮೀಸೆ

ಗುಳುಗುಳಿ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಮರವಂಟಿ, ಟಾಲವಂಟಿ, ಹುಚ್ಚಣೆ ಮತ್ತು ಉಬಾಳೆ ಬಳಿಯವರು ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನದಾರರು. ಹೀಗೆ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಪಂಥಗಳ ಅನೇಕ ಬಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಬೆಡಗುಗಳು. ವಾಸ್ಟರ್, ಅಟಕ್, ಪಾಚಂಗೆ, ಸಿಂದಗಾನ್ ಬಳಿಯವರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೊಂದಲಿಗರು ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ನಡುವೆ ತುಂಬಾ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕುಲ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಬೆಡುಗು ಪದ್ಧತಿ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮನೆತನಗಳಿದ್ದು ಮನೆತನದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೆಡುಗುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುವರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಬೆಡಗುಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮರ, ಗಿಡ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರರ ಹೆಸರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕುಲಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವರ ಬೆಡಗುಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ನೆರವೇರುತ್ತವೆ. 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏಳು ಬೆಡಗುಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹದಿಮೂರನ್ನು ದಾಟಿದೆ. (ಎಸ್.ಜಿ.ಮೊರಬ್ ೧೯೮೮ ಪುಸ ೧೦) ಪ್ರಾಚೀನ ಬೆಡುಗುಗಳೆಂದರೆ ಶಿವಾಚಾರಿ, ಗಣಾಚಾರಿ, ನೆಕ್ಕನರ (ಕಟ್ಟಿಮನಿ) ಪಾಚಂಗಿ, ಅವೇಟ, ಸಿಂಧೆ, ಸಾಳ್ವೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಅವರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಬೆಡಗುಗಳೆಂದರೆ. ಗಣಾಚಾರಿ, ಶಿವಾಚಾರಿ, ನೆಕ್ಕನರ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿಮನಿ, ಪಾಚಂಗಿ, ಭಂಡಾರಿ, ಸಿಂಧೆ ಅಥವಾ ಹಳ್ಮನಿ, ಸಾಳ್ವೆ ಅಥವಾ ಹೊಗಳುವಿಕೆ, ಸಾಸನಿಕ, ಸಿಂದಗಾನ, ಹರಿಕಾರ, ದುರವೆ, ವಕ್ಕುದ, ತೋರಸಲ್ ಮತ್ತು ದುಮ್ಮಾಳಕರ ಬೆಡಗುಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಆಟೋಕ ಅಥವಾ ಅಟಕ, ಅವೇಟ ಅಥವಾ ಅಬೇಟ, ಭಾಗವಂತ, ಸಿಂದ ಗೊಡಪದ, ಗೋಡಾದಾಯಕರ, ಗುಲ್ಲಿ ಪಾಚಂಗಿ, ದಕ್ಲಿ ಪಾಚಂಗೆ, ತೊರ್ಲ ಪಾಚಂಗೆ ಇವು ಕೇವಲ ಪಾಂಚಂಗಿ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಜಾದ ದಾಯತಕರ, ಇದು ದಾಯತ್ಕರ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. 'ನೆಕ್ಕನರ, ಸಾಳ್ವೆ, ಸಾಸನಿಕ, ವನಾರ್ಸ, ವನಾರ್ಚ ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಶಿವಾಚಾರಿ, ಗಣಾಚಾರಿ, ಭಂಡಾರಿ, ಮೋರೆ, ದೋರ್ಕರ್, ದಮ್ಮಾಳ್ಕರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. 'ಆಟೋಕ, ಅಟಗ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅರಕ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ಎಂದರ್ಥ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರಕಶಮಿ ಎಂದರೆ ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ ಎಂದರ್ಥ'. (ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ೧೮೮೪ ಪುಸ. ೧೪) ಹಾಗೆ ಅವೇಟ, ಅಬೇಟ, ಚಂದ್ರಕುವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ದುಮಾಳ್ಕರ್ ಇದು ಮೇಕೆಯ ಕುಲ, ಪಾಂಚಂಗೆ ಕಂಬಳಿಯ ಕುಲದವರೆಂದು, ಮೊರೆ ಇದು ನವಿಲಿನ ಕುಲ, ನೆಕ್ಕನರ ಕರಿ ನೇಯುವ ಕುಲ, ಸಾಳ್ವೆಯ ಹಕ್ಕಿಯ ಕುಲ, ಸಾಸಕಿನ್ ಇದು ಸಾಸಿ ಕಟ್ಟೆ ಬರೆಯುವರು ಎಂದು ಬಿಳಿಚೋಡಿನ ಬಭ್ರುವಾಹನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಕುಲ ಬಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಸನೆ ಇದು ಮೊಲದ ಕುಲ ಈ ಬೆಡಗದವರು ಮೊಲವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಬೆಡಗುಗಳನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ದೈವತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಂದಿರುವರು. ಋಷಿ ಮುನೀಶ್ವರರು ಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಸಮುದಾಯದವರು ಎಲೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಐವಟ ಮತ್ತು ಸಿಂಧೆ ಬೆಡಗದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಾವು ಹೆಚ್ಚು, ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಕಚ್ಚಾಡ ಹತ್ತಿದರು. ಮೊದಲು

ಬಂದವನು ಐದು ಎಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ತರುವಾಯ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಒಂದು ಎಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಎಲೆಯನ್ನು ಐವಟ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕನ್ನು ನೆಕ್ಕನಾರ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೆ, ಮೂರು ಎಲೆಯನ್ನು ಸಿಂಧೆ ಬೆಡಗದವನಿಗೆ, ಪಾಂಚಂಗಿಗೂ ಮೂರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಳ್ವೆ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೆ ಎರಡು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆಟೋಕ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೂ ಐದು ಎಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುನೀಶ್ವರರು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವೀಳ್ಯ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಮತ್ತು ಆಟೋಕ ಬೆಡಗದವರನ್ನು ಈ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾನ್‌ರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಎಲೆ, ಸಾಸನಿಕ ಮತ್ತು ಸಿಂಧೆಯವರಿಗೆ ಎರಡು ಎಲೆಗಳು, ಸಾಳ್ವೆ ಬೆಡಗದವನಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಲು, ಪಾಚಂಗೆ, ನೆಕ್ಕನರ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಶಿವಾಚಾರಿ ಬೆಡಗದವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ದೇವರದೊಂದು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು ಐದು ವೀಳ್ಯದಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩.೧೦.೧. ಬೆಡಗುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು :

ಶಿವಚಾರಿ : ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರನ್ನು ಶಿವಚಾರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಗಣಾಚಾರಿ : ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಇವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಮತ್ತು ಇವನಿಲ್ಲದೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಕ್ಕನರ ಬೆಡಗಿನವರು ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯದಂತಹ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವರು.

ನೆಕ್ಕನರ : ಇವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಮನಿಯವರು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವರು. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಪಾಟೀಲಕಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು.

ಪಾಚಂಗಿ : ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಧೆ : ಕಾರಕೂರಂತೆ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇವರು ಕರೆತರುವರು. ಸಿಂಧೆ ಬೆಡಗಿನವರನ್ನು 'ಸಾತ್‌ಕರ್ ಸೋಯಿರಾ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಅಂದರೆ ಏಳೂ ಬೆಡಗಿನವರಿಗೂ ಇವರು ಭಾವಂದಿರು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಸಾಸನಿಕ್ : ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಸಿ ಕಟ್ಟೆ ಹೊಯ್ಯುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಡಾರ, ಹಾಸುವುದು ತೆಗೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವರು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ಅಟಗ : ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಡಗಿನವರು ಇಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವುದು ಇವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು. ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಯಜಮಾನರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ತಳಿಯ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಪರಿಣಿತರು. ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಗಡೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಾಗಿ, ಬಾಂಗಡೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಬಾಗಡೆ ಎಂದಾಯಿತು. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಡಗು ಸಿಂಧೆ. ಸಿಂಗ ಎಂದರೆ ಕೊಂಬು. ಕೊಂಬು ಊದುವವರು

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಸಿಂಧೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾದರು. ಕಾಲನಂತರ ಸಿಂಗರೆ ಪ್ರಭಲರಾಗಿ ಬೆಳದುದರಿಂದ ಸಿಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಸಿಂಧೆಗಳಾದರು. ಈ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಸಿಂಧೆ ಎಂಬ ಬೆಡಗನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಕೆಳವರ್ಗದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾದರೆ ಇತರರಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕ ಒಳಗಾಗುವೆವು ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಾವು ಸಿಂಧೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ನಾವು ಸಿಂಧೆ ಸಮುದಾಯದವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೆಡಗಿನವರು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಇಡಿ ಸಮಾಜವು ಅದರ ಅನುಯಾಯಿ ವರ್ಗವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟೆಮನಿ, ಗಣಚಾರಿ ಇವರು ಈ ಸಮಾಜದ ಕಾವಲುಗಾರರು. ಇವರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯು ಶ್ರೇಣಿಕೃತವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಟ್ಟೆಮನಿಯವರು ಸಮುದಾಯದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಾಚಂಗಿ ಬೆಡಗಿನವರಿಗೂ, ಐವೇಟ, ಅಟೋಕ ಬೆಡಗಿನವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೆಮನಿಯವರದೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗುವವು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ದಂಡದ ಹಣದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವರ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವುದು, ದಂಡ ವಿಧಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಇವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೈವ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುವವು. ದೈವದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಇವರ ಮೂಲಕವೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವು. ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಶಿವಾಚಾರಿ, ಗಣಾಚಾರಿ, ಬೆಡಗಿನವರು ಮತ್ತು ಸಿಂಧೆ ಬೆಡಗಿನವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೆಮನಿಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟೆಮನಿಯವರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೆ ದೈವ ಕೂಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಟ್ಟೆಗಳೇ ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. 'ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ನಂತರ ಹದಿನೈದನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರುವುದು ಇವರ ಪದ್ಧತಿ. ಆ ದಿನವನ್ನು ನೆನಪಿಸಲು ಕುಲಸ್ತರಿಗೆ ಚೀಟಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಮನಿ ಯಜಮಾನ ಬಸ್ ಚಾರ್ಜ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಚಿಕ್ಕ ಯಜಮಾನರು ತಮ್ಮ ಹದ್ದು ಬಸ್ತಿನ ಕುಳಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿಯೇ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ದಂಡದ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಡಿದು ತಿಂದು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು' ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಸಭೆ ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೊಬ್ಬರು ಬರಲೇಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿ, ದೈವಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಹೇಳುವರು. ಈ ಅಲಿಖಿತ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾರೂ ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮುದಾಯದ ಈ ಕಾನೂನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾದರೂ ಪಂಚಮರ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ಸಮಾಜದ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕೊಡು–ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ತೀರ್ಮಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ನ್ಯಾಯ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಟ್ಟೆಮನಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮುಂದೆ ತಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ ಸಮುದಾಯದ ಪಂಚಮರ ಕಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದು. ಸಮುದಾಯದ ಅಧಿಕಾರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಸಮುದಾಯದ ಮಾತು ಕೇಳದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವರು. ಸಮುದಾಯ ವಿಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮವನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬದುಕಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ದೈವದ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದುಂಟು. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರೆ ಪ್ರಮುಖರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗವಹಿಸಿವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ನೋಡಲು, ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಸೇರಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕ್ಷಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಿವಚಾರಿ – ಗಣಾಚಾರಿ :

ಈ ಬೆಡಗಿನವರು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವರು. ಇವರಿಲ್ಲದಾಗ ಐವೇಟ ಬೆಡಗಿನವರು ಈ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಇವರಿಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದೀಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಇವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳು ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರುವವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗನಿಗೆ, ಮಗನಿಂದ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿತವಾದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬೆಡಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಲನಾಗಿದ್ದರು ಅವನಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ದೊರೆಯಲಾರವು. ಕೆಲ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ

ಹೊಂದಿದ ಹಿರಿಯರು ಇರದಿದ್ದರೆ, ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಬೆಡಗಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಆ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗುವರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಸಮುದಾಯದ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಸಮುದಾಯದ ಶಿಸ್ತು ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು, ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪಟೇಲ : ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಳ್ವ, ಸಿಂಧೆ ಬೆಡಗಿನವರು ಓಲೆಕಾರನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿಮನಿಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಸುವುದು, ಸೇರಿದ ಸಭೆಯ ಶಾಂತಿ–ಶಿಸ್ತು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇವರ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಒಳ ಜಗಳಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು, ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಈ ಬೆಡಗಿನವರೇ ಘೋಷಿಸುವುದು, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಂದ ದಂಡದ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರು. ಇವರ ಕೈಗಳಿಗೆ ದುಮ್ಮಾಳ್ಕರ ಅವರು ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಯಾವ ಗುರು ಪೀಠದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಗುರುವರ್ಗ, ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ ಕುಲದೊಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನ್ಯ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ವೀಳ್ಯೆಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೆ ಗೋತ್ರದವರು ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೆಲೆ ಕರಿಕಂಬಳಿ ಹಾಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಏಕಾಏಕಿ ಹಾಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕುಲದ ಹಿರಿಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ಗಣಾಚಾರಿಯಾದವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚುವಾಗಲೂ ಸಭೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯದು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಿಂದೆ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಪಂಚರು ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಆತನಿಂದ ನಡೆದ ತಪ್ಪನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ನಂತರ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಿಡುವರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ವಾರಗಟ್ಟಲೇ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಘಟನೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಅವರು.

೩.೧೧. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಮೂಲಕವೇ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯ ನಂತರ ಗಂಡು ಸಂತತಿಯ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬ, ವಂಶ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ಮನೆ ದೇವರು, ಕರುಳುಬಳ್ಳಿ ಸಂಬಂಧ, ವಿವಾಹ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳು ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಂದೆ–ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕ–ತಂಗಿ, ಅಣ್ಣ–ತಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ–ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಅತ್ತೆ–ಮಾವ ಮುಂತಾದವರ ಸುತ್ತ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳು, ಒಡನಾಡಿಗಳು, ಕುಟುಂಬದವರು, ವಂಶದವರು, ನೆಂಟರು, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ತನ್ನತನ ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ 'ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಐಕ್ಯತೆ ಮೂಡಲು ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಾಗ ಒಳಪಂಗಡ ವಿವಾಹ

ಅಥವಾ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ಮತ್ತು ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯಷ್ಟೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೋದರ ಮಾವನಿಗೆ. ತಾಯಿಯಷ್ಟೇ ಗೌರವ ಸೋದರತ್ತೆಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಒಳಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳು ಬೇರೆಯಾದರೂ ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವು ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯನ್ನು, ಏಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದವಾಗಿದೆ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಡನಾಡಿತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಂತವರು. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತವರು. ಎಷ್ಟೇ ಆಧುನೀಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಇವರು ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ 'ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವಂತವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಮೋರನಾಳದ ಭೀಮವ್ವನ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳಾದ ಕೇಶಪ್ಪ, ವೆಂಕಪ್ಪ, ಇತರರು ಇಂದಿಗೂ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೩.೧೨. ಶಾರೀರಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದವರಾಗಿದ್ದು ಉದ್ದನೆಯ ಮೂಗು, ಚಪ್ಪಟೆಯಾಕಾರದ ಮುಖ, ನೀಳವಾದ ದೇಹಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರೋಟೋಆಸ್ಟ್ರಲೈಡ್ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್, ನಾರ್ಡಿಕ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಗುಹಾರವರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ದೃಢಕಾಯರಾಗಿದ್ದು, ಬಲಿಷ್ಠ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂಡ ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಕೆಂಪುವರ್ಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ನೀಳವಾದ ಕೇಶ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಆಭರಣ ಪ್ರಿಯರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

೩.೧೩. ಮನೆ ಅಥವಾ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ರಚನೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಡೇರಿಗಳನ್ನೇ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯಾಗಲಿ. ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಖಾಯಂ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗನ್ನು ತಾವೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಮನೆಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜನರು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿಯಮವೊಂದನ್ನು ಇವರು ಪಾಲಿಸುವರು. ಇವರು ವಾಸಿಸುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅಥವಾ ಮನೆಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ವೃತ್ತಾಕಾರ ಮತ್ತು ಚೌಕಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಹಟ್ಟಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇತರೆ ಜನಾಂಗಗಳು ಕೂಡ ವಾಸವಾಗಿರಬಹುದು. ಹಟ್ಟಿಯ ಈ ಹಿರಿಯನಾದ 'ನೆಕ್ನಾರ್' ಬೆಡಗಿನ ಗೌಡನ ಮನೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯನ ಮನೆಯನ್ನು ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ, ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಾದೆಹುಲ್ಲನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹೊಚ್ಚಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವಡೆ 'ವಾಪ್' ಎನ್ನುವಂತಹ ಸಸ್ಯಜಾತಿಯ

ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಗೆ ಹೊದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಅಳೆತ್ತರ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ ಇದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕವೆಗೂಟ ನೆಟ್ಟು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ದದ ಒಳ್ಳೆ ಜಾತಿಯ ಮರ ಹಾಕಿ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಹರಡಿರುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದಿರಿನ ದಬ್ಬೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಾದೆ ಹುಲ್ಲು ಹೊಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ. ನಡುಮನೆಯ ಎಡಕ್ಕೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಜಗುಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ಚಪ್ಪರ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ, ಜಗಲಿ, ನಡು ಮನೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎದುರು ಬದುರಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕವೆ ಗೂಟಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಳಗಳನ್ನು ಹರಡಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಬಾದೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹೊಚ್ಚಿರುತ್ತಾರಲ್ಲದೇ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಡ ಜೆಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಣೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿ ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ತ್ರಿಕೋನಾಕೃತಿಯ ನೆನಪನ್ನು ತರುವ ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಬಾಗಿಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಅಗಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನುಸುಳಿಕೊಂಡೇ ಓಡಾಡುವುದು ಇವರಿಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಗುಡಿಸಲು ಒಳಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳವೇ ಇವರಿಗೆ ಗತಿ. ಅದೇ ಹಿತ ಎನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಮಟ್ಟ ಮಾಡಿ ಸಗಣಿಯಿಂದ ಬಳಿದು ಓರಣವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಲು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕವೆ ಗೂಟವಿರುತ್ತದೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡಿಸಲು ಮುಂದೆ ನೆರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತೆಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವ (ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವ) ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಆನಿಸಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಛಾವಣಿ ಹಾಕಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಉದ್ದನೆಯ ಗೂಟ ನೆಟ್ಟು 'ಝುಂಡಾ'ವೊಂದನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಝುಂಡಾ ಕೆಂಪು ವರ್ಣದಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ಚಿನ್ಹೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಲದೇವತೆಯ ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಪೀಠವಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಕರಿಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ವಿಗ್ರಹದ ಮುಖಾಕೃತಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಕಡೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಾದರೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಊದಿಕೊಂಡರೆ, ತಾಯಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸುವ ಪಾತ್ರೆ-ಪರಡಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆ-ಕುಡಿಕೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯದ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಹಣ ಹಾಕಲು ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಸರಕಾರ ಈ ಜನರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಮನೆಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಹಂಚಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಇವರು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕುಲದೈವದ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ರೋಗ-ರುಜಿನಗಳಿಂದ

ನರಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಜನತಾ ಮನೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸದೇ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸದಾ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತು, ಆಕಳು, ಕುದುರೆ ಹಾಗೂ ಒಂಟೆತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಊರ ಮಧ್ಯದ ಚಾವಡಿ, ಧರ್ಮ ಶಾಲೆ, ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಊರ ಹೊರಗೆ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಟೆಂಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇವರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಟೆಂಟು ಹೊಡೆದರೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೂ ಎಂಟರಿಂದ ಹದಿನೈದು ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೀನು ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು–ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಇವರ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಆಹಾರ ಲಭ್ಯವಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಅವರು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ನಿಂತಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ನಿಲ್ಲದ ಸ್ವಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಜನ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮನೆ ಹೊಂದುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ನಾಳೆಯ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದರೆ ಸಾಕು ಬೇರೇನು ಇವರು ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ವಸತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಧರ್ಮಶಾಲೆ, ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ತಾವು ಹೂಡಿದ ಟೆಂಟುಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವ ನೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಬಹು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಯಿ, ನರಿ ಮತ್ತು ಕ್ಷೌರಿಕರು ಮತ್ತು ತಳವಾರರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಇವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಟೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ತಮ್ಮ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ತರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದು ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಆನಂದಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಾಳುವ ಅರಮನೆ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರುಮನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಜೋಪಡಿಯನ್ನು 'ಜೋಪಡಾ, ಡೇರಾ, ಡೇರೆ, ಮನೆ, ಕೌದಿಯ ಗುಡಿಸಲು, ಇಲ್ಲವೆ, ಘರ್' ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮನೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜೋಪಡಿಯೇ ಗತಿ ಎನ್ನುವರು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಾವಡಿ, ಧರ್ಮಶಾಲೆ, ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರ, ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ಶಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದು ಯಾವುದು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಜೋಪಡಿಯೇ ಅವರ ಅರಮನೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರಂಚಿನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದುಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡೇ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜೋಪಡಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುವುದುಂಟು. ಜೋಪಡಿಯನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಕೀಳುವಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಪೂಜೆ ಅಥವಾ ಆಚರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವರೋ ಅಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ದಿನ

ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಊರೆಂದೇ ಹೇಳುವರು. ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು, ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳಿರದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಟೆಂಟು ಹಾಕುವರು. ಟೆಂಟಿನ ಮುಖವು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಊರ ರಚನೆ, ಬಯಲು ದಿಕ್ಕು ಋತುಮಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೂಡುವರು. ಆದರೆ ಅದರ ಮುಖವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಅಥವಾ ಟೆಂಟಿನ'ಮುಖ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ನಾಲ್ಕು ಕಬ್ಬಿಣ ಅಥವಾ ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೂಟಗಳನ್ನು, ಹದಿನೈದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಬಿದಿರಿನಗಳ, ನಾರಿನ ಅಥವಾ ನೂಲಿನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹಗ್ಗ, ಮೇಲೊಂದು ಕೌದಿ ಇವು ಬಿಡಾರ ಹೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು. ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಅಗಲ, ಹತ್ತು ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗೂ ನಾಲ್ಕು ಕಬ್ಬಿಣ ಇಲ್ಲವೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೂಟ ಬಡಿದು, ಮುಂಭಾಗ, ಹಿಂಭಾಗ ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಳದ ಅಂಚಿಗೆ ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಉದ್ದವಿರುವ ಎರಡು ಬಿದಿರಿನ ಗಳ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿದಿರಿನ ಗಳವನ್ನಿಟ್ಟು, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಎರಡೂ ಕಡೆ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬಗಿದು, ಕೊಲ್ಲಾರಿಯಾಕಾರ ಮಾಡಿ, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೌದಿ ಹಾಕಿ ಕತ್ತರಿಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಹುರಿ ಬಿಗಿದು ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡುವರು. ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಚಳಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಂಟಿನ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಕೌದಿಯನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಟೆಂಟಿನ ಮೇಲ್ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಕೌದಿಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಹೊಸದಾಗಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ದಾಟ್ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಹೊದಿಕೆಯ ದುಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅವರು ತಗಡು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಸಿಮೆಂಟ್ ಮೂಲಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ವೀರಣ್ಣನಂತವರು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಈ ರೀತಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಮೋರ್ನಾಳದ ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದ ದೊಡ್ಡಬಾಳಪ್ಪ, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿಯ ಹಾಲಪ್ಪ ಇವರ ಮನೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದೊಂದು ಕಲ್ಲು–ಮಣ್ಣಿನ ಬಳಸಿ ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಾಳಗಿ ಮನೆ. ಇದು ಆ ಪರಿಸರದ ರೈತರ ಮನೆಯ ಮಾದರಿಯಂತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದನದ ಹಕ್ಕಿ ಮನೆ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಜಗುಲಿ ಆರಾಮಕಟ್ಟೆ, ಆ ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಒಳ ಹೋದರೆ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಣ್ಣ ಜಾಗ ಅದಕ್ಕೆ 'ಪಡಸಾಲಿ' ಎನ್ನುವರು ಅದರಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದನದಹಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಕಟ್ಟುವರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿದರೆ ನಡುಮನೆ. ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವಮೂಲಿಗೆ ಜಗುಲಿ. ಅದು ದೇವರಿಡುವ ಸ್ಥಳ. ನಡುಮನೆ ದಾಟಿದರೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆ. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಲು. ವಿಶೇಷವಾದ ಅಲಂಕಾರ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಾಗಿಲು. ಕಂಬದ ಸಿಂಬೆಗಳು ಇದೊಂದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಮನೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲ ಮನೆಗಳ ಮುಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಚಿತ್ತಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರ ಮನೆ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವು. ಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಯಿಂದ ಮರೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಉಳಿದದ್ದು ನಡುಮನೆ.ಬೆಳ್ಳೂರು ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಗೊಂಬೆರಾಮರ

ಹೊಂಬಯ್ಯನವರ ಮನೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ 'ಕ್ವಾಣ್' ಎಂದು ಇವರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಮನೆಗೆ 'ಭೂಂಕ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಜೋಪಡಿ, ವಾಸಸ್ಥಾನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಟೆಂಟ್ ಒಳಗಡೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗದ್ದುಗೆಯಂತೆ ಮಣ್ಣಿನ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗೊಂಬೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ವಾದ್ಯಪರಿಕಗಳು, ಹಾಸಿಗೆ, ಹೊದಿಕೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೆದ್ದಿಲು ಹುಳುಹುಪ್ಪಡಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಾಪೆ ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಜೋಪಡಿಯ ಒಳಗಡೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಬಡಿಗೆ ದೇವರು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು, ಕಾಣಿಕೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲವೆ ಚೀಲವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಟೆಂಟಿನ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಡುವರು. ನಾಯಿ, ನರಿ ಅಥವಾ ಇರುವೆ ಅಹಾರ ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ನೆಲುವು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲ್ಲದ ಗಂಟು, ಎಣ್ಣೆಯ ಬಾಟಲಿ, ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿದಿರಿನ ಗಳಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವರು. ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ತಬಲಾ, ಡೋಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೌದಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚುವರು. ನಿತ್ಯದ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಟ್ರಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಡುವರು. ಅಡುಗೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಪ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಏನೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಳೆ, ಚಳಿ, ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇತರರು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಇರಲಾರದ ಈ ಜೋಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಿಜಕ್ಕೂ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳೇ ಸರಿ.' (ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೩ ಪು. ಸಂ. ೪೯)

ಟೆಂಟಿನ ಹೊರಗಡೆಯೇ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಕುಡಿಯುಲು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಹರವಿಯನ್ನು ಟೆಂಟಿನ ಮುಂಭಾಗ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅರಿವೆ ಮುಚ್ಚುವರು. ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಲಗುವುದು, ಟೆಂಟಿನ ಹೊರಗಡೆ. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವರು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೋಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಯಾವುದೇ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯ ಚಿಕ್ಕ ದೀಪ ಇಲ್ಲವೆ ಗುಬ್ಬಿ ಲಾಟೀನು ಬಳಸುವರು. ಮಲಗುವಾಗ ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಚಾಪಿ, ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೌದಿ, ಚಾದರ, ಉಡುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಲೆ ದಿಂಬಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಜೋಪಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಜೋಪಡಿಯ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಯಿಸುವುದುಂಟು. ಮಗುವಿನ ಜನನ, ಋತುಮತಿ ಮತ್ತು ಮರಣವಾದ ಐದನೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಗೆ, ಗೂಗೆ, ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರು, ತಳವಾರರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಅಪವಿತ್ರವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಜೋಪಡಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ದೋಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಟೆಂಟಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಇತರೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಬದುಕಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ

ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಇತರರಂತೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು, ಕಂಬಳಿಗಳಿಗೆ ಕರಿ ಕಟ್ಟಲು, ಹಳೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು, ತಾಡಪತ್ರಿ ಹೊಲೆಯಲು ಹಾಗೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಆಡಲು ಇಂದು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಮೂಲ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಊರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಕುರುಬರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ಜಾಡರು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮನೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಮನೆಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹಾಲಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ನಾಗರಕಟ್ಟೆ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ನಾಗರಿಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆಂದೇ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವು ಇವರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರುಕು ಗೋಣಿ ಚೀಲಕ್ಕೂ ಮುರುಕು ಮನೆಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬೀದಿ ಬಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೩.೧೪. ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ :

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇಂದು ಅದು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರದ ಮೂಲಕವೇ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿಯರು ಅವರು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ನಿತ್ಯ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅವರು ಸೇವಿಸಿ ಆಹಾರದ ಮೂಲಕವು ಶ್ರೇಣಿಕರಣಗೊಳಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯಾವದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಾಂಸಹಾರ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಹಾರ ಎರಡನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲತಃ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಂಸಹಾರವನ್ನೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೇಟೆ ನಿಷೇಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಹಾರ ಸೇವನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಸೊಪ್ಪುಗಳಾದ ಸೀಗೆಸೊಪ್ಪು, ಹೊನ್ನೆಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪುಗಳ ಬಳಕೆಯು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತರಕಾರಿ ಎಂದೂ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ ನೆನಪಿಲ್ಲವೆಂದೂ

ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಇವರು ವಾಸಿಸುವ ಹಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಆಹಾರ. ನವಣೆ, ಸಾಸಿವೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಇದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಅಕ್ಕಿಗೆ ಬೆಲ್ಲಹಾಕಿ ಬೆಯಿಸಿದ ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಗೂ ಕುದಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ, ಬೆಲ್ಲ ಹಾಲು ಸೇರಿಸಿ ಮುದ್ದೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಹಿ ಅಡಿಗೆ ಈ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ.

ರಾಗಿಮುದ್ದೆ, ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ, ಮೀನುಸಾರು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಬೇಳೆಸಾರು ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬಳಸುವ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಬಳಸುವುದಲ್ಲದೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ, ಉಪ್ಪು, ಸೀಗಡಿ ಮೀನು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನುಣ್ಣಗೆ ರುಬ್ಬಿ ಚಟ್ನಿಯಂತೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಮುದ್ದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿ ನುಂಗಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖಾರವಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ದಿನನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಡಿಸಲು ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಮೂರು ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಎರಡರಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿ ಅಗಲದ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ, ದುಂಡವಾದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಖಾರ ರುಬ್ಬುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಅಲುಗಾಡಿಸಲೂ ಆಗದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಂಗಸರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತ ಕಾರ ರುಬ್ಬುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮೀನು ಮಾರಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾಳು-ಕಡಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಹಿರಿಯರು ಗಾಂಜಾ ಸೇವನೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬೀಡಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ತಂಬಾಕು ಬಳಸುವರು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಚುಟ್ಟ ಸೇದಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕುಡಿತ ಹೆಚ್ಚು. ಚಿಕ್ಕವರು, ದೊಡ್ಡವರು, ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರು ಎನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿತ ಇವರಲ್ಲಿ ಮೀತಿಮೀರಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ದುಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಯಮಾಡಿ ಬಡತನದ ಕರಾಳತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತ ವೆಚ್ಚ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಸತ್ತೋದಮ್ಯಾಲೆ ಕಟ್ಕೊಂಡೋಯ್ತಿವಾ ಇರೊಗಂಟ ಸೆಂದಾಕಿದ್ರೆ ಆಯ್ತು.....' ಎಂಬ ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಕುಡಿತದಿಂದಲೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಜನ ಇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ದೂರದಿಂದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬಂದರೆ ಅಂದು ಬೇಟೆ ಮಾಂಸಹಾರ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಮೀನು ತಿಂದು ತಿಂದೂ ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿದ ಇವರ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬೇಟೆಯ ಬಾಡು ಹೊಸ ರುಚಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಹಜ. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಮಾರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವರು ಎಂದು ಪರಶುರಾಮ ಅಂಗೂರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನ, ವಿವಾಹ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅಕ್ಕಿ,

ಜೋಳ, ಗೋಧಿ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದಿ, ಹೆಸರು, ಹುರುಳಿ, ಅವರೆ ಮೊದಲಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಹಿರೇಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಊಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬ, ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಎಡೆ ಹಾಕಲು ಅನ್ನ, ಹೋಳಿಗೆ, ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಪಾಯಸ, ಬೆಲ್ಲದ ಹುಗ್ಗಿ, ಸಾರು ಮೊದಲಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇವರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದುಂಟು. ಇವರು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವಕೊಳಪಟ್ಟು ಇವರ ಆ ಪರಿಸರದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸುವದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಹೌದು ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ'. ಮೈಸೂರು, ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮುದ್ದೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನವನ್ನು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವರೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಡಿ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

೩.೧೪.೧. ಸಸ್ಯಾಹಾರ :

ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ಎಡೆ ಹಿಡಿಯುವರು. ಇತರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅಪರೂಪ. ವಿಶೇಷ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಗ್ಗಿ, ಹೋಳಿಗೆ, ಕರಿಗಡುಬು, ಸಜ್ಜಿಕೆ ಮಾಡುವರು. ಇವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವರು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿರುವ ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆಗಳು :

ಕಡುಬು : ಕಡ್ಲೆ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿರುವಿ ಹೂರಣ ತಯಾರಿಸಿ, ಹೂರಣವನ್ನು ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯುವರು.

ಹೋಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬಟ್ಟು : ಕಡ್ಲಿಬೇಳೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳುವಾಗಿ ಹಾಳೆಯಂತೆ ಲಟ್ಟಿಸಿ ಹೂರಣ ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಡುವರು.

ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ : ಹುರಕಡ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ, ಸುಂಟಿ, ಒಣಕೊಬ್ರಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಸೇರಿಸಿ ಸೂಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹಾಳೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಸಲನ್ನು ತುಂಬಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯುವರು.

ಸುಳ್ಳಿ ಹೋಳಿಗೆ : ಹುರಕಡ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ, ಸುಂಟಿ, ಒಣಕೊಬ್ರಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಸೇರಿಸಿ ಸೂಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹಾಳೆ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಳೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂಸಲು ಹಾಕಿ ಮಡಿಸುವರು.

ಸಜ್ಜಕದ ಹೋಳಿಗೆ : ನವಣೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹುರಿದು ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ತಿರುವಿ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಳೆ ರಚಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೂರಣ ತುಂಬಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಡುವರು.

ಹುಗ್ಗಿ : ಕಡ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಅಥವಾ ರವೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ಶುಂಠಿ ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸುವರು.

ಸಿರಾ : ರವೆ, ಸಕ್ಕರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕುದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ಕೊಬ್ರಿ, ಶುಂಠಿ, ಲವಂಗ ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸಸುವರು.

ಗುಳಿಗೆ ಪಾಯಿಸ : ಅಕ್ಕಿ ಹುರಿದು ನುಣ್ಣಗೆ ಗುಳಿಗೆ ತಯಾರಿಸುವರು, ಇಲ್ಲವೇ ಗೋಧಿಯ ನುಚ್ಚಿನಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಪ್ಪಳ ಸೆಂಡಿಗೆ, ದೋಸೆ, ಗಿಣ್ಣು ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು.

೩.೧೪.೨. ಮಾಂಸಾಹಾರ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಾಂಸಹಾರ ಪ್ರಿಯರು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ದೇವರಿಗೆ ಕುರಿ, ಆಡು, ಹೋತ, ಟಗರು, ಕೋಳಿ ಬಲಿ ನೀಡಿದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೇತ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ರೂಢಿ. ಈ ಮಾಂಸದ ಅಡಿಗೆ ಊಟ ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೇ ದೂರವಿರಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಬೇಟೆಗೆ ಅಡೆ ತಡೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಖಾರಿಯಾಡಲು ಬಲೆ, ಕೋವಿಯಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸವಿಲ್ಲದೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

'ಈಗ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಕೌಜುಗ, ಮೀನು, ಏಡಿ, ಆಮೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಇವುಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ಕಲಸಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಒಣಗಿಸಿ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೇ ತಿಂತಿದ್ವಿ, ಈಗ ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ'. ಈ ಒಣಗಿಸಿದ ಮಾಂಸ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು ಸುಟ್ಟು ತೊಳೆದು ಬೇಯಿಸಿ ಸಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮೀನುಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಈ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಗಡಿ, ಬಾಂಗಡಿ, ಜಂಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಮೀನಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಮಟ್ಟಿ, ಕೊರವ, ಕರಿಮೀನು, ಹೊಳಿಮೀನು, ಸುರಳಿಮೀನು ಇತ್ಯಾದಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವರು. ಇಂತಹ ದುಬಾರಿ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಉಪ್ಪು ಮೀನು ಅಥವಾ ಕೋಳಿಯ ಮಾಂಸದ ಚೂರಿನ ಸಾರು, ಇಲ್ಲವೆ ಜಂಗಿಯ ಮೀನಿನ ಸಾರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಲವರು ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮಾಂಸಹಾರ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕುರಿ, ಆಡು, ಹೋತು, ಟಗರುಗಳ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವರು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಲ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಲ್ಯ ಎಂದು.

ಮೀನಸಾರು : ಮೀನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಹಿಟ್ಟು, ಹಸಿಕೊಬ್ರಿ, ಬಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಜೀರಿಗೆ, ಮಸಾಲಿ, ಮೆಂತೆಕಾಳು, ಮೆಣಸು, ಈರುಳ್ಳಿ, ಅಲ್ಲ, ದಾಲಚಿನ್ನಿ, ಕಾರದಪುಡಿ, ಉಪ್ಪು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿದ ಮೇಲೆ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಹುಳಿ ಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಾಕುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹುಳಿ ಹಾಕುವರೋ ಅಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಮೀನು ಸಾರು ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣವೆನ್ನುವರು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಮೀನನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ನಂಜಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಪಂಪಾಪತಿ, ವಕೀಲರು, ಬಿಳಿಚೋಡು ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಏಡಿಸಾರು : ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೆರೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದರೆ ಕಲ್ಲೇಡಿಗಳದ್ದೇ ಕಾರುಬಾರು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗದ ಈ ಕಲ್ಲೇಡಿಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರೆ ಕಲ್ಲೇಡಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಕೊಂಬು ಮುರಿದು, ಹುರಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಮಸಾಲಿ, ಜೀರಗಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಉಪ್ಪುಕಾರ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿ, ಸಾರು ಮಾಡುವರು, 'ಈ ಸಾರು ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಕಸಾರಿಕೆಯಾದರೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ, ಕಸಾರಿಕೆ ಹೋಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಇದರ ಬಳಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹನುಮಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಹಳೆರಿತ್ತಿ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಳಿ ಸಾರು : ಕೋಳಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹಸಿಕೊಬ್ರಿ, ಜೀರಿಗಿ, ಮಸಾಲೆ, ದಾಲಚಿನ್ನಿ, ಕಸಕಸಿ, ಮೆಣಸು, ಮೆಂತೆಕಾಳು, ಹಸಿ ಅಲ್ಲ, ಕೊತಂಬರಿಕಾಳು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಟೋಮೆಟೋ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಕರಿಬೇವು ಇವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ ರುಬ್ಬಿ ಉಪ್ಪು, ಕಾರ ಹಾಕಿ ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕುವರು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕುವರು. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಂದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹುರಕಡ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಕಲಸುವರು. ಕೋಳಿ ಸಾರನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಲೋಟ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಊಟ ಮಾಡುವರು, ಇದರಂತೆಯೇ ಕೌಜುಗ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಕೋಳಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವೆವು ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

ಈ ಜನಾಂಗ ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ದನಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರನ್ನು ಅವರು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಇವರು ಭಾವಿಸುವರು. ಇಂಥವರ ಮನೆಯ ಅನ್ನ, ನೀರೂ ಕೂಡ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಆಡು, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಹೋತ, ಟಗರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಮೊಲ, ಹಾಗೂ ಕೌಜುಗದ ಮಾಂಸವು ಬಲು ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾಂಸವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸಾರು, ಪಲ್ಯ, ದೋಸೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟದ ಸವಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರ ಆಹಾರ ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೂ ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮಾಡುವ ಪ್ರಭಾವ ಅವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮೂಲದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇತರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಂತೆಯೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೩.೧೫. ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳು :

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸರಳ ಮತ್ತು

ಸೌಂದರ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿದ್ದು ಇತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಾಗಿರುವುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳು ಆ ಸಮುದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳು ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ವಾತಾವರಣಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಘನತೆ, ಗೌರವ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಧರಿಸುವ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಡುಗೆ ಮಾನವನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಪಾಡಿದರೆ, ತೊಡುಗೆ ಮಾನವನ ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಧಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಮೆಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾನ ಮುಚ್ಚುವ ಉಡುಗೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರ ಉಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಪುರುಷರಾಗಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಲಿ ಮೈಮುಚ್ಚುವಂತಹ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಲೆ ತುಂಬಾ ಸೆರಗು ಮತ್ತು ದೇಹ ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ತೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಪುರುಷರು ಪೈಜಾಮು, ಜುಬ್ಬ ಹಾಗೂ ತಲೆಗೆ ಮುಂಡಾಸು ಅಥವಾ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಓಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ಧರಿಸುವರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಭರಣ ಧರಿಸುವರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂಗಬಟ್ಟು, ಬೆಂಡೋಲೆ, ಬುಗುಡಿ, ಝುಮಕಿ, ಮುತ್ತಿನಸರ, ತಾಳಿ, ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿ, ಗಾಜಿನ ಬಳೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಡುವುದು ಕೇವಲ ಹಬ್ಬ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಇಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ, ಸಭೆ-ಸಮಾರಂಭ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಉಡುಗೆಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ.

೩.೧೫.೧ ಆಭರಣಗಳು :

ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ, ಎಣ್ಣೆಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಗಂಡಸರು ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರುಗಳು, ಕಿವಿಗೆ ಬಂಗಾರದ ಹತ್ತಕಡುಕು, ಮುರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನೂಲಿನ ಉಡದಾರ ಕಟ್ಟುವುದು, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿ, ಕುಂಕುಮ ಇಡುವುದನ್ನು ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಹೆಂಗಸರು ಕೂಡ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ವಿಧ–ವಿಧವಾದ ಕೇಶಾಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅರಿಷಣ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೂವು ಮುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾರದ ಓಲೆ, ಬುಗಡಿಕಡ್ಡಿ, ತೋಳಬಂದಿ, ಗೆಜ್ಜೆ ಪಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ ಕಾಲು ತೋಡ, ಮೂಗುಬಟ್ಟು, ಅರ್ಧಚಂದ್ರನತ್ತು, ಕಾಸಿನಸರ, ಪದಕ, ಮಾಟಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಕಡಗ, ಜುಮುಕಿ, ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ, ಕೊರಳಿಗೆ ಹವಳ, ಕರಿಮಣಿ ಸೇರಿಸಿದ ಮಾಂಗಲ್ಯಸರ, ಹಸಿರುಗಾಜಿನ ಬಳೆ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಿವಾಹಿತ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕುಂಕಮ ಧರಿಸಿ ಹೂವು ಮುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಧವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ನಿಷೇಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಪೇಟಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಕೂಡ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗೌರವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಟ ಸುತ್ತುವುದು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯ ಬಹಳ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಣ, ಪಾಶ್ಚಾತೀಕರಣಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಪ್ಯಾಂಟ್, ಶರ್ಟು, ಟೀಶರ್ಟನ್ನು ಯುವಕರು ಧರಿಸಿದರೆ, ಯುವತಿಯರು ಚೂಡಿದಾರ, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನೀಕತೆಯ ಎಲ್ಲ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಯುವ ಜನಾಂಗ ಯತೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೩.೧೬. ನಂಬಿಕೆ–ನಿಷೇಧಗಳು :

ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇಧ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ ಇರುವ ಸಮುದಾಯಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ವಾಸ್ಥವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇಧಗಳು ಆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಲಿಖಿತ ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ನಂಬಿಕೆ–ನಿಷೇಧ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದುಂಟು.

'ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಜವೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೂ ಹಿಂದಿನವರಿಂದ ನಂಬಿಕೆ–ನಿಷೇಧಗಳು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಆಚರಣೆ ವಿಧಿ–ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಅಥವಾ ಜಾನಪದ ಮನಸ್ಸು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಂಬಿಕೆ ವಿಧಿ–ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು'. (ಆರ್.ಬಿ. ಕುಮಾರ್, ೨೦೦೦, ಪು.ಸಂ. ೮೧). ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಇಡೀ ಜನತೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಂಬುವ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಹಾಗೆ ವಿಧಿ–ನಿಷೇಧಗಳುಂಟು. ಈ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು ಸಂವಿಧಾನದಂತೆ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ. ಜನರು ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಂಬಿಕೆ–ನಿಷೇಧಗಳು ಅನ್ವಯಿಸಲಾರವಾದರೂ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ

ನಿಯಮಗಳಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

'ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೈವಗಳು ನುಡಿಯುವ ಭವಿಷ್ಯ, ವಾಚಕಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸಹ ಹಲವು ಭವಿಷ್ಯಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿಕೊಂಡ ನಡಾವಳಿಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾದವುಗಳು. ಇವರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕರು. ದೇವರು ದಿಂಡಿರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರು' (ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ ಜಿ. ನಾಯಕ, ೧೯೮೮, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦).

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಾದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನೀರ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ "ಜಲದೇವತೆಯನ್ನು" ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಭರತ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಲು ಅವಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರು. ಮೀನು ಬೇಟೆ ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ ಮುಟ್ಟಾದವಳು ಬಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅವಳ ನೆರಳು ಸೋಂಕಿದ್ದರಿಂದಲೊ ಮೀನುಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೂತಕದಿಂದ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಕುಲ ದೇವತೆಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಿ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಪವಿತ್ರ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆಂದು, ಗೂಬೆ ಯಾರ ಮನೆಯ ಮೇಲಾದರು ಕೂತು ಕೂಗಿದರೆ ಅಶುಭವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುತ್ತಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಂಪರಾಗಿದ್ದರೆ ಮೀನು ಬೇಟೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವರು. ಗುಡಿಸಲು ಒಳಗೆ ಕಾಗೆ ಹೊಕ್ಕರೆ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಈ ಜನ, ಶಕುನಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬುಡಬುಡಿಕಿ, ಕೊಂಡಮಾಮಾ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ ಕುಲದೇವತೆಯೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವರು. ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಶುಭ್ರ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ವಾರ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೊತ್ತಿನ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದೆಂದು, ದಕ್ಷಿಣ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದರೆ ದಟ್ಟೈಸಿರುವ ಮೋಡಗಳು ಬಂಜೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವರು. ಮೀನು ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮೀನನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬಿಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೈಲಾರಲಿಂಗನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಾರಣಿಕವನ್ನು ಇವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ದೈವಗಳಾದ ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ರೇಣುಕಾ, ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಗಾಳೆಮ್ಮ, ಮಾರಮ್ಮ, ದುರುಗಮ್ಮ ಈ ದೇವತೆಗಳ ಜೋಗತಿಯರು ಹೇಳುವ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದು ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಗಾಳೆಮ್ಮ, ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವತೆ ಬಲ ಭಾಗದಿಂದ ಹೂವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಹೂವಿನ ಪ್ರಸಾದ ದೊರೆತಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ಪಂಚಾಂಗದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಚಾಂಗ ತೋರಿಸಿದ ಪರಿಹಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ–ಮನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಸ್ತ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವರ ಹತ್ತಿರ ತಮ್ಮ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಷ್ಟ–ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂಟಿ ಸೀನು ಹಾಕಿದಾಗ ಅವಲಕ್ಷಣದ ಸಂಕೇತ, ಜೋಡಿ ಸೀನು ಹಾಕಿದರೆ ಶುಭ ಶಕುನ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹಲ್ಲಿ ಲಟಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಕಾಗೆ ಕೂಗುವಿಕೆ, ನಾಯಿ ಬೊಗಳುವಿಕೆಯು ಕುರಿತು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಶಕುನಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩.೧೬.೧. ನಂಬಿಕೆಗಳು :

- ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೂವು ಕೇಳಿದಾಗ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೈವವು ಹೂವು ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಎಡಗಡೆ ಭಾಗದಿಂದ ನೀಡಿದರೆ ಅಶುಭ.
- ಶುಕ್ರವಾರ ಮನೆಯ ಸೊಸೆ ತವರಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು.
- ಮಂಗಳವಾರ ಮಗಳು ತವರಿನಿಂದ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು.
- ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಕಸಹೊಡೆಯಬಾರದು, ಮನೆಯಿಂದ ಕಸವನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹಲ್ಲಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದರೆ, ಮಾತಾಡುವ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮುಂದುಗಡೆ ಕಾಗೆ ಕೂಗಿದರೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ.
- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಋತಿಮತಿಯಾದರೆ ಮನೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆ ಅಥವಾ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು.
- ಶುಭ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಮುಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಐದು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುರುಗಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು.
- ಮದುಮಗ ಕುಲದೈವಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕುಲ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುರಿಕಂಬಳಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಋತಿಮತಿ ಹಾಗು ಬಾಣಂತಿಯ ಮಲಗುವಾಗ ತಲೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು, ಚಪ್ಪಲಿ ಅಥವಾ ಕಸಬರಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅವರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.
- ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ.
- ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.
- ಜವುಳ ತೆಗೆಯದ ಮಗುವನ್ನು ಇತರರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮಗು ತುಂಬಾ ಹಠ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಶವದ ಬಳಿ ತುಳಿಸಿ ಗಿಡ ನೆಟ್ಟರೆ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೈವ ಸಂಭೂತನಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಡುದಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಿದ ನೀರಿನ ಬಿಂದಿಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಎದುರಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಅಂದಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹೂವಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಎದುರಾದರೆ ಹೋಗುವ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಕ್ಷೌರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಂದಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಾಗ ದೇವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು.
- ದೇವಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.
- ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು.
- ಬೇವಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಉರಿಸಿದರೆ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.
- ಮಳೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗುಡುಗು ಬಂದರೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
- ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಎದುರಾದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಹೋಗಬೇಕು.
- ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ
- ಋತುಮತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಡಾಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಋತಿಮತಿಯಾದ ಹುಡಿಗಿ ಮನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಋತಿಮತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿ ಪರಪುರುಷರನ್ನು ನೋಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಬಾಣಂತಿಯು ನೀರು ಹರಿಯುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಗರ್ಭವತಿಯರಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೇರಲಕಾಯಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ ಹಣ್ಣು ಹಾಗು ಎಳ್ಳಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ
- ಬಾಣಂತಿಯು ಜನನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ
- ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಾರದು
- ತಾಯಂದರು ಬಂಜೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಎದುರಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬಾರದಂತೆ
- ತಾಳಿಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ನಗಬಾರದು
- ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ
- ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದ ಮನೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸೂತಕ ಕಳೆಯುವವರೆಗೆ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೃತ ದೇಹವನ್ನು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ
- ವಿಧವೆಯರು ಎದುರಿಗೆ ಅಂದು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೩.೧೭. ಮಾಟ-ಮಂತ್ರ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಮಾಟ, ಮಂತ್ರಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಮಾಟದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

೩.೧೭.೧. ವಿನಾಶಾತ್ಮಕ ಮಾಟ :

'ಮಾಟಗಾರ ಕುಂಬಾರನ ಮನೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಮಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಮುಚ್ಚಳ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಮನೆಯಿಂದ ಮೂರು ತಾಮ್ರದ ತಂತಿ, ಮೂರು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಒಂಬತ್ತು ಕಲ್ಲು ಹರಳು, ಮೂರು ವಿಭೂತಿ ಗಟ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿ, ತಾಮ್ರದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಬರೆದು, ತಾಯಿತದಂತೆ ಮಡಿಚಿ, ದಾರದಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಮುಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಾರಿಯ ಹುಡಿ ಮಣ್ಣು ತಂದು, ಅದರಿಂದ ಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿನ ಅರಿವೆಯ ಚಿಂದಿಯನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕಿ ಮುಟ್ಟಿನ ಅರಿವೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡ ಮಾಟ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಗಳು ಅದರ ಸಮೀಪ ಬರದೆ ಅದರ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೂದಲು ಅಥವಾ ಉಗುರು ಇಲ್ಲವೆ ಅವನು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ, ತುಳಿದ ಮಣ್ಣು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಗುರುವಾರ ಅಥವಾ ರವಿವಾರ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೂಳುವುದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ'.

ಹಣವಂತರು ಬಡತನಕ್ಕೀಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು : 'ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾಟ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಮೂರು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಮೂರು ಮೂಳೆ, ಹಂಚಿನ ಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನು (ಮಡಿಕೆ ಚೂರು) ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಹಣ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಿಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ನೀರು ಹರಿದಂತೆ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಬಡತನ ಬರುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ' ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಬಡೆಲಡಕು ಅವರು.

ಮನೆಗೆ ಕೇಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು : 'ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಟಗರು ಕಡಿದು ಅಥವಾ ಆಡು ಕುರಿಗಳ ಮರಿಯನ್ನು ಕಡಿದು ಅವುಗಳ ಹಿಂಗಾಲನ್ನು ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಟಗಾರನಿಂದ ಮೂಳೆ, ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು ಇವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನೆಯ ಜಂತಿ ಮೇಲೆ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಶಾಂತಿ ಹಾಳಾಗುವುದು. ಮನೆತನದ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮುರಿದು ಆ ಮನೆಯ ಏಳಿಗೆ ಕುಂಟಿತವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ'.

ಬೆಳೆಗೆ ಕೇಡು : ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವವನ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ, ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಧಾನ್ಯಗಳು, ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಮೊಳೆ ಮತ್ತು ಕುಂಕುಮ, ವಿಭೂತಿ ಗಟ್ಟಿ. ಎಕ್ಕದ ಬೇರು ಹಾಕಿ, ಹೊಲದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬರದೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಹೊಲವನ್ನು ಖರೀದಿ ಹಿಡಿಯುವ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಸರಿನ ತಾಮ್ರದ ತಗಡನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಹೂಳುವುದರಿಂದ ಆ ಹೊಲವನ್ನು ತಾನೆ ಖರೀದಿ ಕೊಡಲು ಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾವು : 'ಸತ್ತ ಬೆಕ್ಕಿನ ತಲೆ ಬುರುಡೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಮೂರು ಮೊಳೆ, ಮೂರು ತರದ ಕಾಳು ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವನು ಓಡಾಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ದಾಟುವಂತೆ ಹೂಳುವರು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಂಟ್ಹತ್ತು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವನು ಎಂದು ಹೇಳುವರು'.

೩.೧೭.೨. **ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಮಾಟ :**

ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ : 'ಕೆಲವು ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಬಾಣಂತಿಯರ ಮೇಲೆ ಅಂಥವರ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಲೆ ನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಬರುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ದನಗಳು ಹಾಲು ಕೊಡದೇ ಒದೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ರಕ್ತದಂತಹ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮಣಿಯನ್ನು, ಹಂಚಿನ ಬಿಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಪ್ಪು ಕಸಬರಿಕೆ ಹಲ್ಲು, ಕೇರಳ್ಳು ಕಟ್ಟುವರು ಇದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುವರು'.

ದೃಷ್ಟಿದೋಷದ ಪರಿಹಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಾನ : 'ದೃಷ್ಟಿದೋಷವಾದ ಮಗುವನ್ನು ತಾಯಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಾಭಿ ಮುಖವಾಗಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ಚಿಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಿ ಎರಡನ್ನೂ ತಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ಎಳೆದೊಗೆದು, ಅದನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು, ಆ ಬೂದಿಯನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರಿಷಿಣ, ಸುಣ್ಣ ಹಾಕಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಇದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ'.

ಕೂಸು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆ : 'ಕೂಸು ನಿರಂತರ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಕಣ್ಣಾಸ್ರೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಆಗ ಎಡಗೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೂಸಿಗೆ ಇಳಿದೊಗೆದು ತೂ ತೂ ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಉಗಿಯುವರು. ಕೆಲವರು ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಕಸಬರಿಕೆಯ ಕಡ್ಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಕೂಸಿಗೆ ಇಳಿದೊಗೆದು ತೂ ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಉಗಿಯುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೂಸಿಗೆ ದೃಷ್ಠಿ ತಾಗದಿರಲೆಂದು ಪ್ರತಿದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, ಸಂಜೆ, ಕಪ್ಪು ಒಕುಳಿ ಮಾಡಿ ಎಡಗೈ ಮತ್ತು ಎಡಗಾಲಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಉಣ್ಣೆ ಕಟ್ಟುವರು. ಸರ್ವದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ'.

ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ : 'ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿ ಕನವರಿಸುತ್ತಾ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಮನೆದೇವರಿಗೆ ಮುಡುಮ ಕಟ್ಟುವರು. ಕೆಲವರು ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಳಿಸಿ, ಮಂತ್ರಗಾರನಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ತಾಯಿತ ತಂದು ಕಟ್ಟುವರು. ಈ ತಾಯಿತವನ್ನು ತಾಮ್ರದ ತಗಡಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುವರು. ನಂತರ ಮಂತ್ರದ ನೀರನ್ನು ಮೂರು ದಾರಿ ಸೇರಿದಲ್ಲಿ ಇಳಿದೊಗೆದು ನೀರನ್ನು ಚಲ್ಲುವರು. ಇಲ್ಲವೆ ದಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕಟ್ಟುವರು'.

ಮಗುವಿಗೆ ಮುಟ್ಟು ದೋಷವಾದರೆ : 'ಒಂದು ಕೆರೆಯಿಂದ ಮೂರು ಮೀನು ತಂದು, ಒಂದು ಹಿಡಿ ಅಕ್ಕಿ, ಹಿಡಿ ಉಪ್ಪು, ಮೂರು ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಮೂರು ಇದ್ದಿಲು ಚೂರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿತಾಗಿದ

ಮಗುವಿಗೆ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಹರನಾಳಿಗೆ ನೀರು ಬೀಳುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿದೋಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದು'

ರಾವುದಾಳಿ ಕಟ್ಟುವುದು : 'ಮಗು ಮುಟ್ಟು ದೋಷಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗದಂತೆ ಇರಲು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಆದಿತ್ಯವಾರ, ಗುರುವಾರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಂಚಲೋಹದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೋಷ ಪರಿಹಾರ ಚಿತ್ರ ಬರೆಸಿ ಕಟ್ಟುವ ರೂಢಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾವುದಾಳಿ ಎನ್ನುವರು'.

ಮುರುವು ಚುಚ್ಚುವುದು : 'ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಲವು ರೀತಿಯ ದೋಷಗಳಿಂದ ದೂರುವಿಡಲು ಮುರುವು ಚುಚ್ಚಿಸುವರು. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಯಿ, ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ ಕಿವಿಗೆ ತಾಮ್ರದ ತಂತಿ ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಬರುವಾಗ ಆ ಮಗುವಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬರುವರು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎರೆದು ಒಳಗೆ ಒಯ್ಯುವರು'.

ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ, ಹಿರಿಯರಾಗಲಿ ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಔಷದೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಗುಣ ಹೊಂದದೆ ಇದ್ದಾಗ ಅದು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಾವಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಮಾಟಗಾರರನ್ನು ಮೊರೆ ಹೋಗುವರು. ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಂದ ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿದ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ದಾರ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಮನೆ ಜೋಪಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಶಮನಗೊಳ್ಳುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

೩.೧೭.೩. ಮಾಟದ ಪರಿಹಾರ :

ಮಾಟದಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಾಟಗಾರರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ, ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ, ಬಲಿ, ರಕ್ತ ಬಲಿ ನೀಡುವುದುಂಟು. ಯಾವ ಗ್ರಹದ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಾಡುತ್ತವೆಯೋ, ಆ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಣ್ಣು ತಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ಅರಿಷಿಣ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಎಡೆ ಮಾಡಿ, ರೋಗಿ ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಊರು ಹೊರಗೆ ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬರುವರು. 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿರುವವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು, ಕಾಲಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಲಿ ಧರಿಸಿ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬರುವರು'. ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವಂತ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಕಂದೂರಿಕೇಲ್ತೆವ್' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾವು ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಲಿ ನೀಡಿ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ತಂತ್ರವನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ರವಿವಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಗುರುವಾರ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರವಿವಾರ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬಂದರಂತೂ ತಪ್ಪದೇ ಆ ದಿನ ಕಾಯ್ದು ಮಾಟ-ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಚ್ಛಿತ ಫಲ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಗಣಪತಿ ಕಟುಬರ, ಶಿರಶ್ಯಾಡ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

೩.೧೭.೪. ಯಂತ್ರ-ಮಂತ್ರ :

ತಾಮ್ರದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಬಿಳಿ, ಕರಿ, ಕೆಂಪುದಾರದಿಂದ ಹುರಿ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಕಟ್ಟುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರದ ತಾಯತ ಎನ್ನುವರು. ಕೆಲವರು ಬಿಳಿ

ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಕಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಅಂತ್ರವೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಮಾಟಗಾರ ಅದನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ರೋಗಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವನು. ರೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ದಕ್ಷಿಣೆ, ಅಡಿಕೆ, ಎಲೆ, ಊದಿನಕಡ್ಡಿ, ಕುಂಕುಮ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

'ವಿಷಜಂತುಗಳಾದ ಹಾವು-ಚೇಳು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿ ನಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಮಾಂತ್ರಿಕ ತಾಮ್ರದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಮೂರು ಗುಟುಕು ನಂಜಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ, ನಂಜಾದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮೂರು ಹನಿ ಸುರಿದು ಬೀದಿಗೆ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಇದಕ್ಕೆ 'ನಂಜಿಳಿಸುವದು' ಎನ್ನುವರು. ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಕಟ್ಟುವುದುಂಟು. ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಂಬಿಕ ನಿಷೇಧಗಳು, ಮಾಟಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರು ಅನುಸರಿಸುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಈ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಪಂಪಾಪತಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಜಗಳೂರು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೩.೧೮. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಸಮಾಜ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕೃತರಾಗಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಊರೂರು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡದಂತೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಪ್ಪು ಗ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀರು ಕೊಡುವ ಇಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿಗಳಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇತರೆ ಸಮಾಜದ ಜನಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು, ಜೀತದಾಳಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಮಾನವೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೇರುವುದು. ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವರಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬ ಅನುಭವವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ವರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಸಮುದಾಯ. ಅದು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆಳುವ ವರ್ಗವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿತು. ಯಾವತ್ತೂ ಭಾರತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರಸನಗೊಂಡ ನಂತರ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಅಲೆಮಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು

ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉಪ ಪಂಗಡಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಇವರು ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಎತ್ನೋಗ್ರಫಿಕಲ್ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು 'ಕ್ರೀಮ್ ಲೇಯರ್'ನ ಬೆರಳಣಿಕೆಯ ಜನ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಕರಾಗಲು ಕೆಲವರು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರೆದಿರುವವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಥೀಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರೇ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರು. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಉಪ ವೃತ್ತಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇವರು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆತರೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ'.

೩.೧೯. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು :

ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸಲು ಊರೂರು ಸುತ್ತುವುದರಿಂದ ಅಲೆಮಾರಿ ಬದುಕು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಗೊಂಬೆಯಾಟವಾಡಿಸಲು ತಮಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹಳ್ಳ, ಹೊಳೆ, ನದಿಗಳ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇದು ಎಲ್ಲದೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟವು ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಿರ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸ್ವತಃ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ದುಡಿದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವಂತಹ ಆಶ್ರಯ, ಜನತಾ ಮನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. 'ಸಂಘಟನೆಯೇ ಸಮುದಾಯದ ಶಕ್ತಿ' ನಾವು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಂಘಟನೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ : 0೩.೧೨.೨೦೦೧ ರಂದು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರುನಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಸಿತು. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸಂಘಟನೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಯುವಕರು ಉತ್ಸಾಹಿತರಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೂರಣಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮಂಡ್ಯದ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ, ಹಾಸನದ ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಡೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾನ್ನಾಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕಾಮನಹಳ್ಳಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿಸಿದ ಈ ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವು ಜಾಗೃತಿ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಇಂದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಅಂಶ. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, Sillekyathas, Sillekyata ಎಂದು ಹೆಸರಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಎಂದು (ಸಂವಿಧಾನ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಆದೇಶ ೧೯೫೦) ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮೂಲದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಇರುವ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಂದು ಅವರು ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮನವಿ ಪತ್ರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ : ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜಾತಿಗೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜಾತಿಯ ಸಮನಾಂತರ ಪದವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ತಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜಾತಿಗೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜಾತಿಯ ಸಮಾಂತರ ಪದವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ತಮ್ಮಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಮ್ಮ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು' ಎಂದು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು ಇದ್ದು ಇದರ ಸಮನಾರ್ಥ ಪದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಏಕ ಜಾತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಜಿ.ಹಾವನೂರು ರವರು ಸದರಿ

ಜಾತಿಯನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ 1976ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆ ಸಂಖ್ಯೆ (ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೮ : ೧೯೭೬ ದಿ: ೧೮-೯-೧೯೭೬) ಕರ್ನಾಟಕ ಗೆಝೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: ೨೫-೧೧-೭೬ರಂದು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ದಿನಾಂಕ : ೨೭-೭-೭೭ ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ನಂತರ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಆಜ್ಞೆ ಸಂ ಎಸ್.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಎಲ್. ೧೨ ಟಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ೭೭ ದಿನಾಂಕ : ೨೩-೧-೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಧೃಡೀಕರಿಸಿ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಸಂ .ಬಿ. ಸಿ. ೧೨೦೧೬ : ೩೪ :೭೬ ಎಸ್.ಸಿ.ಟಿ.ಪಿ. ದಿನಾಂಕ : ೨೭-೭-೭೭ರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಲ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಜಾತಿಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅದರ ಸಮನಾರ್ಥಕ ಪದದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪ ರೆಡ್ಡಿ ಆಯೋಗವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಎಂಬ ಸಮನಾರ್ಥ ಪದದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರವರ್ಗ-1ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಮಯ ವಾತವರಣ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಅನೇಕರು ಒಬ್ಬರು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು

ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಪುರಾವೆಗಳು

೧. ಭಾರತದ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ೧೯೯೫ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨೭

2. ಬಾಂಬೆ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಪರಿಚ್ಛೇದ-XXIII(೧೮೮೪) ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೬ ರಿಂದ ೨೦೧

೩. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್.ಸಿಂಗ್ ರವರು ಬರೆದ ದಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್ ೧೯೯೫ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೨೧ ರಿಂದ ೧೨೨೩

೪. ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯನಾಥ ಯು. ಕಾಮತ್ ರವರು ಬರೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಭಾಗ-೧ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-೪೮೦ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮನಾಂತರ ಪದಗಳು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬೊಂಬೆ ಆಟದವರು (ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ) ಬೊಂಬೆಯವರು (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ) ಎಂದು ಬರೆದು ಪುರಾವೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಸದರಿ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗೊಂದಲವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಿ ಒದಗಿಸಿದ ಪುರಾವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಒಂದೇ ಜಾತಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಘನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸದರಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರೆಂದು, ಈ ಮೂಲಕ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂಘದ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರು. (ಸಹಿಗಳಿವೆ)

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಂಘಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ರಾಜಕೀಯ, ಹೋರಾಟ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇತರೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

In Present Situation: Modern Situation

೩.೨೦. ವರ್ತಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು :

ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ, ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಅನೇಕ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ೨೦ ರಿಂದ ೨೫ ಅಲೆಮಾರಿ ಗುಂಪುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಒಡನಾಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲೆನಿಂತ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕಾರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹಾವೇರಿ, ಗದಗ, ಮಂಡ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಧಾರವಾಡ, ರಾಯಚೂರು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕಾರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಕ್ರೋಢಿಕರಣಕ್ಕೆ (House hold Survey) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಲೆಮಾರಿತನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿವೆ. ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿತನ ಇನ್ನು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹಿರಿಯ ವೃತ್ತಿ ಕಲಾವಿದರು ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಪಲ್ಸ್‌ಪೋಲಿಯೋ, ಸಾಕ್ಷರತಾ ಅಭಿಯಾನ, ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ತೀರ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೂ ಇವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು, ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ, ಹೆಚ್.ಬಿ.ಹಳ್ಳಿ, ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಬಡೆಲಡಕು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಂಡುರಾಜ್, ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ, ಹಾಸನ ಮುಂತಾದವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದು ಆದಾಯವಿಲ್ಲದ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಆಗಲಾರದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಧನೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಜನ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದ ಕೆಲ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಜನ ಅಲೆಮಾರಿ, ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿಯ ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವ ವೃತ್ತಿ ಶೇಕಡ 90 ರಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ. ಈ ಕೌದಿಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯ ನಿಟ್ಟುವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರು ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಗರದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಪುರುಷರು ವ್ಯಾಪಾರ, ಆಟೋ ಚಾಲನೆ, ಬೇಲ್ದಾರರ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇತರೆ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಂತಹವರನ್ನು ಗೌರವಾಧಾರಗಳಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆ. ಆ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ, ಪದವಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭೂರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೆಲವು ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಔಷಧ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಔಷಧ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಉಪ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇವದಾಸಿಯಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.'

೩.೨೧. ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜೀವನ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುವ ಕುಲದ ಕಟ್ಟಳೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡಲು, ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಅವರ ವರ್ತನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಲು ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯ ನ್ಯಾಯ ಪರಂಪರೆ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಇಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ, ಹೊನ್ನು, ಮಣ್ಣು, ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಜಗಳವಾಡಿ, ಹೊಡೆದಾಡಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಲದ ಮೊರೆ ಹೋದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಉಂಟಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿರಸ ಬಂದರೆ, ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ, ಗಂಡಸರು ಕುಡಿದು ಬಂದು ಬಡಿದಾಡಿದರೆ, ಉಣ್ಣುವಾಗ, ಉಡುವಾಗ, ಜಗಳ ಬಂದರೆ ಕಳ್ಳು ಬಳ್ಳಿಯವರೇ ಸೇರಿ ಜಗಳ ಬಗೆ ಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಓಣಿ ಪಂಚಾಯತಿ, ಒಣ ಜಗಳದ ತೀರ್ಮಾನ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಜಗಳ ಮಾಡಿದ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ 'ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು ಐತೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾನ ನೀವೇ ಕಳಕೋ ಬ್ಯಾಡ ನಡೀರಿ' ಎಂದು ಬೈದು 'ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ತರ ಜಗಳ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ' ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಸಿ ಕಳಿಸುವರು.

ಓಣಿ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಗೊಳ್ಳದ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಜಗಳಗಳು ಮೇಲ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಡುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕುಟುಂಬಗಳ ನಡುವೆ ಉಂಟಾದ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿರಸ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ದೈವ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿತವಾದ ಕುಲ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳೂ ಈ ಕುಲ ಪಂಚಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಿದ್ದು, ಅಲಿಖಿತ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಕುಲದ ಭದ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಕುಲದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮುದಾಯದ ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಮುಖಂಡನಾದ ಕಟ್ಟಿಮನಿಯ ಯಜಮಾನನೆ ಇವರ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ. ಅವನು ನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕುಲಸ್ಥರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಅಟಗನ ಬೆಡಗಿನವನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವನು. ಅವನು ತನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾದ ಸಾಳ್ವೆ, ಸಿಂಧೆಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಡೋಲು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಕುಲಸ್ಥರು ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಹಮ್ ಛ ಕುಲಬಾಂಧವರೇ, ಪಾವನೆಯರೆ ಕೇಳಿರಿ ಇಂತಹವರ ನ್ಯಾಯ ಇಂತಿಂಥವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಅದರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವೆಲ್ಲ ತಪ್ಪದೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

೩.೨೧.೧. ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಮ :

ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವನು ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಮೊದಲು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವನು. ಸೇರಿದ ದೈವದವರ ಮುಂದೆ ತನಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿವರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವನು. ಆಗ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಖಂಡನು ಇವನು ಯಾರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಕೊಡುವನೋ ಅವನನ್ನು 'ಸಿಂಧೆ' ಸಾಳ್ವೆಯ ಬೆಡಗದವರು ಕರೆತರುವರು. ನಂತರ ಇಂಥವನು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವನು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಕುಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಸೇರಿದ ಬಳಿಕ ಪಿರ್ಯಾಧಿದಾರರು ಅವರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಯ ವಿನಯದಿಂದ ತನ್ನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಡಿಗೆ, ಡೊಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸೇಂದಿ, ಸರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಕುಲಪಂಚಾಯತಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು, ಆಕ್ರೋಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು, ಬೈಯ್ಯುವುದು, ಗುದ್ದಾಡುವುದು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಪರಾಧಿಯಾದವನ ಅಹವಾಲನ್ನೂ ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುವ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಾರಾಸರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚಾಯತಿಯ ತೀರ್ಪು ಕೊನೆಯದು. ಮೇಲ್ಮನವಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಂಡ, ಕುಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಶುದ್ದಿಗೊಳ್ಳುವುದು, ದಂಡಿಸುವುದು ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಿರ್ಯಾದಿ ಅಪರಾಧಿಗಳ ನಡುವೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಒಂದೊಂದು ನ್ಯಾಯದ ವಿಚಾರಣೆಯು ಒಂದರಿಂದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ನಡೆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆದ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆಂದು ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ಹಣವಿದ್ದವನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವನು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಹಣವನ್ನು ಕುಲಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೇಂದಿ ಅಥವಾ ಸರಾಯಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವರು.

ನ್ಯಾಯ ದಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮೊದಲು ನಿರ್ಣಯಗೊಂಡ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಅಪರಾಧದ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪರಾಧಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವರು.

'ಒಂದು ಕುಲಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಯದ ವಿಷಯವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಊರಿನಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಯಾಯ ನೀಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬರಲು ಹೇಳಿ, ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದುಂಟು, ಆದರೆ ಮೊದಲ ಪಂಚಾಯತಿಯು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಪರ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ನಿರ್ಣಯ ಎರಡೂ ಒಂದೇಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಗ ದಂಡದ ಮೊತ್ತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿರುದ್ಧವಾದರೆ ಮೊದಲು ವಿಧಿಸಿದ ದಂಡವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ನಡೆದರೆ ಮೊದಲು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವರು'. (ಹೆಚ್.ವಿ. ನಾಗೇಶ್, ೧೯೯೦, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೬) ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಸ್ಪರ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು ದೈವ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಪರಾಧಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ದೈವದ ತೀರ್ಪಿಗೆ ತಲೆಬಾಗದೆ, ದಂಡ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವರು. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದೇ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಯಾರೂ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದವರ ಜೊತೆ ಕುಲಸ್ಥರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡವರಿಗೂ ದಂಡವಿದೆ. ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಳ ಬಳಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ ಅತ್ತೂ ಕರೆದು, ದಂಡ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಶುದ್ಧೀಕರಣಗೊಂಡು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪಾಚಂಗೆ, ಗಣಾಚಾರಿಯು ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನೆ ಅಥವಾ ಜೋಪಡಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಹೋಗುವರು. ಕಾರಣ ಅವರು ಅವರ ಗುರುಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ದೈವಕ್ಕೆ ಸೇಂದಿ ಅಥವಾ ಸರಾಯಿ ಕುಡಿಸುವರು.

ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣು ಯಾವುದೇ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿದ್ದರೆ, ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 'ಪೋಳಿಂಜಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಅವಳಿಗೆ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡುವರು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಇಲ್ಲ. ಎಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳನ್ನು ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಂಡು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಯಾವ ಕಟ್ಟಳೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿವಾಹಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯರು ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವರು. ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವನ ಜೊತೆ ಅವಳಿಗೆ ಇರುವ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿ ಉಡುಕಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯ ಮಧ್ಯ ವಿರಸ ಬಂದರೆ ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಜೊತೆಯಾಗಿರಲು ತಿಳಿಸುವವು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ದೈವದರು ಪರಸ್ಪರರ ಸಹಿ ಪಡೆದು ಮರು ಮದುವೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವರು.

ಮದುವೆಯಾದವನೊಬ್ಬ ಮೊದಲು ಹೆಂಡತಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಂತವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದವಗೂ ಕುಲದೈವ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಸಲಹುವ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹುಡುಗನೇ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವರು. ಆಗ ಅವರ ಪಾಲಕರು ದೈವಕ್ಕೆ ಸರಾಯಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ನೆಂಟಸ್ಥನ ವೀಳ್ಯ ಹಿಡಿದು ಮಾತು ತಪ್ಪಿದರೆ ಆಗ ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ವಿಧಿಸಿದ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕು. 'ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು ತಿನ್ನುತ್ತೀ' ಎಂದರೂ ದಂಡ ಹಾಕದೆ ಈ ಸಮುದಾಯ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಬೈದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವರು. ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿ ತಪ್ಪುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವರು. ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವೆ

ಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತವರು ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿದರೂ ದಂಡವಿದೆ. ಕುಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ದೈವದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಬ್ಯಾಟಿ ಖರೀದಿಸಿ ಪಾಲು ಹಾಕಿ ತಿನ್ನುವುದುಂಟು.

೩.೨೧.೨. ದಂಡದ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ :

'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಬಡಗಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ೨೧ ರೂಪಾಯಿ, ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ೧೩ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಬಡಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ೬ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವರು. ಕೆರದಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ೫೦೧ ರೂಪಾಯಿ, ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ೫೧ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವರು. ಕೆರದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವೆನು ಎಂದು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ೨೧ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆರದಿಂದ ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡವನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜೋಪಡಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ಕುಲದ ಗುರು ಗಣಾಚಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಳೀಯ (ಇತ್ತೀಚೆಗೆ) ಜಂಗಮರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರ ಪಾದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ ನೀರನ್ನು ಹಾಗೂ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಮನೆಗೆ ಚಿಮುಕಿಸುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆರದಿಂದ ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡವನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಊದಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ದೈವಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು'.

'ಮದುವೆಯ ವೀಳ್ಯೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಪಂತರು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಕಾಲುಕಟ್ಟಿ ಬೀಸುಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಆತನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನೇತುಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವರು. ಅದಕ್ಕೂ ಹಾದಿಗೆ ಬರದವರನ್ನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಗೊಳಿಸುವರು. ಕೊನೆಗೆ ಆತ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿದ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕುಡಿಸಿ ತಿನಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾನೂನು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯ, ಘರ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟು, ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತೀರ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದಂತಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಎಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೩.೨೧.೩. ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು :

- ಕಟ್ಟೆಮನಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೀಡುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಬೇಕು.
- ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.
- ದೈವದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಯಾವುದೇ ಜಗಳವಿರಲಿ ತಮ್ಮ ಓಣಿಯ ಪಂಚಾಯತರಿಗೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು.
- ಕುಲಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಚಪ್ಪಲಿ ಧರಿಸಬಾರದು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಆಯುಧಗಳಿರಕೂಡದು.
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟು ಕಛೇರಿ ಎಂದು ಎಗರಾಡಿದರೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.

- ತಮ್ಮ ಕುಲ, ಕುಟುಂಬದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಸ್ತ್ರೀಯರು ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದ ಬಳಸಿದರೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.
- ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು.
- ಗಂಡನಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅಪರಾಧ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತು ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಭಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಾರದು.
- ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಹಾಪಾಪ. ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು.
- ಹಣ್ಣು ಇಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಡಬಾರದು, ಬಿಟ್ಟರೆ ತಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಅದಕ್ಕೆ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು.
- ತಮಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರು ಬಂದು ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಾವು ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಗುಂಪನ್ನು ಒಡೆಯಬಾರದು.
- ಕೀಳುಜಾತಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು.
- ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮಗೆ ನಿಗದಿತವಾದ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು.

೩.೨೨. ಒಳಾಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅದು ಒಂದು ಊರು ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಪ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಪ್ಪವೆನ್ನುವ ಚಿಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಗೌಡ, ಬುದುವಂತ, ಇಲ್ಲವೆ ಮಿರಾಸಿ, ಮುಖಂಡನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಹಿರಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಊರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ತಂಟೆ ತಕರಾರುಗಳಿದ್ದರೆ ಗೌಡ, ಬುದುವಂತರು ಕೋಲಕಾರನ ಮೂಲಕ ಊರಿನ ಕೂಟವನ್ನು ಕರೆದು, ಊರಿನ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ, ಆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಗೌಡ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಊರಿನ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ಪ್ರಾಯಸ್ಥ ಗಂಡಸರು ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಮುಖಂಡ ಗೌಡರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೂಟದ ಯಾವ ಸದಸ್ಯನೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಳಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪುರಾತನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕ್ರಮವನ್ನಾಧರಿಸಿದೆ.

ಹಲವು ಊರುಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಸೀಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಸೀಮೆಗೆ ಸೀಮಾ ಮುಖಂಡರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸೀಮೆಯ ಗೌಡ, ಅರಸು, ಪ್ರಧಾನಿ, ಗುರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಯದ ತಂಟೆ ತಕರಾರುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸೀಮಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೀಮೆಯ ಮುಖಂಡನು ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾರರು. ನೀತಿಬಾಹಿರ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಮುಖಂಡರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರ ಅಧಿಕಾರ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಂಶ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಊರಿನ ಇಲ್ಲವೆ

ಸೀಮೆಯ ಮುಖಂಡ ಅಸಮರ್ಥನಾದರೂ, ನೆರೆದ ಹತ್ತುಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು, ಅವರಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನ್ಯಾಯದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾದವರು ಊರ ಇಲ್ಲವೆ ಸೀಮೆಯ ಮುಖಂಡರೇ ಆದರೂ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ದಂಡ ತೆರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ಮಂದಿಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಆತ ತಲೆ ಬಾಗಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಊರ ಇಲ್ಲವೆ ಸೀಮೆಯ ಮುಖಂಡತ್ವ ಒಂದು ಗೌರವ ಸ್ಥಾನವೇ ವಿನಃ ಅದೊಂದು ನಿರಂಕುಶನಾಗಿ ಮೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಶೋಷಣೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲ.

೩.೨೩. ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ :

ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಗೊಂಬೆರಾಮರಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವರು ವಿಲಾಯತಿ ಔಷಧಿಗಳಿಗಿಂತ ನಾಟಿ ಔಷಧಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಕ ಹಿರಿಯರು, ವಯಸ್ಸಾದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೊಂದು ತಮಗೆ ಉಪಕಸಬಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಔಷಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಾನುಭವ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಲೆ, ಬಳ್ಳಿ, ಹೂಗಳು, ನಾರು, ಬೇರು, ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸು, ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಬೇಲಿ, ಅಡವಿ-ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವರು. ಕೆಲವರು ವಾರ ತಿಥಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಯಾವುದನ್ನು ಗಮನಿಸದೇ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ದೊರೆತಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇಡುವರು. ಔಷಧಿ, ಬೇರು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿ ಹಾಳಾಗಿ, ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರೋಗಗಳಗೆ ಮದ್ದು ನಾಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ತಿರುಗಾಡುವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ಪರಿಣಿತರೆಂದು ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ರೋಗಗಳಿಂದ ಬಳಲುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಇಂಥ ರೋಗವಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಔಷಧವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರೆಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ತಮ್ಮ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಹೇಳದೆ, ತಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಕಿರಿಯರು ಮೊದಲಿನವರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ತೋಂಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ತಾವು ಕೊಡುವ ಔಷಧಿಗಳಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಹಣ ಪಡೆದರೆ, ತಮ್ಮ ಮದ್ದು ರೋಗಗಳಿಗೆ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ಪರಂಪರೆ ಇಲ್ಲ. ಔಷಧಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಣ, ವಸ್ತು, ಒಡವೆ ಈಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶಿಯ ವೈದ್ಯ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಅದೊಂದು

ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪವೃತ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಇವರು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ದನಕರುಗಳಿಗೂ ನಾಟಿ ಮದ್ದು ನೀಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ನಾಡಿ ಮಿಡಿತವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಔಷಧಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ಯೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವರು. ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದೆಂದು. ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಲಾರವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿ ದೊರೆತ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಕೇಳಿ ಪಡೆದ ಆಯಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾನವ ವೈದ್ಯ, ಪಶು ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ವೈದ್ಯವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ ಅವು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩.೨೩.೧. ಮಾನವ ವೈದ್ಯ :

ಮಾನವರ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೈದ್ಯ, ಪುರುಷರ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ವೈದ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸುವರು. ಹೆಂಗಸರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇವರು ಬಾಣಂತಿಯರ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯ ವಿಧಾನ, ಪ್ರಮಾಣ, ಬೆರಸುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಬಳಸುವ ಔಷಧಿಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ನೆಗಡಿ : ಮೂಗು ಇರುವವರಿಗೂ ನೆಗಡಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನೆಗಡಿ ಬರದಂತವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. 'ಇದಕ್ಕೆ ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಬಿಳಿ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಕುದಿಸಿ, ಅದರ ರಸವನ್ನು ಮುಂಜಾನೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್ಪು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ನೆಗಡಿ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರ ಚನ್ನಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸೂರಣಗಿ ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

'ಶುಂಠಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಮೆಣಸು ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಕಾಡೆ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು' ಅಥವಾ ಶುಂಠಿ ಕಡುಬು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಬೇಕು ಎನ್ನುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಚುಮ್ಮರಿ ಅಥವಾ ಪುಟಾಣಿ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿಯಬಾರದು ಮತ್ತು ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಉಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತಣ್ಣೀರನ್ನು ಮೂಗಿನ ಮೂಲಕ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಾಯಿ ಮೂಲಕ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ನೆಗಡಿ ವಾಸಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಹುರುಳಿ ಅಂಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಶುಂಠಿ, ಬೆಲ್ಲ ಕುದಿಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು ಅಥವಾ ನುಗ್ಗೆ ರಸವನ್ನು ಎರಡು ಹನಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಥವಾ ಹಾಲ ಬಳ್ಳಿ ಕುಡಿಯನ್ನು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೀನುಗಳು ಬಂದು ಹೆಗಡಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೆಂದು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪರಸಪ್ಪ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಸೂರಣಗಿ ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಉರಿ ಶೀತವಾದರೆ 'ಈರುಳ್ಳಿ ಸುಟ್ಟು ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಬೇಕು'. ಅಧಿಕ ಶೀತವಾಗಿದ್ದರೆ ರೊಟ್ಟಿಯ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅರಿಷಿಣ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ ಅದರ ಹೊಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಳಿಗೆ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ನೆಗಡಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಇಂಟಕೊರಡು ಮತ್ತು ಕರಿಜೀರಿಗಿ ಅರೆದು ಕೆನ್ನೆ ಮತ್ತು ನೆತ್ತಿಗೆ ಸವರಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡಿದರೆ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ಕೆಮ್ಮು : 'ಮಕ್ಕಳು ಕೆಮ್ಮಿನಿಂದ ಬಳಲಿದರೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು 'ಅಜವಾನದ ಅರಕ, ಪಾನಪಟ್ಟಿ ಅರಕ, ಪೇಪರಮಟ್ಟಿ ಅರಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ತೊಲಿ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಲಿ ಲವಂಗ ಹಾಕಿ ನೆನಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾನೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಕಿರುನಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೆಮ್ಮು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಿರುನಾಲಿಗೆಗೆ ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವರು. ಈ ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಜೇನು ತುಪ್ಪ, ಶುಂಠಿ ಸೇರಿಸಿ ಅಥವಾ ನವಿಲುಗರಿಯ ದಿಂಡನ್ನು ಹರಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಅದರ ಕರಿಗೆ ಜೇನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅರಿಷಿಣ ಬೇರನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಜೇನಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಜೀರಗೆ ಹುರಿದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಫಿಯಂತೆ ಕುದಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡುವರು. ಇದನ್ನು ಬೇದಿಯಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ನೀಡಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಸೂರಣಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಗಂಗವ್ವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಪಕ್ಕೆ ಶೂಲಿ : ಈ ಕಾಯಿಲೆಗೆ 'ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಮೆಣಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೆ ಮೊಲೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿಗಾದರೆ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಹೇಳುವರು.

ವಾತ : ವಾತಕ್ಕೆ 'ಹೆಬ್ಬೇವಿನ ತೊಗಟೆ, ಹಂಗರಗಿಡ ಎರಡೂ ಸೇರಿಸಿ, ಕುಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಬಾದಾಮಿ ಬೀಜ, ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ತಿಂದು ಚಹ ಅಥವಾ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಒಂಬತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸೇವಿಸಿದರೆ ವಾತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಹನುಮಮ್ಮ, ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು, ಹಾಸನ ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಉರಿವಾತ : ಇದಕ್ಕೆ 'ಇಸರೀ ಬೇರು, ಗಾಂಧಾರಿ ತಪ್ಪಲು ಸೇರಿಸಿ ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಸಕಸಿ, ಜೀರಿಗೆ, ಮುಗುದಮ ಸಕ್ಕರಿ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆ, ಸಂಜೆ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್ಪು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಐದು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಉರಿವಾತ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಉಳ್ಳಗಡ್ಡಿ, ಕರಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಸಂದಿವಾತ : ಇದಕ್ಕೆ 'ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಿ, ತುಳಸಿ, ಕುಂಟಗೇನಬಳ್ಳಿ, ನೆಲಗುಳಲಗಿಡದ ತಪ್ಪಲು ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರು ಒಡವಿನ ಕಂಟೆ ತೊಗಟೆ ತಂದು, ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಎರಡು ತಂಬಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಒಂದೇ ತಂಬಿಗೆ ರಸ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಕುದಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಶುಂಠಿ, ಲವಂಗ, ಜಾಜಿಕಾಯಿ ಪತ್ರಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಕುಡಿದರೆ ಸಂದಿವಾತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಪಥ್ಯ : 'ನವಣಕ್ಕಿ ಅನ್ನ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಚಟ್ನಿಯನ್ನು ಊಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಂಜಿನ ಪದಾರ್ಥ ತಿನ್ನಬಾರದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಂದಿವಾತ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು' ಎಂದು ಶಾಂತವ್ವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಇವರು ಹೇಳುವರು.

ದಮ್ಮು : 'ಇದಕ್ಕೆ ಒಣ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ತಿಂದರೆ, ಕಾಜು ಸರಾಯಿ ಕುಡಿದರೆ ದಮ್ಮು ಮನಃ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪಥ್ಯ ಹುಳಿ, ಎಣ್ಣೆ ಸಾಮಾನು ತಿನ್ನಬಾರದು. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಗಿಣ್ಣು, ತಂಪಾದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ' ಕರಿಯಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು : 'ಇಂಗು ಹುಣಸಿ ಬೀಜದಷ್ಟು ಹೋಳು ಮೆಣಸಿನಕಾಳಿನ ಹೋಳು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಬ್ಯಾಳಿ ಈ ಮೂರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಟಕು ಅವಡಲ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಒಂದು ಗುಳಿಗೆಯಷ್ಟು ಅಂಗಳ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. 'ಹವೀಜಾ ಬಿಲ್ಲಿ ತೂಕ, ಬಿಲ್ಲಿ ತೂಕಾ ಮೆಣಸು, ಬಿಲ್ಲಿ ತೂಕಾ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮೂರು ದಿನಸು ಕುದಿಸಿ ಅದರ ಕಸಾಯದೊಳಗೆ ಎರಡು ತಟಕು ತುಪ್ಪಾ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಲು ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು 'ತಿನ್ನುವ ಸೋಡಾ ಮಡಿಗೆ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಬೇಗ ಗುಣಮುಖವಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಸೈಂದವ ಲವಣ, ಅಜವಾನ, ಹಸಿ ಶುಂಠಿ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಅರೆದು, ಸೋಡಾ ಮಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಲ ಅಥವಾ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಕುಡಿಯಲು ಹೇಳುವರು. ಪಥ್ಯ ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವಲಕ್ಕಿ ಮೊಸರು ಸೇವಿಸಬೇಕು ತಕ್ಷಣ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೆನ್ನುವರು ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಯವ್ವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಜೀರ್ಣ : 'ಆಹಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಅಜೀರ್ಣ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಜಿಬೇರು ಅರೆದು ನೀರು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಜವಾನ ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಅಜೀರ್ಣದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಯವ್ವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಜಂತುಹುಳು : ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲದ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಜಂತು ಹುಳು ಆಗುವುದು ಸಹಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಪ್ಪಾಯಿ ಹಣ್ಣು ಅಥವಾ ಹಾಗಲು ಬಳ್ಳಿಯ ಸೊಪ್ಪು ಅಥವಾ ಹಗಲಕಾಯಿ ತಿಂದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಬೆಲ್ಲ ಹಾಲೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭೇದಿ : ಊಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಸ್ತು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಭೇದಿಯಾಗುವುದುಂಟು ಇದಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿರಳೇಕಾಯಿ ರಾಮಬಾಣವೆನ್ನುವರು. ಅದರ ರಸವನ್ನು ಆಗ ತಾನೆ ಹಿಂಡಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಹೆಪ್ಪಾದಂತಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಹೇಳುವರು. 'ಮತ್ತು ನೇರಲ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವಾಂತಿ : ವಾಂತಿಯಾಗುವ ಸೂಚನೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 'ಏಲಕ್ಕಿ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಗಿದರೆ, ಸಿಹಿ ಮೊದಲಾದ ಎಲೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅಥವಾ ಹಾಲಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಮೂಸಿದರೆ ವಾಂತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಯಿ ಹುಣ್ಣು : 'ಇದಕ್ಕೆ ಕಸಕಸಿಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ನೆನೆಯಿಟ್ಟು ಮುಂಜಾನೆ ಇದನ್ನು ಸಣ್ಣಾಗಿ ತಿರುವಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಹಾಲು ಕುಡಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬರಿಬಾಯಲ್ಲಿ ತಿಂದರೆ ಅಥವಾ ಒಣಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿನ ಹುಣ್ಣು ಹೋಗುವುದು' ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತವೀರಮ್ಮ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಸೂರಣಗಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೇಳುವರು.

ಹಲ್ಲುನೋವು : ಇದಕ್ಕೆ 'ಅತ್ತಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಅರಳೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನ ಹರಳು ಸೇರಿಸಿ, ನೋವಾದ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ತಂಬಾಕು ಹಿಡಿದರೆ ಹಲ್ಲು ನೋವು ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅರಕನಕಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಾಂಡದ ಹೊರಗಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಹರಿದು, ಸಣ್ಣ ಚೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೂತಾದ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಇಡುವರು. ಇದು ವಿಷಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಅದರ ರಸ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆನ್ನುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೆಣಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಜಜ್ಜಿ ಹುಳು ತಿಂದ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಸೀಬೆ ಮರದ ಎಲೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಲ್ಲಿನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು.

ತಲೆ ನೋವು : ತಲೆ ನೋವು ಲಘುವಾಗಿದ್ದರೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಚಿವುಟಿ ಹಣೆಗೆ ಸವರುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಕಳು ಬೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ತುಪ್ಪ ತೆಗೆದು ಮೂಗಿಗೆ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ತಲೆ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೆನ್ನುವರು.

ಅರದೆಲೆ ನೋವು : 'ಲಕ್ಕಿ ತಪ್ಪಲು ಮೂರು ಮೆಣಸು, ಮೂರು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಬ್ಯಾಳಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೋವು ಎಡಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ರಸ ಹಿಂಡಬೇಕು. ನೋವು ಬಲಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ರಸ ಹಿಂಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಹನಿ ಎರಡೂ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಅರದೆಲೆ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲ ಸುಣ್ಣ ಕಲಸಿ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಾಜು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು' ಎಂದು ಕರಿಬಸಪ್ಪ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಚಳಗೇರಿ, ಹಾವೇರಿ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಜ್ವರ : ಜ್ವರ ಬಂದರೆ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ತಣ್ಣೀರು ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಕಹಿ ಜೀರಿಗಿ ಅರೆದು ಕಾಯಿಸಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಲಾರದವರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಕಸಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಮದ್ಯಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರಜೀರಿಗಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲು ಹೇಳುವರು. 'ಚಳಿ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ರಂಜಿಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಕಡ್ಡಿ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಲು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ರಸವನ್ನು ಕಾಳುಮೆಣಸು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಈ ಮೂರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಸಣ್ಣ ಬಾರಿಹಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಗುಳಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ಸುಶೀಲಮ್ಮ, ಬಡೆಲಡುಕು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ॥ ಜಿಲ್ಲಾ ಬಳ್ಳಾರಿ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಚಳಿಜ್ವರ : ರಂಜಿಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಅರೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ರಸಕ್ಕೆ ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಅದನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಿಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಮೊಸರು ತಿನ್ನಬಾರದು.

ಜ್ವರ ಕೆಮ್ಮು : ಕಸ್ತೂರಿ, ಕೇಸರಿ, ಸದಾಪಾ, ಘೋರಂಜನ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕ ಆಕಳ ಕರಿ ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕ ಮೋಡಿ, ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕ ಅಜವಾನ ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕ ಬುರುಸಾನಿ ಅಜವಾನಿ, ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕ ಕಟಗರೋಣಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕಡಲಿ ಕಾಳಿನಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಎರಡು ಲವಂಗ, ಎರಡು ಕರಿಬೇವಿನ ತಪ್ಪಲು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಳಗಿ ಅರೆದು ಕೊಡಬೇಕು. ಪತ್ಯ : ಹುಳಿ ಪದಾರ್ಥ ತಿನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ

ಜ್ವರದಿಂದ ಆಗತಾನೆ ಆರಾಮವಾದವರಿಗೆ ಬಸಿದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಅರಿಷಿಣ ಪುಡಿ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗಜಕರ್ಣ : ಗಜಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಗಜ್ಜುಗವನ್ನು ಒಡೆದು ಅದರೊಳಗಿನ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೇಯ್ದು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಸೀಗೆಕಾಯಿ, ಹುಲಗಲಬೀಜದ ಅಡಿಕೆ ಚಟ್ಟವನ್ನು ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಸಿಯಾಗುವಂತೆ ಹುರಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತಂಬಾಕನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಟರಿ ಮಸಿಯನ್ನ ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹದ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಅದನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಗಜಕರ್ಣ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹಳೇ ಹುಣ್ಣು : 'ಅರ್ಧ ತೊಲಿ ಕಸಕರ್ಪುರ ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕಾ ಜಾಜಿಕಾಯಿ, ಒಂದು ದಂಬಡಿ ತೂಕಾ ಪತ್ತರಿ, ದಂಬಡಿ ತೂಕಾ ತಲಂಗಯಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹನ್ನೆರಡು ಗುಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡರಂತೆ ಆರು ದಿನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹುಳಿ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಮೂಲಂಗಿ, ಹಳೆಬೆಲ್ಲ, ಹೆಸರು, ಹಾಸಿಗೆ ಪಥ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹುಣ್ಣಿಗೆ : ಇಂಗಳದ ಬೇರು ತಂದು ತೊಳೆದು ಅದರ ತೊಗಟೆ ತೆಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಕುಟ್ಟಿ ಸೋಸಿ ಒಂದು ಸೇರು ತೂಕಾ ಪುಡಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಚಿತ್ತಿಮೂಲ ಪುಡಿ. ಒಂದು ಪಾಪು ಒಂದು ಸೇರ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಒಂದು ಸೇರುಕುಸುಬಿ ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ ಕೆಂಪಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ತೆಗೆದು ಚಲ್ಲಿ ಆ ಎಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಮೇಲಿನ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ ಅರ್ಧ ಚಮಚೆ ಸಕ್ಕರಿ ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ, ಮೂರು ಬೆರಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಹುಣ್ಣು ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕುರು : 'ಕುರು ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಜಿಗಟು ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅಥವಾ ಕುರಿವಿನ ಎಲೆ ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಕಾಯಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕದಿರುವಾಗಲೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಚಿವುಟಿ ಸವರಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಬಡೇಲಡಕು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ॥ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೊಲೆ ಹುಣ್ಣು : ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಲ್ಲೆಯಂತೆ ಕತ್ತರಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿ ದೀಪಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸ್ತನದ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಮಕ್ಕಳ ಭೇದಿ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಭೇದಿಯಾದರೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಸುತ್ತಲೂ ಅತ್ತಿ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ಚುಮ್ಮರಿ ಸೇರಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ತಲೆ ಶೂಲಿ : ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಲೆ ಶೂಲಿ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದಡಾರ : 'ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಅಮ್ಮ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮುಟ್ಟು, ಚಟ್ಟು ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯನ್ನು ಮಡಿಗೊಳಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬರುವಾಗ ಕಾಲಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಪಥ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು. ಎಳೆನೀರು, ತಿಳಿಗಂಜಿ, ಆಕಳು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂಬಲಿಕಾಸಿ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗೆ

ಎಡೆ ಕೊಡುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಸನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೊಂಡಿಸೊಪ್ಪು, ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು ಹಚ್ಚ ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾವಕ್ಕ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಸೂರಣಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾ॥ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು : ಪಟಗವನ್ನು ಅರೆದು ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಹಾಕುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಹನಿ ನಿಂಬೆರಸ ಸೇರಿಸುವರು.

ಮಲರೋಗ : ಕೈ–ಕಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ನರ, ತಲೆಯ ಹಿಂದಿನ ನರ, ತಲೆಯ ಸುರುಳಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇವಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬರಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಊಸಲಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಳು, ಕೆಂಪು ಜೋಳ ಇವಗಳನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿನಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಾಲು ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಮಲರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಡಸಲಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪು, ಲವಂಗ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಮೆಣಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೇರಿಸಿ ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ಅದರ ರಸವನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸ ಮುಂಜಾನೆ, ಸಂಜೆ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್ಪು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಪಥ್ಯ ನಂಜಿನ ಪದಾರ್ಥ ತಿನ್ನಬಾರದು, ಆಗಾಗ ಲವಂಗ ತಿನ್ನಲು ಹೇಳುವರು.

ಪಾರಸಿ : 'ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯುವಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉಡದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಹಕ್ಕಿಯ ಮಾಂಸ ಅಥವಾ ಅದರ ರಕ್ತ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಪಾರಸಿ ಕಾಯಿಲೇ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು' ಎಂದು ಸಾವಕ್ಕ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಸೂರಣಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾ॥ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹಾವು ಕಡಿತಕ್ಕೆ : 'ಹಾವು ಕಡಿದ ಜಾಗದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ರಕ್ತ ಬರುವಂತೆ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವಂತ ಕೋಳಿಯ ಗುದದ್ವಾರವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ವಿಷ ತೆಗೆಯುವರು. ಕೋಳಿಯು ಸತ್ತರೆ ವಿಷವನ್ನು ಹೀರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವರು. ಆಗ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕುವನು. ಅಂದು ಮಲಗಲು ಬಿಡಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣರಾಮಪ್ಪ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಅವರು.

ಚೇಳು ಕಡಿತಕ್ಕೆ : 'ಕರಿ ಇಸರಿಬೇರಿನ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನ ಕಿತ್ತು ತರಬೇಕು. ಅದು ಇರುವಲ್ಲಿ ಮುಂಗುಸಿಯು ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಚೇಳು ಚುಚ್ಚಿದ ತಕ್ಷಣ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ತೇಯ್ದು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ'.

ಗಾಯಕ್ಕೆ : ವೀಳ್ಯೆದೆಲೆ ತಂಬಾಕು ತಿಂದು ಗಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಸ್ವಮೂತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಹುಲುಗುಲಿ ಬೀಜ ತೇಯ್ದು ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಕಾಡು ತುಳಸಿಯನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಗಾಯ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು.

ಕಣ್‌ಚಿಟ್ಟೆ : ಕೆಂಪು ಹಂಚು ತೆಯ್ದು ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಲವಂಗ ಇಲ್ಲವೇ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿರುವ ಗುಳ್ಳೆ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು.

ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ : ಕಣ್ಣು ಬೇನೆಗೆ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಅಥವಾ ಆಡಿನ ಹಾಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ತೇಯ್ದು ಕಣ್ಣಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ನುಗ್ಗೆಯ ಹೂ, ಕಾಯಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಔಷಧಿ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿದೆ.

ಸುಟ್ಟ ಗಾಯ : 'ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸವರುವರು ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ನೆಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಹುಣಸೇ ಬೀಜದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಅದರ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶೀಘ್ರ ಪ್ರಸವ : 'ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಬೇಗ ಪ್ರಸವವಾಗಲು 'ಜೀರಿಗೆಯ ಪುಡಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಗ ಹೆರಿಗೆಯಾಗುವುದು'. ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಚಲಕ್ಕಿ ಗಂಜಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡುವರು' ಎಂದು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಣಂತಿಯರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳು : ಪ್ರಸವದ ನಂತರ ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಸೂತಕ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆರೈಕೆ ದೊರೆಯಲಾರದೆನ್ನುವರು. 'ಹೆರಿಗೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಕೈ ಮೇಲೆ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಇಟ್ಟು ಹತ್ತು ಹನಿ ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ನೆಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಒಂದು ಗ್ಲಾಸು ನೀರು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಎರೆಯುವಾಗ ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನೊಂದಿಗೆ ಕಾಳು ಜೀರಿಗೆ ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಅರಿಷಿಣ ಹಾಕಿ ಕಾಯಿಸಿ ತಲೆಗೆ, ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೀರು ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ದಿವಸದ ನಂತರ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಬಾಣಂತಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಂಜಾನೆ, ಸಂಜೆ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್ಪು ಸೇಂದಿ ಅಥವಾ ಸರಾಯಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಮೊದಲು ಮೂರು ದಿನ ಜೀರಿಗೆ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಹುಳಿಚಿಕ್ಕ, ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ, ಕಸಾಯ ಮಾಡಿ ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಸಾಯ ಉದರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಗಜ್ಜುಗದ ಬೀಜದ ತಿರುಳು, ಜೀರಿಗೆ, ಕಾಡುಮೆಣಸು, ಹುಳಿಬೆಲ್ಲ ಕುದಿಸಿ, ಕಸಾಯಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸಿದರೆ ಚರ್ಮದ ಕಾಯಿಲೆ, ಉರಿವಾತ ಬಾಣಂತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ ಕರಗಿಸಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ರಸ ಹಾಕಿ ಶುಂಠಿ ಪುಡಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಳು ಪುಡಿಯನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಒಂದೊಂದು ಚಮಚೆ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಎದೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ ತಾ ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಣಂತಿಯ ನಂಜು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿ ಹತ್ತು ದಿವಸದವರೆಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಹಸಿ ಅರಿಷಿಣದ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಲವಂಗ, ಮೆಣಸು ಹಾಕಿ ಚನ್ನಾಗಿ ರುಬ್ಬಿ ಅರ್ಧ ಲೋಟದಷ್ಟು ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಂಜು ಏರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಮಗುವಿನ ಚರ್ಮದ ಕಾಂತಿಯು ಹೆಚ್ಚುವುದು.

ಸ್ತನಪಾನ : 'ಹೆರಿಗೆಯಾದ ದಿವಸ ಎದೆ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದು ಹಾಲುಣಿಸುವ ಮೊದಲು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ತನವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚತೆಗೊಳಿಸಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ರಸವನ್ನು ಸವರಬೇಕು. ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಗು ಎದೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಚಮಚೆ ಮೆಂತೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಕುದಿಯುವಾಗಲೇ ಹಾಕಿ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ, ತೆಂಗಿನ ಎಳೆ ನೀರನ್ನು ಐದು ಹನಿ ಹಾಕಿ ತಿಳಿ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ದಿವಸ ಕುಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆನೆ ಮೊಸರು, ಗಂಜಿ ತುಪ್ಪ, ಬೇಯಿಸಿದ ಸೊಪ್ಪು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಎದೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು' ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ ತಾ ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಪಥ್ಯ : ಬದನೆಕಾಯಿ, ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಶೀತ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ನಿತ್ಯ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನ, ಹಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಅನ್ನ, ಹುರುಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ನುಗ್ಗೆ, ತಾಂಬೂಲ ಸೇವಸಬಹುದು. ಮಲಗುವಾಗ ಮಗ್ಗಲು ಮಲಗಿ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂರಬಾರದು.

೩.೨೩.೨. ಪಶು ವೈದ್ಯ :

ಮಾನವ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯವು ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಇರಲೆಂದು ಇವುಗಳ ಕಾಯಿಲೆಗೂ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವನು. ಈ ಪರಂಪರೆ ಇಂದಿಗೂ ಗೊಂಬೆರಾಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದುಂಟು. ರೈತರನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕುವ ಇವರು ರೈತನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ದನ-ಕರುಗಳಿಗೆ, ಕಾಯಿಲೆ-ಕಸಾರಿಕೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡುವರು ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾ, ಗದಗ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

೩.೨೩.೩. ಸಸ್ಯ ವೈದ್ಯ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಚನ್ನಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅವರು ಬದುಕುವಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಶ್ರಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬೂದಿ ರೋಗ, ನುಸಿಪೀಡೆ, ಹಾಲು ಸೋರುವುದು, ಕಾಂಡ ಕೊರೆತ ಗೆದ್ದಿಲು ರೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕೆಲವೊಂದು ಉಪಾಯ ಹೂಡುವರು. ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೂದಿರೋಗ, ಕಾಂಡಿಕೊರಕು ರೋಗ ಬಂದರೆ ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಅರೆದು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಕರಿಬೇವಿನ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹುಳು ಹತ್ತಿದರೆ ಮುಸುರೆಬಾನಿಗೆ ಇಂಗು ಬೆರಸಿ ಉಗ್ಗುವರು. ಬೂದಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಿನ ಬೂದಿ ಉಗ್ಗುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೆನ್ನುವರು. 'ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗೆದ್ದಲು ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆದು ಉಪ್ಪು ಸುರಿಯುವರು. ಬಿಸಿ ಬೂದಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಬೆರಸಿ ಉಗ್ಗುವುದರಿಂದ ಪೈರಿನ ನುಸಿ ಹೋಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರು' ಎಂದು ಹಾಲಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕೇತರ, ಸಾ. ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ, ತಾ. ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಜಿ.ಗದಗ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ ನಾಲ್ಕು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ ನಾಲ್ಕು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳು

೪.೧. ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳು :

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ದೈವಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ದೈವಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ದೈವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆ, ಹಬ್ಬಗಳು, ವಿಧಿ–ನಿಷೇಧಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪೂಜಿಸುವುದು, ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ನಂಬುಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ವಿಧಿ–ನಿಷೇಧಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳು ದೇವರ ಪ್ರೀತ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ.

'ಹಬ್ಬ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪರ್ವನ್ ಪದದ ತದ್ಭವ ಪರ್ವವಾಗಿದೆ. ಪರ್ವ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯು ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನ ಶೀಲತೆಯ ಒಂದು ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ನೆನಪು ತರುವ ಭಾವನೆಗಳಾಗಿವೆ'. ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹಬ್ಬಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖದ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೂಲತಃ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀ ದೈವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವರು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪುರುಷ ದೈವಗಳು ಸಹ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ಸೂರ್ಯವಂಶ'ದವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಾಳೆಮ್ಮ, ಉಚ್ಚಂಗೆಮ್ಮ, ಈರಣ್ಣ, ಮೈಲಾರಲಿಂಗ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಹೊನ್ನಕೇರಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ, ಬಾತಿ ಆಂಜನೇಯ ಹಾಗೂ ಸುನಾಮ ಜಕನಿ ಎಂಬ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತ್ರೀ ದೈವವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ, ಹಬ್ಬ ಮುಂತಾದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆನೆದರೆ ಅದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಬ್ಬಗಳ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬನ್ನಿಮರ, ಬೇವಿನಮರ, ಆಲದ ಮರ, ತುಳಸಿಗಿಡವನ್ನು ಹಾಗೂ ನಾಗದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಯಂದು ನಾಗರಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಎರೆಯುವ ಮುಖಾಂತರ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಇವರು ಪೂಜಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟ ಸುಖ, ನೋವು ನಲಿವು ಹಾಗೂ

ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಇಹ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷ, ಸಂಭ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲೆಂದು ಅವರು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವನ ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಪಾರಾಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಈ ಹಬ್ಬಗಳು ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ, ಹಿರಿಯರಹಬ್ಬ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ತಪ್ಪದೇ ಆಚರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಇವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

೪.೧.೧. ಹಬ್ಬಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಹರಿಯುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಮಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೇ ಅವರ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಿಗೂ ದೇವರೇ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ನೆಪದಲ್ಲಿ, ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ವರ್ಷದ ಕೆಲ ದಿನಗಳನ್ನು ಸುಖ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

೪.೧.೧.೧. ಯುಗಾದಿ :

ಯುಗಾದಿ ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೂ ಮೊದಲನೆಯ ಹಬ್ಬ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ, ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುಲದೈವ ಹಾಗೂ ಮನೆದೈವಗಳ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿಣ, ವಿಭೂತಿ, ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಕರ್ಪೂರ, ದೀಪ ದೂಪಗಳಿಂದ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಹಿಡಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆರಂಭದ ದಿನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನದ ಶುಭ-ಅಶುಭ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಇಡೀ

ವರ್ಷದ ತನಕ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವರು. ಈ ಹಬ್ಬದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಮನೆ ದೇವರಿಗೆ ದೂಪ ಹಾಕಿ 'ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲ' ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಸೇರಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಮಾವು-ಬೇವು ಸೇರಿಸಿ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ದೇವರ ಜಗುಲಿಗೆ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮೈತುಂಬಾ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕುಟುಂಬಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತು ಹೋದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಈ ಹಿರಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

೪.೧.೧.೨. ಶಿವರಾತ್ರಿ :

ಮಾಘ ಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚತುರ್ದಶಿಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಯದವರು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಪುಣ್ಯ ದಿನ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳವೆರಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಸಿದ್ದಿಯಾಗುವದೆಂದೂ ಮಹಾ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರು ಒಳ್ಳೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಶುದ್ದೋದಕದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ದೂಪ-ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ಫಲವು ಈ ದಿನ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಅಂದು ಹಂಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅಂದು ಕೆಲವರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ದೈವಗಳಾದ ಮೈಲಾರಲಿಂಗ, ಸೋಮಲಾಪುರದ ದೊಡ್ಡಬಸವೇಶ್ವರ ನನ್ನು ಇವರು ಶಿವನ ಪ್ರತಿರೂಪವೆಂದು ಬಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿ ದಿನ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿಣ, ವಿಭೂತಿ, ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಕರ್ಪೂರ, ದೂಪ ದೀಪಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೪.೧.೧.೩. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ :

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಯನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗೆ ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುತ್ತ ಅಥವಾ ನಾಗರ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಆ ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗಪ್ಪನಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಂಬಿಟ್ಟು, ಚಿಗುಳಿ, ನೆನೆಯಕ್ಕಿ, ನೆನೆಗಡಲೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹಂಗನೂಲು ಮತ್ತು ಹೊಸಕಣ, ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಹುತ್ತಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿ ಎಡೆಹಾಕಿ ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಅದನ್ನು ಹುತ್ತದ

ಬಳಿಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರಹಾವಿನ ಭಯವೇ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇವರು ಆರಾಧಿಸುವ ದೈವಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗಪ್ಪನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಗಪ್ಪ, ನಾಗರಾಜ ನಾಗಲಿಂಗ, ನಾಗಮ್ಮ, ನಾಗಲಾಂಭಿಕೆ, ನಾಗವೇಣಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೪.೧.೧.೪. ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ :

ಆಶ್ವೀಜ ಮಾಸದ ಮಾಳಪಕ್ಷದ ಮಹಾನವಾಮಿಯ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನದ ಹಿಂದಿನ ದಿನವಾದ ಸರ್ವ ಪಿತೃ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರು ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ದಸರಾ ಹಾಗೂ ಅವರ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ಹಿರಿಯರನ್ನು ದೇವರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ತವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವುದು ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಂಬಿಗೆ ಕಳಸವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನೀರು ತುಂಬಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೂವಿನ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ ತಂಬಿಗೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ವೀಳ್ಯೆದೆಲೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಜೋಡಿಸಿ ಕಳಸ ತಯಾರಿಸುವರು. ಕಳಸದ ಮುಂದೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವನು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೀಸಲು ಅಡುಗೆ ಅನ್ನ, ಸಾರು ಇತರೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಡೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪೂಜೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದುಂಟು. ಎಲೆ. ಅಡಿಕೆ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಬೀಡಿ, ಸರಾಯಿ, ಹಣ, ಇಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಧೂಪ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಸತ್ತು ಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆತ್ಮಗಳು ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತಾಂಬೂಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಿದರೆ, ಯುಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಎಡ ಹಾಕಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಏರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಅಂದರೆ ದಸರಾ ಮತ್ತು ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಎಡೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಕಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆತ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಈ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಎಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೪.೧.೧.೫. ಮಹಾನವಮಿ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯುಗಾದಿ, ಮಹಾನವಮಿ ಹಾಗೂ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಸರಾ ಹಬ್ಬ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಜಯದಶಮಿಯಂದು ತಮ್ಮ ದೈವ ಹಾಗೂ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾನವಮಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ, ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪವೆಂದು ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಆಯುಧ ಪೂಜೆ ನಂತರ ಕುರಿ ಬಲಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮಹಾನವಮಿಯ ದಿನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರು ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಆಯುಧ ಪೂಜೆ ಎರಡನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಕೆಲವರು ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕುರಿ-ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಮಾಂಸಹಾರದ ಎಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವ ಇವರು, ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ದಸರಾ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಗಳಾದ ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಗಾಳೆಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಇಲ್ಲವೆ ನವರಾತ್ರಿಯ ಒಂಭತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪದ ದೀಪಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡ ದೇವಿಯ ಮುಂದೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೀಪವನ್ನು ಅವರು ನಂದದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರಾದಾಯ ಇದೆ. ಅಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ, ಕುಂಕುಮ ಮತ್ತು ಹೂಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಪಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಮುತ್ತೈದೆತನ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿ ಹೊಗುತ್ತಾರೆ.

೪.೧.೧.೬. ದೀಪಾವಳಿ :

ಅಶ್ವಿಜ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸಗಳ ಸಂಧಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಲೋಕ ಕಂಟಕನಾದ ನರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳಕಿನ ಹಬ್ಬ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರು ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ, ಸಿಂಗರಿಸಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚುವರು. ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರದ ಆಕಾಶ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಳೆ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಕಂಚು ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಜೋಡಿಸಿ 'ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಳಸ' ತಯಾರಿಸಿ ಕಳಸಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳಾದ ಮೂಗುತಿ, ಓಲೆ, ಝುಮುಕಿ, ಸರಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಫೋಟೋ ಇರಿಸಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು

ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವಿಡೀ ಸದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೃಪೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದ ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪೂಜೆಗೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಗೆ ಬಂದ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿಣ, ಹೂಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪಟಾಕಿ, ಸುರಸುರಬತ್ತಿ, ರಾಕೆಟ್, ಬಾಣ, ಹೂವಿನ ಬಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ಆದರೆ ಈಗ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ.

೪.೨. ದೈವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ :

ಆದಿ ಮಾನವ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ದೈವಗಳು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕಾಲಾನಂತರ ಆದಿಮಾನವ ನಿಸರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿದ ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ. ಅವನು ಹೋರಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವು. ಆದಿ ಮಾನವ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ರುದ್ರ-ರಮ್ಯ ನಿಸರ್ಗ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮೂರ್ತ ರೂಪ ಕೊಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ನಂಬಿಕೆಯ ಹುಟ್ಟು ಅಡಗಿದೆ. ಮಾನವ ಅಥವಾ ಮಾನವಾತೀತ ಸ್ವರೂಪದ ಮೂರ್ತ, ಅದ್ಭುತ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವಾಗ ವಿಧಿ-ನಿಷೇಧ, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಭಯ ಮತ್ತು ಈ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಕೇಡುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳು ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮ ಉಗಮವಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು. ನಾವು ಮಾಂತ್ರಿಕಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ, ಧಾರ್ಮಿಕಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿ, ಈ ಸಂಘರ್ಷದ ಅಂಶವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿರುವಾಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣ ಗೊಂಡಿರಬಹುದು ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಏಳಿಗೆಯನ್ನಂತೂ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಇಂತಹ ಆಚರಣೆ, ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆಗಳೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂರ್ತಿಕರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೪.೨.೧. ದೈವದ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಕಲಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಏನೋ ಅವರ ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಂಶದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಂಶ

ಕಡಿಮೆಯಾದರು ಅವರ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ನಿಜ ಕಲಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ದೈವದ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಂತೂ ಇವೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಫಸಲು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ, ಊರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೆ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಚರಣೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು, ಅಥವಾ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಒಳ್ಳೇ ಹೊತ್ತು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆ ಮೊದಲು ನೆಡುವ ಗೂಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಇಟ್ಟು ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಟದ ಕೊನೆಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯೇ ಅಟ್ಟ ಇಳಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಊರಿನ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ದೇವರ ಪದ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದಾಗಲೇ 'ಆಟ' ಮುಗಿಯುವುದು. ಬಡೆಲಡಕು ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಪೂಜೆ, ಎಡೆಯ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. 'ರಾವಣ ಮತ್ತಿತರ ರಾಕ್ಷಸ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ 'ಕಪ್ಪು' ಧರಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ರಕ್ತದಿಂದ ಶಾಂತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಬಲಿ ಕೇಳ್ತದೆ ಎಂದು ಭೀಮವ್ವ, ಮೋರನಾಳ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿವೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಮೂರು ದಿನ ತಪ್ಪದೆ ಆಟ ಆಡಿಸಿದರೆ ಹಾಗೂ ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ 'ರಾಕ್ಷಸರು ಸಾಯುವುದರಿಂದ' ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆಟದ ಮೂರನೇ ರಾತ್ರಿಗೆ ರಾವಣಾಸುರ ಸಂಹಾರ ನಡೆದ ನಂತರ ಈ 'ಬುಡ್ಡೆಕಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಬ್ಯಾಟೆ' ಕಡಿಯಬೇಕು. ಬುಡ್ಡೆಕಲ್ಲಿಗೆ 'ಚಂದ್ರ ಬುಕೀಟು', ಉದ್ದಿನ ಕಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ತಳವಾರರು ಬ್ಯಾಟೆ ಕಡಿಯಬೇಕು. ಆ ರಕ್ತವನ್ನು ಐದು ಸೇರಿನ ಅನ್ನದ ಜೊತೆ ಕಲಿಸಿ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಊರ ಒಳಗೆ ಬರದಂತೆ. 'ಓಲಿಗ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿ ಓಲಿಗ್ಯಾ' ಅಂತ ಕೂಗುತ್ತಾ ಅನ್ನವನ್ನು 'ಉಕ್ಯಂಡು' ಬರ್ತಾರೆ. ದನೀಗೆ, ಕರೀಗೆ, ಮನಸರಿಗೆ ಚಲೋ ಆಗ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವರನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಂದ ನಡೆಮುಡಿ ಮೇಲೆ ಕಳಸ 'ಚಳೇವಿ'ನೊಡನೆ ಕರೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಳಸ ಹಾಗೂ ಚಳೇವಿನೊಂದಿಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಬೆಲ್ಲದ ಹಾಲು ಹಾಗೂ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ನೀರನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಆ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಉಗಿಯುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಅರಿಷಿಣ ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಳಿದಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೂರು ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಆಚರಿಸುವ ಅವರ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಹೊರಗಿನ ದೇವರೆಂದು ಕರೆಯುವ ದ್ಯಾಮವ್ವ ಅಥವಾ ದುರುಗವ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಆ ದೇವಿಗೆ ಕುರಿ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಮಾಂಸದಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ದೇವಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗ್ಗು ತೆಗೆದು ಮುಚ್ಚಿ ಬರಿಗೈನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕುರಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಕೋಣವನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

ಬಲಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವಳಿಂದ ಬರುವ ಆಪತ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೂಲತಃ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬದವರು ಇಂದು ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಇವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗಿರುವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಇವರು ಪಿತೃದೈಗಳಿಗಿಂತ ಮಾತೃ ದೇವತೆಗಳಾದ ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ರೇಣುಕಾದೇವಿ, ಅಂಬಾಭವಾನಿ, ತುಳಜಾಭವಾನಿ, ದ್ಯಾಮವ್ವ, ದುರುಗವ್ವ, ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿ ದೈವಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವರು ಹಿಂದೂಗಳೆ ಆದದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು. ಮಾರಿಹಬ್ಬ, ಬಾಬಯ್ಯನ ಹಬ್ಬ, ಯುಗಾದಿ, ದಸರೆ, ಭರತಹುಣ್ಣಿಮೆ, ನವರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು. ಅಂದು ಇವರೆಲ್ಲಾ ರಂಗುರಂಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಯುಗಾದಿ'ಯನ್ನು ಇತರೆ ಹಿಂದುಗಳಂತೆಯೇ ಆಚರಿಸುವರು. ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ದೈವಗಳ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ.

೧. **ವಿಧಿಯಾಚರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು** : 'ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸೇರಿ ದೈವದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ'. (ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ, ೨೦೦೫, ಪು.ಸ. ೧೩೮)

ಉದಾ : ಸವದತ್ತಿ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಎಡಗೈ ಪಂಗಡದವರ ವಲಸೆಗಾರರ ದೇವತೆ. ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಪಂಥದವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಾವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಗಿಡ, ಮರಗಳಿಂದ, ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ, ನೆಲಬಗೆದು ಹಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅವರು ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಈ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗೆ ಅರ್ಪಿತ ಎಂದು ಹಾಕಿ ನಂತರ ಆಕೆಯ ಕೃಪೆ ಎಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

೨. **ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ದೈವಗಳು** : ಸಮುದಾಯಗಳು ನೆಲೆನಿಂತಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ದೈವಗಳು ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ಈ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ಆರ್ಯರರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೈವಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನದಿಗಳು ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳು.

೩. **ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೈವಗಳು** : ಈ ತರಹದ ದೈವಗಳು ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ದೈವಗಳು ಇವುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೈವಗಳು ಇವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಈ ದೈವಗಳು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

೪. **ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ದೈವಗಳು** : ಈ ದೈವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರೆ ಹಾವು ಚೇಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇವುಗಳ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವವು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಬಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುವ ಇವರಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಅಮ್ಮನದೇ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

೫. **ಸಮುದಾಯದ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ದೈವಗಳು** : ಈ ರೀತಿಯ ದೈವಗಳು ಸಮುದಾಯಗಳು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ 'ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಜೀವನದ ರೂಪರೇಷಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು. ಈಗ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳ ದೈವಗಳ ಇವಾಗಿರುತ್ತವೆ'. (ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ, ೨೦೦೫, ಪು.ಸ. ೧೪೦)

೬. **ಫಲಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ದೈವಗಳು** : ಈ ದೈವಗಳು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ಆಸ್ತಿ, ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ದೈಗಳೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಮ್ಮ, ಕರಿಯಮ್ಮ, ದುರ್ಗಮ್ಮ, ಚೌಡಮ್ಮ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಫಲಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ದೈವಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೭. **ಕುಲಮೂಲದವರ ದೈವಗಳು** : ಅಂದರೆ ಕುಲದ ಹಿರಿಯರು ದೈವಗಳಾಗುವುದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ವಿಕರನ್ನು ದೈವಗಳೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ ಪೂರ್ವಿಕರ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ಕೌದಿ ಹೊಲೆಯುವವರು ಸತ್ತವರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೌದಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವರು.

೮. **ಕುಲದೈವ ಮತ್ತು ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳು** : ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರನ್ನು ದೈವವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವರಗಳು ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಕುಲ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ಕುಲದೈವ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವ ಪುರಾಣಗಳಿವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕುಲದೈವಕ್ಕೂ ಸಂಘರ್ಷದ ಕಥನಗಳಿರುತ್ತವೆ.

೯. **ಜೀವನ ವ್ಯಾಪನವಾಗುವ ದೈವಗಳು** : ಈ ದೈವಗಳು ಆ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಊಟ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಈ ದೈವಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಸರ್ವಾಂತರಯಾಮಿ. ದೇವರನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಿಗಿದೆ.

೧೦. **ಶೌರ್ಯ – ಸಾಹಸದ ದೈವಗಳು** : ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಹಸದಿಂದ ಈ ದೈವಗಳು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

೧೧. **ಸ್ಥಳೀಯ ದೈವದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಣಗೊಂಡ ದೈವಗಳು** : ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದಾಗ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೃಷಿ ಒಂದೆ ಕಡೆ ಜನ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅಮ್ಮ ದೇವತೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟುವಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗಳಾಗುವ 'ಹೆಂಗಸು' ಸತ್ತನಂತರ ಆ ಕುಲದ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿ ನಂತರ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಇತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಮ್ಮ ಆಗುತ್ತಾಳೆ, ಊರಮ್ಮ ಆಗುತ್ತಾಳೆ.

೧೨. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ದೈವಗಳು : ಈ ದೈವಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ದೈವಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. 'ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ದೈವ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ದೈವತ್ವದ ಅಂಶಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತನಗೆ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಾಡುವ ಮಾನವನ ಪ್ರಯತ್ನ ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನದ ಆಚರಣೆ ಸೀಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸ್ವ ನಿರ್ಮಿತ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾಗುತ್ತಾನೆ'. (ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ, 2005, ಪು.ಸ. 143)

ಹೀಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ದೈವದ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂಶಗಳು, ನಗರೀಕರಣ, ಆಧುನೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರದತ್ತ ವಲಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

* * * *

ಅಧ್ಯಾಯ ಐದು

ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ

ಅಧ್ಯಾಯ ಐದು

ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ

೫.೧ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ :

ಮಾನವನ ವಿಕಾಸದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಆದಿಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನವರೆಗೂ ಅವನು ಸಾಗಿ ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮಾನವ ಮುಂದುವರೆದ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಮುಖಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಿ ಮಾನವನ ಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೃಷಿ ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಂತ ತಲುಪಿ ಆತನ ಬದುಕಿನ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾದುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಜನಾಂಗವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಮಾನವನ ಶ್ರಮ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಳಕೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪಾತ್ರ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ, ಪ್ರಭಾವ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಆವರ್ತಗಳು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿ,ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಎಂಬುದು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಆಶಯಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ. ಆ ಸಮುದಾಯ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. 'ಸಮುದಾಯಗಳ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮುದಾಯವೊಂದರ ಈವತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ' (ಖಂಡೋಬ ಪಿ. ಕೆ, ೨೦೦೩, ಪು. ಸ. ೨೪)

ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ. ಈಗ ಉಪವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿಮಾನವನು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಟೆಯಿಂದ ಪಶುಪಾಲನೆ, ಪಶುಪಾಲನೆಯಿಂದ ಕೃಷಿ. ಹೀಗೆ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟವು ಮರಾಠರ ಮತ್ತು ಪೇಶ್ವೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಮರಾಠರು ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಗೂಢಾಚಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ, ಸೈನಿಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ.' (ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೨ ಪು.ಸಂ.೮೦)

ಶಿವಾಜಿ ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರವನ್ನು ಮೊಘಲರಿಗೂ, ಪೇಶ್ವೆಯವರಿಗೂ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಲಹಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಢಾಚಾರರ ಸಂಚಾರ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಶಿವಾಜಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಗುಢಾಚಾರ ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದುದು. ಅವರ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಹೋರಾಟಗಳ ಗುರಿಯೂ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪಾನೀಯಗಳ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೆಡೆ ಬಹುಕಾಲ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ವಾಸ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರು ರೈತರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಾವಲಂಬಿ ಬದುಕು ಅವರದು. ಇವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಹಾರದ ಬಹುಭಾಗ ಅನ್ಯರಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು. ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆಯ ಮೂಲಕ ಇವರು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

"ಇನಾಮ್ತಿ ಜಮೀನು ಸ್ವಂತ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಸ್ವತಃ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಂಬೆಯಾಟವಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಾತಾ ೨೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ೮ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿವೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರು ದುಡಿದು ತಿನ್ನುವರು. ಇವರು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಜೆಯದ್ದು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ರೈತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ಅಳಿದುಳಿದುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬೆಳಕಿರುವಾಗಲೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ರೂಢಿ. 'ಸಾಯಂಕಾಲ ಕಣ್ಬೆಳಕು ಇರುವಾಗ್ಲೆ ಅಡ್ಗಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ದೀಪ ಮೂಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ತಾಟು ಮಾಡ್ತಿವ್ರಿ' ಎಂದು ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಸಾವಕ್ಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೇಳುವರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಇನಾಮ್ತಿ ಜಮೀನು ಇವರಿಂದ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗಲು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅಲೆಮಾರಿತನ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲುತನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಜಮೀನನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಕರ ಕಟ್ಟಲಾಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, 'ಈ ಸರ್ಕಾರದೋರು ಜಮೀನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ರು ನಾವು ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ವಿ ಅತ್ಲಾಗಿತ್ಲಾಗ ಆಟಾ ಆಡ್ಕೋತಿದ್ವಿ ನಿಮ್ಮಂತವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಜ್ವಾಳಾ ಪಳಾ ಕೋಡುರು ಆಪ್ತೆ ಕೊಡಲಾಗದೇ ನೀವೇ ಮಾಡ್ಕಳಿ ಅಂತೆ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಹಳ್ಳಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೋಕ್ಕಿದ್ವಿ, ಅವು ಅವ್ರಂತನೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ವಾವ್ರಿ ಈಗ ಅವ್ರೇ ಮಾಡ್ಯಾರಿ' ಎಂದು ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುವ ಹೆಳವರ ಸಮುದಾಯದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮನೆತನದ ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳಿ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನೀವು ನಮಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಬೇಡುವುದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ರೈತರಿಂದ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರಿಂದ ಹಣ ಹಾಗೂ ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಳವರಂತೆ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ತಾವು ಹುಲುಸಿನ

ಮಕ್ಕಳೆಂದೂ ರೈತರ ಫಸಲಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲೂ ಇದೆ ಎಂದೂ ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಎಂಥ ಕಠಿಣ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ರಾತ್ರಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸಿ ಬೆಳಗಾನ ನಾವು ತಬಲ ಇಟ್ಕಂಡು ಹೋಗಿ ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಗೊಳ್ತಿದ್ವಿ'. ಊರಿನ ಗೌಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿತಿವಂತರ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಅಥವಾ ದನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಪಶು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆ ಗೌಡರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕುಣಿಯಲೂ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡರು ಒಪ್ಪುವವರೆಗೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸದೆ ಹಠ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಥವರಿಂದಾದರೂ ಸರಿ ಹಣ, ಧಾನ್ಯ, ಪಶು ಸಂಪತ್ತು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತಿನ ಕುಶಲತೆ ಬೊಂಬೆ ರಾಮರಿಗೆ ಜನ್ಮ ದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಮಪ್ಪ ಹಟ್ಟಿ, ಕೊಪ್ಪಳ (ತಾ) ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಾವು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಂದಲೂ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಆಯಗಾರರಿಗೆ ಆಯ ಕೊಡುವಂತೆ ಇವರಿಗೆ 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನ ಸುಂಕ' ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಎರಡು ಸೇರು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲದೆ ಬಟ್ಟೆ, ಹಸು ಕೊಡುವುದುಂಟು. 'ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇತರೆ ಆಯಗಾರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವರು ಇಂದು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಕುಡಿತವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಮೈಸೂರು ಭಾಗದ ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ 'ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಕುರಿತು ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಒಂದೇ ಆದರೂ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡ ವೃತ್ತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು

೨. ಮರಾಠಿರಾಯರು ಅಥವಾ ನಾಟಕದ ವೃತ್ತಿಯವರು.

೩. ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಅಥವಾ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು.

೫.೧.೧. ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ :

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆರಂಭಿಕ ವೃತ್ತಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತಲೆದೋರಿದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲಕವೇ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ದುಸ್ತರವಾದಾಗ ಬೇಸಾಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು, ಉಪವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ

ಕುಟುಂಬಗಳು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಜೀವನದಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇವರು ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕೆರೆ ಹೊಳೆ, ನದಿಗಳ ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅಲೆಮಾರಿ ಬದುಕು ಬಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ಕೊಡುವ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮೀನು ಹಿಡಿದು, ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಗೋವಾ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಂತ ಬಲೆ ಇಲ್ಲದವರು ಬಲೆ ಹೊಂದಿದವರ ಜೊತೆಗೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗಿ ಹಿಡಿದ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ದಿನಗೂಲಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ೧೨ ತಿಂಗಳು ಇವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿಯ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಇವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.

'ಮೀನುಗಾರ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿಕಾರಿಪುರ, ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಮುಂಡರಗಿ, ಅಂಗೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಟ್ಲ, ಡೂಗಿ, ಸುರಳಿ, ಬಳಗ, ಸೇರಿಗಟ್. ತಾಮ್ರಿ, ಹಲೋಗ, ಕೊಮ್ರ, ಕಾನುಷಿ.ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಮೀನುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿವೆ.' (ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜ, ೧೯೯೩, ಪು. ಸಂ.೯) 'ಮಲಗು ಮೀನು' ಇದು ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ ಹೆಡೆ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾವಿನಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಪರೂಪದ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇವು ಬೀಳುತ್ತವೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೈ ಮೇಲಿನ ಲೋಳೆಯಂಥಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಪುರುಷತ್ವ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅದು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಮೀನುಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅದರ ಲೋಳೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಮೀನನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಆ ಮೀನು ಸತ್ತಂತೆ ಲೋಳೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿ (ಮುಂಡರಿಗಿ) ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

೫.೧.೨. ನಾಟಕ ವೃತ್ತಿ :

ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಊರೂರು ಅಲೆದಾಡುತ್ತ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ ಜೀವಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಟಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಕೆಲವರು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಜನತೆ ನಾಟಕದವರು ಎಂದು ಕರೆದಿರಬಹುದು. ಇವರ ನಾಟಕದ ಒಂದು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಂಟು ಜನರಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರು ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ತಂಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಲಾವಿದ ಇರುವ ಊರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಒಂದು ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಕಟ್ಟು ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಟಕ ಆಡಬಹುದು. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡರ–ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಭೂ–ಕೈಲಾಸ, ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಾಟಕದ ವೃತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದೇ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ತಾಳಬಹುದು. ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಅನುಭವ, ಅಭಿನಯ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ ಚಾತುರ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಾಟಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಗಾರ ಹಾಗೂ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಕಲಾವಿದರಾದ ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ನಾಟಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲೇ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮೀನುಗಾರರು, ನಾಟಕದವರು, ಗೊಂದಲಿಗರು, ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವರು ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವರು ನಡುವೆ ವೈವಾಹಿಕ ಜೊತೆ ಕೊಟ್ಟು ತರುವ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಾಸ್ನಿಕ್ ಹಾಗೂ ವಾಗಟ್‌ಕರ್ ಎಂಬ ಗೋತ್ರಗಳು ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಸ್ನಿಕ್ ಕೆಳ ಹಂತದವರು ವಾಗಟ್‌ಕರ್ ಮೇಲಿನವರು. ಇಬ್ಬರ ವೃತ್ತಿಯೂ ಬುಡುಬುಡುಕೆ. ಈ ಎರಡೂ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ. ವೃತ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಬೆಡಗು, ಗೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.' (ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ, ೨೦೦೬, ಪು. ಸಂ. ೩೯)

೫.೧.೩. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ :

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದರು ಮೂಲತಃ ಚತುರ ಬೇಟೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಯೋಧರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಯೋಧತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವವೆಂಬಂತೆ ಶಿವಾಜಿ ಹಾಗೂ ಆ ನಂತರದ ಪೇಶ್ವೆಗಳು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರಂತೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಸುಬು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಶತೃ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಗೂಢಚಾರರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಕಂಡುಬಂದ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಶತೃಗಳ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಅವರು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೇ ಆಶ್ರಯವನ್ನರಿಸಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಿಗಾಗಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದವು. ತಾವು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದ ಷಹಜಿಯಂತಹ ದಂಡ ನಾಯಕರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲಭಾಗಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರೂ ಷಹಜಿಯವರು ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳತ್ತ ಅವರು ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಯೋಧರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಈಗಲೂ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಗುರಾಣಿಗಳು ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೨೧ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. (ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತಂಡಗಳ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ) ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಪಲ್ಸ್ ಪೋಲಿಯೋ, ಏಡ್ಸ್, ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನಂಥವರು ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್‌ರವರು ಚಲನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಅಭಿನಯಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಮನರಂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಒಂದು ದಿನದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯವರು ೧೦೦೦ ಇಲ್ಲವೇ ೧೫೦೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಿಸುವ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ರೂ. ೫೦೦ ಅಥವಾ ೬೦೦ ಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದುಂಟು. ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ, ಜಾತ್ರೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆಡಿಸುವುದುಂಟು.

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೂಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಹನ ಚಾಲಕರಾಗಿ, ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಿಟುವಳ್ಳಿ ರಂಗಪ್ಪ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

೫.೨. ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿಗಳು :

೫.೨.೧. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ :

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ಶೋಚನೀಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಂತೂ ಈ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ತುಂಬಾ ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಾಣಲು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲಾವಿದರು ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಸ್ತಿ ಅಂತಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ನಂತರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳು, ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಪುಡಿಗಾಸಿನಿಂದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಕುಡಿದು ಬದುಕುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡೊಪ್ಪತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಕೆಲ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗೊಂಬೆ, ಕಾಳು ಕಡಿ, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಕಷ್ಟದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ್ರತಿ ಇಲಾಖೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಜನಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂದ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತಂಡದ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ಈಗ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸಲು ಆಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಅಂಥವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಅವರ

ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಮಾಸಿಕ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವರು.

ಮರಾಠರ ಮತ್ತು ಪೇಶ್ವಯರ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೂಢಚಾರಿ ವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲಕ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವ ತುಂಬುವಂತಹದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯ ಕಥೆ, ವಿಡಂಬನೆ, ಹಾಸ್ಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನ ಇವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವುದು, ನಾಟಕವಾಡುವುದು, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು, ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವ ಕಾಯಕಗಳಿಂದ ಆದಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಕೂಳಿಗೂ ಪರದಾಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳು. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ನಾಟಕ, ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಜನರನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಲಾವೃತ್ತಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಿರ್ಗತಿಕವಾಗಿವೆ. ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಇವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಯುವಕರು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡುವುದು ಬೇಡ ಅದರಿಂದ ಆದಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿ, ಬೇಲ್ದಾರರಾಗಿ ಆಟೋಚಾಲಕರಾಗಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈಯರ್ ಹಾಗೂ ಕ್ಲೀನರ್ ಆಗಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ, ಹಮಾಲಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಿಟುವಳ್ಳಿ ಬಸವರಾಜಪ್ಪ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವ ಕಾಲ ಎಂದೊ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸಿದರೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಜನರು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳಿದರೆ 'ಮುಂದ್ಹೋಗು ನಾಳೆ ಬಾ' ಎಂಬ ಶಬ್ಧಗಳನ್ನೇ ಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಳೆ–ಬೆಳೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು, ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಇವರ ಬದುಕು ಅತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆ ಕಾಣದೆ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿರುವ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಸಿರುವವರು.

೨. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು.

೩. ದೈವ ಸಂಬಂಧಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು.

೪. ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು

೧. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರು: 'ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಯೇ ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಮನರಂಜನಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವಿಧಿಸುವ ನಿಶ್ಚಿತ ಶುಲ್ಕ, ಇಲ್ಲವೇ ನಿಯಮಗಳು ಇಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಬೀದಿಯ ಪಕ್ಕದ ಯಾವುದೇ ಬಯಲಾದರೂ ಆದೀತು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ತನಗಿಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ಹಣ ನೀಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ನೀಡದೆಯೂ ಇರಬಹುದು'. (ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ, ೨೦೦೬, ಪು.ಸಂ. ೧೨೩)

೨. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು : ಇವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹವರು. ಇವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು ೧೨೧ ಕಲಾವಿದರು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

೩. ದೈವ ಸಂಬಂಧಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು : ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅನುಭಾವಿ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿ ಆರಾಧಕರು. ಇವರು ದಾಸರ ಮತ್ತು ಅನುಭಾವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು , ತತ್ವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಊರೂರು ಅಲೆಯುವವರು.

೪. ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೂಲವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು : 'ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಳವರು, ದಕ್ಕಲರು, ಮೊಂಡರು, ಇತ್ಯಾದಿ'. (ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ, ೨೦೦೬, ಪು.ಸಂ. ೧೨೩)

೫.೨.೨. ಕೃಷಿ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೂಲತಃ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೃಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕು ಅಂಗೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ೧೦, ಅಲ್ಲಿಪುರದಲ್ಲಿ ೫, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೫, ಹಿರೆಮೇಗಳಗೆರೆ ೫, ದಾದಾಪುರದಲ್ಲಿ ೮, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಹಾಗೂ ಬೆಳದೇರಿಯಲ್ಲಿ ೨ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರು ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಇವರು ಬೆಳೆದು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಎಂಬುದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ.

೫.೨.೩. ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬೇಟೆ ಆಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಲನ ವಲನಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಬೇಟೆ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯು ಇವರಿಂದ

ದೂರವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೌಜುಗ, ಕಾಡು ಕೋಳಿ, ಮೊಲ, ಉಡ, ಏಡಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮೂಲತಃ ಪಶುಪಾಲಕರಲ್ಲ. ಆದರೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗರಿಂದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಆಡುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನೆ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕುರಿ ಹಾಗೂ ಆಡುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೫.೨.೪. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ :

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬದುಕು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. 'ನಾವು ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳ, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಆ ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ'. ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬರಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಪರುಶುರಾಮ ಅಂಗೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಣ ಇವರು ನೆಲೆಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಇವರು ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರು. ಹಳ್ಳ, ಹೊಳೆ, ಕೆರೆ, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಕಟ್ಟದೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಅಪರಾಧವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಿದಿರಿನಿಂದ ದಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಅಗಲವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿರುವ 'ತೆಪ್ಪ'ಕ್ಕೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಚರ್ಮ ಬಿಗಿದು ತೆಪ್ಪದೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ನೀರು ನುಗ್ಗದಂತೆ ಬದ್ರಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಮ್ಮೆಯ ಚರ್ಮ ಸಿಗದವರು ಅಥವಾ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ದುರ್ಬಲರಾದವರು ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಹೊಲೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಂಬರ್ ಹಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ತೆಪ್ಪಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹಲಗೆಯ ತಂತುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸದಾ ನೀರಿನ ಜತೆ ಸೆಣಸಾಡುವ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈಜು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಜಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೇ ಆಳದ ಕೆರೆಯನ್ನು ದಾಟಬಲ್ಲರು. ತೆಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮೀನು ಬೇಟೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಬಲೆ ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಬಲೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬಲೆ ಹರಡಿ ಬಂದ ಸ್ಥಳ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಲೆ ಹರಡಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೀನು ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ಎಷ್ಟೇ ಆಳವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೆರೆ, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಬೇಟೆ ಆಡುವ ದೃಢಕಾಯರು. ಬಲೆ ಹರಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಯಾರು ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರೇ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. 'ಗಂಡ' ಬಲೆ ಹರಡಿದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಹಿಡಿದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ

ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಮಾರಿ ಬರುವವರು ಹೆಂಗಸರೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೌರಿ, ಕಾಟ್ಲ, ಡುಗಿ, ಹಿಠ್ಗಿ, ಬಳಗ, ಕುಳಸಿ, ತುಬೆ, ಆಂಬ್ಲಿ, ಕುಚ್ (ಮರಳ), ಗೋಜಳೆ, ವಾವೇರಿ, ಸೇಂಗಟ, ಕ್ಯೊರಾ ಮತ್ತು ಖರೀಡೆ ಎಂಬ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರು.

೫.೨.೪.೧. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕಡಲ ತೀರದ ನೂರಿನ್ನೂರು ಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಕಲ್ಲುಗಳ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಜಾಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಮೀನುಗಳನ್ನು ದಡಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಇವರ ಕುಟುಂಬದ ಬಂಡಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅಂದು ಅವರ ಕಸುಬಿಗೆ ವಿರಾಮ.

ಸುನಾಮಿ ಆಂತಕ : ಕಾರವಾರದ ಬಂದರು ಬಳಿಯ ತೀರದಲ್ಲೇ ನೆಲಸಿರುವ ಇವರನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಸುನಾಮಿ ಅಲೆ ಕಂಗೆಡಿಸಿತ್ತು. ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದರೂ ಇವರು ಧೃತಿಗೆಡಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಜೀವ ಭಯದಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗಿದ್ದವರು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುನಾಮಿ ಅಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋದ ಬದುಕನ್ನು ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಇಂದು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೊದಲು ಬಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಸುಪಾ ಆಣೆಕಟ್ಟು, ಅಂಕೋಲದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ತಮ್ಮೂರಿಗೆ ವಾಪಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು'. (ಡಾ. ದೊಡ್ಡಮನಿ, ೨೦೦೫, ಪು.ಸಂ. ೯೬)

ಇತ್ತೀಚಿತ್ತಲಾಗಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಬಡತನದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಗೋವಾಕ್ಕೂ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಹೊಳೆ, ಕೆರೆಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇವರು ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಳನಾಡಿನ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ.

೫.೩. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವೃತ್ತಿಗಳು :

೫.೩.೧. ಹಚ್ಚೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕವದಿ ಹೊಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ಹಚ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮುತ್ತೈದೆತನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವ ಹಣಚೆ ಅಥವಾ ಹಚ್ಚೆ ಇದು ಒಂದು ಜನಪದ ಕಲೆ. ಪರಂಪರಾನುಗತವಾದ ಈ ಕಲೆ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಆದಿ ಮಾನವ ತಾನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಚ್ಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಚ್ಚೆ ಎನ್ನುವ ಪದವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅಚ್ಚೆ, ಹಂಚೆ. ಅಣಬೆ. ಹಣವೆ. ಹಣಚೆ, ಹಣತೆ. ಅಂಚೆ. ಅಚ್ಚಿ, ಮೊದಲಾದ

ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಚ್ಚೆ, (ಹಸಿರು) ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಹಚ್ಚೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. 'ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪಚ. ಪಚ್ಚ, ಪಚ್ಚೆ. ಎಂಬ ಸಂವಾದಿ ರೂಪಗಳಿವೆ. ಅಣವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆ, ಸುಮಂಗಲಿ. ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ. ಗರತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಣಚಿ, ಹಣಚಿಯಾಗಿ ಅದು ಮುಂದೆ ಅಚ್ಚೆ. ಹಚ್ಚಿ. ಹಚ್ಚೆ ಎಂದಾಗಿರಬೇಕು'. (ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ, 1993, ಪು.ಸಂ. 130)

ಹಚ್ಚೆ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಖಚಿತವಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮಾನವನ ಅನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾಡುಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯ ಅನ್ನ, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ದೇಹದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪಶುಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತಾನೂ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿದ. ಕಾಡು ಮಾನವ ಅಲ್ಲಿಯ ಎಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದೇಹಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಖುಷಿ ಪಡೆದ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ಬಗೆಯ ಮೈಬಣ್ಣವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈಮೇಲೆ ತರತರಹದ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನಷ್ಟು ಖುಷಿ ಪಡೆದ. ಬಹುಶಃ ಆದಿಮಾನವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆ ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಕಾಡಿನ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಡು ಮಾನವನಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆಯು ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರಬೇಕು'. (ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ, 1993, ಪು.ಸಂ. 130)

ಹಚ್ಚೆ ಮೂಲತಃ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಕೇತವೂ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕರೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಆದಿಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ದೈಹಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ದೈಹಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಶೀಲ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 'ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಇಂದಿಗೂ ಶೀಲದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ದೇಹವನ್ನು ಕುರೂಪಗೊಳಿಸುವ ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆ ಅನೇಕ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದಿಮಾನವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೊ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಈ ಹಚ್ಚೆ ಕಲೆ ಇಂದು ನಾಡಿನ ತುಂಬಾ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ'. (ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ, 1993, ಪು.ಸಂ. 130)

೫.೩.೧.೧. ಹಚ್ಚೆಯ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು :

ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಅಳಿಸಲಾಗದ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಜನಪದರು ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯು, ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕು, ಹಚ್ಚೆ ಕೊರೆ, ಹಣಚಿ ಬಟ್ಟಿಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ತಾವೇ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆಂದೇ ಕೆಲವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆಯ ಚಿತ್ತಾರಗಳು ಪುಸ್ತಕ, ನೆಲ ಇಲ್ಲವೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಚಿತ್ರಗಳಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಹುಯ್ಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವವರು ತುಂಬಾ ಅನುಭವಿಕರಾಗಿರಬೇಕು.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು ಕೆಲವೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕರಗತವಾಗಿರುವ ಕಲೆ. ಅವರು ಯಾವ ಕಲಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರಲ್ಲವಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನೆತನದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಈ ಕಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು ಕೆಲವು ಜನರ ಕುಲಕಸಬಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರು ಈ ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊರವಂಜಿಗರು, ಗೊಲ್ಲರು. ದೊಂಬರು, ಜಾತಗಾರರು, ವೇಷಗಾರರು, ಕೊರವರು, ಕಟುಬರು, ಬೆಸ್ತರು, ಬುಂಡೆ ಬೆಸ್ತರು ಹಾಗೂ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಊರೂರು ಸಂಚರಿಸಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಕಲೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಲ ಕಸಬು ಆಗಿದೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯಲು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರಪಂಚಮಿ ಮತ್ತು ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಊರೂರು ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ಅಲೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಹೊರಗೆ ಡೇರಿ ಹೊಡೆದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಕಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕರಗತವಾದ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುವ ಕಸುಬಿನಿಂದ ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗದು. ತಮ್ಮ ಗಂಡಸರು ತಯಾರಿಸಿದ ಹಗ್ಗ, ಮಿಣಿ, ಸಿಂಬಿ, ಬಾರಿಗೆ, ಬುಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಊರಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಊರು ಸುತ್ತಾಡಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ, ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರಿಂದ ಕಾಳು ಹಾಗೂ ಹಣ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು : ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸೂಜಿಕಟ್ಟು. ಇದನ್ನು ೭-೪-೩ ಹೀಗೆ ಮೊನಚಾದ ಹಾಗೂ ಸಮನಾದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳ ನಡುವೆ ಬಾಚಣಿಕೆ ಆಕಾರವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಾಧನಕ್ಕೆ 'ಚಕ್ರ' ವೆಂದು ಹೆಸರು. ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುವ ಮೊದಲು ಬಿದಿರಿನ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಮೈಮೇಲೆ ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬಿದಿರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಳವೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಲು ಬೇಕಾಗುವ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಲು ಮಣ್ಣಿನ ಕುಡಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ತಗಡಿನ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನುರಿತ ಕಲಾವಿದರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ಸಂಚಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಕೆ : ಹಚ್ಚೆಗೆ ಹಾಕುವ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ

ಆಶಯಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಾವಾಗಿ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ೧. ಹಚ್ಚೆಗೆ ಹಾಕುವ ಬಣ್ಣ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು, ೨. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಂಜನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ ಸತ್ವ ಆ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇವೆರಡರ ಸಾಧನೆಯೇ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಚ್ಚೆಯ ಬಣ್ಣ ನಂಜಿನ ಔಷಧಿಯೂ ಆಗಬೇಕು ಅದು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅಳಿಸದ ಹಾಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಕರು ತುಂಬಾ ಅನುಭವಿಕರಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಣ್ಣದ ಮಾದರಿಗಳು : ಹಚ್ಚೆಗೆ ಬಳಸುವ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ನೀಲಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ.

೧. ನೀಲಗಿರಿ ಮರದ ಎಲೆಯಿಂದ ರಸ ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ದೀಪದ ಕಾಡಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಹರಳೆಣ್ಣೆಯ ದೀಪದ ಕಾಡಿಗೆಗೆ ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೩. ಎದೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಹಂಚಿನ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸುವುದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

೪. ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ರಸಕ್ಕೆ ಸಗಣಿ ಸೇರಿಸಿ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹಚ್ಚೆಯ ಮಸಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಹಾಗಲ ಬಳ್ಳಿಯ ಎಲೆಯ ರಸ, ಚಪ್ಪರದವರೆ ರಸ ಅಥವಾ ನೆಲ್ಲಿಯ ಅವರೆಕಾಯಿಯ ರಸವನ್ನು ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಆ ಹಂಚನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹಚ್ಚೆಯ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

೬. ಅರಿಷಿಣ ಪುಡಿ, ಅಗಸೆ ಗಿಡದ ಎಲೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಕಳ ಹಾಲು ಇಲ್ಲವೆ ಎದೆ ಹಾಲು ಬೆರೆಸುವುದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

೭. ಅರಳೆಕಾಯಿ, ವೀಳ್ಯೆದೆಲೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸುಟ್ಟು ಕರಕು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಮಣಿ ದೀಪದ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ: 'ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡೆನ್ನದೆ, ಮಕ್ಕಳು–ಮುದುಕರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆಯನ್ನು ಇಂಥವರೇ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಯಾವ ನಿಯಮವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮುಪ್ಪಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಲಿನ ಚರ್ಮ ತೀರ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮುದುಕರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ'. (ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ, 1993, ಪು.ಸಂ. 133)

ಹಚ್ಚೆ ಕಲಾವಿದರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧. ಹಚ್ಚೆಯ ನಮೂನೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಬಿದರಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚೆಮಸಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಬೂನಿನ ನೀರಿನಿಂದ ನಿಗದಿತ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಕೊರೆದು ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಆ ಚಿತ್ರದ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸೂಜಿಯ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

೨. ಕೆಲವು ಅನುಭವಿ ಕಲಾವಿದೆಯರು ಯಾವುದೇ ನಮೂನೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ. ಪ್ರಿಯವಾದ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹುಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ ಭಾಗವು ನೋವಾಗಬಾರದೆಂದು ಮತ್ತು ಹಾಕಿದ ಚಿತ್ರದ ಮಸಿಯು ಹೊಳಪು ಬೀರಲೆಂದು ಅರಿಷಿಣ ಹಾಗೂ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ನಂಜಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಸಿರು ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಹಸಿರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಹಚ್ಚೆ ಹಸಿರು ವರ್ಣದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರು ತುಂಬಾ ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾಲಿಂಗಮ್ಮ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೮ ರಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಒಲೆ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಧೂಳಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರು ಮುಟ್ಟಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಹಚ್ಚೆ ತುಂಬಾ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಮುಟ್ಟಾದವರ ನೆರಳು ಬೀಳುವುದಾಗಲಿ, ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲಿ ಆಗಕೂಡದು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ದೋಷಪೂರ್ಣವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷವಾಗದಿರಲೆಂದು ನಿವಾಳಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಬೀಳದಂತೆ ಸೂಜಿ, ಲಿಂಬು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ,ಕೂದಲು, ಉಪ್ಪು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಿವಾಳಿಸಿ ಒಲೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಕೂಡು ದಾರಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಇಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಕಲಾವಿದೆಯರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಇಂಥ ಹಲವಾರು ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಹಚ್ಚೆಯು' ಧರ್ಮ ಅಲಂಕಾರ, ಜಾತಿ,ಸೌಭಾಗ್ಯ,ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ದೈವೀ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ವೈಷ್ಣವರು, ಚಕ್ರಾಂಕನ, ಶೈವರು ತ್ರಿಪುಂಡ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಲಿಂಗ ಬಸವನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಗು ಕ್ರೈಸ್ತರು ಶಿಲುಬೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಓಂ, ಶ್ರೀ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ್, ಶ್ರೀಪಾದಗಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಚ್ಚೆ, ಮುತ್ತೈದೆತನದ ಹಾಗೂ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಾಯುವಾಗ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬರುವುದು ಹಚ್ಚೆಯೊಂದೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಹೆಂಗಸು ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆ ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆ ಹಳಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಹಚ್ಚೆಗೆ ಮಾರು ಹೊಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಾಗ ಹೆರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಲೆಂದು ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗದಿರಲೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಯ ನಡುವಿನ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಬದುಕುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಕ್ಕಳ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಸುಳಿ ಇದ್ದರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಸುಳಿಯ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಸಂದುರೋಗ, ವಾತ ನರತೊಡಕು,

ಬಿಳಿಮಚ್ಚೆ, ತೊನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ವಿಧವೆಯಾಗುವಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಲೆ ನೋವು ಬಂದರೆ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕಾಣಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚಿತ್ರದ ಹಚ್ಚೆಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಬಡತನ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ, ಮೀನಿನ ಹೆಚ್ಚೆ, ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಂತಾನ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು, ನವಿಲಿನ ಚಿತ್ರ ಹುಯ್ಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ತುಂಬು ದಾಂಪತ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಸವಿಯಬಹುದೆಂದು ಜನಪದರು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ'.

ನಂಬಿಕೆಗಳು :

೧. ಹಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದವರು ರಾಶಿ ಕಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ, ಅಂಥವರಿಂದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಹಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸು ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿವೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೩. ಲಂಬಾಣಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೈನೆಯರೆಯುವ ಮೊದಲು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಧರ್ಮಮುದ್ರೆ, ಎಂದು ಮೈ ನೆರೆತ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡರೆ ಅದು 'ಪಾಪ ಮದ್ರೆ' ಎಂದೂ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಮದ್ರೆಯೂ ಯಾವತ್ತೂ ನೀಲಿ ವರ್ಣ ಪಡೆಯುವುದಾಗಿಯೂ ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

೪. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರು ಹೆಂಗಸರು ಮುಸ್ಲಿಂರಿಂದಾಗುವ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೈ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಇಂಥ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂರು ಅಧರ್ಮವೆಂದೂ ಬಗೆದಿದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಮುಸ್ಲಿಂರು ಹಚ್ಚೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

೫. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ, ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರಲ್ಲಿದೆ.

೬. ರಾಮನ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಜೋಗಿಜಡೆ, ಹನುಮಂತ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರ, ನಾಗರಹಾವು, ಮೀನು, ಚೇಳು, ಶಿಲುಬೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳವುದು ಭಾರತೀಯರು ತಾವು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ದೈವದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ.

೭. ಹಾವು ಚೇಳು, ಮುಂತಾದ ವಿಷಜಂತುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೈ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವು ಕಚ್ಚಿದರೂ ನಂಜೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

೮. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ರಾಶಿ ತುಂಬಿಸಿದರೆ ಹುಲುಸಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿದರೆ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಇಂಥವರನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವ ಸಂಗತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

೯. ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಮೈ ಕೈ ನೋವು ಸಂದು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕೈ ಕಾಲು ಊದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಲೆನೋವಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈಗಲೂ ಕೆಲವೆಡೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹಚ್ಚೆ ಚಿತ್ರಗಳು : ಹಚ್ಚೆಯನ್ನು ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ ದೇಹದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂತಹ ಹಚ್ಚೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಕಾರಣ ದೇಹದ ಆಯಾ ಭಾಗಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಹಚ್ಚೆಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಶೋಭೆ ಅಥವಾ ಸೌಂದರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೇಳೆ ಈ ನಿಯಮ ಆಯಾ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ ದೇಹದ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಹಚ್ಚೆ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ.

೧. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಕ್ಷತ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ, ಶಿಲುಬೆ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಶಂಖ, ಹೂವು, ಓಂ, ಶ್ರೀ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ್, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

೨. ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವೆ ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟು.

೩. ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಚುಕ್ಕಿ, ಇಲ್ಲವೇ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟು.

೪. ಗದ್ದದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳು.

೫. ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಕಮಲದ ಹೂವು.

೬. ಕೈ ಮೇಲೆ ಓಲೆಗುಪ್ಪೆ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ ನಿಂಬೆ, ಹೂವು.

೭. ತೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಚಪ್ಪರ, ಸೀತೆ ಸೆರಗು, ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಪದ್ಮ, ಮಾವಿನ ಎಲೆ, ಜೋಗಿ ಜಡೆ, ನಾಗರ ಹೆಡೆ, ಹುಲಿ ಉಗುರು, ತಾವರೆ ಎಲೆ, ರಾಮನ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹನುಮಂತ ತೇರು, ಬಾಳೆಗಿಡ, ಮುತ್ತಿನಾರುತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

೮. ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ರ, ಚುಕ್ಕೆ.

೯. ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಮೈ ಕೈ ನೋವು ಸಂದು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕೈಕಾಲು ಊದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಲೆ ನೋವಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈಗಲೂ ಕೆಲವಡೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೧೦. ಬಲಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯರ ಹೆಸರುಗಳು

೧೧. ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಮೇಲೆ ಚೇಳು, ನೊಣ, ಹುಲಿ, ಬಗುರು ಇತ್ಯಾದಿ

೧೨. ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ನವಿಲು, ಹಾವು, ಚೇಳು, ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಸಾಲು

೧೩. ಯೋನಿ ಮೇಲೆ ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಚೇಳು, ಚಿಟ್ಟೆ, ಹಡಗು, ಸರ್ಪ, ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಿಯರ ಹೆಸರು

೧೪. ನಿತಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಲಾಬಿ ಹೂ, ಮೈಥುನದ ಸರ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು.

೧೫.ಬೆನ್ನಿನ ಹುರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣಚುಕ್ಕೆಗಳು

೧೬.ಮೀನ ಖಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಜೋಗಿ ಜಡೆ, ಹೂವಿನ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಗಳು

೧೭.ಕಾರಿನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮಲದ ಹಚ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಡುಗಳು : ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವಾಗ ಆಗುವ ನೋವು ಹೆರಿಗೆ ನೋವಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಎಂಬುದು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಹೆಂಗಸರ ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸೂಜಿಗಳ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ರಕ್ತ ಜಿನುಗುವಂತೆ ಹಾಕುವ ನೋವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ ಹಾಕುವಾಗ ಸುತ್ತ ನೆರೆದು ನೋಡುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಮೂರ್ಚೆ ಹೋಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಜನರು ಹಚ್ಚೆಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚುಚ್ಚುಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನೋವಾದರೂ ನಂತರ ಅದರಿಂದ ಮಾಡುವ ಚಿತ್ತಾರಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ತಾಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ನೋವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಸಂಧರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನೋವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ನೋವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಲು ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದು ಹಚ್ಚೆಯಿಂದಾಗುವ ನೋವನ್ನು ಮರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಗೀತೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

೧. ಹಣಚಿ ಬಟ್ಟಿನ ಕೈ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ನೆತ್ತರಿಳಿದಾವ ಬೆರಳಾಗ– ಮನೆಯಾಗ
ಅತ್ತೆವ್ವ–ಬೈದಾಳ

೨. ಅತ್ತೆ ಬೈದರೆ ಒಪ್ಪು
ಮಾವ ಬೈದರೆ ಒಪ್ಪು
ಹಚ್ಚೆಯ ಬೊಟ್ಟು ಹಣೆಗೊಪ್ಪು
ಹಚ್ಚೀಯ ಬೊಟ್ಟು ಹಣೆ ಗೊಪ್ಪು ತಂಗೆವ್ವ

೩. ಹಣಚಿ ಬಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಮ್ಮ
ನಿನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಹಣಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮ
ಹಣಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳೇ ಮಗಳೆ
ಹಾಳ ಹಣೇಲೆ ಇರಬಾರದಮ್ಮ
ಗೋದಿ ಕಾಳಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆನಮ್ಮ, ಹಣಚಿ ಬೊಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮ.

೪. ನಿಲ್ಲು ಗಾಬುರಿ ಪಡಬೇಡ ಆಯಿತಾಯಿತು.
ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ

ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನಂತಹ

ಸುಂದರಿಯ ಯಾರುಂಟು.

೫. ಸತ್ತರೆ ನಮ್ಮಕೂಟೆ ಮತ್ತೇನು ಬರಬಹುದು.

ಹಚ್ಚೆಯ ಬೊಟ್ಟು ಸುಲಿ ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟೀರೊ ತುರುಬು.

೬. ಒಕ್ಕಳಿಕೆ ಹಾಕಿ ಬಂದ

ಬದನೆಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ಲಕ್ಷದ ಮ್ಯಾಲೆ

ತೊಂಭತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ

ನಿತ್ಯ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ

ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೂಡಿ

ನೀಲಮ್ಮನ ಪಾದಕ್ಕೆ ವಾಘೇ ಅನ್ನಿ

ಹಸಿರು ಹಾಕುವೆ.

ಹಸಿರಮ್ಮನ ತಾಯಿ

ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇಳಿ ಜನಗಳಿಗೆ

ಹಸಿರು ಹಾಕುವೆ

ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನತ್ರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸು

ದೇವರ ಹೆಸರೇಳಿ ರಾರಾಜಿಸು.

ಹಚ್ಚೆ ಒಗಟುಗಳು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವಾಗ ಆ ನೋವನ್ನು ಮರೆಸಲು ಅನೇಕ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದುಂಟು.

೧. ನಿಂಗಕ್ಕ ನೀಲಕ್ಕ ಹಾಕುವರುಂಟು ತೆಗೆಯುವವರಿಲ್ಲ

೨. ಹಾಕಾಕ ಬರತೈತಿ ತೆಗ್ಯಾಕ ಬರುದಿಲ್ಲ

೩. ಸತ್ತರ ಸಂಗಾತಿ ಇದ್ದರ ಗೆಣೆಕಾತಿ

೪. ಹಾಕಿದರ ಅಳತೈತಿ ಹಾಕಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ನಗತೈತಿ.

೫. ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಕಿತ್ತಲಾರ ಸುಣ್ಣದ ಗಡಗಿ ಸುತ್ತಲಾರ

೬. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ್ತದ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

೭. ಹಚ್ಚಿದ ಕುಳ್ಳು ಕಿತ್ತುವದಿಲ್ಲ

೮. ಅಕ್ಕನ ಕೈಗೆ ಪಚ್ಚೆ ಕಡಗ ಹಾಕುವವರುಂಟು ತರುವವರು ಇಲ್ಲಾ

೯. ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಬೀಗ ಅತ್ರೂ ಬರದು ಕಿತ್ರೂ ಬರದು

೧೦.ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಚೀನಾಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಡರೆ ಅಳಿಸುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಡರೆ ಅಳಿಸುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

೧೧.ಮಾರುದ್ದ ಮರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಹತ್ತಲಾರ ನಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಹತ್ತಲಾರ

೧೨.ಅಂತಪ್ಪನ ಹಿತ್ತಲ್ದಾಗ ಅಂತ್ರಣಿ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟೈತೆ

೧೩.ಅತ್ತರೂ ಬರುವೊಲ್ದು ಕಿತ್ರೂ ಬರವೊಲ್ದು

೧೪.ಹಾಕಾಕ ಬರತೈತಿ ತೆಗ್ಯಾಕ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

೧೫.ಅಲಕ ಮಲಕು ಚಿಲಕ ಚಿತ್ತಾರ ಹಾಕಲು ಬರ್ತದ್, ತೆಗ್ಯಾಲ ಬರಲ್ಲಾ

೧೬.ಹಚ್ಚಿದ ಕುಳ್ಳು ಕಿತ್ತೋದಿಲ್ಲ ಹಚ್ಚು ಮುಂದ್ ನಗೋದಿಲ್ಲ

೧೭.ಸೋಲ್ಲಾಪುರದ ಬಿಜಾ ಬಿತ್ತಾಕ ಬರ್ತದ್ ಕಿತ್ತಾಕ ಬರಲ್ಲಾ

೧೮.ಎತ್ರಾಸದ್ ಮೇಲೆ ಉತ್ರಾಣಿ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಕಿತ್ರೂ ಬರಲ್ಲ ಕೀರಾಡಿದರೂ ಬರಲ್ಲ

ಮಾನವನ ಯಾವುದೋ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಹಚ್ಚೆ ಸಂಪ್ರಾದಾಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲೆ. ಇಂದು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸವೇ ಸರಿ. ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಾ ಬಂದತೆ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆಗಳು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಹಜವೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆಯೂ ಒಂದು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋದದಂತೆ ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕಲಾವಿದೆಯರು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಯಾವುದೋ ರೂಪದಿಂದ ಉಳಿಸುಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಕಲೆಯು ಪರಾಂಪರನುಗತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ಆಧುನಿಕರಣ, ಮುಂದೆ ಪ್ಯಾಶನ್ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಸ್ಟಿಕರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಬಂದು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಸಂಭಾವನೆ : ಹಚ್ಚೆ ಕಲಿತದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉಪಜೀವನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ನಾಕು ಸೇರು ಜೋಳ, ನಾಕು ಸೇರು ರಾಗಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಒಂದೆರೆಡು ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದೊಂದು ಕುಬಸದ ಕಣ ಕೊಡುವರು. ಊಟ, ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವರು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅಧಾರವಾಗುವದು ಎಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಳಿವು ಉಳಿವು : ಹಚ್ಚೆಯ ಕಾಯಕದಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬದುಕುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಒಲವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಈ ಕಲಾಕಾರರು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ರುಚಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ರುಚಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು

ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಚ್ಚೆ ಕಲೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಲೆಯ ಮೌಲ್ಯವು ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

೫.೩.೨. ಕಸೂತಿ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆ :

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ದಾರಗಳಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹೆಣೆದು ಮಾಡುವ ಅಲಂಕಾರ ವಸ್ತ್ರದಂತಹ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಜಿ ದಾರದಿಂದ ಹೆಣೆದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿತ್ರ ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಕಸೂತಿ' ಎನ್ನುವರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಕರಕುಶಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹಲವು ಹೊಸತನದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿದ್ಯೆ ಕುಟುಂಬ ಬದುಕಲು ಭರವಸೆ ನೀಡಬಲ್ಲದು. ಕಸೂತಿ ಕೌದಿಯ ಸಹೋದರ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕೌದಿಯನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಕಸೂತಿ' ಎಂದೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಸೂದಾ, ಕಶಿದಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. 'ಶಿಲಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಸ್ಕಿಮೋಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಾಂಡರ ತಾಲ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ, ಕ್ರೂಮ್ಯಾಗ್ನನ್ ಗುಹೆಯ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ, ಡಾರ್ಡಗ್ನೆ, ತಾಗುಲಲೆಂಡರ್, ಸ್ಪೇನಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಗುಹೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿಯಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳ ಮಾದರಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಹೊಲಿದ ಉಡುಪುಗಳ ಅವಶೇಷಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಈಜಿಪ್ಟನ ದೇವತೆ ಹಾಗೂ ವೀರಯೋಧರ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೆಸೊಪೋಟೆಮೀಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಕಸೂತಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ'. (ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ, ೧೯೭೭, ಪು.ಸಂ. ೨೨೩)

ಈ 'ಕಸೂತಿ' ಕಲೆಯನ್ನು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ನಿರಂತರವಾದ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮೂಹ ಜಾಣತನವೆಂದು ಬೀಗುವುದು, ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಖರ್ಚನ್ನು ನೀಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಸೂತಿ ಕಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿರುವುದುಂಟು. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸುಮಂಗಲೆಯರಿಗೆ ಶುಭಸೂಚಕವೆಂದು, ಕರಿಯ ಚಂದ್ರಕಾಳಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚೊಚ್ಚಿಲ ಗರ್ಭವತಿಯರಿಗೆ ಕಳ್ಳಕುಬಸ (ಸೀಮಂತ)ವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದು ತೊಡಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಬ ಕಸೂತಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ತೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಹೂಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಸೂತಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. (ಕರಿಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ, ೧೯೯೦, ಪು.ಸಂ. ೧೦೧)

ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

೧. ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು (ಹೊಲಿಗೆ ಕಸೂತಿ)

೨. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ದಾರದಿಂದ ಹೆಣೆಯುವುದು (ಹೆಣಿಕೆ ಕಸೂತಿ)

ಕಸೂತಿ ಚಿತ್ರಗಳು :ಇವು ಜನಾಂಗದಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಸಂಕೇತಗಳು, ದೇವರ ಚಿತ್ರಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಗಣಪ, ಸರಸ್ವತಿ, ಈಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಹುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ದುರ್ಗಾ ದೇವತೆ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಬಾಳೆಸಸಿ, ಬಾತುಕೋಳಿ, ನವಿಲು, ಗಿಳಿ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಮೊಲ, ಹೂವಿನ ಬಳ್ಳಿ, ಎಲೆಬಳ್ಳಿ, ಕಮಲ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುವರು.

ಕಸೂತಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು : ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು ಸಾದಾ ಕಸೂತಿ, ಮೆಂತೆ ಕಸೂತಿ, ನೇಯ್ಗೆ ಕಸೂತಿ, ಮುರುಗಿ ಕಸೂತಿ.

೧. **ಸಾದಾ ಕಸೂತಿ** : ಇದನ್ನು ಹೆಣೆದಾಗ ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೆಳಗಿನ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ಬದಿಗಳೆರಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಒಂದೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆದಿ, ಅಂತ್ಯ ಬೇಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ.

೨. **ಮೆಂತೆ ಕಸೂತಿ** : ಇದರ ಸಾಲುಗಳು ಮೆಂತೆ ಕಾಳಿನಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಇದನ್ನು ಹಾಕಲು ಬರುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಟ್ಟೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವರು. ಇದ್ದ ನೂಲನ್ನು ಒಡೆದು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಎಳೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಣೆಯುವರು. ಇದನ್ನು ಶಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಾಗಿಲು ಪರದೆಗಾಗಿ ಹೆಣೆಯುವರು.

೩. **ನೇಯ್ಗೆ ಕಸೂತಿ** : ಇದನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಅಡ್ಡ ಮತ್ತು ಉದ್ದ ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಅಡ್ಡ ಎಳೆಗಳೊಡನೆ ನೇಯ್ದಂತೆ ಹೆಣೆಯುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೇಯ್ಗೆ ಕಸೂತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

೪. **ಮುರುಗಿ ಕಸೂತಿ** : ಇಲ್ಲಿ ಸೂಜನ್‌ನಿಂದ ನೂಲನ್ನು ಮುರುಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗುವರು. ಇದರಿಂದ ಸರಪಳಿಯಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಇದು ಕೆಲವು ಸಲ ಮುರುಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕದೇ ಬರೀ ನೂಲು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇಂದು ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆ ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಂದ ಈ ಕಲೆಯು ಮಾಯಾವಾಗುತ್ತಿದೆ.

೫.೩.೩. ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವುದು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಕುಲದ ವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇತರೆ ಅನುಕೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದುಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಾತ್ರಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತು ಹಗಲು ವೇಳೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿ ತಂದು ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವರು.

'ಕೌದಿ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಂತೆ' ಹಳೆಯ ಅರಿವೆಯ ಹೊಸ ಹೊದಿಕೆ, ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹೊಲಿದ ಹಚ್ಚಡವೆಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಕೌದಿ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕವುಂದಿ, ಕವಿದಿ, ಕೌಂದಿ, ಕಂತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ". (ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ಸಂಪುಟ–೨, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ–೧೬೨೮). ಇದನ್ನು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕವನ್ನಿ, ಕವನ್ನೈ,

ಮಲೆಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕವಿಯನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ವಾಕಳಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವಂತಹದ್ದು.

ಕೌದಿ ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ : ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ, ಉದ್ದವಾಗಿರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಂತರ ಮೂರು ಪದರುಗಳಾಗಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿ ಮೊದಲು ದಾಟು ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ದುಪಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಲ್ಯಾವಿ' ಹಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಲ್ಯಾವಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಇಂಚಿಗೊಂದು ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ನಂತರ ಈ ಲ್ಯಾವಿಯನ್ನು ತಿರುವಿ, ಇಬ್ಬರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಎದುರು ಬದುರು ಕುಳಿತು, ನಾಲ್ಕು ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೇಪೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾ, ಅರ್ಧ ಇಂಚಿಗೊಂದು ದಾರದ ಸಾಲು ಬರುವಂತೆ, ದಾರದ ಗಂಟನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡದಂತೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಬಾಳೆಗಿಡ, ಬಾಳೆಸಸಿ, ಬಸವಣ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ತ್ರಿಶೂಲ, ನವಿಲು, ಕೋಳಿ, ಮೊಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆ ಹಚ್ಚುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಲಿಯುವರು. ಕೌದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವರ ಕೌದಿ, ಚಿಕ್ಕವರ ಕೌದಿ, ಹಾಸುವ ಕೌದಿ, ಹೊದಿಕೆ ಕೌದಿ, ಒಳಮೈ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕೌದಿ, ಹೊರಮೈ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕೌದಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರ ಕೌದಿಗಳು ೫ ರಿಂದ ಏಳು ಮೊಳವಿದ್ದು, ಮೂರರಿಂದ ಐದು ಮೊಳ ಅಗಲವಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕವರ ಕೌದಿಗಳು ಮೂರರಿಂದ ಐದು ಮೊಳ ಉದ್ದವಿದ್ದು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಮೊಳ ಅಗಲವಿರುವುದುಂಟು ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಾರದ ಹೊಲಿಗೆ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಅರಿವೆಯ ತೇಪೆ ಹಚ್ಚುವುದರ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವರು ಎಂದು ಪಕ್ಕೀರಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಶಿಗ್ಗಾವಿ. ತಾ. ಹಾವೇರಿ. ಜಿ. ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕೃತಿಯ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೌದಿ, ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೌದಿ, ಆಯತಾಕೃತಿಯ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೌದಿ ಕಂಡು ಬರುವುದುಂಟು.

ಉಪಯೋಗಗಳು : ಕೌದಿಯು ಹೊಸದಿರುವಾಗ ಹೊದಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಹಳೆಯದಾದ ನಂತರ ಹಾಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇದು ಹಿರಿದಾದ ಮಕ್ಕಳು ಮಲಗಲು, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಅಥವಾ ತೊಟ್ಟಿಲಕ್ಕೆ ಹಾಸುವರು. ಇದು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಗಾಗಿರುವಂತೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೌದಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದು ತುಂಬಾ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹಗೆವುಗಳಿಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಳಕ್ಕೆ ತಂಪಾಗಬಾರದೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೌದಿಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಾನ್ಯ ಹಾಕುವರು. ಹೀಗೆ ಕೌದಿಯನ್ನು ತಳಕ್ಕೆ ಹಾಸುವುದರಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಕೆಡವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಕೌದಿಯು ಹರಿದು ಚಿಂದಿ-ಚಿಂದಿಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬಿಸಾಡದೆ, ಸುಟ್ಟು, ಅದರ ಬೂದಿಗೆ ಕುಸುಬೆ ಅರೆದು ಸೇರಿಸಿ ಸಣ್ಣಾಗಿ ತಿರುವಿ, ಕಪ್ಪು ಜಿಗಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಿದಿರಿನ ಮೊರ, ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಎಣ್ಣೆ ಮೊರ, ಎಣ್ಣೆ ಬುಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು ಎಂದು ಗೌರಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೆಕ್ಯಾತರ, ಸೂರಣಗಿ, ಗದಗ. ಜಿಲ್ಲೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೌದಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆ : ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಲಿಯುವ ಕೌದಿಯ ಅಳತೆ ಆರು ಮೊಳ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಮೂರು ಮೊಳ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಚಿಟ್ಟೆ ಭತ್ತ, ಅಥವಾ ಎರಡು ಚಿಟ್ಟೆ ಜೋಳ ಕೊಡುವರು. ಹಣವಾದರೆ ಮೂವತ್ತರಿಂದ ನಲವತ್ತು ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೌದಿ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಹಳೆಯ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಒಂದು ಕೌದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ಐದು ದಿವಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಕೌದಿ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ, ಅಡಿಕೆ ಎಲೆ, ಹಂಗನೂಲ ಹಾಕುವರು. ಒಂದು ಜಂಪರ್ ಪೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುವರು. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಕಾಳುಕಡಿ ಕೊಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾಯಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೆಕ್ಯಾತರ, ನಾಗರಕಟ್ಟೆ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ. ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ. ಜಿಲ್ಲೆ. ಇವರು ಹೇಳುವರು.

ಕೌದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಂಬಿಕೆಗಳು : ಕೌದಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬದಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದು ಹೊಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಹೊಲೆಯಬೇಕು. ಚೌರಸ ಆಕಾರದ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಅದು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಬಾರದು. 'ಲ್ಯಾವಿ' ಹಾಕುವಾಗ ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡ ಬರಬಾರದು. ಬಂದರೆ ಲ್ಯಾವಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಸೀರೆಯ ದಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೌದಿಯನ್ನು ಹೊಲಿಯಬಾರದು. ಕೌದಿಯ ಹೊಲಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಕೌದಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಐದು ಕಾಳು ಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ರೊಟ್ಟಿಯ ಚೂರು ಹಾಕಿ ಹೊಲಿಯುವರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವರು.

ಕೌದಿಯ ಬಳಸುವವರ ನಂಬಿಕೆಗಳು : ಕೌದಿಯನ್ನು ಹಾಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತುಳಿಯಬಾರದು. ತುಳಿದರೆ ಮೈ-ಕೈ ನೋವು ಬರುವುದು, ಸರಿಯಾದ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ತಾರದ ಕೌದಿಯನ್ನು ಒಳಬದಿಯಾಗಿ ಹೊದ್ದು ಮಲಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.

೫.೪. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜೀವನ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿರುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಮುದಾಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಪರದಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಕೆಲ ಹಿರಿಯರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ತರುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಶಿಕ್ಷಣದತ್ತ ಒಲವು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ಅನಕ್ಷರರಾಗಿ ಬಡತನದ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವಂತಾಗಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬಡತನ ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಬದುಕು ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ಕೊನೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ತಾಳುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಜವು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ತವಕವನ್ನು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತವಕ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಈ ತವಕ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಏಕೆ ನಿಮಗೆ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ ? ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಾವು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಜೊತೆ ಊರೂರು ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯವರು ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಕುಟುಂಬದವರೊಂದಿಗೆ ಕೆರೆ, ಹಳ್ಳ, ಹೊಳೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಯಾವುದೇ ಹಂಬಲ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದರ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದವರು, ಅಲೆಮಾರಿ ಮತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲೂಕು, ಹೋಬಳಿ, ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ೦೮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ. ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ೬ ರಿಂದ ೧೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಹಿತಿ.

೨. ೧೬ ರಿಂದ ೨೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಹಿತಿ.

೩. ೨೬ ರಿಂದ ೪೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಹಿತಿ.

೪. ೪೬ ರಿಂದ ೬೦ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಹಿತಿ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೧೭ ಕುಂಟುಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪೧೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ೮೨೩ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೫೯೪ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೬ ರಿಂದ ೧೫ ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ೧೬ ರಿಂದ ೨೫ ವರ್ಷದವರೆಗಿನವರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಯಿಂದ ಪದವಿವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಿದ್ದು ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇದ್ದವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

೩೧೭ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೨೮೦ ಜನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ೨೭ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ೧೦ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ೦೪ ಹಾಗೂ ಪದವಿಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಪಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ೧೬ ರಿಂದ ೪೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ೧೦ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದದ್ದು. ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ೪೬ ರಿಂದ ೬೦

ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಸ್ತ್ರಿಯರ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದೆ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರೆ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

'ಸ್ತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರಿಯರು' ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರಗೆ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ೧೬ ರಿಂದ ೨೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಪರುಷರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮೂರು ಪಿ.ಯು.ಸಿ, ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಡಿಪ್ಲೊಮದಲ್ಲಿ ತಲಾ ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಗುಡಾರ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೬೩ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು ಒಟ್ಟು ೨೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ೧೧೨ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೧೪೨ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ೪೬ ರಿಂದ ೬೦ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೨೬ ರಿಂದ ೪೫, ೧೬ ರಿಂದ ೨೫ ಮತ್ತು ೬ ರಿಂದ ೧೫ ವರ್ಷದವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕು ಅಂಗೂರು, ಅಲ್ಲಿಪುರ, ರಾಜವಾಳ, ಮಾಗಳ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯ ೧೬೬ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೪೩ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು – ೬೦೪ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ೩೩೯ ಇದ್ದು ಸ್ತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ೬೦ ಜನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ೧೪ ಜನ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ವರಗೆ ೬ ಜನರು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ರಿಂದ ೪೫ ವಯೊಮಾನದ ಪುರುಷರು ೭ ಜನ ಪಿ,ಯು.ಸಿ.ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಟಿ.ಸಿ.ಹೆಚ್. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಡಲಡಕು, ಬೆಳದೇರಿ, ನಾಗರಕಟ್ಟೆ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೩೦ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೫೫ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೭೪ ಜನ ಗಂಡಸರು ೮೧ ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ಪುರುಷರು ೧೫ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ,ಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಗಂಡಸರು, ೪ ಹೆಂಗಸರು, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ೦೯ ಹಾಗೂ ೩ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಪುರುಷ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ೫ ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕಲಿತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಗೌರಿಪುರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೦೯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸರ್ವೆಮಾಡಿದ್ದು. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೪೫ ಇದ್ದು ಪುರುಷರು ೨೩ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೨೨ ಜನರು ಇದ್ದು ಪರುಷರಲ್ಲಿ ೦೪ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಮಾತ್ರ

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರಗೆ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಇವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಕೊಡಿಸುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೭೨ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು ೯೨೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ೪೮೪ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೪೩೬ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. (ವಿವರಗಳಿಗೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಷ್ಟಕ ನೋಡಿರಿ)

ಜಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೩೫ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ೨೨೮ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಪುರುಷರು ೧೧೦ ಹೆಂಗಸರು ೧೧೮ ಜನರಿದ್ದಾರೆ.

೩೫ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೩೬ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ೪೦ ಸ್ತ್ರಿಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ೮ ಮರುಷರು ಮತ್ತು ೦೪ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯವರಗೆ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಮತ್ತು ಮೂವರು ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ ಓದಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಜೆ.ಓ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಬಿ.ಈಡಿ. ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಲುವಾಗಿಲು, ಅಲಗಿಲವಾಡ, ಹೂಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ, ಹಿರೇಮೇಗಳಗೆರೆ, ಜಿ.ದಾದಾಪುರ, ಕೆ.ಮಜ್ಜಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಒಟ್ಟು ೫೬ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ೩೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ೧೭೪ ಜನ ಗಂಡಸರು ೧೨೬ ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೪೪ ಜನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ೨೪ ಜನ ಸ್ತ್ರಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರೇಮೆಗಳಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಪಡೆದರೆ ಹೂ ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೭ ಜನ ಪರುಷರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಯು.ಸಿಯನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಜಿ.ದಾದಪುರದಲ್ಲಿ ೧೪ ಜನ ಪುರುಷರು, ೭ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ೪ ಜನ ಪರುಷರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರಗೆ ಓದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಪಿ.ಯು.ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮರಷರು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹೂ ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ೨೫ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಗಂಡಸರು ೭೩ ಹೆಂಗಸರು ೩೪ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಎಳರಿಂದ ಹದಿನೆಂಟು ವಯಸ್ಸಿನವರ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಯುಸಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಮರುಷರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿರುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗೋಣಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ೧೫ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿದಾಗ ೭೧ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೪೦ ಜನ ಗಂಡಸರು ೩೧ ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು

ಮಕ್ಕಳು ೩. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ೫ ಜನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕನ ನಿಟುವಳ್ಳಿ, ಎಸ್.ಎಂ.ಕೃಷ್ಣನಗರ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ನಗರ, ಹಿರಿಗೆರನಹಳ್ಳಿ, ಮುದಾದಡಿ, ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ, ಆನೆಕೊಂಡ, ಎ.ಎಸ್.ಐ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಹಿಮ್ಮನಮಟ್ಟಿ. ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದಾಗ ೬೫ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೧೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೧೫೮ ಪುರುಷರು ೧೫೨ ಹೆಂಗಸರು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ೪೪ ಜನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ೪೨ ಜನ ಸ್ತ್ರಿಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಲದಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ೭ ಜನರು ಮಹಿಳೆಯರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪಿ ಯು ಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಟಿ.ಸಿ.ಹೆಚ್, ಇಬ್ಬರು ಡಿಪ್ಲೋಮ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಟಿ.ಸಿ.ಹೆಚ್ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದ ಹತ್ತಿರ ಈ ಇರುವ ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೂಲವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಅಂಗಡಿ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಆಟೋ ಓಡಿಸುವಂತಹ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಎಸ್.ಎಂ.ಕೃಷ್ಣನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬವು ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೦೧ ಗಂಡು, ೦೧ ಹೆಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ಉಳಿದವರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಬ್ರಮಹ್ಮಣ್ಯ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೫ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ ಉಳಿದವರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿರೇಗೇರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೦೫ ಕುಟುಂಗಳಿವೆ, ಒಟ್ಟು ೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಗಂಡಸರು ೧೪ ಮಹಿಳೆಯರು ೧೧ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಗಂಡು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹಾಗೂ ಪಿಯು.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮುದಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಒಟ್ಟು ೦೪ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಐವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಪರುಷ ಮಾತ್ರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ

ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ೧೫೧ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ

೬೪೮ ಇದ್ದು ೩೨೩ ಜನ ಪುರುಷರು ೩೨೫ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊರಲಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ೨೧ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಂದೆ ಕಡೆಗೆ ವಾಸವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೪೩ ಇದೆ. ಗಂಡಸರು ೭೫ ಹೆಂಗಸರು ೬೮ ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ೧೯ ಜನರು ಪುರುಷರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ೮ ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು, ೫ ಜನ ಪುರುಷರು ಮಾತ್ರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಒಟ್ಟು ೯೪ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೂರಣಗಿ, ಹಳೇರಿತ್ತಿ, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಸೂರಣಗಿಯಲ್ಲಿ ೪೫ ಕುಟುಂಬಗಳವೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧೨೧ ಪುರುಷರು ೧೧೬ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ೩೫ ಜನ ಪುರುಷರು ೧೨ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯನ್ನು ೯ ಜನ ಪುರುಷರು ಮೂವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪುರುಷರೊಬ್ಬರು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳೇರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೪೦ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ೯೦ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೮೨ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೧೫ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ೧೩ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ೫ ಜನ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಮಾತ್ರ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೯೪ ಕುಟುಂಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೪೬೩, ಅವರಲ್ಲಿ ೨೩೩ ಜನ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ೨೩೦ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ಗಂಡಸರು ೬ ಹಾಗೂ ಮೂವರು ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ.

ರೋಣ ತಾಲೂಕಿನ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ೨೬ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ೧೨೫ ಜನರು ಇದ್ದು ೫೬ ಜನರು ಪುರುಷರು, ೬೯ ಜನರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ೬ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಓದಿದ ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ೩೯ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ೨೨೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ೧೨೧ ಪುರುಷರು ೧೦೨ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ೪೨ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ೨೮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೂ ಏಳು ಪುರುಷರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರದ ಗಿರಿಯಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ೫೫೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ೨೩೬ ಗಂಡಸರು ೨೧೯ ಜನರು ಹೆಂಗಸರು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಸೇರಿ ೮೬ ಜನರು ಪರುಷರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯನ್ನು ೧೬ಜನರು ಪರುಷರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ೧೩ಜನ ಪರುಷರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಬಿ.ಈಡಿ ಪದವಿ ಪಡೆದವರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮೋರನಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ೧೮ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ೪೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ೨೪ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ೧೨ ಜನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾತ್ರ ಮೂವರಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ವರೆಗೆ ಓದಿದವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರಾದ ಭೀಮವ್ವ ಮೋರನಾಳ ಮತ್ತು ವೆಂಕಪ್ಪ ಇವರು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ಇದೆ. ಸ್ವತಃ ಭೀಮವ್ವನವರೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲೂಕು ಕೊರಲಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ನಾವು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅವರು. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ೧ ರಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ೧೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪೈಕಿ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು
ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು	೧೨೪೧	೧೧೦೦	೨೩೪೧
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ	೮೦	೬೦	೧೪೦
ಪ್ರೌಢ ಹಂತ	೨೦	೧೪	೩೪
ಪದವಿ ಪೂರ್ವ	೧೪	೬	೨೦
ಪದವಿ	೬	೪	೧೦
ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ	೬	೩	೯
ಇತರೆ	೧೦	೬	೧೬

ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾಳಬಹುದು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮುಂದುವರೆದಿಲ್ಲ? ಏಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ, ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. "ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ" ಸ್ವಾಮಿ ಓದು ಇನ್ನು ಏಕೆ ಬೇಕು ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಇಷ್ಟೆ ಎಂದು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರಾದ ಬಡೆಲಡಕು ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಇವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಎಳನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳು. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆ ೫ ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಕೊನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಪಾಸಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಅಂದಾಗ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಇತರೇ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಬುದ್ದಿವಂತರು ಎನ್ನಬಹುದು'. (ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ ಜಿ.ನಾಯಕ, ೧೯೮೮ ಪು.ಸಂ. ೪೬)

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಸಮುದಾಯ ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು, ರಾಜಕೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಜಾತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ. ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಅಲ್ಪ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯದವರು ಶಿಕ್ಷಣವಂತರು, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರು ಆಗಿದ್ದು ತಾವು ಮತಗಳ ಠೇವಣಿ (voting bank) ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ರೂಢ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವುದರ ಮುಲಕ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳುವಂತೆ 'ವೃತ್ತಿ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರಾ ಅಲ್ಪವಾಗಿರುವುದರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ ರೂಢ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಲಕ್ಷಿಸುವ ಅಪಾಯವಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ'. ಧ್ವನಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಂದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿದಿರುವುದು. ಇದ್ದರೂ 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲವಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಂತೆ ನಾವು ಕೂಡ ಒಂದೇ ಎಂದು ಆದ್ದರಿಂದ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮನವಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ M.L.A, M.Pಗಳು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಪುರಸಭೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳಣಿಕೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು, ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು, ಗೊಂಬೆರಾಮ ಇವು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜಾತಿಗೆ ಸಮಾನ ಪದವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಸೂರಣಗಿಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಸದಸ್ಯ ಅರ್ಜುನಪ್ಪ ಇವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ : ನಾಗರಕಟ್ಟೆ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೯೮, ಗಂಡಸರು : ೪೬, ಹೆಂಗಸರು : ೫೨

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೮	೦೯	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೪	೦೨	೦೭	೦೨	೦೨	–	೦೯	–	೩ ಡಿ.ಎಡ್	–
೪೬–೬೦	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಬೆಳದೇರಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೦, ಗಂಡಸರು : ೦೭, ಹೆಂಗಸರು : ೦೩

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	–	–	೦೧	–	–	–	೨ ಡಿ.ಎಡ್	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಬಡೆಲಡಕು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೪೭, ಗಂಡಸರು : ೨೧, ಹೆಂಗಸರು : ೨೬

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	೦೩	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೩	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಅಂಗೂರು, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೮೦೪, ಗಂಡಸರು : ೫೨೭, ಹೆಂಗಸರು : ೨೭೭

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೩	೦೪	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೭೧	೪೦	೧೩	–	೦೫	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೧೨	೧೧	೦೨	–	೦೬	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೭	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಅಲ್ಲಿಪುರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೬೬, ಗಂಡಸರು : ೩೮, ಹೆಂಗಸರು : ೨೮

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೩	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೬	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೫	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಮಾಗಳ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೪೧, ಗಂಡಸರು : ೨೪, ಹೆಂಗಸರು : ೧೭

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೬	೦೩	–	–	೦೧	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೨	–	–	–	೦೧	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ: ೩೦, ಗಂಡಸರು : ೧೬, ಹೆಂಗಸರು : ೧೪

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಗೌರಿಪುರ, ಸಂಡೂರು ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೫, ಗಂಡಸರು : ೦೭, ಹೆಂಗಸರು : ೦೮

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಗುಡಾರನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೪೬, ಗಂಡಸರು : ೧೦೭, ಹೆಂಗಸರು : ೧೩೯

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೧೬	೦೫	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೧೮	೨೪	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಬಳ್ಳಾರಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೦೮, ಗಂಡಸರು : ೦೫, ಹೆಂಗಸರು : ೦೩

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೨	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	೦೧	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹಲವಾಗಲು, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೫, ಗಂಡಸರು : ೧೦,

ಹೆಂಗಸರು : ೦೫

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	–	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ, ರೋಣ ತಾ. ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೨೫, ಗಂಡಸರು : ೫೬, ಹೆಂಗಸರು : ೬೯

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೩	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೮	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	೦೨	೦೪	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹಳೇರಿತ್ತಿ, ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೭೨, ಗಂಡಸರು : ೯೦, ಹೆಂಗಸರು : ೮೨

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೬	೦೯	೦೨	೦೩	೦೧	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೭	೦೪	೦೩	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಕೊರಲಹಳ್ಳಿ, ಮುಂಡರಗಿ ತಾ. ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೪೩, ಗಂಡಸರು: ೭೫, ಹೆಂಗಸರು: ೬೮

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೧೦	೦೪	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೭	೦೩	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಸೂರಣಗಿ, ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೩೭, ಗಂಡಸರು : ೧೨೧, ಹೆಂಗಸರು : ೧೧೬

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೨೨	೦೮	೦೪	೦೧	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೯	೦೩	೦೫	೦೨	–	–	೦೧	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ, ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೫೪, ಗಂಡಸರು : ೨೨, ಹೆಂಗಸರು : ೩೨

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೪	೦೩	೦೧	–	೦೧	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಅಂಬಿಕಾನಗರ, ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೦೩, ಗಂಡಸರು : ೦೧, ಹೆಂಗಸರು : ೦೨

ವಯೋ ಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹಿಂಡಸಗೇರಿ, ಗದಗ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೬೦, ಗಂಡಸರು : ೩೪, ಹೆಂಗಸರು : ೨೬

ವಯೋ ಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೩	೦೧	–	೦೧	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೩	೦೧	೦೨	೦೨	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಗಿರಯಾಲ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೫೫೫, ಗಂಡಸರು : ೨೩೬, ಹೆಂಗಸರು : ೨೧೯

ವಯೋ ಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೮	೦೭	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೪೩	೨೫	೦೨	–	೦೧	–	–	–	೧ ಡಿ.ಇಡಿ	–
೧೯–೪೫	೩೨	೧೬	೦೪	–	೦೨	–	–	–	೧.ಬಿ.ಇಡಿ	–
೪೬–೬೦	೦೩	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಹಾವೇರಿ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೨೩, ಗಂಡಸರು : ೧೨೧, ಹೆಂಗಸರು : ೧೦೨

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೨೦	೧೭	೦೪	೦೧	೦೫	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೧೨	೦೮	೦೪	–	೦೨	–	–	–	೧ ಡಿ.ಇಡಿ ೨ಪೊಲೀಸ್	–
೪೬–೬೦	೦೮	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಮೋರನಾಳ, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೪೪, ಗಂಡಸರು : ೨೪, ಹೆಂಗಸರು : ೨೦

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	–	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೮	೦೩	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಗೋಣಿಗೆರೆ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೭೧, ಗಂಡಸರು : ೪೦, ಹೆಂಗಸರು : ೩೧

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೨	೦೪	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೧	–	೦೨	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಬಿಳಿಚೋಡು, ಜಗಳೂರು ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೨೮, ಗಂಡಸರು : ೧೧೦, ಹೆಂಗಸರು : ೧೧೮

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೩೧	೩೩	೦೫	೦೨	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೪	೦೬	೦೩	೦೨	–	–	೩ ಬಿ.ಎ	–	೧ ಎಲ್ಎಲ್ಬಿ ೧ ಜೆ.ಓ.ಸಿ ೧ ಬಿ.ಇಡಿ	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹಿರೇಮೆಗಳಗೆರೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೦, ಗಂಡಸರು : ೦೬, ಹೆಂಗಸರು : ೦೪

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೨	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹೂ.ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೦೭, ಗಂಡಸರು : ೭೩, ಹೆಂಗಸರು : ೩೪

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೩	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೧೨	೧೦	೦೩	೦೧	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೬	೦೫	೦೩	–	೦೧	–	೦೧	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಹಿರಿಗೇರನಹಳ್ಳಿ, ದಾವಣಗೆರೆ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೫, ಗಂಡಸರು : ೧೪, ಹೆಂಗಸರು : ೧೧

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೨೨	೦೮	೦೪	೦೧	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೯	೦೩	೦೫	೦೨	–	–	೦೧	–	–	–
೪೬–೬೦	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಮುದಾದಡಿ, ದಾವಣಗೆರೆ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೬, ಗಂಡಸರು : ೧೦, ಹೆಂಗಸರು : ೦೬

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	೦೨	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಗರ, ದಾವಣಗೆರೆ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೫, ಗಂಡಸರು : ೧೩, ಹೆಂಗಸರು : ೧೨

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೧	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಜಿ.ದಾದಾಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೭೫, ಗಂಡಸರು : ೩೬, ಹೆಂಗಸರು : ೩೯

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	೦೯	೦೬	೦೩	೦೧	೦೨	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	೦೪	೦೧	೦೧	–	೦೧	–	–	–	೧ ಡಿ.ಇಡಿ	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಎ.ಎಸ್.ಐ, ದಾವಣಗೆರೆ ತಾ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೩೦, ಗಂಡಸರು : ೨೦, ಹೆಂಗಸರು : ೧೦

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಎಸ್.ಎ.ಕೃಷ್ಣನಗರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೨೮, ಗಂಡಸರು : ೧೫, ಹೆಂಗಸರು : ೧೩

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦–೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬–೧೮	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯–೪೫	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–
೪೬–೬೦	–	–	೦೧	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ನಿಟ್ಟುವಳ್ಳಿ, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೨೦, ಗಂಡಸರು : ೬೦, ಹೆಂಗಸರು : ೬೦

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦-೬	೦೫	೦೪	–	–	–	–	–	–	–	–
೬-೧೮	೨೫	೨೪	೦೭	೦೪	–	–	–	–	–	–
೧೯-೪೫	೧೧	೧೩	೦೯	೦೩	೦೧	೦೧	–	–	೧ ಡಿ.ಇಡಿ ೧ ಡಿಪ್ಲಮೋ	೧ ಡಿ.ಇಡಿ
೪೬-೬೦	೦೩	೦	೦೨	–	–	–	–	–	–	–

ಗ್ರಾಮ : ಕೆ.ಮಜ್ಜಿಗೆರೆ, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ : ೧೫, ಗಂಡಸರು : ೧೦, ಹೆಂಗಸರು : ೦೫

ವಯೋಮಾನ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ		ಪಿ. ಯು. ಸಿ		ಪದವಿ		ಇತರೆ	
	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು
೦-೬	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೬-೧೮	೦೪	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೧೯-೪೫	೦೧	–	–	–	–	–	–	–	–	–
೪೬-೬೦	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

೫.೫. ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ :

ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತದಾರರಾಗಿಯೂ ಇವರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಇವರ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಸಿಗದೆ ನಾಳಿನ ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಕಾಡದೆ ನಾಳೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಡು ಇವರದು. ಇಂಥ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವೃತ್ತಿಯು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರದೆ, ಮಳೆ ಆಗದೆ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳು, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ ಬಯಸದೆ ಮೂಲೆಗುಂಪು ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಇವರ ಬದುಕು

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದಿವಾಳಿ ಎದ್ದಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇವರನ್ನು ಕಂಗಲಾಗಿಸಿ ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಬುನಾದಿ ಅಲುಗಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಇವರು ಬೇರ ಉದ್ಯೋಗ ಉಪವೃತ್ತಿಗಳತ್ತ ವಾಲುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಿಗಿ ಬಂಧನ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಲುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲಿರುವ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಅನುಕರಣೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇವರು ತುಂಬಾ ನಗಣ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲವೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವೊಬ್ಬ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ನಾಯಕತ್ವದ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾಜೀಕರಣವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನೆಲಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮತದಾನ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತದಾನದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾರು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಮುಂಡರಗಿ ತಾ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಜೀವನ, ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು, ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲೆ ವಾಸ, ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತುವುದು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಾರುವುದು, ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇವೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳು. ನಮಗೆ ಇನ್ಯಾಕ ಬೇಕು ದೊಡ್ಡವರ ಉಸಾಬರಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಎಚ್. ಬಿ. ಹಳ್ಳಿ ಅವರು.

ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಬಲರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತು, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು, ಸಂಪತ್ತು, ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಧಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕೆಳ ವರ್ಗದ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಇಂತಹ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯದವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ತುಂಬಾ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದರೇನು ? ಆಡಳಿತ ಎಂದರೇನು ? ರಾಜಕೀಯ ಎಂದರೇನು ? ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಇವರು, ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಂಸಾರದ ನೌಕೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ನಾಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಬದಲಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಬಲಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಬೇಕು. ಕುಡಿತದ ಪ್ರಿಯರು, ಮದ್ಯಪಾನ ವ್ಯಸನಿಗಳಾದ ಇವರು ಊಟ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ರಾತ್ರಿಗೆ ಸಾರಾಯಿ, ಸೇಂದಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

'ಹಿಂದುಳಿದ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದಿವಾಳಿಯಾಗಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗಿರುವ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಆಗದಿರುವಂತ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ

ಮಾತ್ರ ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಇಂಥಹ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುವುದು ಭಾರತದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯದ ವಿಷಯ. ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಶೂದ್ರ, ಹರಿಜನ, ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಗಸ ಕ್ಷೌರಿಕ, ಗಾಣಿಗ, ಕಮ್ಮಾರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅವರ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕು. ಪೊಲೀಸರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ನತದೃಷ್ಟ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ ರೂಪಿತವಾಗಬಲ್ಲದು'. (ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ, ೧೯೯೮, ಪು.ಸಂ. ೧೭೫)

'ಬಹುತೇಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜಾತಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಜಾತಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸ್ವತಃ ತಾವು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರೀಕತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರೆಯ ವೃತ್ತಿ, ಬದುಕು, ಬವಣೆಗಳ ಜಂಜಾಟಗಳಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನಕ್ಷರತೆಯು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಶಾಪವಾಗಿದೆ. ಮಿತ ವೆಚ್ಚ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸುವವರೂ ಅವರಲ್ಲವೆಂದು 'ಸತ್ತೋದಮ್ಯಾಲೆ ಕಟ್ಕೊಂಡೊಯ್ತೀವ' 'ಇರೋಗಂಟ ಸೆಂದಾ ಕಿದ್ರೆ ಆಯ್ತು'. (ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ ಜಿ.ನಾಯಕ, ೧೯೮೮, ಪು.ಸಂ. ೧೬)

ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯದ ವಯಸ್ಕರಿಗೆಯಾಗಲಿ, ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಒಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹ ಕೆಲವೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಪುರುಷರು ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಕೀಲರು, ಪೋಲಿಸ್, ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಮಾಸ್ತರು, ನ್ಯಾಯಧೀಶರು ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಲಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತಹ ಇವರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಂತವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ ಅರ್ಜುನಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಬಾ ಮರಳಿ ಶಾಲೆಗೆ' ಇತರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟಂತಹ ವಲಸೆ ಹೋದಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವಂತಹ ಕಾಯಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಹೇಶ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಂಗಾಪುರ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೫.೬ ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು :

ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಗಿರಿಗಳಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರು ಗಿರಿ ಮೂಲದ ಸಹಜ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರಾಗಿದ್ದವರು. ಆದರೆ, ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ನಗರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ನೆಲೆಸಲು ಶಾಶ್ವತ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಒಂದೇ ಕಡೆ ನೆಲಸದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಅಲೆಯುವರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಳು ಮಂಟಪ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಗುಡಾರ ಟೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಹಜ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನ್ಯ ಜನ ಇವರನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಗಿರಿಜನರೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇವರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ, ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ಗಿರಿಜನ ಉಪ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ೧೯೭೪-೭೫ ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು.

'ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ಗಿರಿಜನ ಉಪ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೧೯೭೬-೭೭ ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಉಡುಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. ಆದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಗಿರಿಜನರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ. ೧೪ ರಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು, ಉಳಿದ ಶೇ.೮೬ ರಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ೧೯೯೬ ರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು'. (ಕೆ.ಎಂ. ಮೈತ್ರಿ, ೨೦೦೪, ಪು. ಸಂ. ೧೯೦)

ಈ ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒದಗಿಸಿದವು. ಈ ಯೋಜನಾ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತ ವರಮಾನದ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಕೃಷಿ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಸಹಕಾರ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಗಳಾದ ೧. ಕೃಷಿ, ೨. ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ೩. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ೪. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ, ೫. ಅರಣ್ಯ, ೬. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ೭. ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ೮. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ ನಿಗಮ, ೯. ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ, ೧೦. ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ೧೧. ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ನೀಡಿಕೆ, ೧೨. ವಸತಿ, ೧೩. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ೧೪. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ

ಗುಂಪು ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ೧೫. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ೧೬. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ೧೭. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಈ ಉಪಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದವರು ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣಾ ನಿಗಮದ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುವ ಕಾಲೋನಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಧೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕಾಲೋನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ರೂ. ೪೦,೦೦೦ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡದವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಂಗಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ, ಹಳೇರಿತ್ತಿ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರೆಗೆ ಬಡಗಿತನ, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಇತರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತರಬೇತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಮಾಹೆಯಾನ ರೂ.೫೦೦.೦೦ ರಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಶಿಷ್ಯವೇತನವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೂ.೧೦೦.೦೦ ರಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಟೂಲ್ ಕಿಟ್, ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಂಗಪ್ಪ ನಿಟುವಳ್ಳಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಇವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆವತಿಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು 'ನವಜೀವನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಹನುಮಜ್ಜಿ, ನಿಟುವಳ್ಳಿ, ದಾವಣಗೆರೆ ಇವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ವಸತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನಿವೇಶನ ವಿತರಣೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನಿವೇಶನ ವಿತರಣೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು. ನೆರಳಿನ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತಲಾ ರೂ.೫೦೦೦.೦೦ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಛಾವಣಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಬಡೆಲಡಕು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಘಟಕದ ವೆಚ್ಚ ರೂ. ೨೦,೦೦೦ ರಂತೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. ೧೯,೦೦ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಧನವನ್ನಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ ರೂ. ೧೦೦೦.೦೦ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ೧೯೯೭-೯೮ ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ೨೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಗುಂಪು ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೯೭-೯೮ ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಈ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಾಗು ವಸತಿ ಇಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡ್ಯದ ೨೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆವತಿಯಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣ, ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಜ್ಜ, ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಮುಂತಾದವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ಸವ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಪಲ್ಸ್ ಪೋಲಿಯೋ, ಏಡ್ಸ್, ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯವತಿಯಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ವಿದ್ಯಾವಿಕಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ೧ ರಿಂದ ೨ ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

೨. ೧ ರಿಂದ ೨ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಬ್ಯಾಗ್ (ಚೀಲ)ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ನಾನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶದ ೧೨೦ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

೫.೭. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವ :

ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತು ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತಾ ವೇಗದ ಯುಗವಾಗಿ, ಮಾಹಿತಿಯ ಯುಗವಾಗಿ, ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಯುಗವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಧರ್ಮದ ಯುಗವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಧರ್ಮದ ಯುಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಿಶ್ವದ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಎರಡುನೂರು ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಕಾಡಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಳ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಕಾಡುಜನರು ಅನಾಗರಿಕರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಣೆಪಟ್ಟಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮೂಹಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳು, ಜೀವನಶೈಲಿ, ಅಂತರ್‌ಕ್ರಿಯೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಂಕೇತಿಕ ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲವು ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾದವುಗಳು. ತಮ್ಮ

ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಅನನ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕರು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳಿಲ್ಲದೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಾಗತಿಕ ಸಮಾಜದ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನೆಲಸಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಗಾಢವಾದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳು. 'ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮತಜ್ಞರು ಈ ತೆರನಾದ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಪೂರಕವಾಗಿ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಎಂದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಸವಲತ್ತುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೂ, ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ರೇಮಂಡ್ ವಿಲಿಯಮ್ಸ್, ರೋಲಾಂಡ್ ಬಾರ್ತ, ರಿಚರ್ಡ ಹೊಗ್ಗಾರ್ಟ ಮೊದಲಾದವರು ಒಂದೆಡೆಗೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ವಾದಿಗಳು ಸಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಂದರೆ ಈ.ಬಿ. ಟೈಲರ್, ಎಡ್ವರ್ಡ ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ.ಬಿ. ಟೈಲರ್‌ವರ ಕೋಟ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. "These People are Suffering From Hunger, Disease, Exploition, Ignorance, Isolation, are evils whose cur cannot be delegate, they must be treated rapidly and efficiently" ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಎಲೆಮರೆ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಇದ್ದು ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಕಗ್ಗಂಟಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಯುವಾಗ ಅವರ ಹೀನಾಯವಾದ ಬದುಕು ಇವತ್ತಿನದೂ, ಇಂದಿನದು, ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಕೀಳು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಬದುಕನ್ನು ಸವೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಬದುಕು ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಸವರ್ಣೀಯರೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷತೆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತೆರೆಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊತ್ತಿನ ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಅಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆರಡಿ, ಮೂರಡಿ ಜಮೀನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯದ ರಾಕ್ಷಸತನದಿಂದ ಅಸ್ಥಿರತೆ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದುಗಳೇ ಅವರನ್ನು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ನೋಡುವ ರೀತಿ ಭೀಭತ್ಸತೆ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ'. (ಡಾ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ. ನಾಗೇಶ್, ೨೦೦೫, ಪು.ಸಂ. ೧೨೦)

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವೇ ಅಲೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವುದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಊರು, ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲೇ ಸೂರು, ಕಲೆಯೇ ಇವರ ಜೀವನವಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಕಲೆಯನ್ನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಇವರು ಬಾಳು ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ? ಯೋಚಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿ ಕಲಾವಿದರ ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜೀವನ ಅತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ, ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಜನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಇವಕ್ಕೆ

ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ವಿಡಿಯೋ, ಆಡಿಯೋ, ಸಿನೆಮಾಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳೆ ಆಗಿವೆ. ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ದಾಳಿಯು ಕಲೆಯನ್ನು ನಶಿಸುವಂತಹ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

೧. ವಿಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ-ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು

೨. ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದಲಾವಣೆ

೩. ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಅಂಶಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. 'ಇದೀಗ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಯುಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದಿನ ದಿನವೂ ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತಂತು ನಿಜ. ಇವರ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು ನಾವು ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಕಾಲಾಮಾನದ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಲೆ ಕಾಲಮಾನದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಲೆಯು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ತೇಲುತ್ತಲೆ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಪರಂಪರೆಯ ಪಳಿಯುಳಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನಾ ಜಂಜಾಟದ ಆ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಕ್ಕೆ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ ಕಲೆಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು'. (ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ೧೯೯೪, ಪು.ಸಂ. ೮೧) ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ನವೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಕಲೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಈ ಕಲಾ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಪ್ರವೇಶ

೨. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ.

೩. ಸರಕಾರ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಬೇಕಾದ ರೀತಿ.

೫.೭.೧. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ಪಂದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು :

ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕ್ರೂರ ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಲುವು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಯುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಈಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಈ ಜನರ ಮೇಲೂ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸಮಾಜದವರಂತೆ ಈ ಸಮಾಜವು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬದಿಗೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಛಲ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಬೇಡವೆಂಬ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬದುಕು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂದು ಅತಿ ವೇಗದ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತಿರುವ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಪರದೇಶಿಯರ ಸಂಪರ್ಕ, ಪ್ರಭಾವ, ನಗರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಕೈಗಾರೀಕರಣ, ವಲಸೆ ಹೋಗುವಿಕೆ, ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಾದ ಪಲ್ಲಟ, ಅತೀವೇಗದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಬದುಕು, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕೊರತೆ, ಜಾನಪದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಭಾವ, ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಭಾವನೆ, ವಿಚಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಾದ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಪದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬದುಕಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಘಾಸಿಯಾಗಿ ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

೫.೭.೨. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಹಾಶ್ವೇತದೇವಿಯವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಆದಿವಾಸಿಯೊಬ್ಬ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜೊತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರಚಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಗತಿಕ ಆಧುನಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ತಾಜಾತನ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ನಗರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು'. (ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ, ೨೦೦೦, ಪು.ಸಂ. ೧೦೪) ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಯೊಬ್ಬ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಬದುಕಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಯೊಬ್ಬ ನಿರಂತರ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೆಣೆಸಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ನಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಕೇವಲ ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ನೋಡ ಬಯಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು

ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. 'ಆದಿವಾಸಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ವೇಗದೊಡನೆ ಲಯ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶತಮಾನಗಳ ಜಾಡ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆತ ತನ್ನನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರಹ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಲೋಕ ಸಂದಿಸಲಾರದ ಜೋಡು ದಾರಿಗಳಂತೆ, ರೈಲು ಹಳಿಗಳಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿವೆ'. (ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ, ೨೦೦೦, ಪು.ಸಂ. ೧೯) ಈ ಲೋಕಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳ ನಡುವಿರುವ ಅಂತರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಜನ ತಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭೋಗಿಗಳಾದರೆ ಅಮಾಯಕ ಜಗತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಹಜೀವನದ, ಸೌಹಾರ್ದತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಗುರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಖಾಸಗಿ ಅನುಭೋಗ ಮಾತ್ರ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿಂಜರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹ ಎನ್ನುವುದು ತಾನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಕ್ರಮಣಾಶೀಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಸಹಾಯಕ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹದ ಉಪಯುಕ್ತವಾದವು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲ ಅಮಾಯಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೊರಗಿನ ಶೋಷಕರ ಕುರಿತು ಸದಾ ಭಯದಲ್ಲೇ ಬದುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಜನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ರೈಲು ಹಳಿಗಳಂತೆ ಎಂದೂ ಸಂದಿಸದ ಪಯಣಿಗರಂತೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಈ ನೆಲದ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೇ ಮರೆತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಬಲಿಷ್ಠ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಲೀ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಾಗಲೀ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೂ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ'. (ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ, ೨೦೦೦, ಪು.ಸಂ. ೨೦). ಆದುದರಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿರಬಾರದು ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸದಾ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತದ ಇವತ್ತಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅರಿವಿನ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಕುತಂತ್ರದ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರಿತು ಬಾಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆಡಳಿತದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯವರ ಆಶಯ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು, ಅದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಿಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳೇ ಆಗಿವೆ. 'ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆತಂಕ ಪಡುವ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ'. (ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ, ೨೦೦೦, ಪು.ಸಂ. ೨೦) ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆಕರವಾಗಬಲ್ಲ 'ವಿಲಕ್ಷಣ' ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಆದಿ

ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಮಾಜದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ದುರಂತಗಳೆರಡನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡ ತಪ್ತ ಸಮುದ್ರ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡದೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಶೋಷಣೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕುತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬದುಕು ಅಂತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯತ್ತ ತರುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಾಗರಿಕ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂತಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಬದುಕು ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಗತಿಶೀಲತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಮೂಲ ಕಲೆಯನ್ನು, ಬದುಕನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅರೆಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರವೇಶ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಇಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರು ಶಿಕ್ಷಣವಂತರಾಗಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆದು ಇಡೀ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ, ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅಂಶಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಹೊಸತನ್ನು ಅಥವಾ ನಾವಿನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಅಂಶ. ಹೀಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನೆಲೆ, ವೃತ್ತಿ, ಕಲೆ, ಬದುಕು, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ 'ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸ್ಕೊಂತ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಊರೂರು ಅಲೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಜೀವನದಾಗ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವೇಗವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸದಿದ್ದರೂ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ ಆರು

ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ

ಅಧ್ಯಾಯ ಆರು

ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ

೬.೧. ಭಾಷೆ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮರಾಠಿ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಉಪಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಭಾಷೆ ಮರಾಠಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಇವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಿಕರೊಂದಿಗೆ ಇವರು ಅನೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ತಾವು ನಿಂತ ನೆಲದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧತೆ, ವೈಷಮ್ಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳಂತಹ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾಣುವಂತಹ ಪ್ರಮೇಯಗಳೇ ಇವರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಅನುಪಮವಾದುದು. ಇವರು ಭಾಷಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಎರಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೂ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡುವುದು ಮಾತ್ರ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೆ. ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೆ ಹಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಆಟಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಪಠ್ಯ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕ ತೆಲುಗು ರೂಪದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಆಟದ ಹಾಡು, ಸಂಭಾಷಣೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಠ್ಯದ (ಹಾಡಿನ) ಭಾಷೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಒಂದೇ ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಭಾಷಣೆ ಅಥವಾ ನಿರೂಪಣೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಭಾಷೆಗೂ ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನ ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಭಾಷೆಗೂ ಭಿನ್ನತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಅವರ ಮಾತು-ಆಟಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸುಲುಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಭಾಷೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗೆ ಬದಲು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರು, ಕೊಪ್ಪಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವರ ಭಾಷೆ ಅರೆ-ಮರಾಠಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಆಟದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅದು ಶಿಷ್ಟವು ಅಲ್ಲದ ಜನಪದವೂ ಅಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಭಾಷೆಯ ಮಿಶ್ರಣ ಇವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಆಶು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುವ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಆಟದುದ್ದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡಾಟದ ಆಡಂಬರದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಆರೋಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಸಂದರ್ಭದ ಗ್ರಹಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡಾಟದ ಆಡಂಬರದ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಬೆರಗಾದರೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸರಳ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಬಳಸುವ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಕೆಲ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ	ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಭಾಷೆ	ಕನ್ನಡ	ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಭಾಷೆ
ಕೈ	ಹಾತ್	ಹೋಗು	ಜಾ
ಪಾದ	ಪಾಯ	ಬಾ	ವ
ಕಣ್ಣು	ದ್ವಾಳ	ಮಲಗು	ನಿಸ್ತಲ
ಮೂಗು	ನಾಕು	ಪೋಲಿಸ್ ಬಂದಾ	ಪೋಲೀಸ್ ಆಲ
ಕಿವಿ	ಕಾನು	ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೋ	ತಿತೆಚ್ ತಾಮ
ಕುತ್ತಿಗೆ	ಗಚ್ಚಿ	ಪರಜಾತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ	ಪರಜಾತಿ ಜಿ ಮೂಲಗಿ ಎತಾಹೆ
ಬೆರಳು	ಬೋಟ	ಹೆದರಿ ನಡೆಯಬೇಕು	ಗಾಬರೂವನ ತಾಲ್ಯೆಲಾ ಪಾಯಜೆ
ಹೊಟ್ಟೆ	ಪೋಟು	ಬೇಗ ಹೋಗೋಣ	ತಾತಾಕಿರ್ ಚಾವುಯಾ
ತೊಡೆ	ಮಾಡಿ	ಹಣ	ಪೈಸಾ
ಬೆನ್ನು	ಪಾಟು	ಮನೆಗೆ ಹೋಗು	ಗರಿಭಾವು ಯಾ
ಕುಡಿ	ಪೀ	ಓಡು	ಪಳ
ತಿನ್ನು	ಜೆವೂನು	ಹೊರಗೆಹಾಕು, ಹೊರಗೆ ಇಡು	ಬಾಹೇರ ಘಾಲ
ತಲೆ	ಮುಂಡಿ	ಕಣ್ಣ ಸನ್ನೆ ಮಾಡು	ಡೋಳೆಮಾರ
ಕೂದಲು	ಕೇಸು	ಸುಮ್ಮನಿರು	ಗಪ್‌ಬಸ್
ಮೀನು	ಮಾಸೋಳಿ ಮಾಸ	ಅರೆ ಹುಚ್ಚು	ಏಡಾ / ವೇಡಾ
ಚಹಾ / ಪಾನಿ	ಚಹಾ	ಕೇಳು	ಐಕ್
ತಿನ್ನು ಅಥವಾ ಊಟಮಾಡು	ಜೇವನ ಕರ್	ಮುಖ	ತೊಂಡ
ಮಟನ್	ಮಟನ್	ಮಸಾಗಾ ಮಾಡು	ತಾಲಿಸ
ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತದೆ	ಸಮಜತೆ	ಬಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಂಗ ಕಾಸ್ತಾಳ	ಜಾಳ್ಯಾತ್ ಪಡಲಿ
ಸಾರಾ	ದಾಳಬಾಜಿ/ವರಣ	ವಡ್ಡರು	ಮಡಾರ್

ಅನ್ನ	ಬಾತ್	ಕೆಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು	ವೈಟ ಮುಲಗಿ
ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳು	ಬಾಕರಿ ದ್ಯೆಯಿಲಾ ಸಾಂಗ್	ಕೋಳಿ ತೆಗೆದುಕೋ	ಕೊಂಬಡ ಗ್ಯಾ
ಒಂದು ರುಪಾಯಿ	ಏಕ ರುಪಯಾ	ಗಂಡನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾಳೆ	ನವರ್‍ಯಾಲಾ ಬಾಯಿಕೊ ಮಾಕ್ತಿ
ತತ್ತಿ	ಅಂಡಾ	ನಾಯಿಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೋ	ಕುತ್ರಾ ಸರಕ ಗಪ್ ಚುಪ್ ಬಸ್
ಅಕ್ಕಿ	ತಾಂದೂಳ್	ಬೆರಕಿ ಮನುಷ್ಯ	ಬೆರಕ ಮಾನುಸ್
ನೋಡು	ಬಗ	ರೊಟ್ಟಿ ಇಸಿದುಕೊ	ಬಾಕರಿ ದ್ಯಯಿಲಾ ಸಾಂಗ
ಆಕೆಯ ಗಂಡ	ತಿಚ ನವರಾ	ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು	ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು
ಅವನ ಹೆಂಡತಿ	ತ್ಯೆಚಿ ಬಾಯಿಕೊ	ಹಸು	ಗಾಯ್
ಮುಖ	ಚಹರಾ / ತೊಂಡ	ಎತ್ತು	ಬೈಲ್
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿತೆ	ಪೋಟ್ ಬರಲ	ಎಮ್ಮೆ	ಮೈಸ್
ಪಿ..ಎಸ್.ಐ. ಹವಾಲ್ದಾರ	ಹವಲ್ದಾರ	ಕುರಿ	ಬಕರಿ
ಪೋಲಿಸ್	ಪೋಲಿಸ್	ಕೋಣ	ಖುಲಗ್ಯಾ
ಶೆರೆ	ದಾರು	ಬಲೆ	ಕಂಡುಳ
ಮಕ್ಕಳು	ಮುಲಗಾ / ಮುಲಗಿ	ಮೀನು	ಟೇಪ್
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು	ಘವನಾ	ಸಣ್ಣಬಲೆ	ತಿಗರಿ
ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು	ಕಾಲಿ ಪಡ್ಲ	ತೋಳು (ರಟ್ಟೆ)	ರಟ್ಟ
ಹೇಳು	ಬೋಲ		

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಲೆಮಾರಿ ಬದುಕಿನಿಂದ ಈಗ ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭಾವ ನಾವೀನ್ಯತೆ, ನಾಗರಿಕತೆ ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ತಲೆದೋರುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಈವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಈಗ ಉಳಿದಿರುವ ವೃದ್ಧರಿಗಿದೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ತಂದಂತೆ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಆಟದ 'ಭಾಷೆ' ಕುರಿತು ಮಂಡ್ಯದ ಶಿವಾರಾಮ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ 'ಆಗ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ, ಆಡಾಕ ಬರ್‍ತಿರ್‍ಲಿಲ್ಲ ಇವನ್ ರಾಮ, ಇವನೇ ಕಿಸ್ನ ಇನ್ನೊರು 'ಶೀತೆ' ಅನ್ನಾಳು ನಮ್ಮಜ್ಜಿ ಈಗ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಿಗರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಗೊಂದಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಮೂಲದ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಖಿವಾರಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಖಿವಾರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು ಗೊಂದಲಿಗರಿಂದ ದೂರವಾದಂತೆಲ್ಲ ಈ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

೬.೨. ಸಾಹಿತ್ಯ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಒಂದೆಡೆ ಮರಾಠಿ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಸಿದ್ದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆಯಲು ಅದು ನೆರವಾಯಿತು. ಜನಪ್ರಿಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ, ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇದರಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ಪರಿಚಿತ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾದಿಸುವುದು ಹೊಸ ಅನುಭವವೇ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಇವರು ಸಿದ್ಧ ಪಠ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ರೀತಿ, ಹೇಳುವ ಶೈಲಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟು ನಿದರ್ಶನ. ಗಾದೆಮಾತುಗಳು ಅಡ್ಡ ಸೋಗುಗಳು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಮೆರೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಟದ ಹೊರಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಐತಿಹ್ಯ, ಪುರಾಣಗಳು ಇತರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 2 ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು.

೧. ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ.

೨. ಲಿಖಿತ ಮೂಲದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಅವರ ಜನಾಂಗಿಕ ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಜನಪದ ಕಥೆ, ಗಾದೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ತೋಂಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಪ್ರಸರಣಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಪ್ರಸಂಗ'ಗಳು ಮೂಲತಃ ಲಿಖಿತ ರೂಪದವು. ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಲಿಖಿತ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಪ್ರದರ್ಶನಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಯಾಥಾವತ್ ಅನುಸರಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮೂಲತಃ ಲಿಖಿತ ಮೂಲದ್ದಾದರೂ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಲಿಖಿತ ಮೂಲದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ'.

೬.೨.೧. ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪುರಾಣಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳು, ಗೀತೆಗಳು, ಒಗಟು, ಒಡಪು, ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ.

ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಕಲಾವಿದರು ಹೇಳುವ ಪುರಾಣಗಳು ಎರಡು ಬಗೆಯವು. ಮೊದಲನೆಯದು ಅವರ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುರಾಣಗಳು. ಇದಲ್ಲದೇ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತಿತರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ. ಇತರೆ ಕತೆ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ ಮಹಾಭಾರತ

ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸಮುದಾಯದ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಹೇಳುವ ಇತರೆ ಪುರಾಣಗಳು ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ರಾಮನಿಂದ ತಮಗೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಬಂತೆಂದು ಹಾಗಾಗಿ ತಾವು ಗೊಂಬೆರಾಮರಾದೆವೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ. ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಭಾಗದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಅನ್ಯರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕಾದವರು ನಾವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು 'ಕಲಿಕ್ಯಾತ ಹುಲುಸಿನ ಮಗ'ನೆಂದು ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಒಂದು ಪುರಾಣ. ಒಬ್ಬ ಪರದೇಶಿ ನಮ್ಮ ಜನದೇವನೇ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮಂಥೋರು ಯಜಮಾನ್ರ ಹತ್ರ ಹತ್ತು ಪೈಸಾ ಅಣಿ, ಎಲ್ಡಾಣಿ ಈಸ್ಗಂಡು ಒಂದು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ತಂದು, ಬ್ಯಾಳೆ ತಂದು ಅನ್ನದ್ ಚಿತ್ರ ಕಿಸ್ಪನ್ನೆ ಅದೇ ಒಂದ್ ಸೇರ್ ಅನ್ನದಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಉಂಡ್ರೂ ಕೂಡ ಸವೀತಿದ್ದಿರ್ ಲಿಲ್ಲವಂತೆ ಅಷ್ಟು ಹುಲುಸು ಬರದಾಂತೆ ಅನ್ನ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನೀನು ಹುಲುಸಿನ್ ಮಗನಾಗಿ ಈ ಕಲೀಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾತ ಪುರುಷನಾಗಿ ನೀನು ಬಾಳಪ್ಪ ಅಂತೇಶಿ ಹರ್ಕೆಕೋಟ್ ಕಳಿಸ್ಸಾನೆ.ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಲೀಪುರುಷ ಕೇತರೆಡ್ಡಿ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ (ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ) ಈ ಮೂರು ಹೆಸರು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಪುರಾಣವು ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯರು ಆಸ್ರಯಿಸಿರುವ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುರುಳಿ ಬೀಜ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ ಬಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕುಳಿತು ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತನ್ನಿಂದಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಸಿಕ್ಕಿತು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರೈತರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಆಟದ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜನಪದರ ಹಲವಾರು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರಿಗೆ ಈ ಕಲೆಯೇ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಗೌರವಗಳು ಕುಂದದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಎಣ್ಣೆ ಬೇಕೆಂದು ಎಣ್ಣೆ ಪಡೆಯುವುದು ಆಟದ ಕೆಲ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಆಡು ಅಥವಾ ಕುರಿಯನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದು ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಉಪಾಯಗಳ ಅಂತರ್ಯ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಒಡೆದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನಂತವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರು ತಿಥಿ, ನಾಮಕರಣದಂತಹ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಟ ಆಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ.

ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆಧುನಿಕ ವಸ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ತಂಡದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮ ಭಾಗ-೧ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಡಾ. ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ತೀರಾ ಪ್ರೌಢವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಸೂಕ್ತಿಗಳು, ಉದ್ಧರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಆದರೂ ಅವು ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿದು ಬರುವಾಗ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಶುದ್ಧತೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಲಿ ವ್ಯವಧಾನವಾಗಲೀ ಈ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ವೇಳೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಮೂಲರೂಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇವರ 'ಸಾಹಿತ್ಯಭಾಷೆ'ಯೂ ಪ್ರೌಢತೆಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದದ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಲೀ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕಗ್ಗಂಟ್ಟುಗೊಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರೌಢ ಚಂಪೂ ಮಾರ್ಗ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪದ್ಯ ಹಾಗೂ ಗದ್ಯದ ಬಳಕೆಗೂ ಈ 'ದೇಸಿ ಚಂಪೂ'ವಿನಲ್ಲಿನ ಪದ್ಯ ಹಾಗೂ ಗದ್ಯದ ಬಳಕೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ'. (ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೩, ಪುಸಂ. ೧೫೪) ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಶೈಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಅವರು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ತೀರಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗೂ ಇಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗೆ, ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಬ್ಧಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಪೌರಾಣಿಕದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕದವರೆಗೆ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಹರಹನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಗೊಂಬೆ ಕಲೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಉಳಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಅಡ್ಡ ಸೋಗು'ಗಳಂತೂ ಇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಡ್ಡ ಸೋಗುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವಿಗೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯು ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಇತರರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ರೂಪಗಳು. ಕಲಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

೬.೩. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಛಾಯಾ ಮೂಲವಾದ ಈ ಕಲಾಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಗೊಂಬೆಗಳ ನೆರಳು ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆ ಆಟಕ್ಕೆ ಹಾಡು ಹಾಗೂ ವಾದ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಹಿನ್ನಲೆಯೊದಗಿಸುವ ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು. ಈ ಕಲೆಯ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಕಲೆಗಳಾದ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ? ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು

ಬೀರಿರಬಹುದಾದ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಂತಹ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಟರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಳಮಟ್ಟದ ಜನಾಂಗದವರ ವೃತ್ತಿ ಕಲೆಯಾದುದರಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕು. ಇದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಶಿಷ್ಟರ ಕಲೆಯಾದ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ, ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಸಿನಿಮಾ ತಂತ್ರವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ನಮ್ಮ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ನೆರಳು ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ ಅವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು 'ಮಹಾಭಾಷ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಶಾಭನಿಕರು ನೆರಳು ಆಕೃತಿಯ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಕಥೆಯಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. 'ಸೀತಾ ಬೆಂಗಾ ಗವಿ'ಯಲ್ಲಿ ನೆರಳು ನಾಟಕದ ಪರದೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗೀರುಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಛಾಯಾ ನಾಟಕಗಳ (ನೆರಳು ಸ್ವರೂಪದ ನಾಟಕ) ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿದ್ದು ಅಂಥ ನಾಟಕಗಳು ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿವೆ'. ಮತ್ತು 'ಮೇಘ ಪ್ರಭಾಚಾರ್ಯನ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ರೀತಿಯ ನಿಖರವಾದ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ ಅವರು 'ಮೇಘ ಪ್ರಭಾಚಾರ್ಯನ 'ಧರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ' ಪ್ರಬಂಧ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬೇಕಾದ ತೆರೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಆ ಸ್ವರೂಪದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ನೆರಳು ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧಾನದತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ನಾಟಕವೇ ನಮ್ಮ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿತ್ತೆ ?. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಇಂತಹ ನೆರಳು ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು' ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಲವರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟವೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಮೂಲವೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡದಿದ್ದರೂ ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದಂತ ಪ್ರಕಾರವೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಷ್ಟರು ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದಂತಹ ನೆರಳಿನ ಆಟದ ಪರಂಪರೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. 'ಕಿಳ್ಳೆಕೇತ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಿಳ್ಳೆಕೇತ' ಶಬ್ದ 'ಕೀಳುಕಥಾ'ದಿಂದ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಮೊದಲು ಕೀಳು ಕಥೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಿರಬಹುದಾದ ಕಿಳ್ಳೆಕೇತರು ಆ ಮೇಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ

ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಡಲಾರಂಭಿಸಿರಬೇಕು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದನ್ನು ಆಧಾರ ಸಹಿತ ಡಾ. ಹೆಚ್.ಕೆ. ರಂಗನಾಥ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯಟರ್'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಅವರು ತೋರಿಸುವ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟವನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೇ ಆಡಿಸುವ ಪರಿಪಾಟ ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಅವರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಪುರುಷನೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಪಾಂಡವರಷ್ಟೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ'. (ಜಿ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ೧೯೭೬, ಪು.ಸಂ. ೮೭) ಪಾಂಡವರು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ವಿರಾಟನಗರದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾದರೂ ವಿರಾಟನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಅಂತಲೇ 'ವಿರಾಟಪರ್ವ' ಆಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈಗಲೂ ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಬಂದನೆಂದು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಹೇಳುವರು. ಪಾಂಡವರು ವಿರಾಟ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆಡೆ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ವಿರಾಟನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಳೆಯಾಯಿತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿವೆ. ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸಿದರೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಯಾಗಿ ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ತೊರಿಸುತ್ತದೆ. 'ತುಂಬಾ ಪುರಾತನವಾದ ಈ ಛಾಯಾ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋದವರಿಂದ ಆಗ್ನೇಯಾ ಏಶಿಯಾ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾವಾದಿಂದ ಅರಬರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಟರ್ಕಿ, ಸಿರಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ತಲುಪಿರಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. (ಹೆಚ್.ಕೆ. ರಂಗನಾಥ, ೧೯೯೯, ಪು. ಸಂ. ೪೬) ಈ ಕಲೆಯು ಜನ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಮನರಂಜನೆಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರೂ ನೀತಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಬಹು ದೂರ ಸರಿಯಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶ್ಯಾಮ ಪರಮಾರವರು. 'ಈ ಕಲೆ ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೂತ್ರಧಾರ 'ಸೂತ್ರದಬೊಂಬೆ'ಯಂತಹ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೂ ಬಸವ, ಚನ್ನಬಸವ, ಅಲ್ಲಮ ಮೊದಲಾದ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ'. (ಶ್ಯಾಮ ಪರಮಾರ, ೧೯೭೩, ಪು.ಸಂ. ೪೯) ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವು ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಾಗಬಹುದು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಅವು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಿಲ್ಲೇಕೇತ' ಶಬ್ದವಿದೆ. 'ಕಿಳ್ಳೆಕೇತ' 'ಕಲಕೇತ' ಶಬ್ಧಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಲಕೇತ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಕಿಳ್ಳೆಕೇತನೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ "ಅವನು ಹಣೆಗೆ ವಿಭೂತಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಳಿರು ಧರಿಸಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಅವನು ಎಡಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲುಂದುಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೆಜ್ಜೆಧರಿಸಿದ್ದ ತೂಗಾಡುತ್ತಾ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಲಿಕೇತ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಟಗರಿನ ಕೊಂಬನ್ನು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಗದೆಯಂತಹ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ 'ಧರಾರುದ್ರ ನಿಟಿ ಲಾಗ್ನಿಯ ಟಗರುವಂದ ಜನಧರ್ಮ ವಿನಾಶಕ ವೀರಭದ್ರನ ಮದಕರಿ ಬಂದ' ಮುಂತಾಗಿ ಕಲಿಕೇತನನ್ನು ಕುರಿತ

ವರ್ಣನೆ ಬರುತ್ತದೆ. (ಬ್ರಿಟಾನಿಕ ವಿಶ್ವಕೋಶ. ೧೯೭೧. ಪು.ಸಂ. ೧೮) ಈ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಅಥವಾ ನೆರಳಿನಾಟದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕಲಿಕೇತ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದನೆ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. 'ಕೆಲ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹದೇನೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಕೇತನು ವೀರಭದ್ರನ ವೇಷಧರಿಸಿ ಕುಣಿದು ಭಕ್ತರನ್ನು ನಲಿಸಿ ನಗಿಸಿ ಬಂದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ದಾಸೋಹ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು'. (ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ. ೧೯೮೯. ಪು.ಸಂ. ೩೧೧) ಕಲಕೇತನ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟಗರ ಕೊಂಬನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವೇಷದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮಣಾಂಕ ಕವಿಯ ಪದ್ಮರಾಜ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪಟ ನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಗುರುರೂಪ ವಿಶ್ವಪತಿ ಆಡಿಸಿಕೊಂಡಾಡಿದ್ದರಲ್ಲದೆ 'ಅಕಟಪರಕಿಮೊಡೆ ಈ ತೊವಲ ಬೊಂಬೆಗಳ್ ತಾಮೆ ಆಡಲ್ ಸ್ವತಂತ್ರಮೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರನ್ನು ಪದ್ಮರಸ ಇಲ್ಲಿ 'ತೊಗಲಬೊಂಬೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ'. (ಡಾ. ಎಲ್.ಬಸವರಾಜು. ೧೯೮೯. ಪು.ಸಂ. ೩೮)

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಲದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಗೆಜೆಟೀಯರ್‌ದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗೆಜೆಟಿಯರನ್ನು ೧೮೮೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು 'ಕಟಬರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಪಾಂಡವರು ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಜೊತೆ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಕ್ಷತ್ರೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲ ಪುರುಷ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವರು. ಇವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಯುವಕರು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತದ ಗೆಝೇಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಬಂದಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸನದೊಂದರ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ (ಸನದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ೧೫೨೦ ಕಾರ್ತಿಕ ೯೩೦ನೇಯ ಫಸಲಿ) ಬಿಜಾಪುರದ ೨ನೇ ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಸಲಿ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಅದು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೦. ವಿಜಾಪುರ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿ ಮನೆತನದ ಎರಡನೆಯ ಸುಲ್ತಾನ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಅವನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೧ ರಿಂದ ೧೫೩೪ ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಸುಲ್ತಾನರು ಕೊಟ್ಟ ಸನದಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಅಥವಾ ಕಿಳ್ಳೆಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಾಂಗದ ಹುಟ್ಟುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಥೆ ಇದೆ. 'ಇವರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಾಠ ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ವೃತ್ತಿ ಕೃಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಕತ್ತಾರೆ ಕಾಳಚಾರಿ ಎಂಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನ ಜೊತೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ಅವನಿಂದ ಏಳು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಆ ಸಮುದಾಯದವರು ಅವರನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಆಗ ಕಾಳಾಚಾರಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಶಲ ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಸತೊಡಗಿದನು. ಗರಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಮಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಅವರು ಕೃಷಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ

ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಇವರ ಗುಂಪಿನ ಜನರು ಆ ಏಳು ಜನರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರು'. ಶಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಅದರ ಅಂಥಸತ್ವದ ಆಳವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ- ಯಾಟದಂತಹ ಕಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

೬.೩.೧. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. 'ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೇ' ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಕಲೆ ಶಾತವಾಹನ, ಪಲ್ಲವ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕಾಕತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿಜಯನಗರ, ತಂಜಾವೂರು ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕಳಿಂಗ, ಜೀಮಾನಿ, ಕೋರಂಗಿ. ವಾಡೆವುನಂಥಹ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಭಾರತೀಯರೊಡನೆ ಆಗ್ನೇಯಾ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ'. (ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೪, ೨೦೦೪, ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆ, ಶಾಮ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್)

ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭರತಮುನಿಯ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಾಲದಷ್ಟೆ ಪುರಾತನವಾದುದು. ಈ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಸಾತ್ವಿಕ, ರಜಸ, ತಾಮಸಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಸೂತ್ರದನ್ವಯ ಕುಣಿಸುವನೆಂದೂ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬರಿಯ ಬೊಂಬೆಗಳೆಂದು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಚಲನೆಗೆ ಅವನೇ ಸೂತ್ರಧಾರನೆಂದೂ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ತತ್ವವೇ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಹಿಂದೆ ಇದೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ನೈತಿಕತೆ, ಹಾಗೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಈ ಕಲೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಂಚಾಳರು ಆಚಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಎಂಬ ಸಮೂಹದವರ ಕುಲಕಸುಬು ಇತರೆ ವೃತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಅವರು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೂಲ ಯಾವ ದೇಶದ್ದು ಅಥವಾ ಅದು ಆರಂಭಗೊಂಡದ್ದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. 'ಪ್ರಾಚೀನ ಚೀನಾದ ಧಾರ್ಮಿಕಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಮಾಟಕೂಟದ ತಂತ್ರಗಳಾಗಿ ಗೊಂಬೆಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಜಾನ್ ಬ್ರೂಸೆಲ್ ತನ್ನ 'ದಿ ಪಪ್ಪೆಟ್ ಥಿಯೇಟರ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನಿರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಜಪಾನಿನ ಕಬೂಕಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಗೊಂಬೆಯಾಟವೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ'. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ 'ಕಟ್‌ಪುತ್ಲಿ ದುಲ್ಹಾದುಲ್ಹನ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲೇಬಾವಲಿ ಕೇಲ್' 'ಕೇರಳದ ಓಣಕ್ಕಳಿ ಪಾವಕ್ಕೂತ್ತು' ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಇನ್ನಿತರ ಮಾದರಿಗಳು'. (ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ (ಸಂ), ೧೯೭೬, ಪು.ಸಂ ೪೮೩)

ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨ ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಿರುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ರಂಗಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ. '೧೯೪೭ ರಲ್ಲಿಯೇ ಜೆಕೋಸ್ಲಾವಾಕಿಯಾದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುಮಾರು ೧೨೦೦ ರಂಗಮಂದಿರಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಆ ಜನ ೧೯೨೧ರಷ್ಟು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಈ ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ'. (ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ. ೧೯೭೮. ಪು.ಸಂ. ೪೮೩) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಶೈಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಸುಮಾರು ೨ ರಿಂದ ೩ ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದ ಈ ಗೊಂಬೆಗಳು ಭುಜ ಮತ್ತು ಸೊಂಟದ ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಲನ ಶೀಲ ಕೀಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕ್ರಾಂತಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಗೊಂಬೆಗಳ ಚಲನವಲನಗಳು ಸಹಜ ಮಾನವನ ಭಾವಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವಂಥಹಹ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟವೆಂಬುದು ಒಂದು ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುವೇ ಅಲ್ಲ ತನ್ನ ಕತ್ತನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸಬಲ್ಲ ಜಾದೂಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ನಗೆ, ದುಖಃ ಸುಖ, ಕೋಪ, ವ್ಯಸನ, ಶೃಂಗಾರ, ಭೀಭತ್ಸ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮುಖದ ರಸಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರಧಾರ ತನ್ನ ಕೈ ಚಳಕದಿಂದ ತೋರಿಸಬಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಮಾತಿನ ಚಾತುರ್ಯ ಮಾತುಗಾರ ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತೆಂದರೆ ಬರೀ ಪದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲ ಗೊಂಬೆಗಳ ಹಾವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಭಾವಸ್ಪಂದನವಾಗಬೇಕು. ಗೊಂಬೆಗಳ ಚಲನವಲನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇದಿಕೆ ಸ್ಥಳ ವೈಶಾಲ್ಯ ತೆರೆಯ ಸೂತ್ರಧಾರರ ಕೌಶಲ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕತ್ರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಬೇಕು. ಈ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳ ವೇಷಭೂಷಣ, ರಂಗಸ್ಥಳ, ಮಾತುಗಾರ, ಹಾಡುಗಾರ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಎಲ್ಲವೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳಷ್ಟೇ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಗೊಂಬೆಗಳ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಂತೆಯೇ ಕೈಗಟ್ಟು, ಮುಂಡಾಸು, ಭುಜಕೀರ್ತಿ, ಹಾರಗಳು, ತೋಳುಬಂದಿ, ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿ, ಕಿರೀಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕೈಕಾಲಿನ ಆಭರಣಗಳು ಮುಖ್ಯ. ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸ ಪಾತ್ರದಿಂದ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಗೊಂಬೆಗಳ ವರ್ಣವಿನ್ಯಾಸವೂ ಕೂಡ ಅತಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ವರ್ಣಗಳು ಭಿನ್ನವಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಭಿನ್ನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲವು. ಗೊಂಬೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವು ಒಂದು ಕಲೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಪೂರಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಗೊಂಬೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ತೆರನಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಿವೆ.

೬.೩.೨. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು :

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಯಾವ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರಲ್ಲ. ಅಂಥ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುವರು, ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಲು ಕಲಿಯುವುದು. ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ರಾಗವೆಂಬಂತೆ ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಾದ್ಯಗಾರರ ತಂಡವನ್ನೇನೂ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ರೂಢಿ. ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭಾಗವತನು ಹಾಡಿದ ರಾಗವನ್ನು ಅವರ ಹಿಮ್ಮೇಳವಾಗಿ ಹಾಡುವದು ರೂಢಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾರಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಂಠ ಮತ್ತು ಬಾಲ ಕಲಾವಿದರ ಕಂಠವನ್ನು ಬಳಸಿ ಎತ್ತರದ ಪಿಚ್‌ಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವರು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಧ್ವನಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾವಿದನು ವಿವಿಧ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವನು.

ಬಳಸುವ ರಾಗಗಳು : ಮುಖಾರಿ, ಅಸಾವೇರಿ, ದೇವಗಾಂಧರಿ, ಮಧ್ಯಮವತಿ, ಇವಲ್ಲದೆ ಮೂಲಕಂಸ, ಚಂದ್ರಕಂಸ, ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಮೊದಲಾದ ಮಟ್ಟುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಿದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ 'ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ' ತಂತ್ರದ ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಥೆ ಆರಂಭಿಸುವರು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಂಗೀತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲಿನ ಮೇಳಗಳ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹಲವಾರು ಸಂಶಯಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದುಂಟು. ಅಚ್ಚ ಜಾನಪದ, ಅರೆಜಾನಪದ, ಶಿಷ್ಟ ಜಾನಪದ ಎಂದು ಮೂರು ತರದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಪಕ್ಕಾ (ನೈಜ) ಜಾನಪದ ಜೀವಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೂಲತಃ ಅವರ ರಂಗ ಪ್ರಪಂಚವು ಅಚ್ಚ ಜಾನಪದವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕಥೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತಾಜಾ ಜಾನಪದತನವು ಒಡಮೂಡಿದಂತೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ತಂಡದವರು ಇಂದಿಗೂ ಜಾನಪದ ಸೊಗಡಿನ ದೇಶಿ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಕಲಾವಿದರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತೀರಾ ಸರಳ ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿರುವ ಈ ಮೂಲ ಸಂಗೀತ ಶೈಲಿಯನ್ನು ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿಯಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ತನ್ನ ಸೀಮಿತ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಯೇ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೊಗಸು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗೀತ ಶೈಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಇವರು ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಸಂಗೀತ, ರಾಗಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಾಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

೬.೩.೩. ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ :

ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಥೆ ರಾಮಾಯಣ. ಆಟವನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟನಂತರ ಮೊದಲು ಊರಿನ ಗಣ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿ, ಆಟವನ್ನು ಆಡಲು ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸೇರುವ, ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ರಂಗ ಸಜ್ಜಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯಿಸಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಆಟವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ 'ಹಸಿಕಲ್ಲು' ಹಾಗೂ ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರ ಪರಿಹಾರವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾ ಊರಿನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ

ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಆಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗಣಪತಿ ಸ್ತುತಿ : "ಶರಣು ಶರಣಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಗಣನಾಯಕನೆ
ವಾದಿ ವಂದಿಪನೆ ಮನೆಯ ಮಂಗಳ ಮಂದಲು
ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಗೆ ಶರಣು ಶರಣಯ್ಯ
ಪಾಲಿಸೋ ಗಜವದನ ನಮ್ಮನನುದಿನ
ಪಾಲಿಸೊ ಗಜವದನ.

ಶಾರದಾಸ್ತುತಿ : ಒಲಿಯಮ್ಮ ತಾಯೆ ಶರಣು, ಶರಣೆ
ಒಲಿ ನಮ್ಮಗೆ ತಾಯೆ ಶರಣು, ಶರಣೆ
ವಾರಿಜವಭವನಿಜ ಒಪ್ಪುವ ಮಡದಿ

ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಮೂರು ಸಾಲಿನ ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುವ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನವರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳ ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಬಯಲಾಟ, ದೊಡ್ಡಾಟದ ಛಾಯೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಾಡುಗಳು ದೊಡ್ಡಾಟದ ಶೈಲಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ರಂಗ ಸಜ್ಜಿಕೆಯ ಒಳಗಡೆ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನವರು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೈಚಳಕದಿಂದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗ ಭರಮಪ್ಪ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಾರ ಊದುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಿಮ್ಮೇಳಗಳು ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ತಾಳ, ಗೆಜ್ಜೆ, ಪಾವರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಊರಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ದುರುಗಪ್ಪ, ಹನುಮಪ್ಪ, ಬಸಪ್ಪನವರೇ ಬೇಕು. ಸತ್ತ ಕಾಡು ಹಂದಿಯನ್ನು ತಿಣುಕುತ್ತಾ ಹೊತ್ತು ತರುವುದನ್ನು ಗೊಂಬೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅಭಿನಯಿಸಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ತೋರಿಸುವಾಗ ಹುಡುಗರು, ಮುದುಕರು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತದ್ದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮಾರುವವರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ, ಅಗಸನ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಮೊಸಳೆ ಹಿಡಿದಾಗ ಬಿಡಿಸಲು ಹೋಗಿ ತಾನು ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸುವುದು, ಹಳ್ಳಿ ಮುದುಕಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಪೇಚಾಡಿದ್ದು ಇಂಥಹ ಹತ್ತಾರು ಉಪ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಥೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಉಪ ಕಥೆಯೆಂದರೆ 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ'. ಈ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಕಥೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಿದೆ. ನಾವು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೇಳಿದ ಓದಿದ ಪುಣ್ಯ ಕೋಟಿ ಎಂಬ ಗೋವಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಗೋವು, ಹುಲಿಗೆ ವಚನ ಕೊಡುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನಿಗೆ ತೊಗಲುಗೊಬೆಯಾಟದ ಗೋವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಏನನ್ನು ಹೇಳದೆ ದುಃಖ ಗುರುತಿಸಿ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ತನಕ

ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಗೋವು ತಾನು ಹುಲಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಬೇಕಿರುವ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಸ್ಪಂದನವನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಥೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಎಂಬ ಗೋವಿನ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ಹುಲಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಹುಲಿಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಹುಲಿ ಬಾಯಿಂದ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಆಟಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನವರು ಸತತವಾಗಿ ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾಲ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ೩ ದಿವಸ ಆಟ ಆಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜರ್ಮನ್ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೪೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ 'ಸೀತಸ್ವಯಂವರ' ಎಂಬ ಕಥಾ ಭಾಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೊಗಸಾದ ಈ ತಯಾರಿಕೆಯ ತಾಟಕ ಸಂಹಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರು ತೋರುವ ಆರ್ಭಟ ಮತ್ತು ಸವಾರಿ ಎಂಬ ವಾದ್ಯದ ನಾದ ಪೇಕ್ಷಕರನ್ನು ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುವಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ತೋರುವ ಕೈಚಳಕ ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚನವಾದದ್ದು. ಬರಗಾಲದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಲಾಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಆಟದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ರಾಷ್ಟದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಫಲ್ಸ್ ಪೋಲಿಯೊ, ಸಾಕ್ಷರತಾ ಅಭಿಯಾನ, ಏಡ್ಸ್ ನಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಒಂದು ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

೬.೩.೪. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳ ರಚನೆ :

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಡು ಅಥವಾ ಜಿಂಕೆ ಚರ್ಮವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲು ತೆಗೆಯುವರು. ಬಳಿಕ ಚರ್ಮವನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹದಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಳುಸುವುದುಂಟು. ಆಳೆತ್ತರದ ಗೊಂಬೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಕೆಲವಡೆ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಗೊಂಬೆಗಳ ನೇರವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಬಿದಿರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಳಿ ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ದಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಣಿಸಲು ಅನುವಾಗವಂತೆ ಕೆಳಗಡೆ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಉದ್ದದಷ್ಟು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮೂಲದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಏಕರೂಪ. ಅನಂತರದ ಮುಖಗಳ ಚಲನೆಯುಳ್ಳ ಗೊಂಬೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂತು. ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗಿರುವ ಅಂಗಾಂಗ ಚಲನೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕತ್ತು, ಸೊಂಟ, ತೋಳು, ತೊಡೆಯ ಕೀಲು, ಮಂಡಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿದ್ದು, ದಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕತ್ತು ಎದೆ ಭಾಗ, ಸೊಂಟ, ಇವು ನೇರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮೂರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಡ್ಡಿಗಳ

ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಳೆತ್ತರದ ಗೊಂಬೆಗಳಾದರೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಆಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಸುಕ್ಕು ಬಾರದಂತೆ ಒಣಗಿಸಿ ಒರಟಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ದ್ರವವನ್ನು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಳಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಮೂಲ ರೂಪ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ ಬರಬಲ್ಲವು. ಆಟದ ಅನಂತರ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಇಡಲು ಅದಕ್ಕೆಂದೆ ಮಾಡಿದ ಬಿದಿರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಬಾದಲಿ'ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದು ಇವರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯ ವಸ್ತು. ಆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಅವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಡುವ ಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೩ ಜಾತಿಯ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕೈ ಕಾಲುಗಳ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲದ ಆದರೆ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಗೊಂಬೆಗಳು. ಅವು ಬಹುತೇಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವು. ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೈ ಕಾಲುಗಳು ಚಲನೆಯುಳ್ಳ, ಚುರುಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಿಸಬಲ್ಲ, ಗೊಂಬೆಗಳು ಅವು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೊಂಬೆಗಳು. ಒಂದರಿಂದ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆಂಧ್ರ ಭಾಗದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಚಲನೆಯುಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಕೀಲುಗಳುಳ್ಳ ಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಆಳೆತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಂತೆ ಆಡಿಸಬೇಕು. ನಿಂತಾಗ ಸ್ವತಃ ಗೊಂಬೆಗಳಿಂದಲೇ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

೬.೩.೫. ರಂಗ ಸಜ್ಜಿಕೆ :

ಊರಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗವಿರುವಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಟದ ಏರ್ಪಾಡು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸಂಚಾರಿ ಕಲೆಯಾದುದರಿಂದ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ರಂಗಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಂಗಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬಿದಿರುಗಳು. ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಭಾಗವನ್ನು ಉಳಿದು ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಚಾಪೆ ತಡಿಕೆ ಗೊಂಬೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿಳಿಯ ಪಂಚೆ ಹಾಗೂ ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿ ಇದ್ದರೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ರಂಗಮಂದಿರು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಶುಭದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಮಾವಿನ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇದೆ. ಗೊಂಬೆಗಳ ರಂಗಮಂದಿರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದು, ಎಂಟು ಅಡಿಯಷ್ಟು ಚಚ್ಚೌಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಂಗದ ಮುಂಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಡೆ ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿಯಷ್ಟು ಕರಿ ಕಂಬಳಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಅದರ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವರು. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವವರು ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಕರಿ ಕಂಬಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಅವರಾರು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಒಳಗಡೆ ಅದರ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀಪವನ್ನು ತೂಗುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗ್ಯಾಸ್, ವಿದ್ಯುತ್ ಲೈಟಿನ ಬಳಕೆಯೂ ಇದೆ. ಅದರ ಬೆಳಕು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಆ ಗೊಂಬೆಗಳ ಪ್ರತಿಫಲನ ಪಂಚೆಯ ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ರಂಗಮಂದಿರ ಚಿಕ್ಕಗೊಂಬೆಗಳ ಆಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಆಳೆತ್ತರದ ಗೊಂಬೆಗಳ ರಂಗಮಂದಿರದ ರಚನೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಬಯಲಾಟದ ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಆಳೆತ್ತರದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಲಾವಿದರು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂತುಕೊಂಡೆ

ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನಾಡಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ಕಡ್ಡಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುಣಿಸುವಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ. ಬಯಲಾಟದ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಂತೆ ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಈತ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಟ ಆಡಿಸುವ ಭಾಗ. ಮೇಲ್ಭಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ೩ ಕಡೆಗಳನ್ನು ಸೋಗೆಯ ಗರಿಯಿಂದಲೋ ಚಾಪೆ ಅಥವಾ ತಡಿಕಡಯಿಂದಲೋ ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಭಾಗವನ್ನು ನೀಲಿಯ ಪಂಚೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಡಿಸುವ ಗೊಂಬೆಗಳ ರಂಗಮಂದಿರದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. "ಈ ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆಗೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮತ್ತು ಸೋಮವಾರ, ಉತ್ತರ, ಮಂಗಳ ಹಾಗೂ ಬುಧುವಾರ, ಪೂರ್ವ, ಗುರುವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಮತ್ತು ಶನಿವಾರ, ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ, ವಾರ, ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ರಂಗ ನಿರ್ಮಿಸುವರು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಲಾವಿದರು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯದು. ಇವರು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳು ಆಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯಾರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವವರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಚತುರರು, ಕಲಾ ತಜ್ಞರು, ಬಹುಕಲಾನಿಪುಣರು". (ಕುಂ.ಬಾ. ಸದಾಶಿವಪ್ಪ, ೨೦೦೪, ಪು.ಸಂ. ೩೪)

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯ ಕಥಾವಸ್ತು ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ ಪೌರಾಣಿಕ. ಮಹಾಭಾರತದ ರಾಮಯಣ ಭಾಗವತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಮಾನವೀಯ ಭಾವನೆಗಳು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಜೃಂಭಿಸಿವುದರಿಂದ ಈ ಕಥೆಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭೀಮನ ಒರಟುತನ, ಅರ್ಜುನ, ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವೀರತನ, ಶಕುನಿಯ ಕಾರಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಗಳೇ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುವುದರಿಂದ ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದೇ ಬಗೆಯ ಕಥೆಗಳು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.

ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕಗಳ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇಂದು ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದರೂ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟಗಾರರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಟಗಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಬಹುದೇನೊ ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆನಿಸುವಂತಹ ಗೊಂಬೆಗಳ ಕೊರತೆ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಈಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಪೌರಾಣಿಕ ಆಟದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೇಷ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಆಧುನಿಕ ವಾತವರಣಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇರುವ ಹಳೆಯ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವ ವೃತ್ತಿಯವರೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ವೇಷ ಭೂಷಣದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನೇ ಇವರು ಕುಣಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗೊಂಬೆಗಳ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಇವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಥಾವಸ್ತು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಮೂರು ತಾಸಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಾವಿದರು ತನ್ನ ಮೇಳದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ದಿನದಿಂದ ಆ ಊರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಓಣಿಯ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಡಲು ಕೇಳುವುದುಂಟು. ಹಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಊರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ಕಥೆಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವರು.

೬.೩.೬ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳು :

ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲೂ ಗೊಂಬೆರಾಮ ತರಬಹುದು. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು "ಅಡ್ಡಸೋಗು" ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ ಪಾತ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರಗಳೆಂದರೆ.

೧. ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ

೨. ಬಂಗಾರಕ್ಕ

೩. ಟೊಂಕಮುರ್ಕ

೧. **ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ** : ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನಿಗೆ ಚಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಲಿಕ್ಯಾತ, ಕಲಿಬಂಟ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಇವೆ. ಸಿತಾನಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಎಂಬುದು ಇವನ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು. ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಈ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಕುಲದೇವತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಗೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಜುಟ್ಟು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವೆಂದೂ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ತನ್ನದೇ ಕೂದಲನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜುಟ್ಟಿನಂತೆ ಗೊಂಬೆಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆಂದು ಮತ್ತು ಇದು The tuft unites generations of puppetters ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ'. (ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ೧೯೮೮, ಪು.ಸಂ. ೫೫)

ಗೊಂಬೆರಾಮನೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಎಂದು ಇವರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಂಬೆರಾಮ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಅವನು ಕಲಿಭಂಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಕಲಿಭಂಟ–ಕಿಳ್ಳೆಕ್ಯಾತ ಅಂತಲೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಲಿಭಂಟನ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಕಲಿಭಂಟ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ. ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಆತನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವನು ಊರಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸಿದರೆ ಊರಿಗೆ ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ರೋಗ ಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದಾಗಿ ವರವನ್ನು ನೀಡಿದರು. 'ಈ ಕಲಿಭಂಟನೇ ಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಪ್ಪ ಆಗಿ ಶಿಲೆ ಆದ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ 'ತಾರಾಕಾಸುರ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯನ್ಮಾಲಿಯರ ಮಡದಿಯರು ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯರು. ಅವರ ವ್ರತ ಭಂಗವಾದರೇ ತ್ರಿಪುರ ದಹನ ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲು ಮೂವರಿಗೆ ವ್ರತಭಂಗ ಮಾಡಿದ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಮೂರನೆಯವಳನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ ನನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಕೆಡಿಸಿದ ನೀನು ಮುಂದೆ ಬೌದ್ಧಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಸವಣಪ್ಪನಾಗು ಎಂದು

ಶಾಪಕೊಟ್ಟಳು. ಆಗ ಆತ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕುಚದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರ ತಿರುಗಲಿ ಎಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈಗ ಕುಚದ ರೀತಿಯ ಆಕಾರದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿಸಿ ಕುಂಬಾರರು ಮಡಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ'. (ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು. ೧೯೯೩. ಪು.ಸಂ. ೯೮-೯೯) ಮಾರುದ್ದ ಜುಟ್ಟು ಮೊಳದುದ್ದ ತುಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಕೊಂಡು, ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರೋನು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ. ಅವನ ನಡೆ ನುಡಿಯೂ ಅಶ್ಲೀಲವೇ ಈಚೆಗೆ ಈ ಆಟಗಾರರು ಈತನನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲ ಬದಲಾದಂತೆ ಅಭಿರುಚಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೈತಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರು ಗೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಶ್ನವಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ನೇರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸದೆ ಮರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ರಾಮಯ್ಯನವರ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೨. **ಬಂಗಾರಕ್ಕ** : ಇವಳಿಗೆ "ದೊಣುಮಲ್ಲಿ" ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಅವಳೂ ಬೆತ್ತಲೆ ಈಕೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನ ಹೆಂಡತಿ. ಗಂಡನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ ಭೂಷಣ, ನಡೆ ನುಡಿ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದರು ಎಂದರೆ ಆಟಗಾರರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಉತ್ಸಾಹ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗಂತೂ ಅಪರೂಪದ ಮನರಂಜನೆ. ಇವಳು ಗೊಂಬೆರಾಮರಿಗೆ ಕುಲದೇವತೆ.

೩. **ಟೊಂಕ ಮುರ್ಕ**: ಇವನು ಬಂಗಾರಕ್ಕನಿಗೆ ಅಳಿಯ. ಇವನು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವ. ಇವನ ಸೊಂಟ ಲೂಜು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವನಿಗೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಬಂಗಾರಕ್ಕ-ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನಿಗಿಂತ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಗರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಬರೀ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ರಸಿಕನು ಹೌದು.

'ರಾಮಾಯಣ-ಮಾಹಾಭಾರತದಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತೇಪೆ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಹಸನಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಆಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಇವು ಒಂದು ಆಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು'. (ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ೧೯೯೩, ಪು.ಸಂ. ೧೦೧)

೬.೩.೭. ಪ್ರದರ್ಶನ :

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಆಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವರು. ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗಣೇಶ ಸ್ತೋತ್ರ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಆಟಗಾರ ತಾನು ಆಡುವ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಟಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಘ್ನಗಳೂ ಬಾರದಂತೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬಯಲಾಟದ ಪೂರ್ವರಂಗದ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಓಣಿಯವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಓಣಿಯ ಮುಖ್ಯ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ನೇರವಾಗಿ ಕಥಾ ವಸ್ತುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

'ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ, ಶಿವಜಲಂಧರ, ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರ, ಸಾನಂದ ಗಣೇಶ, ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ದ್ರೌಪದಿ ಸ್ವಯಂವರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಇವರು ಆದಿತಾಳ, ತ್ರಿವುಡೆ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಬಳಸುವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕಲಾವಿದರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಆಟ ಆಡಿ, ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಮನೋರಂಜನೆ ಒದಗಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಮರಿ ಆಡು, ಧಾನ್ಯ, ಹಣ, ಚಿಕ್ಕ ಒಡವೆ, ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಮಲಶೆಟ್ಟಿ ಬಸವರಾಜ, ೧೯೮೩, ಪು.ಸಂ. ೨೮)

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯ ನಿಜವಾದ ಭಾಗವೆಂದರೆ ಅದರ ಅಭಿನಯ. ಇದು ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದೃಶ್ಯಾತ್ಮಕ ಶ್ರವ್ಯಕಲೆ. ಅದರ ರಸಾತ್ಮಕ ವೈಭವ ಅದು ಅಭಿನಯಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಭಿನಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಜನಪದ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಟ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಸಕ್ರೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಈ ಕಲೆಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಸಬಲ್ಲದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಗೊಂಬೆರಾಮ ಮುದುಕರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೋಟರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವಿರಲೆಂದೇ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸಡಿಲಗೊಂಡಿವೆ ? ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಗೊಂಬೆರಾಮ ಆಟದೊಳಗೆ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೊಯ್ಲು ಮುಗಿದು ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಒಕ್ಕಿ ಕಣಜಕ್ಕೆ ತುಂಬುವ ಕಾಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಊರಿನ ಯಜಮಾನರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೊಂಬೆರಾಮರು ಒಂದು ಗೊಂಬೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆರಾಮನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಹತ್ತು ಬಳ್ಳ ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಟ ಮುಗಿದ ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಣ, ಕಾಳು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆರಾಮ ಒಂದು ಆಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾವ ಗೌಡನೂ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ನೀರಾಕರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಗೌಡನ ಒಳಗುಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೊಂಬೆರಾಮ ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಯಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಮಾಡಿಕೋ ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಕೊಡಲು ಯುವಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ಆಟದಲ್ಲಿ ಪೇಟ ಸುತ್ತಿದ ಗೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ಆನೆ ಅಥವಾ ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಊರಿನ ಗೌಡ ಅಥವಾ ಯಜಮಾನ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊಗಳಿ ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯಜಮಾನರು ದೀನ–ದಯಾಳು, ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾನ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಆಟ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ಕೋಟು, ರುಮಾಲು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಹುನ್ನಾರು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಗೌಡನ ಒಂದು ಜೊತೆ ಹಳೆಯ ಎಕ್ಕಡವನ್ನೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನದ ಊಟ ಸಹ ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಗೌಡರ ಮನೆಯ ಊಟವಾದ ನಂತರವೇ ಅವನು ಆಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತನನ್ನು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದವರಿಗೆ ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಪ್ಪರದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಗಂಡಸರು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಊರಿನ

ಯಜಮಾನರು ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ, ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಟ್ಟಾಡಿಸಿ ಸುಸ್ತಾದವರಂತೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಬಂಗಾರಕ್ಕನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಎದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಂದು ಆಡಿಸುವ ಆಟದ ಕಥೆಯನ್ನು ಈ ಕಲಾವಿದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಭಿಮನ್ಯು ಕಾಳಗ : ಅರ್ಜುನ ಸಮಸಪ್ತಕರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇತ್ತ ದ್ರೋಣರು ರಚಿಸಿದ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನ್ನು ಬೇಧಿಸಲಾರದೆ ಭೀಮ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವ ಮುಂತಾದ ಪಾಂಡವರ ಕಡೆಯ ವೀರರು ಕೈಸೋತು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಅಭಿಮನ್ಯು ಧರ್ಮರಾಯ ಬೇಡವೆಂದರೂ, ತಾಯಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಅಂಗಲಾಚಿದರೂ, ಪ್ರಿಯ ಮಡದಿಯಾದ ಉತ್ತರೆ ಬೇಡವೆಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟ. ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ಆವೇಶದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ ಪಾಂಡವ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುವಂತೆ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಹಿಂದೆ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ವಕ್ರರೂಪದ ಸೇವಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಿಳ್ಳೆ ಪಿಳ್ಳೇ ಗೊಂಬೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಜಯಕಾರ ಕೂಗುತ್ತ, ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಅಭಿಮನ್ಯು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನ್ನು ಬೇಧಿಸಿ ನುಗ್ಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ಅವನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹೊಡೆತ ತಿಂದ ಅನೇಕರು ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ ಎದುರು ವೈರಿ ಗೊಂಬೆಗೆ ಗೊಂಬೆರಾಮ ಹೊಡೆಯುವ ಪಟ ಪಟ ಶಬ್ದವೇ, ಯುದ್ಧದ ಬಿರುಸನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆ ಶಬ್ದದ ಜೊತೆಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ತಲೆಗಳೂ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜನ ಹೋ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಎತ್ತಿದ ತಟ್ಟೆಯ ನೆಗೆದು ಬಿದ್ದ ಎನ್ ಗಾಂಚಾಲಿ ಆಡ್‌ತಿದ್ನೊ ನೋಡು ಈಗ ಏನಾತು ಪಾಡು, ಕೊಬ್ಬತಿದ್ನಲ್ಲೋ! ಅಹ್ಹ ! ಹ್ಹಾ ಎಂದು ವೀರತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಗೊಂಬೆರಾಮನ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಕುಡಿದು ಬಂದಿರುವುದು ಉಂಟು. ಆ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿಮನ್ಯುವನ್ನು ಕುಣಿಸಿ ಧಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ದಡಿಯನಾದ ಖಳನಾಯಕ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಎದುರಾದ. ಅವನಾರೆಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗ ಬೇಡವೇ, ತಕ್ಷಣ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಸಿಳ್ಳೇ, ಪಿಳ್ಳೇ ಸೇವಕರು ಆ ಖಳನಾಯಕನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ನಗುವಂತೆ, ಅಭಿಮನ್ಯವೇ ಶೂರನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾರ್, ಸಾಹೇಬ್ರು ಯಾರೋ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮನವರು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ್ರು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೇ ! ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಉಬ್ಬಿನ ಹತ್ತಿರ ತೆರೆದ ಅಂಗೈ ಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ನಾಯಕನಾದರೂ ಸಾಹೇಬ್ರು ಅಂದದ್ದನ್ನು ಸಾಬ್ರು ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿರು ವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಅವನನ್ನು ಗದರಿಸಿ, ತನ್ನ ನಾಮಾಂಕಿತ ಮತ್ತು ವೀರತ್ವದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಒದರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಅಭಿಮನ್ಯವಿನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೇಳುವುದು ಎಲವೋ ಮದಾಂಧ ಹಾಗಾದರೆ ಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದನಾಗು ಎಂದು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೀಳುವ ಬಾಣದ ಏಟುಗಳು ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಬಾಣಗಳ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ಖಳನಾಯಕ ತತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಹಾಕು ನನ್ನದೊಂದು, ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿದೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತವರಲ್ಲಿ ಆ ಗೌಡ್ರುದೊಂದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಜನ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿಯುವಂತೆ ನಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮರಣದವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ವೀರತ್ವದ ಹೋತ ಪ್ರೇತವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಗೊಂಬೆರಾಮ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಪುಷ್ಟಿಗೊಂಡು

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ತಣಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯ ಭಾವ-ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಒಂದಾಗುವುದರಿಂದ ಕಥೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದ್ದು ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂಥದ್ದು ಎನ್ನುವಂತಿರುತ್ತದೆ.

ಆಟ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಗುರಿ ಆಧುನಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಇವು ತಾಯಿ ಬೇರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

೬.೩.೮. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ : Conservation of Leather Puppet

ಗೊಂಬೆಗಳ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರ ಆದ್ಯ ಕೆಲಸ. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದರು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇಲಿಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಅವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೂ ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸುಲಭ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಿದಿರಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸುಮಾರು ಎರಡುವರೆ ಅಡಿ ಅಗಲ ಮೂರವರೆ ಅಡಿ ಉದ್ದವಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಳವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು 'ಭಾವಲಿ ಪೆಟ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ಹೊಲೆದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಎಡೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನುಸಿ ಹಾಗೂ ಜಿರಲೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನುಸಿ ಉಂಡೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಂಬೆ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇತರರಿಂದ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಪಡೆದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿಗ್ಗಾವಿಯ ಕಾಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದರು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಆಗದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರಾ ಎಂಬತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಾದ ಗೊಂಬೆಗಳು ದಿನಕಳೆದಂತೆ ಅವು ಹರಿದು ಹೋಗುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹರಿದು ಹೋದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆ ಅಥವಾ ನೀರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ನಮ್ಮ ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

Colouring to leather Puppets

೭.೩.೯. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗೆ ಬಳಸುವ ಬಣ್ಣಗಳು :

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಬಣ್ಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪಿನ ಗೊಂಬೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಈಗ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಬಣ್ಣದ ಗೊಂಬೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಲಾವಿದರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಬಣ್ಣಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಕಾಲಬದಲಾಗಿದೆ. ಕಲಾವಿದರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಂದು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂದೆ ಗೊಂಬೆ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಣ್ಣಗಳೆಂದರೆ ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ನೀಲಿ, ಸಿಂಧೂರ, ಕಪ್ಪು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ದಟ್ಟ ಹಸಿರು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಣ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಶೇ ೩೦ ಭಾಗದಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಾಗಿತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಣ್ಣಗಳು : ನೀಲಿ : ತುಂಬೆರಸವನ್ನು ಅಂಟಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಹಾಸನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದರು ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಳದಿ : ಹೂವಚ್ಚೆ ರಸ ಅಥವಾ ಕಾಯಿಯನ್ನು ರುಬ್ಬಿ ಬೇವಿನ ಅಂಟಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತಳ್ಳಗೆ ಮಾಡಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಕೆಂಪು : ಮುತ್ತುಗದ ಹೂ ೫೦ ಗ್ರಾಂ , ಗೋರಂಟಿ ಎಲೆ ಸುಮಾರು ೨೫ ಗ್ರಾಂ, ಸುಣ್ಣ ೨ ಗ್ರಾಂ, ಕಾಚು ೧ ಗ್ರಾಂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ತೆಳು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೋಸಿ ಬಂದ ದ್ರವವನ್ನು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಕೆಂಪು ಪುಡಿ ಸಿದ್ದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇವಿನ ಅಂಟಿನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಲು ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಲ್ಲಿನ ಪುಡಿಯಾದ 'ಯರಮಟ್ಟಿ'ಯನ್ನು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 'ನಾಗದಳ್ಳಿ' ಎಂಬ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಂಧೂರ : ಮದರಂಗಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣದೊಂದಿಗೆ ಕಲೆಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟು ನಂತರ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೇವು ಅಥವಾ ಗೊಬ್ಬಿ ಅಂಟು ಸೇರಿಸಿ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು.

ಕಪ್ಪು : ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನ ಇದ್ದಿಲು ಅಥವಾ ಕರಕನ್ನು ನುಣ್ಣಗೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಬ್ಬಿ ಅಂಟನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ಒಂದು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಕಿ, ಕೆಲ ದಿನ ಹಾಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ವಾರದ ನಂತರ ಆ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತೆಳುಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಸಿದರೆ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ ಸಿದ್ದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಬಣ್ಣದ ಶಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Musical Instruments Is leather Puppetry

೬.೩.೧೦. ವಾದ್ಯಗಳು :

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಅಭಿನಯ, ಕಿವಿಗೂ ಕೇಳುವ ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿಗೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಟವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ತೊಗಲಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ತಂಡವನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ತಂಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸುವುದು, ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುವುದು, ಹಾಡುವುದು, ವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುವರು. ಗೊಂಬೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಡುವವರು. ಹೀಗೆ ಈ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಬದಲಾದಂತೆಲ್ಲ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರು ಸಹ ಆಧುನಿಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ವಾದ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಮು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ರಾಗದ ಮಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಹೊಸದಾದ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೂ ಬಳಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ "ಲಾವಣಿ" ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಇಂದಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವಾಗ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿದೆ.

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ : ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೪೬-೪೭ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಳಕೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಬೇರೆಡೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲ ಭಾಗದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಚೌಡಿಕೆ ಅಥವಾ ತುಂತುಣಿ ಎಂಬ ತಂತಿ ವಾದ್ಯವು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಶೃತಿ, ವಾದ್ಯ, ಪಾವಲಿ ಅಥವಾ ಬುರ್-ಬುರಿ ಇದು ಸರಳವಾದ ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆನಿಸುವ ಸಾಧನ. ಡಾ. ಬೆಟಗೇರಿಯವರು ಈ ವಾದ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ 'ಕೋಪ ಉತ್ಸಾಹದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಗೆಯ ತುತ್ತೂರಿಯ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಊದುವರು. ಇದು ಒಂದು ಪೊಳ್ಳು ಲಳಿಗೆಯ ಬಲಗಡೆಯ ತೂತಿಗೆ ಜೇಡದ ಪೊರೆಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದ್ದು, ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಬಾಯಿಂದ ಊದಲು ತೂತು ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಕ್ಷಸನಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಂದಾಗ ಇದರ ವಿಲಕ್ಷಣ ದನಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪ ಅವರು ಪಾವಲಿ ಅಥವಾ ಪಾವರಿ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಗಾತ್ರದ ಒಂದು ಟೊಳ್ಳು ಬಿದಿರಿನ ಕೊಳವಿ, ಅದರ ಎರಡೂ ಬಾಯಿಗಳು ತೆಗೆದಿರಬೇಕು ಕೊಳವೆಯ ನಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಜೇಡನ ಪರೆ

ಇಟ್ಟು ಮೇಣದಿಂದ ಅಂಟಿಸಿ ನಂತರ ಕೊಳವೆಯ ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಊದಿದರೆ ಈ ಜೇಡನ ಬಲೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಚಿತ್ರ ಧ್ವನಿ, ತರಂಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

೬.೩.೧೧. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯ ವಿಧಗಳು :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧದ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳಿವೆ

೧. ಚಿಕ್ಕ ಗೊಂಬೆಗಳು (Small Puppets)

೨. ದೊಡ್ಡಗೊಂಬೆಗಳು (Large Puppets)

ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಬೆಗಳು ಆಳೆತ್ತರದವಾದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಗೊಂಬೆಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

೧. ಕೂಡು ಗೊಂಬೆಗಳು (Joint Puppets) ೨. ಬಿಡಿ ಗೊಂಬೆಗಳು

ತಲೆ, ಕೈಕಾಲುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದೇ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಾಂಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕೂಡು ಗೊಂಬೆಗಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು–ಮೂರು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಚರ್ಮದ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಉಂಟು ಇವುಗಳನ್ನು " ಧನವಾಡ ಭಾವಲ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅಂಗಾಂಗ ಚಲನೆಯಿಂದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವಂತಿಕೆ ತರಬಹುದೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೋ ತಿಳಿಯದು. ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬರೆದು ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಗೊಂಬೆಗಳು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಕುಣಿಸುವ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈ ಕಾಲು ಕುಣಿಸೊ ಗೊಂಬೆಗಳು ಎಂದು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂಬೆಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು "ಬಿಡಿಗೊಂಬೆ"ಗಳು ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತ್ರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದು ಉಂಟು. ಹೀಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿ ಗೊಂಬೆಗಳಿದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡಿ ಗೊಂಬೆಗಳೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ಗೊಂಬೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ಅವು ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂಯೋಜಿತ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳು ಒಂದು ಇಡೀ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ನೋಡಿದ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದನ ದೃಶ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗೊಂಬೆಗಳ ಅಂಗಾಂಗ ಚಲನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗದೇ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ದೇವಾನು ದೇವತೆಗಳು, ವೀರಾಧಿ ವೀರರು, ಗಂಭೀರ, ಹಾಸ್ಯ ಉಗ್ರ ಹಾಗೂ ವಕ್ರ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಾಣೀ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಾದಿಗಳು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭದ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲದೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನ

ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿತ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ತೂರುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವಿರುವ ಗೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಗೊಂಬೆ ರಾಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜುರವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದ ದಾನಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದರು ಪೌರಾಣಿಕ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಕಲಾವಿದರು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಆಧುನಿಕ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಹಸನ ಅಥವಾ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು "ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದ ಕೆಂಪು ಮೂತಿಯವರ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಆಟದ ನಡುವೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇದನ್ನು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣವರು ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಈ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಆಧುನಿಕ ಗೊಂಬೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಹದ್ದು ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಡಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ರೆಕ್ಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಟಿ.ವಿ. ಕಾಳೆಮಾಸ್ತರ್ ಅವರ ಜಾಣ್ಮೆ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು ಎಂದು ಬೆಳಗಲ್ ವೀರಣ್ಣವನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೬.೪. ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ :

೬.೪.೧. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ :

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೊಗಲು ಬೊಮ್ಮಲಾಟಕ್ಕೆ "ಛಾಯನಾಟಕ ಬೃಂದಂ" ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳು ವಿಸ್ತಾರವೂ ವರ್ಣವಿದ್ಯವು ಆಗಿವೆ. ಆಟಗಾರರು ಸಂಭಾಷಣೆ, ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ತಬಲಾ ಹಾಗೂ ಡಕ್ಕೆಗಳು ಪೂರಕವಾದ್ಯಗಳು. ಕಟ್ಟು ಗಂಟೆಯ ಗೆಜ್ಜೆಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾಲುಗಳು ಎರಡು ಮರದ ತುಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮನೋಹರವಾದ ಗೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಮೊಳಯಿಸಿ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಪರದೆಯ ಹಿಂದಿನ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯಗಳಿಸಿದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೆಂದರೆ ರಾಮಾಯಣ. ಸಮಕಾಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಂಗ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ತೊಗಲುಬೊಮ್ಮಲಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮಧುರ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಗೊಂಬೆಗಳ ಅದ್ಭುತ ಚಲನೆಗಳು ಜಾದೂಗಾರಿಕೆಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕೊಯ್ಯಬೊಮ್ಮಲಾಟವೆಂದು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಂಡ ಮರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಗೊಂಬೆಯಾಟವು ತಂತಿಗಳ ಮುಖೇನ ಜೋಡಿಸಿದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೋಟೆ ಉಪ್ಪಲಯ್ಯನವರ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ದ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಮೂವತ್ತರಿಂದ ನೂರು ಗೊಂಬೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ಮೃದಂಗ ಹಾಗೂ ಡಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವರು. ಛಾಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಶ್ರೀರಾಮಾಂಜನೆಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಮೇಳವು ಇಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ. ಗಣೇಶ ಸ್ತುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೂತ್ರದಾರರು ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾಮಾಯಣ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡು ಕುರಿ, ಆಡು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವತಾ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ, ನೀಲಿ , ನಸುಗೆಂಪು, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಘೋರ ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಿಂಧೂರ, ಕೆಂಪು, ಕಡುಕೆಂಪು, ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

೬.೪.೨. ಮಹಾರಾಷ್ಟ :

ಮಹಾರಾಷ್ಟ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತವರೂರು ಎನ್ನಬಹುದು. ಮೂಲತಃ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೬.೪.೩. ಕೇರಳ :

ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ದ-'ಪಾವಕಥಕ್ಕಳಿ' ಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದು, 'ನಟನಕೈರಲಿ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ. ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಗುಂಪು ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ, ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿ ಹಲವು ಕಾಲ ಈ ಪರಂಪರೆ ಉಳಿದು ಬರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದೆ, ಪಾವಕಥಕ್ಕಳಿ ನೃತ್ಯ, ಸಂಯೋಜನೆಯುಳ್ಳ ಕಥಕ್ಕಳಿಯ ಕಲಾಪ್ರಕಾರವನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಗೊಂಬೆಗಳು ೩೦, ಸೆಂ.ಮೀ ವರೆಗೆ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ. ತಲೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಳು ಮರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಗೊಂಬೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ತೋರು ಬೆರಳಿನಿಂದಲೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬರಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಕುಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ, ವರ್ಣಿಕೆಗಳು ಕಥಕ್ಕಳಿಯದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿರು ವರ್ಣದ ಮುಖವು ದೈವರಾಜ ಹಾಗೂ ರಾಜನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಂಪು ವರ್ಣವು ರಾಕ್ಷಸ ಗುಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳಾಗಿ ಡೋಲು, ತಾಳಗಳು ಹಾಗೂ ಶಂಖವು ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. 'ನಟನಕೈರಲಿ' ಸಂಸ್ಥೆಯ 'ದಕ್ಷಯಜ್ಞ' ಪ್ರಸಂಗವು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಶಿವ ಹಾಗೂ ವೀರಭದ್ರರ ಪಾತ್ರಗಳು ಸತ್ ಹಾಗೂ ಅಸತ್ ಗುಣಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ರೂಪಗಳಾಗಿದ್ದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಮೂಲಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದೆ. ಪಾವ ಕಥಕ್ಕಳಿಯು 'ಪ್ರಥಮ ಗ್ಲೋವ ಪಪೆಟ್' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ದವಾಗಿದೆ. ಛಾಯಾ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 'ತೇಲಪಾವಕ್ಕೂತ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಷಾಡೋಪಪೆಟ್' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ದಗೆ ತಂದಿದ್ದು 'ಕಿಷನ್‌ಕುಟ್ಟಿ' ಪುಲವರ್ ಮೇಮೋರಿಯಲ್ ತೋಲ್‌ಪಾವಕ್ಕೂತ್, ಪಪೆಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರಿನ ಸಂಸ್ಥೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೇಲಾಳ ಚೆಟ್ಟಿಯಾರರು. ನಾಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಗಮಕ ಸಮೂಹದವರು ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಇದರ ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರನ್ನು ಪುಲವರ್ ಕವಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ರಾಮನ ಜನನದಿಂದ ಪಟ್ಟಾಭೀಷೇಕದವರೆಗಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಏಳರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಧಿ ಆಚರಣೆ ಎಂದು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ'. (ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ, ೧೯೭೫, ಪು.ಸಂ. ೪೮೮)

೬.೪.೪. ಓರಿಸ್ಸಾ :

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ 'ನೆರಳು ಗೊಂಬೆಯಾಟ' ಆಡುತ್ತಿರುವವರು ಇದಕ್ಕೆ 'ರಾವಣ ಛಾಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು ಡಾ|| ಗೌರಂಗ ಚರಣದಾಸ್ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಥಾನಾಯಕ ರಾವಣ. ಎರಡನೆಯವ ರಾಮ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ದೇವತೆ, ಇವರು ನಿರ್ದೇಹಿ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಇಲ್ಲದ್ದು. ಮೂರನೆಯವಳು ಸೀತೆ, ಅವಳು ರಥದಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾವಣನ ನೆರಳನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ನೀರ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 'ರಾವಣ ಛಾಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲ ಸಂಶೋಧಕರು ಪುರಿ, ಜೈಪುರಿ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಥೆಂಕನಾಲ್ ಮತ್ತು ತಲಚೇರಿ ರಾಜಕುಮಾರರು ಆಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳು ೧೯ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಿಮಿತಗೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಅದು ಓರಿಸ್ಸ ಅಂಗೋಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಾತಿಯವರು ಚರಣ ಮತ್ತು ಜಾಟ ಎಂಬುವರು ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಓರಿಸ್ಸರ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಾಠಿನಂದದಾಸರು ಕಾರಣರಾದರು. ಕೊಲ್ಹಸಾಹು ಅವರ ರಾವಣ ಛಾಯ, ನಾಟ್ಯ ಸನ್ಸದ ಮತ್ತು ಖಾನೇಶ್ವರ ಪ್ರಧಾನರ ಶ್ರೀರಾಮ ನೆರಳು ಸಂಘರಂಗಗಳು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ನೆರಳು ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಕಡಲಾಚೆ ಏಶಿಯಾದ ಜಾವಾ, ಸುಮಿತ್ರಾ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ದಾಟಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜೈನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಶಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಿಭಾಷೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವರ್ಕ ಷಾಪ್ ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಕಲಾ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಾ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಕಲಾ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮಕ್ಕಳು ಚಲನ ಚಿತ್ರ, ಟಿ.ವಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಕಾರಗಳು.

೧. ಕೈಗೊಂಬೆ

೨. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ

೩. ಸೂತ್ರಗೊಂಬೆ

೪. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಂಬೆ

ಜಗಾತ್ ಸಿಂಘಾಪುರ್ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನರು ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಗಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ನುಡಿಸುವ ದೋಲ್ಕಿ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಆಡಿಸುವರು. ರಾಧೆ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಅವರ ಮಧ್ಯೆಯಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಇದರ ಕಥಾ ವಸ್ತುವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನಭ ಕೃಷ್ಣ ಚೌಧರಿ ಕೈಗೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುವ ಮೇಳಗಳ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕೈಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದರು. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತರುವ 'ಜಾರ' ಜನರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಯಾಂಜಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವರು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ದಾರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಂಗಡಿಗರು ಕೊಡುವ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಣಿಯುವರು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೦ ಸೂತ್ರಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತಂಡಗಳಿವೆ. ಗಂಜಾಮ ಜಿಲ್ಲೆ 'ಕರಾಡ'ದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಲೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗುವುದೆಂದು ದಾಸ ಹೇಳುವರು. ಅವರು ಅಂಗುಲದ ಭಾಮರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿರುವರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಈ ಮಾಧ್ಯಮ ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

೬.೫. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ :

೬.೫.೧. ರಷ್ಯಾ :

ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಠ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ರಾಷ್ಟವೆಂದರೆ ರಷ್ಯಾ. ಇಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆಂದೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಹಗಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇರುಳು ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ದ ಕವಿಗಳ, ಕತೆಗಾರರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕಿಂದು ಬದಲಿ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲೆಗಾರರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು ಮುಖ ವರ್ಣಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಾರಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಈ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೊಂದು ನಿರಂತರ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರುಡ್ಯಾರ್ಡ್ ಕಿಪ್ಲಿಂಗ್‌ನ 'ದಿ ಜಂಗಲ್ ಬುಕ್' ಟೋಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಬರೆದ 'ಅನ್ನಾಕರೆನಿನಾ', ಮಾಸ್ಟರ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಮಾರ್ಗರಿಟಾ, ಮಾಕ್ಸಿಂಗಾರ್ಕಿಯ ಮದರ, ಮ್ಯೆಯುನಿವರ್ಸಿಟೀಸ್ ಲೋವರ್ ಡೆಪ್ಸ್, ಪುಷ್ಕನ್ನನ ಪೋಲ್ಟಾವಾ, ಷೇಕ್ಸಪಿಯರ್‌ನ 'ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್' ಮುತಾದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಸ ಜೀವ ನೀಡಿದೆ.

'ರಷ್ಯನ್ನರು ಬಳಸುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಬೆ ಅರ್ಧ ಮೀಟರಿನಿಂದ ಎರಡೂ ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಗಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದು. ಇವರ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೃಶ್ಯಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ರೀತಿ ಕುದುರೆ ಅಥವಾ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಗಳು ಓಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರ ಮಧ್ಯಯುಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನದು. ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರು ತಾನು ಗೊಂಬೆಯೊಂದಿಗೆ ನಟಿಸುತ್ತದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಏನ್ ಹೂಗಾತ್ ಮತ್ತು ಜಾನ್ ಬುಸ್ಸೆಲ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರು ತಮ್ಮ

ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ರೋಜರ್ ಎಂಬುವನು ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರಶಂಸೆಗೊಳಾಗಾಗಿದ್ದ. ಇದೆ ವೇಳೆ ಗೊಂಬೆಗಳ ತಲೆ, ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಗೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಸರಿಗೆ ಅಲುಗಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಲೆ, ಕೈಕಾಲುಗಳು, ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಡಿಕ್ ಮ್ಯೆಯರ್ಸ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರ ಯೋಜಿಸಿದ್ದ". (ಕೃಷಿ ಜನಪದ, ೧೯೭೯, ಪು.ಸಂ. ೪೮೫)

೬.೫.೨. ಮಲೇಷಿಯ :

ಇಲ್ಲಿನ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ "ವಾಯಾಮಗ್ ಕುಲೀಟ್" ಎಂದು ಹೆಸರು, ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಥೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುಣಿಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಛಾಯೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವರು. ಬಿದಿರಿನ ಸಿಂಬೆಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ಮೂರುವರೆ ಮೀಟರ್ ಚಚ್ಚೌಕದ ರಂಗ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲೂ ಸೂತ್ರಧಾರ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಕಥೆಗೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಗೀತ, ಚಂಡೆ, ತಾಳ, ಜಾಗಟೆ , ಮದ್ದಲೆ, ಒಬೋ, ಈ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕೋಣದ ಚರ್ಮದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೇ ಶಿಶು ಜನನ, ನಾಮಕರಣ ಬೆಳೆಕೊಯ್ಲಿನಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇವರು ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಆಟ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯದಲ್ಲಿ 'ವಾಯಾಂಗ್ ಪುರ್ವ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಗೂ ಮಲೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಜಾಗಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಟವೇ ಮೂಲ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಾವೋಸ್ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಛಾಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ಛಾಯಾ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾದದ್ದೊಂದು ನೂಲಿನ ಮೂಲಕ ದೀಪವನ್ನು ನೇತಾಡಿಸಿ ಅದರ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲಕ ಪರದೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊಂಬೆಗಳ ನೆಳಲು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಆರು ಇಂಚಿನ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉರಿಯುವ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ತಡೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ದೀಪ ನಂದದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ'. (ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ ಪು.ಸಂ.೪೮೫)

ಇಲ್ಲಿನ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕಥೆಗಳಾಗಲೀ, ಹಾಡುಗಳಾಗಲೀ, ರಾಗಗಳಾಗಲೀ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ಬಂಗಾರಕ್ಕನ ಹಾಗೆ ಮಲೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪಾಡೋಗಲ್ ಮತ್ತು ವಾಡೋಂಗೋ ಎಂಬ ಗೊಂಬೆಗಳಿವೆ. ಇವು ಎರಡು ಗಂಡು ಪಾತ್ರಗಳು. ವಿಪರೀತ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ತುಂಟತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಡೀ ಆಟವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

೬.೫.೩. ಅಮೇರಿಕ :

'ಪೀಟರ್ ಶುಮನ್' ಎಂಬುವುದು ಅಮೇರಿಕಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ದಂತಕಥೆಯ ಹೆಸರು. ಕಲೆಯ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಗಳು ಶ್ರೀಮಂತರ ಹಕ್ಕಲ್ಲ. ಕಲೆಯು ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ, ಅದು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಎಂದೂ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ದಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದ ಸಾಹಸಿ ಶುಮನ್. ರೂಟನಂ ೧೨೨ ಎಂಬುದು ಕೆನಡಾದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೆರ್ಮಾಂಚ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶ. ಇದು

ಒಂದು ದಾರಿ ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದ ಆ ದಾರಿಯು ಒಂದು ತೋಟಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಕಿಲೋಮಿಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗುವ ಆ ವೆರ್ಮಾಂಟಿನ ೧೨೨ನೇಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕು ವಾಹನಗಳೂ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ದಾರಿ ತಲುಪಿಕೊಳ್ಳುವ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷತ್ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆಯೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತು ಬಿಡುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮರುಳುಮಾಡಿ ಅಮೇರಿಕದಂತ ನಿರ್ಜೀವ ಗಡಿಯಾರದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪಕ್ಕೆ ರೋಚಕ ಎದೆಬಡಿತವನ್ನು ಕಲಿಸಿದವನು ಪೀಟರ್ ಶುಮನ್.

ಪ್ರತಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಿಂದ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರ ೧೦೦೦ ಜನ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರೆಡ್ ಆಂಡ್ ಪಪ್ಪೆಟ್ ಎಂಬ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪುರಾಣದ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಪೇರಿಟೇಲಿನ ಭಾಗಗಳು, ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಅರೆವರ್ತುಲಕಾರದ ಈ ಬೃಹತ್ ಥೇಟರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ವೃತ್ತಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರು ಹಾಗೂ ಹಲವು ನೂರರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕರು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ಆಟಗಾರರು ನೂರರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕಂಬವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಜೀವನ, ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳ ಜನರ ಕದನ, 50 ಮಂದಿಯ ವಾದ್ಯವೃಂದ, ಹೊಗೆಯುಗುಳವ ರಕ್ಕಸ, ಸರೀಸೃಪ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮರದ ಕುದುರೆಗಳು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹಾಡುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ ನದಿ ನೀರು ಎಲ್ಲವೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗಂಭೀರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಸಂಪು ಹೂಡುವುದು, ಮತದಾರರ ಹೆಸರು ನೊಂದಾವಣೆ ಮುಂತಾದವು ಕೆಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಶುಮನ್ ಲಾವೋಸಿನ ಜಾರ್ಸ್ ಸಮತಲ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಏನೆಂಬುವುದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಗೊಂಬೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಭೂತದ ಮುಖವಾಡ ತೊಡಿಸಿ ಅದರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೊಳೆಗಳುದುರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಶುಮನ್ ಸಹ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರು ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಯುದ್ಧವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದೇ ರೀತಿ ರಸ್ತೆಗಿಳಿದರು. ಅವನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ. ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಚಿಕ್ಕವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು, ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಾರರಿಗೆ ಬ್ರೆಡ್ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮೂಲಕ ಥಿಯೇಟರ್ ಎಂಬುದು ಆಹಾರದಂತೆ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಂದು ಸಂಕೇತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶುಮನ್ ತನ್ನ ತಂಡಕ್ಕೆ 'ಬ್ರೇಡ್ ಎಂಡ್ ಪಪೆಟ್ ಥಿಯೇಟರ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದೆ.

'ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಕಾಣುವುದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ರಂಗಭೂಮಿಯು ಪ್ರತಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲೂ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಚಲನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಮೇರಿಕದ ಪಪೆಟ್ ಥಿಯೋಟರ್ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ ಬ್ರೆಡ್ ಅಂಡ್ ಪಡೆಟ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗೆ

ಅಮಸ್ಟರ್ ಡಾಮಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಇರಸ್ಮಸ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಮಾನ ದೊರೆತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಧನೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ೧೯೭೮ ರಲ್ಲೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ'. (ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ, ೧೯೭೯. ಪು.ಸಂ. ೪೮೫)

೬.೬. ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರ ಜರ್ಮನ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವ :

ಮಾನವ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲೇ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಆಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಭೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತನ್ನದೆ ಆದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆ ಮರೆಮಾಚಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವಾಗ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಸ್ವತಃ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತಃ ಸತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೊರಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆ ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೆಂಬ ಭೇದ-ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆಂಬಂತೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನವರು ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಯದವರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ತಾತ, ಮುತ್ತಾತ [ಹೆಣ್ಣಜ್ಜ] ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಹೋದ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಜರ್ಮನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ತಂಡಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲೆಂದು 1983ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಪೇರಿಪಾಲ್ ಬೋನ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿ ದೊಡ್ಡಭರಮಪ್ಪನ ಕಲೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಯಾರ ಮುಲಾಜು ಇಲ್ಲದೆ ಆತನ ತಂಡವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ತನ್ನ ಆಟದ ಪ್ರಮುಖ ಕಥಾವಸ್ತುವಾದ ರಾಮಾಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂವರ ಎನ್ನುವ ಕಥಾ ಭಾಗವನ್ನು ೬೦ ನಿಮೀಷಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಪೆಂಡಕೂರು ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೆ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಗೌಡರನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ, ಯಲ್ಲಪ್ಪ, ನಿಂಗಪ್ಪ ಇವರನ್ನು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ದಿನಾಂಕ ೨೯ ಏಪ್ರೀಲ್ ೧೯೮೬ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಎತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಭರಮಪ್ಪನಿಗೆ ವಿಮಾನ ಹತ್ತಿದಾಗ ಗೊಂಬೆರಾಮನ ಜೊತೆ ತಾನೇ ರಾಮನಾದ ಹಾಗೆ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನದ ದಿವ್ಯ ಅನುಭವ. ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಆರು ಜನ ಹಗರಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದ್ವಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟಿ ತಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ಗೊಂಬಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೋದ್ವಿ. ಗುರುಮೂರ್ತಪ್ಪರು ಹೋಗಿ ಟಿಕೆಟ್ ತಗೊಂಡು ಬಂದ್ರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ವಿಮಾನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ವಿಮಾನ ಮೇಲ್ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿದಂಗ ಹತ್ತಿಕುಂತ್ವಿ. ೮ ಗಂಟೆಗೆ ಎಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದ ವಿಮಾನವು ೯:೩೦ ಕ್ಕೆ ಬೊಂಬಯಿ ಸಾಂತಾಕ್ರುಜ್ ನಿಲ್ದಾಣದಾಗ ಇಳಿಯಿತು. ಅದರಾಗ ಹುಡಿಗ್ಯಾರು ಏನ್ ಚಂದ ಇದ್ರು ಅಂತೀನಿ ಇವ್ರಾರಪ್ಪ ಅನಿಸ್ತು. ಪಕ್ಕಕ್ಕಿದ್ದ ವೀರುಪಾಕ್ಷಿ ಗೌಡ್ರನ್ ಕೇಳ್ದೆ, ಇವರಿಗೆ ಗಗನ ಸಖಿಯರು ಅಂತಾರ ಭರ್ಮಪ್ಪ ಇವು ತಿಂಡಿ ಊಟ ಕೊಕೆಕೋಲ್ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರು, ನನಗೆ ವಿಮಾನ ಹೆಂಗಹಾರತೈತೋ ಅಂತ ಭಯ ಆಯಿತು. ವಿಮಾನ ಜಂಪ್ ಮಾಡಿಕೊಂತ ಮ್ಯಾಲೆದ್ದು ಬಿಡ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಹುಡುಗೀಯರು ಚಾಕ್ಲೇಟ್, ಅಳ್ಳಿ (ಹತ್ತಿ) ತಂದ್ರು. ನಾನು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆನೂ ಅಂತ ಎಲ್ಲ ಚಾಕಲೇಟ್ ತಗಂಡೆ. ವಿಮಾನ ಮ್ಯಾಕ ಹೋದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಂಪಾಗೋದು ಆಗ ಜೀವ ಝಲ್ ಅಂದಾಗಾಗ್ತದು. ಗಗನ

ಸಖಿಯರು ಊಟ ತಂದ್ರು. ಅವು ಇತ್ತಾಗಿಂದ ಹೋಗ್ತಾ ಒಂದು ಡ್ರೆಸ್ ನ್ಯಾಗ ಹೋಗೋರು ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡೋರೋ ಎಲ್ಲಿ ಊಟ್ಕೊಳೋರೋ ಮತ್ತೆ ಬ್ಯಾರೆ ಡ್ರೆಸ್ ನ್ಯಾಗ ಬರೋರು. ತಿರಗ್ ಎಂದ್ರೆ ಯಾರೀತಿ ಅಂತ ಅಂತ ಅನಸಾದು. ಆ ಹುಡಿಗ್ಯಾರು ಚೆಂದ ಏನ ಹೇಳಿಬೇಕು ಆಯ್ಯೋ... ಆಯ್ಯೋ... ಒಂದೊಂದು ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡಿಗೀರು ಬುತುಮುತಿಯಾಗಿ 2 ವರ್ಷ ಆಗಿರಬಹುದೇನೋ.. ನಮ್ಮ ದೇಸ್ಯಾದಾಗೂ ಚೆಂದದ ಹುಡಿಗ್ಯಾರು ಆದಾರ ಆದ್ರ ಆ ಹುಡಿಗ್ಯಾರ ಕಣ್ಣು ಮೂಗೂ ಕಲರ್ ಬಾಳ ನೀಟು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಹುಡುಗ್ಯಾರೂ ಗಗನ ಸಖಿಯರಾಗಿದ್ರೂ. ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಳ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಿದ್ರು ನೋಡ. ಬಾಂಬೆಗೆ ಇಳ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೋದ್ವಿ. ಅದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು ಆದ್ರ ರೆಕ್ಕೆ ಕದ ಕದ ಇದ್ದಾಂಗ ಹದ್ದಿನ ರೆಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಗ ಇದ್ದು ರೆಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಾದು ತಗಿಯಾದು ನೋಡಿದ್ರೆ ಪಿಯಾನ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಚಿ ಮುಲೈ ತರೆದಂಗಾಗೋದು. ಅದರ ಹೆಸರು ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ ಅಂತ ೪೦೦-೫೦೦ ಜನ ಕೂಡಂಗಿತ್ತು. ೮.೩೦ ಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾನದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಿತು. ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಯಾರು ಇಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಯಾರೊಬ್ಬ ವಿಮಾನದಾಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯಾರೋ ಗಂಡಸರು ೮-೧೦ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವು ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯಂತೆ ಅಕ್ಕರೆಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದುಃಖಾತು ಪಕ್ಕದಾಗ ಇದ್ದ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳ್ದೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಹಸುಳೆಗಳನ್ನು ಅವರ ದತ್ತಕ ತಗೊಂಡು ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ೮-೯ ಗಂಟೆಗೆ ಫ್ರಾಂಕ್ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಳಿದ್ವಿ ಅಲ್ಲಿ ಡೈರಕ್ಟರ್ ರಂ.ಡಾ.ಕ್ಲಂಡನ್ ನಮಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ತಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಟ್ರಂಕಿ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ್ರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ್ರು ಕೊಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕೆ ನಕ್ರು. ಅಗ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಗೌಡ್ರು ನಗಬಾಡ್ರಿ ಮಂಗಸೂಳೆ ಮಕ್ಳ ಅಂದ್ರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡವಾದ ತಂಜಾವೂರಿನ ಗಣನಾಥ ನಾಟಕಗೊಂಬೆ ಸಂಘದವರು ಹಾಗೂ ಚೈನಾ ದೇಶದವರು ಬೋಕ್ಸಂ ಸಿಟಿಯಾಗ ಹೊಂಟ್ವಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಒಂದೀಟೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಬೋಕ್ಸ್ಯಂಗೆ ಹೋದ್ವಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ್ರು ಅಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಅಂತಾ ಇತ್ತು. ಅದರ ಹೆಸರು 'ಕೋಲ್ ಪಿಂಗ್ ಹೌಸ್' ಅಂತ ಇಬ್ಬಿಬ್ರಗೆ ಒಂದು ರೂಮು. ದಪ್ಪನ್ನ ಹಾಸಿಗೆ ಚೆಂದ ಚೆಂದಾನೆ ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಾಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಬರೆ ಒಂದೇ ಬಾಟ್ಲಿ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ನೀರಡಿಕೆ ಆಗದಿಲ್ಲ. ವಿಪರಿತ ತಂಡಿ.

ಅಲ್ಲಿ ಜನ ನಮ್ಮ ಪಂಜ ಅಂಗಿ ನೋಡಿ ನಗಾರು. ಅಲ್ಲಿ ಡ್ರೆಸ್ ಏನಿದ್ರು ಮೊಣಕಾಲು ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಯಾರೋ.. ಗಂಡ್ಯಾರೋ.. ಗುರ್ತ ಸಿಗಂಗಿಲ್ಲ. ಆಂಗಿಮ್ಯಾಲೆ ಉಬ್ಬರೋ ಮಲಿ ನೋಡಿ ಇವು ಹೆಣ್ಮಕ್ಳಾ ಆಂತಾ ತಿಳ್ಕೊಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾರು ಕೆಂಪಾಗೆ ಇದ್ರು. ಕೆಲವರು ಕರೋಗ ಮಸಿಕುಡಿಯಂತಾದವರು ಇದ್ರು. ಅದು ಯಾವುದೂ ಊರು ಫ್ರಾಂಕ್ ಫರ್ಟ ಎರೋಡುಮ್ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ಅಪರೂಪದ್ದಂದ್ರ ರಬ್ಬರ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಗುಪ್ತಾಂಗಗಳು ಆನೇಕ ಅನುಕೂಲಕರ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ತಿಂಡಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರೀ ಬ್ರೆಡ್ ಅವು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಗಾಗ್ರಿ ಇದ್ದಾಂಗೆ ಇದ್ದು. ಅದ್ರು ಜೊತೆಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತುಪ್ಪ ಕೊಡ್ತಿದ್ರು. ಆದೆಲ್ಲ ಒಂಚೂರು ರುಚಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಊಟಕ್ಕೆ ಇಡಿ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಕುಚ್ಚಿ ನಂಜಿಕೊಳ್ಳಾಕ ಉಪ್ಪುಕಾರ ಕೊಡ್ತಿದ್ರು. ಬಾಯಿ

ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳಾಕೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ರು. ಆದು ಸರಿಹೋಗದಂಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಪಂಜಿ ತುದಿನಾಗ ಬಾಯಿ ಒರೆಸ್ಕೊಡ್ರೆ ಆಜುಬಾಜು ಮಂದಿ ಖೀ ಖೀ ಖೀ ಎಂದು ನಗಬೇಕಾ.

ಮಾರ್ಚ ೨ನೇ ತಾರಿಖು ಬೋಕ್ರುಂ ನಗರ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಆಟಕ್ಕೆ ರೆಡಿ ಮಾಡಿದ್ರು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಂದಿ ಟೀಕಿಟಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ರೊಕ್ಕಂತೆ. ಅಲ್ಲ"ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂವರ ಕಥಾ" ಭಾಗವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಾಲ ಆಟ ಆಡಿದೆವು. ಆಟ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಅಟ್ಟ ಅತ್ತಿ ಬಂದು ಹೂವು ತುರಾಯಿ ಹಾಕಿ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದ್ರು , ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ ಒಂದು ಕೆಂಪನೆ ಹುಡುಗಿ ಬಂದು ಮುದ್ದು ಕೊಟ್ಟೆ ಬಿಡ್ತು . ಆ ಮೇಲೆ ಇಂಗೀಷ್‌ನಾಗೆ ಏನೋ ಹೇಳಿ ಕ್ಯಾಮರ ತಕ್ಕಂತಿದ್ದರು . ನಮ್ಮ ಜೊತೀಗೆ ಚೀನಾದೇಶದೋರ ತಂಡ ಬಂದಿತ್ತು . ಅದರಾಗೆ ೨೨-೨೫ ಹುಡಿಗ್ಯಾರು ಅ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಅಂತ ರೂಪ ಚೆಂದಿದ್ರು .ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಾಗ 'ಮ್ಯೂಜಿಯಂ'ಗಳಿದ್ದುವು ಸಂಗಿತ, ನಾಟಕ, ನೃತ್ಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಕಲಿಯೋಕೆ ಚೆಂದಾ ಚೆಂದಾದ ಸಭಾ ಮಂದಿರಗಳು ಇದ್ದವು , ಅಬ್ಬಾ ಎಂತಾ ಲೈಟಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂತಿರಾ ಬರಾಬ್ಬರಿ ಲೈಟಿನ ಕುರ್ಚಿಗಳು. ಅಂತು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಟನ್ ಒತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಮೇಲಕೇ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದು ಬಾರಿ ಸ್ವಚ್ಛಾ ಅಂತೀನಿ. ತಿರುಗಾ ದಿನಾ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ್ರು ಮೋಡ ಮುಚ್ಚಿ ಗೊಂಡಿತ್ತು. ೧೦-೧೧ ಘಂಟೆಯಾದರು ಲೈಟು ತೆಗೆದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

೧೦-೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ಸೂರ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹಗಲೆಲ್ಲ ಜನ ಬೀರು ಕುಡಿಯಾದೆ ಕುಡಿಯೋದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೂ ಬಿಸ್ಲು ಬಿದ್ರೆಸಾಕು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆ ಹುಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮಕ್ಯಂತಾವು. ಪಾರ್ಕನ್ಯಾಗ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಜೋಡಿ ಜೋಡಿ ಬಿಸಿಲು ಕಾಯಿಸ್ತಾವು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ದಿನಾಂಕ ೫ ರಂದು ಕಲೂನ್ ನಗರದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಹೆಕ್ಸೂಗನ್‌ಹಾರ್ತಾ ಪಟ್ಟಣದ ಬೋರ್ಗ ಅರಮನಿಯಾಗ ಎರಡನೇ ಆಟ ಆಡಿದ್ವಿ, ನಮ್ಮ ಆಟ ನೋಡಾಕ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಮೇರಿಪಾಲ್ ಬೋನಿ ಬಂದಿದ್ರು ಮತ್ತು ಡಾ. ಪೆಲ್ಟ್‌ಮನ್ ಬಂದಿದ್ರು ಅವು ನಮ್ಮ ಆಟದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ರು, ಮತ್ತೆ ಬೋಕ್ಕುಂ ಗೆ ಹೊಳ್ಳಿ ಬಂದ್ವಿ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ಬೀದಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಇದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣೊದೆಲ್ಲಾ ಹಸಿರು ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಬಳ್ಳಾರಿ ಹತ್ತರ ಹಗರಿ ಐತೆಲ್ಲ ಆತರ ಮರಳು ಇದ್ದಾಂಗ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಬರೀ ಕಾರಿನಾಗ ಹೋಗತಿದ್ರು ಅಲ್ಲಿ ಲಾಜನ್ ಶಿಸ್ತೆ ಬೇರೆ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲು ಪಾಯಿಖಾನೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾರೆ ಅದರ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಲಾಜ್ ಎತ್ಲಾಗ ಏನೋ ಆದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಳ ಶಿಸ್ತು ಇಂತಲ್ಲೇ ಉಗಳಬೇಕು. ಇಂತಲ್ಲೇ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಅಂತ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಕ್ಕಸು ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವುದೋ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪೇಪರ್ ಅಂತೆ ಅವ್ನ ಬಳಸಬೇಕು. ನನಗೆ ಇದು ಒಂದು ತರಹದ ಮುಜುಗರವಾಯಿತು. ಕಷ್ಟದಾಗ ಸಿಕ್ಕಾಕಿ ಕೊಂಡೆ ಕೊನೆಗೂ ಆ ಪ್ಯಾಪರ್ ಗತಿಯಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕೂಡ ಬಾಳ ಶಿಸ್ತಾಗಿವೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಕುಂಟ ಕುರುಡರನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುರುಗವ್ವ ದ್ಯಾಮವ್ವ ಮಾರೆವ್ವನ ಗುಡಿಯಾಂಗ ಗೋಪುರದ ಚರ್ಚುಗಳಿದ್ದವು ನಮ್ಮ ಹಂಪಿ ಗೋಪುರದಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಇದ್ದವು. ಅದರಾಗ ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಗನ ಪೋಟೋ

ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ನೋಡಕೊದ್ರೆ ಹಣ್ಣುಗಂಡು ತೌಕಲಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಹಾದಕಂತ ಹೋದ್ವಿ ನಮ್ಮ ಡ್ರಸ್‌ನೋಡಿ ಅದರ ಪಕ ಪಕ ನಗ್ತಿದ್ರೂ ಕೆಲವು ನಮ್ಮನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆತಿದ್ರು ನಾವು ಊಟಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಯುಡಿಯೇ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ರು. ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂತ ಎದುರುಗಡೆ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ರು. ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂತ ಎದುರುಗಡೆ ನೋಡಿದ್ರ ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಅಲ್ಲೆ ನೆಡೆತ್ಯತಿ ಏನೋ ಅಣಿಸೋದು ಡೋಲು ಬಡಿಯೋದು ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸೋದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಜಾ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಯಾಗ ಹೊಟ್ಲೆದಾಗ ಎಂತಾ ಚೆಂದಾ ಲೋಟ ಚಮಚ ಇದ್ದು ಥೇ ಥೇ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿ ಹುಡೀಗಿರ್ದು ಏನ್ ಬಾಡಿ ಏನು ಬಣ್ಣ ನಂದು ಮದುವ್ಯಾಗಿಲ್ದಿದ್ರೆ ಒಂದು ಆಗಿ ಬರ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟುದೂರ ಬಂದೀನಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್ ಒಯ್ಯಬೇಕು ಅಂತ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ತಗಂಡು ಪಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದ್ರೆ ಅದು ಯೂಡಿಯಾದಾಗ ಕಾಣದು. ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅದರಾಗ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವ್ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚಿಕೋಬೇಕು. ಬಿಡು ಅಂತ ತಗದು ಕಾಣಂಗ ಇಡುಕೊಂಡೆ ಅವು ಏನೋ ಮುದುಕ ಪಂಜಾಗ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾನಲ್ಲ ಅಂತಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಾಗ ಕೇಳಿ ನಕ್ಕರು.

ನಾವು ಜರ್ಮನ್ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಜನ ರಕ್ಷತೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಟೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಕಲಾ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ದೇಶ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರ ಬಿಡಿ ಭಾರತೀಯರು ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯರೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಬರ್ಲಿನ್ ಮತ್ಯ ಜುಗಂಡ ಮತ್ತು ಹೈಡಲ್ ಬರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಆಟ ನೆಡೆಸಿದೆವು. ಜನ ಬಾಳ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಜನ ಬಾಳ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಇದ್ರು ಅವರು ಬಾಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ಕೊನಗೆ ಪ್ರಾಂಕಪರ್ಟ್ ಏರಪಟ್ ನಿಂದ ಬಾಂಬೆಗೆ ಒಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ್ವಿ.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ. ಭರಮಪ್ಪ ಎಂದರೆ ಭರ್ಮಪ್ಪ ಒಪ್ಪಲು ತಯಾರಿಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಮಗೆ ಚಲೋ ಅವುದು ಅದ್ರಿಗೆ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಷ್ಯಕೆ ಬಂದ್ರೆ ಅದೇ ಬಲ ಅದು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ದೇಶ ರೊಕ್ಕದ ದೇಶ.

ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರ ವಿವರಗಳು

೧. ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ – ೮೦

೨. ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ – ೭೧

೩. ನಿಂಗಪ್ಪ – ೪೮

೪. ದೇವೆಂದ್ರಪ್ಪ – ೩೪

೫. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ – ೨೩

೬. ಕವಿತ – ೧೫

ಇವರೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು

* * * * *

ಸಮಾರೋಪ

ಸಮಾರೋಪ

ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಬಹಳ ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಾತೃದೈವಗಳನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೈವವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಮತ್ತು ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಪುರಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಕಲೆಗಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟು ಈ ಸಮುದಾಯವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕವಲೊಡೆದು ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಸಮುದಾಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕವೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡಿ ಈಗ ಸೋತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ.

far from Mainstream from Society

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೆಲ ಮತ್ತು ನೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದು ನೆಲ, ನೆಲೆ ಎರಡನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಕಾರಣ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ (ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಗೊಂಬೆರಾಮರು, ಕಟುಬರು) ಕೇಳುವ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದು ಅನಾಥರೂ ಹೌದು. ಸಮಾಜದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತರು ಹೌದು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇಲ್ಲದವರು ಹೌದು. ಆಧುನಿಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಇವರ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಕಲಾಸೇವೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಇವರ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನುವುದು ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಆದಾಯ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾ ಕೂಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಊರೂರು ಅಲೆದಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗರಿಂದ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವರಿಗೆ ಕವದಿ ಹೊಲಿದು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೆ ಇವರು ಹೊಲಿಯುವ ಕವದಿ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕವದಿ ಬದಲಾಗಿ ಕಂಬಳಿ, ರಗ್ಗು, ಚಾದರನ್ನೇ ಹಳ್ಳಿಗರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕವದಿ ಹೊಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಂಗಸರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೃತ್ತಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಂತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಲ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯ ದೂಳು ಮತ್ತು ಹೊಲಸು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಎರಡರಿಂದ ಐದು

ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹಣ ಪಡೆದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ಜನ ನಂಬುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗೊಬ್ಬ, ಕಣ್ಣಿಗೊಬ್ಬ, ಮೂಗಿಗೊಬ್ಬ, ಹೀಗೆ ಮಾನವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಾಂಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಔಷದೋಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಜನ ಸಮುದಾಯ ಇಂದು ಇವರನ್ನು ಸಂಶಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡವರು ಕೂಡ ಇಂದು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಇವರಿಂದ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸ್ವಂತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗವಾದ ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಇಂದು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಚಾಚುತ್ತ ಬಂದರು. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಲಿ ಅದು ಎಂದು ಇತರರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾದ ವೃತ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡು ಹೇಳುವುದು, ಕಲಾ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು. ಕವದಿ ಹೊಲಿಯುವುದು, ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು, ಇವು ಪೂರಕ ವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೂಲಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ೭೦ ರಷ್ಟು ಜನ ಕೂಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೪೫–೬೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇ ೧೫ ರಷ್ಟು ಜನ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಶೇ೨೦ ರಷ್ಟು ಜನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಇವರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಬೆಳದೇರಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೪೦ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೃಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೮, ದಾದಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೮, ಹಿರೆಮೇಗಳಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಗದುಗಿನ ಹಳೆರಿತ್ತಿ ೧೮ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಸೂರಣಗಿಯ ೧೫ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೃಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಜಮೀನನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಯೂ ಅರ್ಧದಿಂದ ಒಂದು ಎಕರೆವರೆಗಿನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಗುಡಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳೆಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಂದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳು.

ಅಡುಗೆಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಪಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆಯೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ ದುಡಿಮೆ ಅಂದಿನ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲುತ್ತದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳತೀರದು. ಇಂಥಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಈ ಅಧ್ಯಯಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ೧೦೦೦ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಗುಡಾರ ನಗರದಲ್ಲಿ ೪೦, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ. ಬಡಲೆಡಕು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫, ನಾಗರಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ೧೮, ಬೆಳದೇರಿಯಲ್ಲಿ ೦೪, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨೫, ನಿಟುವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨೮, ಜಿ. ದಾದಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೬, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೂರಣಗಿಯಲ್ಲಿ ೨೦, ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ ೦೪, ಹಳೇರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೧೮, ಮುಂಡರಗಿ ತಾ. ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨೮, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೋರನಾಳದಲ್ಲಿ ೦೮, ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ೦೮ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಮನೆ ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತಹ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು, ಟೆಂಟ್ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಉಪ ಪಂಗಡದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅಲೆದಾಟ, ಬಡತನ, ನೆಲೆಸಿರುವ ಪರಿಸರ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪೋಷಕರು ಪಾಲಕರು ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಮೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಪರಂಪರಾನುಗುತವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಆಚರಣೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂದಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತೆರಕೊಟ್ಟು ತರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಚಾಚು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ ಪೂಜಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನ, ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಮದುವೆ, ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಚಾಚು ತಪ್ಪದೆ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮತ್ತಿತರ ವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ದುಶ್ಚಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ದುಶ್ಚಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸವದತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪಂಢರಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತುಳಸಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುವಂತೆ ಸಮಾಜದ ಹಿರಿಯರು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಕಟುಬರು, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಬೊಂಬೆರಾಮರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ಇವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರದರ್ಶನದ ದಾಖಲಾತಿ ಕೆಲಸ ತುರ್ತಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾಶಾಸನ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮತ್ತು ಕಲೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಯುವಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಹ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ದುಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಡಿಸುವ ಅನೇಕರನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಚಾಣಕ್ಷತನ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವರ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮದುವೆ, ಋತುಮತಿ, ನಾಮಕರಣ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ವೇಷ ಭೂಷಣ ಮುಂತಾದ ಜೀವನಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀತ್ತಲಾಗಿ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ಇವರು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇವರ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಸ್ವರಗಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಗಳು :

೧. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಇದೇ ಸಮುದಾಯದ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ, ಕಟುಬರು ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆರಾಮರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ.

೨. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು, ಕಟುಬರು, ಬೊಂಬೆರಾಮರು, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಿಗರು ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಎಂಬುದು ಅವರ ಕುಲ-ಬಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಇವರು ಬೇರೆ-ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ.

೩. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಕಲೆಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳು ಅತಂತ್ರವಾಗಿವೆ.

೪. ಆಧುನಿಕತೆ, ನಗರೀಕರಣ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮೂಲವೃತ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಅವು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

೫. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾರದ ಕೆಲ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮ ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೬. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕೆಲ ಯುವಕರು ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಿಳಿದರೂ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

೭. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದವರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಎಂದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಮತ್ತು ಹೊಳೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನಡೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

೮. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇತರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೯. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಅನಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಅಲೆಮಾರಿತನವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೧೦. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾ : ಮದುವೆ, ಜವಳ, ನಾಮಕರಣ, ಋತುಮತಿ, ಸೀಮಂತ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅನುಸರಿಸುವಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಇವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾವು ಸಾವಿನ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧೧. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳನಾಡಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

೧೨.ಹೆಂಗಸರ ವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಕೌದಿ ಹೊಲೆಯುವ ಮತ್ತು ಕಸೂತಿ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಕೌದಿಯ ಬದಲಾಗಿ ರಗ್ಗು, ಕಂಬಳಿ ಹಾಗೂ ಚಾದರ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೌದಿ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗಿದೆ.

೧೩.ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇಂದು ನಿರಾಕಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವ ವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೧೪.ಸದಾ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಎಂದೂ ಕೃಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಇಂದು ಬೆರಳಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಜನ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೧೫.ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಒಳಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂದು ಉಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಎಂತಹವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುಲದ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಕೋರ್ಟು, ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

೧೬.ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಬಿಸಿಯೂಟ ಈ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

೧೭.ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಕಲೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಈ ಕಲೆ ಮಾಯಾವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಈ ಕಲೆಯ ದಾಖಲಾತಿ, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೮.ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವೆಂಬಂತೆ ಕೆಲವರು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೯.ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಕೂಳಿಗೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಶಾಸನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

೨೦.ಶೇ. ೪೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಲೆಮಾರಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು :

೧. ಅಲೆಮಾರಿತನವೇ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

೨. ಅಲೆಮಾರಿಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಮೊಹವಿದೆ. ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸಬಲೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಈ ಅಲೆಮಾರಿಗಳನ್ನು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

೩. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗಾಗಿಯೇ ಕೆಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು.

೪. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಗಡದವರಿಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಮೀಸಲಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೫. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಸಾಲ, ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ತರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸರಕಾರವು ಈ ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

೬. ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಇಂದೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು.

೭. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮಹಿಳೇಯರೆ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದಾಯದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿದೆ. ಇವಳು ಅಕ್ಷರಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರಿಸುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೮. ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

೯. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

೧೦. ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜನರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಎಳೆದು ತರಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪರಂಪರಾಗತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

* * * * *

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಆಗಬರ್ನ್. ನಿಮ್‌ಕಾಪ್, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಡಿ. ಹೆಚ್ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ: **ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಕೈಪಿಡಿ.** ೧೯೮೫. ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ., ಮೈಸೂರು.

೨. ಉಪಾದ್ಯಾಯ ಕೆ.ಎಸ್: **ಜನಪದಕಲೆ – ಬದುಕು:** ೧೯೯೪. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಪುತ್ತೂರು.

೩. ಎಚ್ಚೆಸ್ಕೆ: **ಅವಲೋಕನ** (ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ), ೧೯೮೫ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೪. ಕರೀಂಖಾನ್ ಎಸ್.ಕೆ: **ಜಾನಪದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಲೆಗಳು:** ೧೯೯೦, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಎಂ.ಎಂ: **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಭಾಗ** : ೧೧; ೧೯೮೭, ಕ.ಅ.ಪೀಠ. ಕ.ವಿ.ವಿ., ಧಾರವಾಡ.

೬. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಎಂ.ಎಂ: **ಜಾನಪದ ಮಾರ್ಗ ಭಾಗ** : ೨೨; ೧೯೮೭, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.

೭. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ; ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ (ಸಂ): **ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.** ೨೦೦೦, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೮. ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎ.ಆರ್: **ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಟಕ** ; ೧೯೩೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು

೯. ಕೃಷ್ಣ ಎಚ್. ಎನ್: **ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲೆಗಳು** ; ೧೯೮೦, ಸ್ನೇಹ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಮೈಸೂರು

೧೦. ಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ: **ಜಾನಪದ ವಿಹಾರ** : ೧೯೭೭, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಮ, ಮೈಸೂರು

೧೧. ಖಂಡೋಬಾ ಪಿ.ಕೆ: **ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಂಬಾಣಿಗಳು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ** : ೧೯೯೧, ತೇಜಸಿಂಗ್ ರಾಠೋಡ್ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ

೧೨. ಖಂಡೋಬಾ ಪಿ.ಕೆ.: **ಜಾನಪದ ಮುನ್ನೋಟ:** ೧೯೯೩, ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ

೧೩. ಗದ್ಗಿಮಠ ಬಿ.ಎಸ್: **ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು** : ೧೯೬೩, ಕ.ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ

೧೪. ಗಣೇಶ ಮೊಗಳ್ಳಿ: **ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ** : ೧೯೯೯, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ

೧೫. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ ; **ಗೊಂದಲಿಗರು** : ೨೦೦೬, ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೧೬. ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ: **ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜ, ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ನಡುವೆ** : ೨೦೦೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ

೧೭. ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಜಿ: **ಜನಪದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ** : ೧೯೭೯, ಕ.ಅ.ಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

೧೮. ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಜಿ: **ಜಾನಪದ ಮಾಹಿತಿಯ ಮರು ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ** : ೨೦೦೩, ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೯.ಗೋವಿಂದರಾಜ ಟಿ: **ಗೊಂಬೆರಾಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ** : ೧೯೯೩, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೨೦.ಗೋಪಿನಾಥ ಎಂ. ಕೆ: **ಜನನ ಮರಣಗಳಾಚೆ** : ೨೦೦೦, ಭಕ್ತಿ ವೇದಾಂತ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೨೧.ಗೌರೀಶ. ಪಿ: **ಜನಪದ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು** : ೨೦೦೦, ಚೇತನ್ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.

೨೨.ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಗೊರೂರು: **ಜನಪದ ದರ್ಶನ** : ೧೯೯೪, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು

೨೩.ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಗೊರೂರು: **ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು** : ೧೯೭೭, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು

೨೪.ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ ಎಂ: **ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ** : ೧೯೯೯, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೨೫.ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ ಎಂ: **ಗ್ರಾಮೀಣ** : ೧೯೭೭, ಬಾಪ್ಕೊ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೨೬.ಜವರೇಗೌಡ. ದೇ: **ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ** : ೧೯೮೭, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು.

೨೭.ಜವರೇಗೌಡ. ದೇ: **ಜಾನಪದ ವಾಹಿನಿ** : ೧೯೮೬, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು.

೨೮.ಜವರೇಗೌಡ. ದೇ: **ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು** : ೧೯೮೫, ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್. ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ., ಮೈಸೂರು.

೨೯.ಜ್ಯೋತಿ ಹೊಸೂರು: **ಬೆಳುವಲ** : ೧೯೮೩, ಕಾಲಗತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ರಾಯಭಾಗ.

೩೦.ಜೀ.ಶಂಪ: **ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ಮುಖಗಳು** : ೧೯೯೬, ಚೇತನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.

೩೧.ತಪಸ್ವಿಕುಮಾರ ನಂ: **ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ** : ೧೯೭೦, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.

೩೨.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಜಿ.ಆರ್: **ಜಾಪನದ ಪರಿಭಾವನೆ** : ೨೦೦೧, ಬಾಲ್ಯವಕೆರೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಡ್ಯ

೩೩.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಆರ್: **ಜಾನಪದ ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲೆ** : ೧೯೮೯, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೩೪.ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್: **ಮಲೆನಾಡಿನ ಜಾನಪದ** : ೧೯೮೩, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.

೩೫.ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್: **ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ** : ೧೯೬೮

೩೬.ದಂಡೆವೀರಣ್ಣ: **ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಪ್ರಜ್ಞೆ** : ೧೯೯೩, ಕವಿಮಾರ್ಗ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಲಬುರ್ಗಿ.

೩೭.ದಾಸೆಗೌಡ ಜಿ.ವಿ: **ನಮ್ಮ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು** : ೧೯೭೩, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೩೮.ನಂಜುಂಡರಾವ್: **ಕರ್ನಾಟಕ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ** : ೨೦೦೦, ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.

೩೯.ನಾಗೇಶ್ ಎಚ್. ವಿ: **ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ** : ೨೦೦೩, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕ.ವಿ.ವಿ., ಧಾರವಾಡ.

೪೦.ನಾಯಕ ಎನ್. ಆರ್: **ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು. ಜಾನಪದ** : ೧೯೮೯, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ.

೪೧.ನಾಯಕ ಡಿ.ಬಿ.: (ಪ್ರ.ಸಂ), **ಗಿರಿಜನ ಸಿರಿ** : ೨೦೦೩, (ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥ), ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ.

೪೨.ನಾಗರಾಜಯ್ಯ ಹಂ.ಪ: **ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಸೂಚಿ** : ೧೯೮೨, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.

೪೩.ನಾರಾಯಣ ಕೆ.ವಿ: **ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ** : ೧೯೯೦.

೪೪.ನಾಗೇಗೌಡ ಎಲ್: **ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು ಭಾಗ – ೨**, ೧೯೭೦, ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

೪೫.ಪರಮಶಿವಯ್ಯ ಜಿ.ಶಂ: **ಜಾನಪದ ಸಮಾವೇಶ** : ೧೯೭೯, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈ.ವಿ.ವಿ.ಮೈಸೂರು.

೪೬.ಪ್ರಭಾಕರ ಎ.ಎಸ್: **ಬುಡಕಟ್ಟು ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು** : ೨೦೦೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

೪೭.ಪ್ರಭಾಕರ ಎ.ಎಸ್ (ಸಂ): **ಆದಿವಾಸಿ ಆಖ್ಯಾನ**, ೨೦೦೬, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೊಸಪೇಟೆ

೪೮.ಪ್ರಭಾಕರ ಎ.ಎಸ್ (ಸಂ): **ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೀಮಾಂಸೆ** : ೨೦೦೪, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೪೯.ಪಾಟೀಲ ಎಸ್.ಸಿ: **ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಚಿತ್ರಕಲೆ** : ೧೯೯೩, ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಜಗದ್ಗುರು ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಠ, ಗದಗ.

೫೦.ಬಸವರಾಜ್ ಮಲಶೆಟ್ಟಿ: **ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಯಲಾಟಗಳು** : ೧೯೮೩, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ

೫೧.ಬಸವರಾಜ ನೆಲ್ಲಿಸರ: **ಜಾನಪದ ಸುಗಂಧ** : ೨೦೦೪, ಕುವೆಂಪು ವಿ.ವಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ

೫೨.ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ ಕರಿಗೌಡ: **ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು** : ೨೦೦೦, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೫೩.ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ ಜಿ.ಎನ್: **ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು** : ೧೯೮೮, ಪಿ.ಬಿ.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫೪.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ (ಸಂ): **ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ–೧** : ೨೦೦೨, ಪ್ರಸಾರಂಗ. ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೫೫.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ (ಸಂ): **ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ** : ೧೯೯೬, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೫೬.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ: **ಬುಡಕಟ್ಟು ದೈವಾರಾಧನೆ** : ೨೦೦೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೫೭.ಭಟ್ ಜಿ.ಎಸ್: **ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಶೀಲನೆ** : ೧೯೯೫, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫೮.ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ ಜಿ.ಎನ್: **ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲೆಗಳು** : ೧೯೮೬, ಕ.ಸಾ.ಪ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫೯.ಮೈತ್ರಿ ಕೆ.ಎಂ: **ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು** : ೧೯೯ , ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ

೬೦.ಮುದೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ: **ಚಿತ್ರಪಟರಾಮಾರ್ಯ** : ೧೯೮೫, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ.

೬೧.ಮುದೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ: **ಗೊಂದಲಿಗರ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪನ ಆಟಗಳು** : ೧೯೯೩, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ

೬೨.ರಮೇಶ. ಸ.ಚಿ(ಸಂ): **ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ** : ೨೦೦೫, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೬೩. ರಾಜೇಂದ್ರ ಡಿ.ಕೆ: **ಜಾನಪದ ಸಂಭಾವನೆ** (ಜಿ.ಶಂ.ಪ. ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ) : ೧೯೯೧, ತ.ವೆಂ. ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು.

೬೪. ರಾಜೇಂದ್ರ ಡಿ.ಕೆ: **ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ** : ೧೯೮೦, ತ.ವೆಂ. ಸ್ಮಾರಕಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಮೈಸೂರು.

೬೫. ರಾಜೇಂದ್ರ ಡಿ.ಕೆ: **ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ** : ೧೯೮೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೬೬. ರಾಜೇಂದ್ರ ಡಿ.ಕೆ: **ಜಾನಪದ ಶಿಷ್ಟಪದ** : ೨೦೦೩, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೬೭. ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡ ಹಿ.ಸಿ: **ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು** : ೧೯೯೦, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.

೬೮. ರಾಜೇಂದ್ರ ಡಿ.ಕೆ: **ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು** : ೧೯೭೭, ಐ.ಬಿ.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೬೯. ರಾಜಶೇಖರ ಪಿ.ಕೆ: **ಜಾನಪದ ಸಂಭ್ರಮ** : ೨೦೦೩, ರಾಜೇಂದ್ರ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಮೈಸೂರು.

೭೦. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಎಚ್.ಜೆ (ಸಂ): **ಸಿಂಗಾಯ** : ೧೯೮೫, ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸ್ಮರಣ ಸಂಪುಟ)

೭೧. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಹೆಚ್.ಜೆ (ಸಂ): **ಕೃಷಿ ಜಾನಪದ** : ೧೯೯೦, ಕುವೆಂಪು ವಿ.ವಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ

೭೨. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಎಚ್.ಜೆ: **ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸಂಪುಟ-೧ ಮತ್ತು ೨** : ೧೯೮೫, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

೭೩. ವಾಲೀಕಾರ ಚನ್ನಣ್ಣ: **ಜಾನಪದ ಲೋಕ** : ೧೯೯೩, ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ವಿಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಗುಲಬರ್ಗಾ

೭೪. ವಿಲಿಯಂ ಮಾಡ್ತ (ಸಂ): **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-೧೬ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟ** : ೧೯೯ . ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

೭೫. ಸ್ವಾಮಿ ಬಿ.ಎಸ್: **ಜನಪದ ವೈವಿಧ್ಯ** : ೧೯೯೯, ನವೀನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೭೬. ಸುಂಕಾಪುರ ಎಂ.ಎಸ್ (ಸಂ): **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-೨** : ೧೯೭೬, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

೭೭. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಜಿ: **ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ, ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ** : ೨೦೦೫, ಸ್ವಪ್ನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು

೭೮. ಸೋಮಶೇಖರ ಇಮ್ರಾಪುರ (ಸಂ): **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-೧೭** : ೧೯೯೩, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ

೭೯. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ತೀ.ನಂ: **ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು** : ೧೯೮೯, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೮೦. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ತೀ.ನಂ: **ದ್ರಾವಿಡ ಜಾನಪದ** : ೧೯೮೫, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ **ಜಿ.ಆರ್. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್** ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೮೧. ಶಿರೂರ ಬಿ.ವ್ಹಿ: **ಸಂಶೋಧನ ಸ್ವರೂಪ** : ೨೦೦೦, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

೮೨. ಶಿವಕುಮಾರ ಹುರಕಡ್ಲಿ: **ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪನವರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ** : ೧೯೯೭, ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ತಂಡ, ರಾಮನಗರ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ.

೮೩. ಹಿರೇಮಠ ಆರ್.ಸಿ (ಸಂ): **ಪದ್ಮರಾಜ ಪುರಾಣ** : ೧೯೫೮, ಮುರುಘಾ ಮಠ, ಧಾರವಾಡ

೮೪. ಹಿರೇಮಠ ಆರ್.ಸಿ (ಸಂ): **ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು** : ೧೯೬೫, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ

೮೫. ಹಿರೇಮಠ ಆರ್.ಸಿ (ಸಂ): **ಭಕ್ತ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು** : ೧೯೬೮, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ

೮೬. ಹಿರೇಮಠ ಆರ್.ಸಿ (ಸಂ): **ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ–೮ ಜನಪ್ರಿಯ ಆವೃತ್ತಿ** : ೧೯೯೩, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೮೭. ಹೆಗಡೆ ಎಲ್.ಆರ್: **ಜನಪದ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆ** : ೧೯೭೭, ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು:

೧. ಕಂಬಾರ ಚಂದ್ರಶೇಖರ (ಸಂ): **ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಸಂಪುಟ ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡು)** : ೧೯೮೫, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.

೨. ನಾಯಕ ಹಾ.ಮಾ: **ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಒಂಭತ್ತು)** : ೧೯೭೭, ಕ.ಅ.ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ, ಮೈಸೂರು.

೩. ನಿರಂಜನ (ಸಂ): **ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿ (ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ) ಸಂಪುಟ ೫** : ೧೯೭೩, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಿಘಂಟುಗಳು :

೧. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ಸಂಪುಟ ಎರಡು : ೧೯೭೨, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಪ್ರಕಟಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು :

೧. ನಾಗವರ್ಮ ಜಿ.ಎಚ್: **ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟ**, ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪ್ರಬಂಧ : ೨೦೦೨, ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೨. ಹೊಸಮನಿ ಬಿ.ಎಂ: **ವೇಷಗಾರರು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ**, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧ : ೧೯೯೩, ಕ.ಅ.ಪೀಠ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

೩. ಪ್ರಭಾಕರ ಎ.ಎಸ್: **ಕರ್ನಾಟಕದ ಡೊಂಬರು**, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪ್ರಬಂಧ : ೨೦೦೫, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ.

೪. ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ನಿಂಗಣ್ಣ: **ಗೊಂದಲಿಗರು**, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪ್ರಬಂಧ : ೨೦೦೦, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

೫. ಎಸ್.ಹೆಚ್. ದೊಡ್ಡಮನಿ: **ಕಿಳ್ಳೇಕೇತರು** : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ : ೨೦೦೫, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ.

6. H.R.Amruth kumar; Killeyakyatha in Karnataka : 1991, P.H.D. Thesis, Karnataka University, Dharwad

English Books :

1. Anantha Krishna Iyer; **The Mysore tribes and castes :** 1930, Mysore university, Mysore
2. K.N.Singh; **The Scheduled Castes :** 1985
3. Kishnaiah.A.S; **Karnataka Puppetry I Edition** : 1988, Regional Resources Center for Folk Performing Arts MGM College, Udupi.
4. Karnataka State gazetter, 1982
5. Morab.S.G; **The Killekayatha nomadic folk artists of northern Mysore :** 1977
6. Ravindranatha.Y; **Social Mobilities and Social change in kudibes :** 2005
7. Surynath.U.Kamat; **Karnataka state gazetter :** 1982
8. **Gazetter of the Bombay Presidency, Bijapur vol xxiii**

ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು – ಲೇಖನಗಳು

೧. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ ಜೆ.ಎಸ್, ಸುಧಾ ಜೂನ್ ೧೧–೧೯೭೯ ಬೆಂಗಳೂರು

೨. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ, ಸುಧಾ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ೩೦ ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ೫ ನೇ ನವೆಂಬರ್ ೧೯೮೮ ಸಂ. ೨೪ ಸಂಚಿಕೆ ೪೦, ಬೆಂಗಳೂರು.

೩. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಳವಂಡಿ, ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ೩–೬–೧೯೬೨

೪. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಎಸ್.ಎ, ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು ೨ ಮತ್ತು ೩ನೇ ಮೇ ೧೯೮೧ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫. ಶಾಂ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಎಸ್, ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ೨೬–೯–೨೦೦೪

ಬಂಗಾರಕ್ಕ, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ

ರಾವಣನ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ

ಶಾಲಾ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಕುಮಾರನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಗು

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ

ಮೀನಿನ ಬಲೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ

ಮೀನಿನ ಬಲೆ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಕುಟುಂಬ

ಕಂಬಳಿಗೆ ಕರಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮುನಿಯಮ್ಮ ತನ್ನ ಜೋಪಡಿಯ ಮುಂದೆ

ಅಲೆಮಾರಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಗುಡಿಸಲು

ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹರಗೋಲು ಮೂಲಕ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಗು

ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆ

ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ

ಮದುಮಗನಿಗೆ ಅರಿಷಿಣ ಹಚ್ಚುವುದು

ಋತುಮತಿ ಆಚರಣೆ

ಮದುವೆಯ ನಿಶ್ಚಯಕಾರ್ಯ

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಂದರ ಹಾಕುವುದು

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾವಿಗೆ ಮಣೆ ಪೂಜೆ

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುರಿಗಿ ನೀರು

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈರಗರ - ತಾಳೆ ಮದುಮಗ

ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣ

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದ ಊಟ

ಆರತಕ್ಷತೆ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಜವುಳ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ

ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದ ಬಡೇಲಡಕು ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ
ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು

ಆಂಜನೇಯ, ರಾಮ - ಸೀತೆಯರ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ

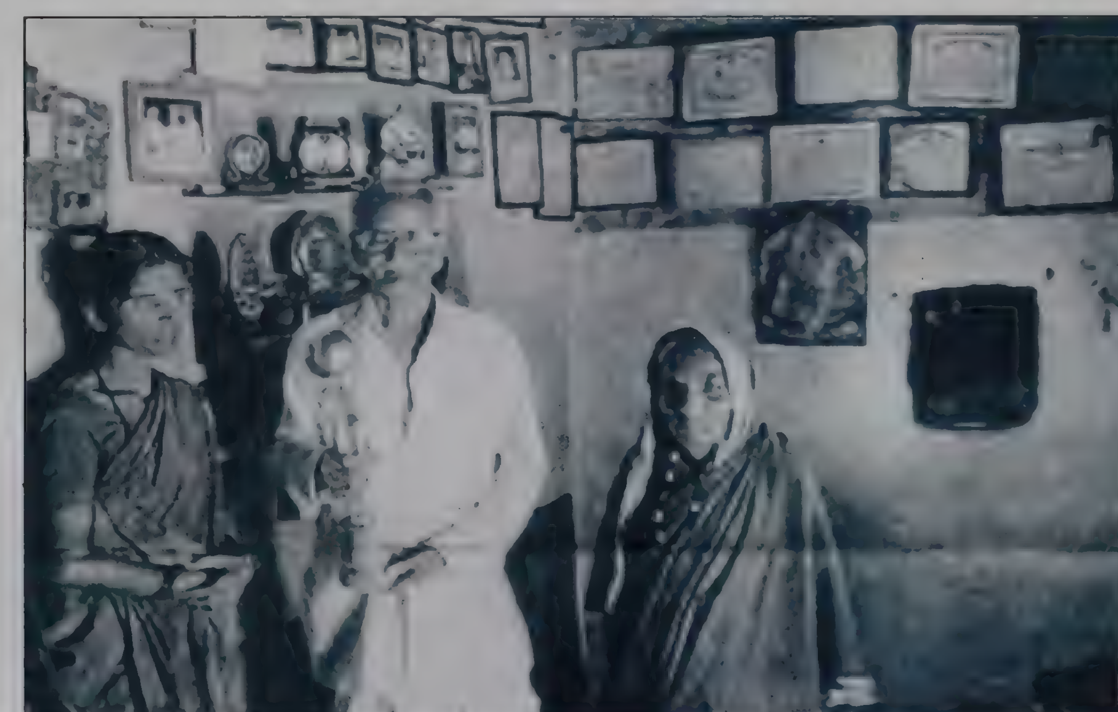
ಅಂಟಾಳಕಾಯಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ

ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮಹೇಂದ್ರ ಸಾಸಾನಿಕ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದ ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ದೃಶ್ಯ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸಮುದಾಯದ ಶಿಕ್ಷಕ

ಚಿತ್ರನಟ ರಮೇಶರೊಂದಿಗೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಯುವಕ

ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು

ಗಂಗಾ ಪೂಜೆಗೆ ನೀರು ತರುವುದು

ನವದಂಪತಿಗಳು

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ನೆಲೆಸಿರುವ ಬೆಳದೇರಿ ಗ್ರಾಮದ
ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ರಥೋತ್ಸವ

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ದೇವಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವ ದೃಶ್ಯ

ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಗಣೇಶನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವ ದೃಶ್ಯ

ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮುನಿಯಮ್ಮ

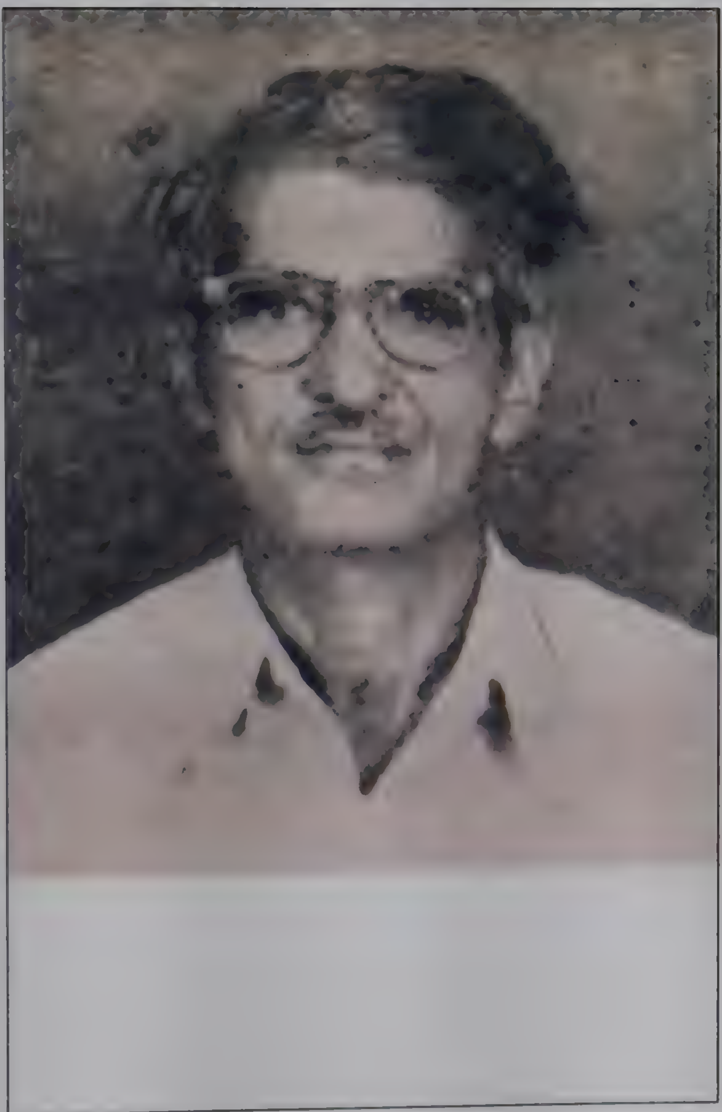
ಕೃಷ್ಣ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಗು

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಕಲಾವಿದ ಸಂಜೀವಮೂರ್ತಿ

೧೦೧ ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹಿರಿಯಜ್ಜಿ

ಯಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ
(ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದ)

ಭೀಮವ್ವ ದೊಡ್ಡ ಬಾಳಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು
(ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಕಲಾವಿದೆ)

ಅನುಬಂಧ ೨

ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆದಾರರ ಮಾಹಿತಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಊರು	ತಾಲೂಕು
೧	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಮಹೇಶ್	೩೬	ನಾಗರಕಟ್ಟೆ	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೨	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	೪೨	ಬಡಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೩	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪಂಪಣ್ಣ	೪೫	ಬಿಳಿಚೂಡು	ಜಗಳೂರು
೪	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಎಂ. ತಿರುಕಪ್ಪ	೪೦	ಮಾಗಳ	ಹಡಗಲಿ
೫	ಯಮುನಪ್ಪ ಎನ್.	೫೮	ಮಾಗಳ	ಹಡಗಲಿ
೬	ರತ್ನವ್ವ	೪೦	ಮಾಗಳ	ಹಡಗಲಿ
೭	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಸೋಮವ್ವ	೪೦	ಅಲ್ಲಿಪುರ	ಹಡಗಲಿ
೮	ಬಸವರಾಜ	೩೫	ಅಲ್ಲಿಪುರ	ಹಡಗಲಿ
೯	ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಪರಶುರಾಮ	೩೦	ಅಲ್ಲಿಪುರ	ಹಡಗಲಿ
೧೦	ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ	೩೫	ಅಲ್ಲಿಪುರ	ಹಡಗಲಿ
೧೧	ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರ ಹನುಮಂತಪ್ಪ	೪೫	ಅಂಗೂರು	ಹಡಗಲಿ
೧೨	ನಾಗಪ್ಪ ಗಂಜಿ	೪೦	ಅಂಗೂರು	ಹಡಗಲಿ
೧೩	ನಾಗಮ್ಮ	೩೮	ಅಂಗೂರು	ಹಡಗಲಿ
೧೪	ಪಂಪಣ್ಣ	೨೭	ರಾಜವಾಳ	ಹಡಗಲಿ
೧೫	ಎಂ. ಉಮೇಶ್	೩೫	ರಾಜವಾಳ	ಹಡಗಲಿ
೧೬	ಅಗ್ನಿ	೩೫	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೭	ಸಾಬಣ್ಣ	೨೫	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೮	ಪರಶುರಾಮಪ್ಪ	೨೮	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೯	ಅಡಿವೆಪ್ಪ	೩೦	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ

೨೦	ಕಾಳಪ್ಪ	೪೫	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೨೧	ರವಿ	೬೦	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೨೨	ಅಗ್ನಪ್ಪ	೬೦	ಗುಡಾರನಗರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೨೩	ದುರುಗಮ್ಮ	೪೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೪	ಕೆಂಚಪ್ಪ	೩೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೫	ದುರುಗಪ್ಪ	೫೮	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೬	ಭರಮವ್ವ	೬೦	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೭	ದಿವಾಕರ	೩೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೮	ಹೊಳೆಯಪ್ಪ	೪೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೨೯	ಮಂಜಪ್ಪ	೪೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೦	ಅಣ್ಣಪ್ಪ. ಹೆಚ್.	೩೫	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೧	ದುರುಗಪ್ಪ	೪೦	ನಿಟುವಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೨	ಕೆ.ಜಿ. ಹನುಮಂತ	೫೫	ಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳೀ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೩	ಹರಿಗೇರಿನಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತ	೫೮	ಚೆನ್ನಗಿರಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೪	ಮಾಯಪ್ಪ. ಹೆಚ್.	೩೨	ಚೆನ್ನಗಿರಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೫	ನಾಗರಾಜ	೨೮	ಹಿರಿಗೇನಹಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೬	ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ	೨೬	ಚೆನ್ನಗಿರಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೭	ಚಂದ್ರಪ್ಪ	೫೦	ಮುದಾದಡಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೮	ದುರುಗಪ್ಪ	೬೦	ಮುದಾದಡಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೩೯	ಭರ್ಮವ್ವ	೫೧	ಮುದಾದಡಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೦	ದುರುಗಪ್ಪ	೩೦	ಮುದಾದಡಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೧	ಮಲ್ಲಪ್ಪ	೬೫	ಬೇವಿನಹಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೨	ನಾಗಪ್ಪ	೫೫	ಏಷಿಯ ಹಾಸ್ಟಲ್	ದಾವಣಗೆರೆ

೪೩	ಉಮೇಶ	೨೭	ಈ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೪	ಮಹಲಿಂಗಪ್ಪ	೫೯	ದಾದಾಮರ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೫	ಹೇಮಪ್ಪ	೨೮	ಅನೆಕೊಂಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೬	ಸಣ್ಣಪ್ಪ	೬೯	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೭	ಚೌಡಮ್ಮ	೪೫	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೮	ಲೋಕಪ್ಪ	೬೦	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೪೯	ಷಣ್ಮೂಖಪ್ಪ	೬೮	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೫೦	ರುದ್ರಪ್ಪ. ಎಸ್.	೫೨	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೫೧	ಅನ್ನಪೂರ್ಣ	೩೩	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೫೨	ಜಯಮ್ಮ. ಕೆ.	೬೦	ಅಲಗಿಲವಾಡ	ದಾವಣಗೆರೆ
೫೩	ಹನುಮಪ್ಪ	೬೪	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೪	ಗಂಗಪ್ಪ	೬೪	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೫	ನಾಗಪ್ಪ	೫೦	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೬	ಸರಸಮ್ಮ	೭೫	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೭	ಹನುಮಮ್ಮ	೭೦	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೮	ಸಣ್ಣ ಹನಮಪ್ಪ	೫೮	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೫೯	ದುರಗಪ್ಪ	೬೦	ಹಳೇರಿತ್ತಿ	ಹಾವೇರಿ
೬೦	ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೪೯	ಗಿರಿಯಾಲ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೬೧	ಹನುಮಂತ	೫೦	ಗಿರಿಯಾಲ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೬೨	ಪುಂಡ್ಲೀಕ್	೪೫	ಗಿರಿಯಾಲ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೬೩	ಹಾಲವ್ವ		ಗಿರಿಯಾಲ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೬೪	ಜಯಂತ	೪೮	ಹಿಂಡಸಗೇರಿ	ಕಲಘಟಗಿ
೬೫	ಮಲ್ಲೇಶ	೩೫	ಹಿಂಡಸಗೇರಿ	ಕಲಘಟಗಿ

೬೬	ಶಿವಗಂಗವ್ವ	೬೦	ಹಿಂಡಸಗೇರಿ	ಕಲಘಟಗಿ
೬೭	ಗಂಗಪ್ಪ	೪೫	ಹಿಂಡಸಗೇರಿ	ಕಲಘಟಗಿ
೬೮	ಹಾಲಪ್ಪ	೬೦	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೬೯	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪ ಸೊಭಾನಪ್ಪ	೬೧	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೦	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪ	೬೫	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೧	ಹನುಮಮ್ಮ	೬೮	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೨	ತಿರಕಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಮನಿ	೫೧	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೩	ಬಾಜೇರಪ್ಪ	೫೫	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೪	ನಾಗಮ್ಮ	೪೮	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೫	ಬಸಪ್ಪ	೫೦	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೬	ಶಂಕರಪ್ಪ	೫೩	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೭	ಚನಬಸಪ್ಪ	೬೮	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೮	ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪ	೫೩	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೨೯	ಅರ್ಜುನ	೪೫	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೦	ಹಾಲಪ್ಪ	೩೮	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೧	ಫಕ್ಕಿರಮ್ಮ	೩೫	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೨	ಶಾಂತವೀರಮ್ಮ	೪೦	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೩	ಹನುಮಮ್ಮ	೫೮	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೪	ಪರಸಪ್ಪ	೪೮	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೫	ಹನುಮಪ್ಪ	೪೫	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೬	ಎಲ್ಲಪ್ಪ	೫೦	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೭	ಲಕ್ಕವ್ವ	೫೩	ಮಜ್ಜೂರ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ
೮೮	ಸುರೇಶ	೪೮	ಮಜ್ಜೂರ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ

೮೯	ಹನುಮಂತ	೩೮	ಬರಡಿ	ಹಾವೇರಿ
೯೦	ಕರಿಬಸಪ್ಪ	೫೬	ಚಳಗೇರಿ	ಹಾವೇರಿ
೯೧	ಹನಮ್ಮಪ್ಪ	೮೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೨	ಗಂಗವ್ವ	೫೧	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೩	ಗಿರಿಯಮ್ಮ	೬೨	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೪	ಪಕ್ಕಿರವ್ವ	೬೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೫	ಸಾವಕ್ಕ	೬೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೬	ಲಕ್ಷ್ಮವ್ವ	೬೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೭	ಕಮಲವ್ವ	೬೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೮	ಪಕ್ಕೀರವ್ವ	೬೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೯೯	ಗೋವಿಂದಪ್ಪ	೩೫	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೧೦೦	ಬಸಪ್ಪ	೪೦	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂವ
೧೦೧	ರಾಮಣ್ಣ	೬೩	ಹಟ್ಟಿ	ಕೊಪ್ಪಳ
೧೦೨	ಹಾಲಪ್ಪ	೫೨	ಹಟ್ಟಿ	ಕೊಪ್ಪಳ
೧೦೩	ಶಾಂತವ್ವ	೪೮	ಹಟ್ಟಿ	ಕೊಪ್ಪಳ
೧೦೪	ಲಕ್ಷ್ಮವ್ವ	೩೫	ಹಟ್ಟಿ	ಕೊಪ್ಪಳ
೧೦೫	ಸುಶೀಲಮ್ಮ	೫೧	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೦೬	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	೬೫	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೦೭	ಚೌಡಮ್ಮ	೫೮	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೦೮	ಮಾಯಪ್ಪ	೬೩	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೦೯	ಗೌರಮ್ಮ	೪೮	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೧೦	ಸತ್ಯಪ್ಪ	೬೦	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೧೧	ಕೊಟ್ರಪ್ಪ	೬೩	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ

೧೧೨	ನಾರಾಯಣಪ್ಪ	೬೬	ಕಾರಿಗನೂರು	ಹೊಸಪೇಟೆ
೧೧೩	ರಾಜಶೇಖರ ಚಿನ್ನಾಪುರ	೪೮	ಚಿನ್ನಾಪುರ	ಹೊಸಪೇಟೆ
೧೧೪	ಸಣ್ಣರಾಯಪ್ಪ	೬೮	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೧೫	ಜಯಂತ	೪೫	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೧೬	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	೪೩	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೧೭	ಕೃಷ್ಣ ಮನಾತಿಕ	೪೫	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೧೮	ಪಾರ್ವತಮ್ಮ	೬೮	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೧೯	ಹುಲಿಗಮ್ಮ	೭೦	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೨೦	ಮಲ್ಲಮ್ಮ	೬೩	ರೂಪನಗುಡಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೨೧	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೂಪನಗುಡಿ	೫೩	ರೂಪನಗುಡಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೨೨	ದುರುಗೇಶ ಕುಮಾರ	೩೫	ರೂಪನಗುಡಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೨೩	ಶೋಬಕ್ಕ	೪೨	ರೂಪನಗುಡಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೨೪	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪ	೫೮	ಬಡಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೨೫	ಬಸಣ್ಣ	೬೦	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರು
೧೨೬	ಬಡಪ್ಪ ಗೊಂಬೆರು	೬೩	ರೂಪನಗುಡಿ	ಹೊಸಪೇಟೆ
೧೨೭	ಚನ್ನಪ್ಪ ಫ	೬೮	ಹಳ್ಳಿಗನೂರು	ಶಿರಗುಪ್ಪ
೧೨೮	ಹನುಮಪ್ಪ	೫೪	ಗೌರಿಪುರ	ಸಂಡೂರ
೧೨೯	ಕೊಂಡಪ್ಪಾ	೫೬	ಬಡೇಲಡಕು	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
೧೩೦	ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ	೪೩	ಕೌಲ್‌ಬಜಾರ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೩೧	ನಾಗಪ್ಪ	೫೯	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಂಡೂರ
೧೩೨	ಸೋಮಪ್ಪ ಶಿಂಡರಗಿ	೬೦	ಶಿಂಡರಗಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
೧೩೩	ರಾಜಶೇಖರ	೪೫	ಸುಲ್ತಾನಪುರ	ಸಂಡೂರ
೧೩೪	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್	೬೦	ದೊಡ್ಡಗಂಗವಾಡಿ, ರಾಮನಗರ	

೧೩೫	ರಾಮಚಂದ್ರೋಗಿರಾವ್	೫೭	ಎಸ್ ರಾಮಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಗಂಗನವಾಡಿ	
೧೩೬	ರಾಮಪ್ಪ ಅಲಿಯಾಸ		ಕೇತನಹಳ್ಳಿ ಮಯಗಾನಹಳ್ಳಿ	
೧೩೭	ರಾಮಯ್ಯ	೬೩	ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಳ್ಳೂರು ನಾಗಮಂಗಲ
೧೩೮	ರಾಮಯ್ಯ ಮರಾಠಿ	೬೫	ಕಿಕ್ಕೇರಿ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ
೧೩೯	ಕಳಸಯ್ಯ	೫೮	ತಾವರಕೇರೆ	
೧೪೦	ಹೊಂಬಯ್ಯ	೬೩	ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ	
೧೪೧	ಹೊಂಬಯ್ಯ	೬೮	ದೊಡ್ಡಜಾಲ	
೧೪೨	ಹನಮಂತಯ್ಯ ಶಿವಗಿ	೬೦	ತೊಗಲುಗೊಂಬೆ ಮೇಳ	
೧೪೩	ದೊಡ್ಡರಾಯ	೭೩	ಕಟ್ಟ ಬೆಳ್ಗೊಳ	
೧೪೪	ದೊಡ್ಡ ಘಟ್ಟ ರಾಮಯ್ಯ	೫೫	ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೋಬಳಿ	
೧೪೫	ಹೊಂಬಯ್ಯ	೬೧	ದೊಡ್ಡೇನಹಳ್ಳಿ	
೧೪೬	ಬಿಸಲ್ಯಯ	೫೮	ರಾಮನಹಳ್ಳಿ	
೧೪೭	ಹೊಂಬಯ್ಯ ಬೆಳ್ಳುರು	೬೨	ಕೊಟೆರಾಮನಕೊಪ್ಪಲು	ಬೆಳ್ಳೂರ ನಾಗಮಂಗಲ
೧೪೭	ಬಿಸಲಯ್ಯ ತಂದೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ	೫೯	ಮಾರ್ಕನಹಳ್ಳಿ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ
೧೪೯	ಭೀಯಪ್ಪ	೫೬	ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಕೊಪ್ಪ	ಮದ್ದೂರು
೧೫೦	ಮರಿಯಣ ಗೊಂಬೆರಾಮ		ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ	ತಲ್ಲಿ, ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೧	ನಾಗಮ್ಮ	೪೮	ದೇವಲಾಪುರಾ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೨	ಪಾಪು ಗೊಂಬೆರಾಮ	೪೦	ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ	ತಲ್ಲಿ, ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೩	ರಾಮಯ್ಯ ತಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ	೭೦	ರಾಗಿಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ	ಪಾಂಡವಪೂರ
೧೫೪	ಪಾಪಯ್ಯ ತಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ	೫೦	ತಾವರಕೆರೆ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೫	ರಾಮಯ್ಯಾ	೫೦	ತಾವರಕೆರೆ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೬	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ತಂದೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ	೬೦	ಬೆಳ್ಳೂರು, ಕಟ್ಟೆರಾಮನಕೊಪ್ಪಲು	ನಾಗಮಂಗಲ

೧೫೭	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ತಂದೆ ತ್ಯಾಪೇನಹಳ್ಳಿ ಹುಂಬಯ್ಯ	೬೩	ತ್ಯಾಪೇನಹಳ್ಳಿ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೮	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ಸಂಘಡಿಗರು	೬೫	ರಟ್ಟಹಳ್ಳಿ, ಮುದ್ದೂರ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೫೯	ಸಂಜೀವಯ್ಯ	೫೮	ಕರದೇಕೆರೆ	ಮದ್ದೂರು
೧೬೦	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ತಂದೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ	೪೮	ಗಂಗೇನಹಳ್ಳಿ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೬೧	ಸಂಜೀವಮೂರ್ತಿ. ಕೆ.ಎಸ್.	೫೯	ಕೆ. ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ	ನಾಗಮಂಗಲ
೧೬೨	ತಬಲ ಹೊಂಬಯ್ಯ	೬೩	ಸಂತೇಬಾಚನಹಳ್ಳಿ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ
೧೬೩	ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ತಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ	೮೦	ಗೋಪಳ	ನಂದಿಗಾನಪ್ಲಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿ
೧೬೪	ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ತಂದೆ ವೆಂಕಟರಾಯಪ್ಪಾ	೬೦	ಸೊಪ್ಪನಳ್ಳಿ	ದಿಬ್ಬೂರು, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ
೧೬೫	ಬಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅಲಿಯಾಸ ಬಸಪ್ಪ	೬೨	ಬಾಲರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ	ಜಾರಿಬಂಡಿ ಹಳ್ಳೀ
೧೬೬	ಹನುಮಂತರಾವ	೭೪	ಅಪ್ಪಾರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ	ಬೀಳಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಗುಡಿಬಂಡೆ
೧೬೭	ನಾರಾಯಣಪ್ಪ	೪೮	ವೆಂಕೋಬರಾವ್	ಬನ್ನೇಪರ್ತಿ, ಹಂಪಸಂದ್ರ
೧೬೮	ರಾಮರಾವ್ ಆಟಕ್	೬೩	ಜೀಕುವಂದ್ಲ ಪಲ್ಲಿ	ತತ್ತನಾಗರಪಲ್ಲಿ, ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ

Leather puppetry
483.555
district wise groups

ಅನುಬಂಧ ೩

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ತಂಡಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟದ ತಂಡಗಳು	ಒಟ್ಟು ತಂಡಗಳು
೧	ಬೆಂಗಳೂರು	೧೧	೧೧
೨	ಬೆಳಗಾವಿ	೦೯	೦೯
೩	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೮	೧೮
೪	ಬಿಜಾಪುರ	೧೦	೧೦
೫	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೧೩	೧೩
೬	ಧಾರವಾಡ	೦೧	೦೧
೭	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	೦೩	೦೩
೮	ಹಾಸನ	೧೨	೧೨
೯	ಕೋಲಾರ	೧೨	೧೨
೧೦	ಮಂಡ್ಯ	೩೫	೩೫
೧೧	ಮೈಸೂರು	೦೪	೦೪
೧೨	ಕಾರವಾರ	–	–
೧೩	ಕೊಪ್ಪಳ	೦೪	೦೪
೧೪	ರಾಯಚೂರು	೦೪	೦೪
೧೫	ತುಮಕೂರು	೧೦	೧೦
೧೬	ಗದಗ	೦೪	೦೪
೧೭	ಹಾವೇರಿ	೦೪	೦೪
೧೮	ದಾವಣಗೇರಿ	೦೧	೦೧

ಅನುಬಂಧ ೪

ಗಂಡಸರ ಹಾಡುಗಳು

ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮ ಆಟದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹಣ, ವಸ್ತು, ಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಆ ಊರಿನ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಗಳುವುದುಂಟು.

ಮಹೋಪಚಾರವೇ ಆಗಲಿ
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟವಾಗಲಿ
ತೂಗೋ ತೊಟ್ಟಿಲಾಗಲಿ
ಒಂದ್ ಮನಿಗೆ ಸಾವಿರ ಮನೆಯಾಗಲಿ
ಸಾವಿರ ಸಂತೋಷವಾಗಲಿ
ನಮ್ಮ ಹರಿಕೆ ಬ್ರಹ್ಮರಿಕೆಯಾಗಲಿ
ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ದಾನ ಬ್ರಹ್ಮರಿಕೆಯಾಗಲಿ
ನಿಮ್ ಮನಿ ದೇವ್ರ ಹೆಸರೇಳಿ
ನಿಮ್ಮ ತಂದಿ ತಾಯ ಹೆಸರೇಳಿ
ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ದಾನ ದೊಡ್ಡದಾಗಲಿ
ಸುಹೋ ಜಯವಾಗಲಿ

ಮಹಾನುಭಾವ ಈರೋಣ್ಣರ ಕೀರ್ತಿ
ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ದೇವಿಂದ್ರ
ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
ನಮಿಗು ತೌರು ಮನೆಯಾಗಿ
ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ದಾನ ಬ್ರಹ್ಮರಿಕೆಯಾಗಲಿ
ತಮ್ ಮನೆದೇವು ಹೆಸ್ರೇಳಿ
ನಮ್ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹೆಸ್ರೇಳಿ
ತಮ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರ ಹೆಸ್ರೇಳಿ
ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ದಾನ
ಸುಹೋ ಜಯವಾಗಲಿ

ಹರಕೆಯ ಹಾಡುಗಳು

ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ದೇವಿಂದ್ರ

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರೋಗರಾಯನ ಗಂಡ

ಮೇಲೊಸ್ತ್ ಮೇಲುಗೈ ಮಾಡಿ ವರ ಕೊಟ್ರಪ್ಪ...

ಕಾಂಚಾನು ಕೊಟ್ರು

ಇಂಥ ಗೋಪಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ

ಅವರ ಗ್ವಾದ್ಲೇಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲಿ

ಮಹಾರಾಜರೆ

* * * * * *

ಸಾರೇಸ ಖಂಡ್ಹಾಗ್ಲಿ

ಮೂಲಿಗೂ ಮುವತ್ತು ಖಂಡ್ಹಾಗ್ಲಿ

ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಸುದ್ವಾಗ್ಲಿ

ಸೀತಮ್‌ನಂಥ ಸೊಸೆ ಬರ್‍ಲಿ

ಹೋಕ್ ಭೂಮ್ ಬೆಳೇಲಿ

ಹೋದ ಕಾರ್ಯ ಜಯಿಸ್ಲಿ

ನಂ ತಂದೆ ಹೋಲ್ದಾಗೆ ಪಂಚ್ ಪಾಂಡವು

ನಾಟ್ಯವಾಡ್ಲಿ

ದೇವ ಗಣಪತಿ ಬರ್‍ಲಿ

ಬಂದಕ್ ನೂರಾಗ್ಲಿ

ಹೊಲ್‌ಹುಲಿಗ್ಸ್

ಮಾರಾಜ್ ಮಾಪಾಚ್ಚ

ಧರ್ಮದ್ ದೊರಿಯೇ ದೇವಿಂದ್ರ

(ಭೀಮಮ್ಮ ಮೋರನಾಳ,ಕೊಪ್ಪಳ ೧೦–೫–೦೬)

* * * * *

೨೪/೩೮
Women folk song

ಅನುಬಂಧ ೫

ಹೆಂಗಸರ ಹಾಡುಗಳು

ನಾಬಲು ಸುಮರಂತಿ

ನೆರೆಮನೆ ಮುದುಕಿ ನೀ ಕೇಳವ್ವ ನಾಬಲು ಸುಮರಂತಿ
ಸಿಟ್ಟೆನಲ್ಲೆ ಸುಟ್ಟಿನವ್ವ ಮೂರೂರೆ ಕಟಿಕೆ
ಹಂಚು ಕಾಯಲಿಲ್ಲ ! ಅಕ್ಕ ಹಂಚು ಕಾಯಲಿಲ್ಲ
ನನ್ನಂತಾಕನೆ ಕಟೆಕಟೆ ಮಾಡ್ತಾರತ್ತೆ ಮಾವ ಗಂಡ॥

ಪರಿಜ್ವಾಳ ಕೊಟ್ಟೂ ಕೊಡ ತಂದೆನವ್ವ
ಪರಿಜ್ವಾಳ ಕೊಟ್ಟೂ ಕೊಡ ತಂದೆಲಿಲ್ಲೆ
ಕಣದಂಗೋಗಿ ಕೊಡ ನೀರು ತಂದರೆ ಶಾರಿ ನೀರು
ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲೆ
ವರಕೊಟ್ಟು ಮೂರು ಮರ ತಂದೆನವ್ವ
ಮೂರುದಿನ ಬರಲಿಲ್ಲೆ ಅಕ್ಕ ಮೂರು ದಿನ ಬರಲಿಲ್ಲೆ
ನನ್ನಂತಾಕೆನ ಕಟಕಟೆ ಮಾಡ್ತಾರತ್ತೆ ಮಾವ ಗಂಡ
ಪೀರಲಬ್ಬಕೆ ಸುಣ್ಣ ತರ್ತನಂತೆ ಸುಳದಾಡಿದೆನಲ್ಲೇ
ಅಕ್ಕ ಸುಳದಾಡಿದನಲ್ಲೇ
ಸುಣ್ಣ ತರವತ್ತಿಗೆ ಮುದ್ದುಕುಂತೆನವ್ವ ಇಚ್ಚಣುಕಿ ಮೂರಲ್ಲೆ
ನನ್ನಂತಾಕಿನ ಕಟಕಟ ಮಾಡ್ತಾರತ್ತೆ ಮಾವ ಗಂಡ

–ಮಹಾಲಿಂಗಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ೧೦.೧೦.೦೫

ಜೋ . ಜೋ . . . .

ಜೊ ಜೋ ಏಸ ಜೋಗಿ ಮನೀಶ
ಜೊ ಜೋ ಏಸ ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶ ಜೋ ಜೋ
ಜೋ ಎನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಂದು ಜೊ ಜೋ ॥
ಶರಣರ ಕೈಗಳು ವರ ಪ್ರಸಾದನ್ನು

ವರಡನೆ ವರುಸಕೆ ಕಾಯ್ದು ಕಂ

ದರಕನ ಮನದೊಳು ವರುಸ ತಾಳಿದನು

ಬರದಿಂದ ಕೊಯ್ಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಸವನ ॥ಜೋ॥

ದರಕನ ಮನದೊಳು ವರುಷ ತಾಳಿದನು

ಬರದಿಂದ ಕೊಯ್ಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಸವಂಗೆ

ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಒಂದು

ಗಕ್ಕನೆ ಕಾಣುತ ಶಿವಶಿವ ಎಂದು

ಗಕ್ಕನೆ ಕಾಣುತ ಶಿವಶಿವ ಎಂದು

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಗತಿಯೆಂದು ಸಲಿಸಿದಳಿಂದು

ಆಸರಿಕೆ ಬ್ಯಾಸರಿಕೆ ಮನದೊಳಗಾಗಿ

ದೇಹ ದೇಹೆಲ್ಲವು ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ಜೋ ಜೊ

ಜೋ ಯನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಂದ ಜೋ ಜೋ ॥

ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿದನೆ ಮಾಸ

ಸಂದಿ ಸಂದಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾವ ಬ್ಯಾನೆ

ತುಂಬುತ ಕ್ವಾಣೆ ಬಡವುತ

ಜಾಣೆ ಜಾಣೆರೆಲ್ಲಾ ಕೈ ಬಡದು ನಗುತ ಜೋ

ಮುತ್ತಿನಂಥ ಕುಮರ ಮುಂದಕೆ ವರಳಿ

ಮುತ್ತಿನಂಥ ಕುಮರ ಮುಂದಕೆ ವರಳಿ

ಕೂಸಿಗಿ ತಕ್ಕಂತ ಸ್ನಾನಗಳ ಮಾಡಿ ॥ ಜೋ

ಬಾಣತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತ ಸ್ನಾನಗಳ ಮಾಡಿ ಜೋ

ಒಂಬತ್ತು ದಿವಸಕೆ ತುಂಬಿದವೆ ಮಾಸ

ಚನ್ನಬಸವವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆ ಜೋ

ಸ್ವಾದರತ್ತೆ ನೋಡೆ ದೇವಿನ ಸೂಲಗಿತ್ತಿ

ಸ್ವಾದರ ಮಾವನೆ ಮರ ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತ ಜೋ ಜೋ

ಜೋ ಎನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಂದ ಜೋ ಜೋ

ಚನ್ನಬಸವಂದಿಡಬೇಕೆ ॥ ಜೋ ಜೋ॥

ಮಹಾಲಿಂಗಮ್ಮ ದಿನಾಂಕ : ೧೦-೧೦-೦೫

ನಾಬಲು ಬೆದರಾಕಿ

ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ಕರ್ಕೋಂ ಡೋಗಿ
ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಬುಕ್ಕಾಕಿ
ಕೊಲ್ಲಾಲಿಟ್ಟು ಕೆಳಾಕೆ ಬೀಳತಾನ
ನಾ ಬಲು ತಿರುವಾಕಿ
ಸಾಲುಮನಿಗೆ ಮೇಲೆ । ಯಕ್ಕ
ಓಣಿಗೆ ನಾ ಮೇಲೆ
ಮುಂಜೇಲೆದ್ದು ವಲೆವತ್ತಿಟ್ಟರೆ
ಮಧ್ಯಲ ಕತ್ತಲಿಲ್ಲೆ
ನನ್ನಂತ್ಯಾಕೇನ ಕಟಕಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ
ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಗಂಡ
ಜಗಳಕ ನನ ಜೀವ ಜಗಳಕೆ ನನ್ನ ಜೀವ
ಜಲ್ಲಂತೈತೆ
ನಾ ಬಲು ಬೆದರಾಕಿ । ಯಕ್ಕ ।
ನಾಬಲು ವದರಾಕಿ
ನನ್ನಂತಾಕಿನ ಕಟಕಟ ಮಾಡತಾರ್
ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಗಂಡ
ಜಗಳಕ ನನಜೀವ ಜಗಳಕ ನನ ಜೀವ
ಜಲ್ಲಂತೈತೆ
ನಾಬಲು ಬೆದರಾಕಿ । ಅಕ್ಕ।
ನಾಬಲು ಬೆದರಾಕಿ
ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಮೈಮ್ಯಾಲೆ ಬಂದರೆ
ನೋಡೇನೊಂದ ಕೊಂದು

ಹೊಸಪೇಟೆ ಸಂತೆ

ಹೊಸಪೇಟೆ ಸಂತಿಗೆ ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ನನಮಗನೆ
ಹೊಸಪ್ಯಾಟೆ ಎಂಬುದು ಹೆಸರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೆ
ಅದರಾಗೆ ಬಲು ಬಸಿವ್ಯಾಕಿ
ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಹಜರತಿಮ ಮೌಲಾಲಿ ಸುಮ ಸಮೋನ್ ಪಡೋಜಿ ಬಿಸಮಿಲ್ಲೊ

ಹೊಸಪ್ಯಾಟೆ ಸಂತೀಗೆ ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ನನಮಗನೆ

ಅಡ್ಡ ಕುಂಕುಮದ ಬಸಿವೇರೆ

ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಹಜರತಿಮೆ ಮೌಲಾಲಿ ಸುಮಸುಮನ್ ಪಡೋಜಿ ಬಿಸಮಿಲ್ಲೊ॥

ಆಕಡೆ ಪ್ಯಾಟೇಗೆ ಯಾತಕ ನಿಂತಾನೆ

ದುಂಡುರದ ಮೇಲೆ ಉಡುದಾರ

ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಹಜರತಿಮೆ ಮೌಲಾಲಿ ಸುಮಸುಮನ್ ಪಡೋಜಿ ಬಿಸಮಿಲ್ಲೊ ॥

ಹುಲೆಪ್ಪ ೨೨-೧೦-೦೫

* * * * *

Riddle.

ಅನುಬಂಧ ೬

ಒಗಟುಗಳು

೧. ಹಚ್ಚನ್ನ ಹಕ್ಕಿ ಪುಚ್ಚ ತೆಗೆದು
ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕಾರ ಅರೆದರು – (ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು)

೨. ಹಳದಿ ಸೀರೆ ಕರಿಯ ತುರುಬು
ಮೈ ತುಂಬಾ ಕೂದಲು – (ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು)

೩. ಇಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು ಗದ್ದಿ
ಗದ್ದಿಗೆ ನೀರು
ನೀರಿಗೆ ಬೇರು ಬೇರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ – (ದೀಪ)

೪. ಎರಡು ಕಂಬ
ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಮನಿ
ಮನಿ ಮೇಲೆ ರೆಕ್ಕೆ, ರೆಕ್ಕ ಮೆಲೆ ಗುಡ್ಡ
ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ದಾರಿ – (ಮನುಷ್ಯ)

೫. ಎರಡು ಹೆಣ
ನಾಲ್ಕು ಪರದೆ – (ಕಣ್ಣು)

೬. ಆರು ಸೇರು ಮಂಡಾಳ ಮೂರು ಸೇರು ಅವಲಕ್ಕಿ
ಧೋತ್ರದಾಗ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಪಾತ್ರದಾಕಿ ಮನೆಗೆ
ಹೋಗತ್ತಾರ – (ತಾಟು)

೭. ಬೆಳ್ಳಿ ಛಡಿ ನೆಲಕೆ ಬಿಡಿ – (ಸಿಂಬಳ)

೮. ಅಪ್ಪನ ರೊಕ್ಕ ಎಣಿಸಲಾರೆ:
ಅಮ್ಮನ ಸೀರೆ ಮಡಿಚಲಾರೆ – (ತಾರೆ ಆಕಾಶ)

೯. ಅಪ್ಪ ಆಕಾಸಕ್ಕೆ
ಅಬ್ಬೆ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ
ಮಗಳು ಮದುವೆಗೆ
ಮಗ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ – (ತೆಂಗಿನ ಮರದ ತುದಿ, ಬೇರು, ತೆಂಗಿನ ಗರಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ)

೧೦. ಗಡಗಡ ಬಂದ ಅಂಗಿ ಬಿಚ್ಚ ಬಾವ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದ – (ಬಾಳೆಹಣ್ಣು)

೧೧. ತಾತಾ ಗಿಂಡಿ ತಾಮ್ರದ ಗಿಂಡಿ

* * * * *

Proverbs

ಅನುಬಂಧ ೭

ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು

೧. ಹಾಗಲ ಕಾಯಿಗೆ, ಬೇವಿನಕಾಯಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಇದ್ದಂಗೆ

೨. ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯ್ದಂಗೆ

೩. ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆಯಂದಿಗೆಲ್ಲ

೪. ಹುಟ್ಟು ಗುಣ ಸುಟ್ರು ಹೋಗಲ್ಲ

೫. ಅಯ್ಯ ಸತ್ತರೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಹೋಗಲ್ಲ

೬. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರು, ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು

೭. ಪುರಾಣ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ

೮. ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ

೯. ಉಪ್ಪಿಗಿಂತ ರುಚಿಇಲ್ಲ ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ

೧೦. ಎರಡು ಕೈ ಕೂಡಿದ್ರೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ

೧೧. ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಬಲಗಣ್ಣು ಹಗೆ

೧೨. ಎತ್ತು ಏರಿಗೆಳೆದ್ರೆ, ಕೋಣ ನೀರಿಗೆಳಿತು

೧೩. ಮಂಗ ತಾನು ಕೆಡೋದು ಅಲ್ದೆ, ವನನೆಲ್ಲಾ ಕೆಡಿಸ್ತು

೧೪. ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ

೧೫. ದುಷ್ಟರ ಕಂಡ್ರೆ ದೂರ ಇರು

೧೬. ಬಡವರ ಮನೆ ಊಟ ಚಂದ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆ ನೋಟ ಚಂದ

೧೭. ಮಂಗನ ಕೈಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂಗೆ

೧೮. ಕತ್ತೇಗೇನ್ ಗೊತ್ತು ಕಸ್ತೂರಿ ವಾಸನೆ.

೧೯. ನಾಯಿ ಬಾಲ ಡೊಂಕು

೨೦. ನೂರು ಇಲಿ ತಿಂದು ಬೆಕ್ಕು ಹಜ್‌ಗೆ ಹೋದಂಗೆ

೨೧. ಹಸಿದು ಹಲಸ್ನಣ್ಣ ತಿನ್ನು, ಉಂಡು ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ತಿನ್ನು

೨೨. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು

೨೩. ಹಾಲು ಅನ್ನ ಉಂಡು ಹಾಸಿಗ್ಯಾಗೆ ಇರು ಮಗಳೆ

೨೪. ಊರ ಮಿಂಡ್ರನ್ನು ನೋಡಿ ನೀರು ತರುತ್ತೀನಿ ಅಂದಳಂತೆ

೨೫. ಆಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ?

೨೬. ಕಟುಕರ ಮುಂದೆ ಬಸವನ ಪುರಾಣ ಓದಿದಂತೆ

೨೭.ಓದು ಒಕ್ಕಾಲು ಬುದ್ಧಿ ಮುಕ್ಕಾಲು

೨೮.ಆನೆ ಹೋಗುತ್ತೆ ನಾಯಿ ಬೊಗಳುತ್ತೇ

೨೯.ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ಅಗಸನದ್ದು , ಎದ್ದ ಕಲ್ಲು ಪೂಜಾರಿಯದು

೩೦.ಬತ್ಲೆ ಇರೋ ಊರಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟೆ ತೋಟ್ಟೋರು ಹುಚ್ಚರು

೩೧.ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದೂ, ಕ್ವಾಣೆ ಮಕ್ಕಳು ಕೊಳೆತೊ

೩೨.ನೂಲಿನಂತೆ ಸೀರೆ ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳು

೩೩.ಬಡವನ ಹೆಂಡ್ರು ಊರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೊಸೆ

೩೪.ಹಣೆ ಬರಹಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು?

೩೫.ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲು ಕೆಳಗೆ ನೀರು.

೩೬.ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಆನೆ ಕೊಟ್ರು ಸಿಗಲ್ಲ.

೩೭.ಆಗೋದ ಮದ್ವುಗೆ ವಾಲಗ ಯಾಕೆ

೩೮.ಊರು ಸುಟ್ರು ಹುನುಮಪ್ಪ ಹೊರಗೆ

೩೯.ಹಳ್ಳಿ ಊರಾಗ ಹನುಮ ಚಂದ

೪೦.ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಾರಾಯ

*****

ಅನುಬಂಧ ೮
ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದರ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಊರು	ಪೋಸ್ಟ್	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಜಿಲ್ಲೆ
1	ಅಚ್ಚಾವರದ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ತಂದೆ ಸಂಜೀವರಾವ್	59	ಅಕ್ಕಲೇನಹಳ್ಳಿ	ಸಾದಹಳ್ಳಿ	ದೇವನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು
2	ದೊಡ್ಡ ಹನುಮಂತಪ್ಪ	65	ಮಂಚನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ	–	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
3	ಹನುಮಂತಯ್ಯ ತಂದೆ ಹನುಮಯ್ಯ	58	ಮಂಚನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ	–	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
4	ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ತಂದೆ ಗೊಂಬೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯ	70	ತಿಮ್ಮಯ್ಯಗೌಡನ ದೊಡ್ಡಿ	ಇಟ್ಟಮಡು	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
5	ಮುನಿಸ್ವಾಮಿರಾವ್	51	ಗೂಗುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ	ಮುಗವಲು	ಹೊಸಪೇಟೆ	ಬೆಂಗಳೂರು
6	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್	68	ದೊಡ್ಡಗಂಗವಾಡಿ	–	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
7	ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ತಂದೆ ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯ	45 38	ಚಿಕ್ಕಗಂಗವಾಡಿ	ದೊಡ್ಡ ಗಂಗನವಾಡಿ	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
8	ರಾಮಪ್ಪ ಅಲಿಯಾಸ್ ಹನುಮಂತಪ್ಪ	49	ಕೇತಹಳ್ಳಿ	ಮಾಯಾಗನಹಳ್ಳಿ	ರಾಮನಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು
9	ಬಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಗಿಡ್ಡಮ್ಮ	50	ಬಡಲಡಕು	–	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
10	ಬಸಣ್ಣ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	48	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	–	ಸಂಡೂರು	ಬಳ್ಳಾರಿ
11	ಬಸಪ್ಪ ಗೊಂಬೆರ	50	ರೂಪನಗುಡಿ	–	ಹೊಸಪೇಟೆ	ಬಳ್ಳಾರಿ
12	ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ	68	ರೆಡ್ಡಿ ಬೀದಿ ರೇಡಿಯೋ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳ್ಳಾರಿ	–	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
13	ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಂದೆ ಪಕ್ಕೀರಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	48	ಹಳ್ಳಿಗನೂರು	ರಾರಾವಿ	ಶಿರಗುಪ್ಪ	ಬಳ್ಳಾರಿ
14	ಎಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಭರಮಜ್ಜ	75	ಎಡ್ರಾಮನಹಳ್ಳಿ	–	ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
15	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	40	ಬಡಲಡಕು	–	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
16	ಹನುಮಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	61	ಗೌರಿಪುರ	ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿ	ಸಂಡೂರು	ಬಳ್ಳಾರಿ
17	ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	64	ರೂಪನಗುಡಿ	–	ಹೊಸಪೇಟೆ	ಬಳ್ಳಾರಿ

18	ಹುಲಿಗೆಪ್ಪ	64	ಬೆಳಗಲ್	–	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
19	ಕಾಳಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	51	ಹೊಸಪೇಟೆ	–	ಹೊಸಪೇಟೆ	ಬಳ್ಳಾರಿ
20	ಕೊಂಡಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ಶಿಕ್ಷಕರು	48	ಬಡಲೆಡಕು	–	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
21	ಮಲ್ಲೇಶ ಗೋಪೇರ	50	ಕೌಲ್‌ಬಜಾರ್	–	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
22	ನಾಗಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	70	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	–	ಸಂಡೂರು	ಬಳ್ಳಾರಿ
23	ರಾಮಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು ತಂದೆ ಭರಮಪ್ಪ	74	ಹಲುವಾಗಲು	–	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	ದಾವಣಗೆರೆ
24	ಸಣ್ಣ ರಾಮಪ್ಪ	61	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ	–	ಸಂಡೂರು	ಬಳ್ಳಾರಿ
25	ಸೋಮಣ್ಣ ಶಿಂಡರಗಿ ತಂದೆ ಗೊಂಬೆರ ಸೋಮಪ್ಪ	48	ಶಿಂಡರಗಿ	ಚಿಕ್ಕಲು	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ
26	ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಭೀಮರಾಯಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	60	ಜಮನಾಳ	–	ಗೋಕಾಕ್	ಬೆಳಗಾಂ
27	ಭೀಮಪ್ಪ ಹನುಮಂತರಾಯಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	71	ಚನ್ನೇನವಾಡಿ	–	ಖಾನಾಪುರ	ಬೆಳಗಾಂ
28	ಶಿವಾಜಿ ಭರಮಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	80	ಭಾಗೋಜಿ	ಕೊಪ್ಪ	ರಾಮದುರ್ಗ	ಬೆಳಗಾಂ
29	ಭೀಮಣ್ಣ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	69	ದ್ಯಾಮಪ್ಪ ಹಟ್ಟಿ	ಮಕ್ಕಳಗೇರಿ	ಗೋಕಾಕ್	ಬೆಳಗಾಂ
30	ಬಸವಂತಪ್ಪ ರಾಜಪ್ಪ	71	ಭಾಗೋಜಿ	ಕೊಪ್ಪ	ರಾಮದುರ್ಗ	ಬೆಳಗಾಂ
31	ಭರಮಪ್ಪ ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ	59	ಹಿರೇನಡಿ	–	ಗೋಕಾಕ್	ಬೆಳಗಾಂ
32	ಸಿದ್ದರಾಮ ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಕಟುಬರು	68	ಮಾದನಹಳ್ಳಿ	–	ಸಿಂಧಗಿ	ಬಿಜಾಪುರ
33	ಕೇಶಪ್ಪ ಕಾಕಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	87	ಕುಕನೂರು	–	ಬಿಜಾಪುರ	ಬಿಜಾಪುರ
34	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶಿಂಧೆ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	81	ಅಗರಕೇಡ್	–	ಇಂಡಿ	ಬಿಜಾಪುರ
35	ಗಡ್ಡೆಪ್ಪ ಸತೋವುಜಿ	87	ಸಾಲೋತ್ತಿಗಿ	–	ಬಿಜಾಪುರ	ಬಿಜಾಪುರ
36	ಗಣಪತಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಕಟುಬರು	61	ಶಿರಿಸ್ಯದ	–	ಇಂಡಿ	ಬಿಜಾಪುರ
37	ಏಕನಾಥ ಅಟಾಕರ್	68	ರೂಗಿ	–	ಇಂಡಿ	ಬಿಜಾಪುರ
38	ಭಗವಂತ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ	50	ಬಯ್ಯಾರ	–	ಇಂಡಿ	ಬಿಜಾಪುರ

39	ದಶರಥ ನರಸಪ್ಪ	74	ಹಿರೇನಡಿ	ಹಿರೇನಡಿ	ಬಿಜಾಪುರ	ಬಿಜಾಪುರ
40	ಬಾಪೂರಾಯ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	69	ಶಿವಪುರ	ಗೋಲಿಸರ	ಬಿಜಾಪುರ	ಬಿಜಾಪುರ
41	ಹಾಲಪ್ಪ ತೀರಕೊಪ್ಪ	78	ಕೊಕ್ಕರಗುಂದಿ	ಕೊಂಚಗೇರಿ	ಬೆಳ್ಳಹಟ್ಟಿ	ಗದಗ
42	ಹಾಲನಗೌಡ ಮೂಗನಗೌಡ	69	ಅರೆಮಲ್ಲಾಪುರ	–	ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು	ಹಾವೇರಿ
43	ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಕೀರಪ್ಪ	80	ಕಾಮನಹಳ್ಳಿ	ದುಂಡಸಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂ	ಹಾವೇರಿ
44	ಬಸಪ್ಪ ಭರಮಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	71	ಹಾದರಗೇರಿ	–	ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು	ಹಾವೇರಿ
45	ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಲೋಕಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	68	ರಾಮನಹಳ್ಳಿ	ದುಂಡಸಿ	ಶಿಗ್ಗಾಂ	ಹಾವೇರಿ
46	ಹುಲಿಗೆಪ್ಪ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	41	ಸೌದಿ		ರೋಣ	ಗದಗ
47	ನಿಂಗಪ್ಪ ಹನುಮಂತಪ್ಪ	38	ಕಲ್ಲೂರು	ಕಲ್ಲೂರು	ಗದಗ	ಗದಗ
48	ಶಿವರುದ್ರಯ್ಯ	48	ಕಲ್ಲೂರು	ಕಲ್ಲೂರು	ಗದಗ	ಗದಗ
49	ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಹುಲಿಗೆಪ್ಪ	80	ಸೂರಣಗಿ	ಸೂರಣಗಿ	ಶಿರಹಟ್ಟಿ	ಗದಗ
50	ಭೀಮಪ್ಪ ತಂದೆ ರುದ್ರಪ್ಪ	85	ಚಿಮ್ಮನಖೇಡ	–	ಚಿಂಚೋಳಿ	ಗುಲಬರ್ಗಾ
51	ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ ತಂದೆ ಶಿವಾಜಿ	50	ಕರೂರು	–	ಆಳಂದ	ಗುಲಬರ್ಗಾ
52	ಶಕರ ಕಟುಬರ	48	ಊಡುಚಣ	ಉಡಚಣ	ಅಫ್‌ಝುಲ್‌ಪುರ	ಗುಲಬರ್ಗಾ
53	ರತ್ನ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	58	ಹಾರೋನಹಳ್ಳಿ	–	ಅರಸೀಕೆರೆ	ಹಾಸನ
54	ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಗುಂಡೂರಾಜು	65	ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ	ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
55	ರಾಮಯನ್	58	ಮಾರನಹಳ್ಳಿ	ಉಗನಿ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
56	ಗುಂಡಪ್ಪ c/o ಗುಂಡುರಾಜು	86	ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ	–	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
57	ರಾಮಯ್ಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	65	ಅಂಬುರ	–	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
58	ನಾಗರಾಜು ಎಸ್.	48	ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗ ಹಾಸನ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
59	ವೆಂಕಟರಾಮ ತಂದೆ ರಂಗೇಗೌಡ	39	ಮುದ್ದನಹಳ್ಳಿ	ಕತ್ತಯ್ಯ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
60	ಸಂಜೀವ್ ರಾವ್	49	ಕಾಚೇನಹಳ್ಳಿ	ಹೆರಗ ದೊಡ್ಡ ಹೋಬಳಿ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ

61	ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ತಂದೆ ಕೋವಿನಾಗಯ್ಯ	52	ಸಂತೇಪೇಟೆ ಶಾಲೆ ಮುಂಬಾಗ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
62	ಸೀತಮ್ಮ	48	ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು	ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ	ಹಾಸನ	ಹಾಸನ
63	ಸಂಜೀವಯ್ಯ	51	ಹಳ್ಳಿ ಮೈಸೂರು ಹೋಬಳಿ	ಕಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿ	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ	ಹಾಸನ
64	ಶ್ಯಾಮರಾವ್ ತಂದೆ ಮುನಿಯಪ್ಪ	58	ಮಂಚನಬೆಲೆ	–	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	ಕೋಲಾರ
65	ಶಿಂದೇ ಶಂಕರಪ್ಪ ತಂದೆ ಜಗನ್ನಾಥಂ	86	ಬೊಮ್ಮಲಾಟಪುರ	–	–	ಕೋಲಾರ
66	ಹನುಮಂತರಾವ್ ತಂದೆ ಸಂಜೀವಪ್ಪ	67	ಅಪ್ಪಾರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ	ಬೀಳಗನಹಳ್ಳಿ	ಗುಡಿಬಂಡೆ	ಕೋಲಾರ
67	ಮುನಿಸ್ವಾಮಪ್ಪ ತಂದೆ ವೆಂಕಟರಾಯಪ್ಪ	38	ಸೊಪ್ಪಹಳ್ಳಿ	ದಿಬ್ಬೂರು	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	ಕೋಲಾರ
68	ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ತಂದೆ ವೆಂಕೋಬರಾವ್	85	ಬನ್ನೇಪರ್ತಿ	ಹಂಪಸಂದ್ರ	ಗುಡಿಬಂಡೆ	ಕೋಲಾರ
69	ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಲಿಯಾಸ್ ಬಸಪ್ಪ ತಂದೆ ಸಂಜೀವಪ್ಪ	58	ಬಾಲರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ	ಜಾರಿಬಂದಹಳ್ಳಿ	ಗೌರಿಬಿದನೂರು	ಕೋಲಾರ
70	ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ತಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ	81	ಗೋಪಳ್ಳಿ	ನಂದಿಗಾನಪಳ್ಳಿ	ಚಿಂತಾಮಣಿ	ಕೋಲಾರ
71	ಸಾಂಬಯ್ಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ	39	ತತ್ತನಾಗರಪಲ್ಲಿ	ಜಿಕಮಂದಿಯಾಪಲ್ಲಿ	ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ	ಕೋಲಾರ
72	ಸಂಜೀವರಾವ್	80	ಮಿಟ್ಟಪಲ್ಲಿ	ಚಿಲಕತ್ತೀರ್ಪು	ಚಿಂತಾಮಣಿ	ಕೋಲಾರ
73	ರಾಮರಾವ್ ಆಟಕ್	85	ಜೀಕುವಾದ್ಲಪಲ್ಲಿ	ತತ್ತನಾಗರಪಲ್ಲಿ	ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ	ಕೋಲಾರ
74	ವೆಂಕಟರಮಣಪ್ಪ ತಂದೆ ಮುನಿಯಪ್ಪ	56	ಮಂಚನಬೆಲೆ	–	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	ಕೋಲಾರ
75	ವೆಂಕಟರಮಣಪ್ಪ	61	ಕೇಗುತ್ತಾಹಳ್ಳಿ	ಹೊಮ್ಮಲಾಟಪುರ	ಚಿಂತಾಮಣಿ	ಕೋಲಾರ
76	ಬೀಮಪ್ಪ	58	ಕೊಪ್ಪ	–	ಮದ್ದೂರು	ಮಂಡ್ಯ
77	ಶಿವರಾಮು	51	ಸೂರನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಳ್ಳರು ಕ್ರಾಸ್	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
78	ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೊಂಬಯ್ಯ	68	ಕೊಟ್ಟೇರಾಮನ ಕೊಪ್ಪಲು	ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೊ.	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
79	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ತಂದೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ	67	ಗಂಗೇನಹಳ್ಳಿ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
80	ಬಿಸಲಯ್ಯ	76	ಮಾರಕನಹಳ್ಳಿ	–	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ	ಮಂಡ್ಯ
81	ದೊಡ್ಡೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊಂಬಯ್ಯ	61	ಬೆಳ್ಳೂರು	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ

82	ದೊಡ್ಡಘಟ್ಟ ರಾಮಯ್ಯ	58	ಬೆಳ್ಳೂರು	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
83	ಬಿಸಲಯ್ಯ ತಂದೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ	44	ರಾಮನಹಳ್ಳಿ	ಹಿರೇಕಲ್ಲೆ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ	ಮಂಡ್ಯ
84	ದೊಡ್ಡರಾಮಯ್ಯ ಅಲಿಯಾಸ್ ಸಣ್ಣರಾಮಯ್ಯ	56	ಕಟ್ಟೇಬೆಳಗೊಳ	–	ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ	ಮಂಡ್ಯ
85	ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಶಿವಗಿ	41	ದೇವಲಾಪುರ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
86	ಹೊಂಬಯ್ಯ	31	ದೊಡ್ಡಬಾಲ	ದೊಡ್ಡಬಾಲ	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
87	ಕಳಸಯ್ಯ ಗೊಂಬೆರಾಮರು	48	ತಾವರಕೆರೆ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
88	ಮರಾಠಿ ರಾಮಯ್ಯ	53	ಕಿಕ್ಕೇರಿ	ಕಿಕ್ಕೇರಿ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ	ಮಂಡ್ಯ
89	ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಯ್ಯ	46	ಬೆಳ್ಳೂರು	ಬೆಳ್ಳೂರು	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
90	ಮರಿಯಣ್ಣ ಗೊಂಬೆರಾಮರು	40	ಕಾಚಿಹಳ್ಳಿ	ತಲ್ಲಿ	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
91	ನಾಗಮ್ಮ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	39	ದೇವಲಾಪುರ	ದೇವಲಾಪುರ	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
92	ರಾಮಯ್ಯ	62	ರಾಗಿಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ	–	ಪಾಂಡವಪುರ	ಮಂಡ್ಯ
93	ಪಾಪು ಗೊಂಬೆರಾಮರು	51	ನಾಗಮಂಗಲ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
94	ರಾಮಯ್ಯ	58	ತಾವರೇಕೆರೆ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
95	ಸಂಜೀವಯ್ಯ	61	ತ್ಯಾಪೇನಹಳ್ಳಿ	ತ್ಯಾಪೇನಹಳ್ಳಿ	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
96	ಸಂಜೀವಯ್ಯ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	71	ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿ	–	ಮದ್ದೂರು	ಮಂಡ್ಯ
97	ಕೆ. ಸಂಜೀವಯ್ಯ	61	ಕರದೇಕೆರೆ	ಕರದೇಕೆರೆ	ಮದ್ದೂರು	ಮಂಡ್ಯ
98	ಸಂಜೀವಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ಗೊಂಬೆರಾಮರು	39	ಕೆ. ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ	–	ನಾಗಮಂಗಲ	ಮಂಡ್ಯ
99	ತಬಲ ಹೊಂಬಯ್ಯ	68	ಸಂತೇಬಾಚಹಳ್ಳಿ	ಸಂತೇಬಾಚಹಳ್ಳಿ	ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ	ಮಂಡ್ಯ
100	ಹನುಮಂತ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	81	ಮಾರನಹಳ್ಳಿ	–	ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ	ಮೈಸೂರು
101	ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿರಾವ್ ತಂದೆ ಸಂಜೀವರಾವ್	61	ದೊಡ್ಡಪಿಂಜೇಹಳ್ಳಿ	–	ಹುಣಸೂರು	ಮೈಸೂರು
102	ರಾಮಯ್ಯ	41	ಕಂಚನಕೆರೆ	–	ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ	ಮೈಸೂರು

103	ಶ್ರೀರಾಮಯ್ಯ ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಮೇಳ	40	ಕೆ.ಆರ್. ನಗರ	–	ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ	ಮಂಡ್ಯ
104	ಭೀಮಪ್ಪ ಗಂಡ ದಿ॥ ದೊಡ್ಡಬಾಳಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	59	ಮೋರನಾಳ್	ಮೋರನಾಳ	ಕೊಪ್ಪಳ	ಕೊಪ್ಪಳ
105	ಭೀಮಪ್ಪ ಕಟುಬರ	60	ಮಸಕಾಲ್	–	ದೇವದುರ್ಗ	ರಾಯಚೂರು
106	ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಯಾತರು	41	ಮಲ್ಲಿಸಮುದ್ರ	–	ಯಲುಬುರ್ಗಾ	ಕೊಪ್ಪಳ